

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА
ПРЕЗ 2005 ГОДИНА**

Съдържание

Обръщение на председателя	6
I. Дейност на КФН през 2005 година	7
1. Регулаторна дейност	7
1.1. Промени в законовата нормативна уредба	7
1.1.1. Промени в законовата нормативна уредба, регулираща инвестиционната дейност	7
1.1.2. Промени в законовата нормативна уредба, регулираща застрахователната дейност.....	8
1.1.3. Други промени в законовата нормативна уредба	12
1.2. Промени в подзаконовата нормативна уредба	12
1.2.1. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща инвестиционната дейност	12
1.2.2. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща застраховането и доброволното здравно осигуряване.....	15
1.2.3. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща допълнителното пенсионно осигуряване	16
2. Лицензионна дейност и разрешителни режими	18
2.1. Лицензионна дейност и разрешителни режими в областта на инвестиционната дейност	18
2.1.1. Инвестиционни посредници, брокери на ценни книжа и инвестиционни консултанти	18
Нови елементи в лицензионната процедура	18
Лицензионна и разрешителна дейност	20
Брой инвестиционни посредници, брокери на ценни книжа и инвестиционни консултанти към 31.12.2005 г.	21
2.1.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел	21
Нови елементи в лицензионната процедура	21
Лицензионна и разрешителна дейност	23
Брой колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел към 31.12.2005 г.	26
2.1.3. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа	26
Нови елементи в лицензионната процедура	26
Лицензионна и разрешителна дейност	27
Брой публични дружества и други емитенти на ценни книжа към 31.12.2005 г.	29
2.2. Лицензионна дейност в областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване	30
2.2.1. Нови елементи в лицензионната процедура	30
2.2.2. Лицензионна и разрешителна дейност	30
2.2.3. Брой на застрахователите и здравноосигурителните дружества към 31.12.2005 г.	31
2.3. Лицензионна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване	32

2.3.1. Нови елементи в лицензионната процедура	32
2.3.2. Лицензионна и разрешителна дейност	32
2.2.3. Брой на пенсионноосигурителните дружества и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.12.2005 г.	33
3. Надзорна дейност	34
3.1. Надзорна дейност в областта на инвестиционната дейност	34
3.1.1. Инвестиционни посредници, централен депозитар и пазари на ценни книжа	34
3.1.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел	37
3.1.3. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа	37
3.2. Надзорна дейност в областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване	40
3.3. Надзорна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване	42
4. Защита на потребителите на небанкови финансови услуги	47
4.1. Информационна осведоменост, осигурена от КФН	
4.1.1. Достъп до финансова информация	47
4.1.2. Образователна политика на КФН.....	48
4.2. Жалби срещу поднадзорните лица и предприети действия от страна на КФН	50
5. Политика на човешките ресурси	51
6. Международно и вътрешно сътрудничество	58
6.1. Международно сътрудничество	58
6.1.1. Двустранно сътрудничество	58
6.1.2. Членство в международни организации	58
6.1.3. Роля на КФН в процеса по европейска интеграция	59
6.1.4. Дейност по проекти	60
6.2. Вътрешно сътрудничество	61
7. Отчет за изпълнение на бюджета на КФН за 2005 г.....	63
II. Стратегия за развитие	64
8. Регулаторна дейност	64
8.1. В областта на инвестиционната дейност	64
8.2. В областта на застраховането и доброволно здравно осигуряване	65
8.3 В областта на допълнителното пенсионно осигуряване	66
8.4. Други промени в нормативната уредба	67
9. Методология на надзора	68
9.1. Нови подходи в методологията на финансовия надзор.....	68
9.2. Стратегия за развитие на надзорната дейност.....	71
9.2.1. В областта на инвестиционния надзор	71
9.2.2. В областта на застрахователния надзор	72
9.2.3. В областта на осигурителния надзор	74

10. Развитие на информационните технологии за нуждите на надзора	75
III. Икономиката на България през 2005 година	76
IV. Обзор на небанковия финансов сектор през 2005 година	77
11. Инвестиционна дейност	78
11.1. Развитие на капиталовия пазар	78
11.2. Анализ на участниците на пазара на ценни книжа	83
11.2.1. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа	83
11.2.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна дейност	86
11.2.3. Инвестиционни посредници	91
12. Застрахователен пазар и пазар на услуги по доброволно здравно осигуряване	94
12.1. Развитие на застрахователния пазар и на пазара на услуги по доброволно здравно осигуряване	94
12.1.1. Премиен приход, проникване и плътност	94
12.1.2. Структура на техническите резерви	97
12.1.3. Технически и финансов резултат	98
12.1.4. Агрегиран баланс	98
12.1.5. Структура на инвестициите	99
12.2. Структура на пазарите и анализ на участниците	100
12.2.1. Структура на пазара по общо застраховане и анализ на участниците	100
12.2.2. Структура на пазара по животозастраховане и анализ на участниците	103
12.2.3. Структура на пазара по доброволно здравно осигуряване и анализ на участниците	105
12.2.4. Презастраховане	107
12.2.5. Застрахователни брокери	109
12.2.6. Финансово състояние на Гаранционния фонд	110
13. Допълнително пенсионно осигуряване	112
13.1. Развитие на пазара по допълнително пенсионно осигуряване	112
13.2. Структура на пазара и анализ на участниците	114
13.2.1. Пенсионноосигурителни дружества	114
13.2.2. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване	117

Приложения¹

<i>Приложение 1.1.1.</i> Директиви, транспонирани в българското законодателство, регулиращи инвестиционната дейност, в края на 2005 г.	123
<i>Приложение 1.1.2.</i> Европейски директиви, транспонирани в КЗ	124

¹ Номерацията на приложенията посочва главата от текста на Отчета за дейността на КФН, към която се отнася конкретното приложение

<i>Приложение 2.1.1.</i> Брокери и инвестиционни консултанти, получили или загубили право да упражняват дейност, през 2005 г.	126
<i>Приложение 2.1.3А.</i> Проспекти за публично предлагане на ценни книжа.....	127
<i>Приложение 2.1.3Б.</i> Емисии ценни книжа, вписани в и отписани от регистъра, воден от КФН, през 2005 г.	128
<i>Приложение 2.1.3В.</i> Публични дружества и емитенти, вписани и отписани от регистъра, воден от КФН, през 2005 г.	129
<i>Приложение 2.1.3Г.</i> Публикуване на търгови предложения към акционерите през 2005 г.	130
<i>Приложение 2.1.3Д.</i> Увеличение на капитала на публично дружество	131
<i>Приложение 2.1.3Е.</i> Регистриране на физически лица като професионален инвеститор	131
<i>Приложение 3.1.3А.</i> Брой открити, приложени и прекратени ПАМ на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа през отчетния период	132
<i>Приложение 3.1.3Б.</i> Съставени актове за установяване на административно нарушение на публични дружества и други емитенти на ценни книжа	133
<i>Приложение към 3.3.</i> Стойности на нормативни показатели за оценка на резултатите от дейността на пенсионноосигурителните дружества	133
<i>Приложение към 5</i> Инициативи за обучение и повишаване на квалификацията.....	134
<i>Приложение 11.1А.</i> Финансови показатели на публичните дружества, включени в изчислението на индекса SOFIX, за 2005 г.	135
<i>Приложение 11.1Б.</i> Финансови показатели на публичните дружества, включени в индекса ВГ40 към 31.12.2005 г.	136
<i>Приложение 11.1В.</i> Емисии, регистрирани за търговия на БФБ-София към 31.12.2005 г. Нови регистрирани и свалени от търговия емисии през 2005 г.....	138
<i>Приложение 11.2.1А.</i> Брой публични дружества, регистрирани за търговия и свалени от пода на БФБ – София по пазарни сегменти за 2005г	138
<i>Приложение 11.2.1Б.</i> Разпределението на пазарната капитализация на публичните дружества по подсектори на икономиката. Показатели за търговията и чуждестранно участие по подсектори	139
<i>Приложение 11.2.1В.</i> Емисии корпоративни и ипотечни облигации с потвърден проспект през 2005 г.	140
<i>Приложение 11.2.2А.</i> Собствения капитал, активи и концентрация на пазара по предоставяне на услуги от КИС	141
<i>Приложение 11.2.2Б.</i> Инвестиционен профил, нетна стойност на активите на една акция/дял, възвращаемост	142
<i>Приложение 11.2.2В.</i> Структура на активите и доходност на КИС	143
<i>Приложение 11.2.2Г.</i> Взаимни фондове – чуждестранни колективни инвестиционни схеми	148
<i>Приложение 11.2.2Д.</i> Собствен капитал, управлявани активи и сключени договори за управление	149
<i>Приложение 11.2.2Е.</i> Собствен капитал, натрупани активи и пазарен дял на дружествата със специална инвестиционна цел към 31.12.2005 г. ...	150
<i>Приложение 11.2.2Ж.</i> АДСИЦ. Структура на активите и доходност към 31.12.2005г.	151

<i>Приложение 11.2.23.</i> АДСИЦ. Дата на учредяване, предвиден срок на съществуване и основни акционери	152
<i>Приложение 12.1.1.</i> Премияен приход на застрахователите по произход на капитала	153
<i>Приложение 12.2.1.</i> Премияен приход, изплатени претенции и пазарен дял на застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане през 2005 г.....	154
<i>Приложение 12.2.2.</i> Премияен приход, изплатени претенции и пазарен дял на застрахователите, извършващи дейност по животозастраховане през 2005 г.....	155
<i>Приложение 12.2.3.</i> Премияен приход, изплатени претенции и пазарен дял на здравноосигурителните дружества през 2005 г.	156
<i>Приложение 12.2.5.</i> Приходи на застрахователните брокери по Видове застраховки през 2005 г.	157
<i>Приложение 13.1А.</i> Собствен капитал и балансови активи на ПОД. Балансови активи и брой осигурени лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване	158
<i>Приложение 13.1Б.</i> Основни акционери в капитала на ПОД.....	159
<i>Приложение 13.2.1.</i> Финансово - икономически показатели на ПОД и ФДПО	160
<i>Приложение 13.2.2</i> Структура на инвестициите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.....	161

Списък на използваните съкращения

АБЗ – Асоциация на българските застрахователи
 АДСИЦ – Акционерно дружество със специална инвестиционна цел
 АУАН – Акт за установяване на административно нарушение
 БНБ – Българска народна банка
 БТК – Българска телекомуникационна компания
 БФБ – Българска фондова борса
 ГФ – Гаранционен фонд
 ДПФ – доброволен пенсионен фонд
 ДФ – Договорен фонд
 ДЦК – държавни ценни книжа
 ЕС – Европейски съюз
 ЗИДЗППЦК – Закон за изменение и допълнение на ЗППЦК
 ЗКФН – Закон за Комисията за финансов надзор
 ЗППЦК – Закон за публично предлагане на ценни книжа
 ИП – Инвестиционен посредник
 КЗ – Кодекс за застраховане
 КИС – Колективни инвестиционни схеми
 КФН – Комисия за финансов надзор
 КСО – Кодекс за социално осигуряване
 МПС – моторно превозно средство
 ПАМ – принудителна административна мярка
 ПД – Публично дружество
 ПОД – пенсионноосигурително дружество
 ППФ – професионален пенсионен фонд
 УПФ – универсален пенсионен фонд
 ФДПО – фонд за допълнително пенсионно осигуряване

Обръщение на председателя на комисията

Дами и господа,

За мен е удоволствие да ви представя годишния отчет за дейността на Комисията за финансов надзор (КФН) за 2005 г.

Изминалата година бе една от забележителните за пазара на финансови услуги. Ръст в показателите за дълбочина на финансовото посредничество се наблюдава при всички сегменти на небанковия сектор на финансовата индустрия. Подобряващата се ефективност на институционалните инвеститори и на пазара като цяло придобиха по-същесвена роля за повишаване конкурентоспособността на българската икономика в навечерието на присъединяването ни към единния европейски пазар.

След близо тригодишната си история Комисията за финансов надзор се наложи като модерна и ефективна надзорна институция. Засилването на вътрешната интеграция и промените в подходите за осъществяване на надзорните функции спомогнаха за по-ефективното използване на ресурсите на организацията. КФН се развива успешно и като регулатор на пазара, поддържайки гъвкава регулаторна среда, имаща за цел да стимулира и подкрепя развитието на финансовия пазар съобразно най-новите тенденции в регионален и световен мащаб, която същевременно осигурява максимална защита на инвеститорите съобразно специфичните условия на националната икономика.

Отчетът е разделен на три основни части, представящи различни аспекти от дейността на КФН. В първата част е представена извършената от КФН дейност през 2005 г. във функцията ѝ на регулаторен, лицензиращ и надзорен орган за небанковия финансов сектор. Очертана е и политиката на човешките ресурси, както и дейностите и процесите в рамките на международното и вътрешно сътрудничество. Отчетът за приходите и разходите дава финансова картина за дейността на КФН през 2005 г.

Във втората си част отчетът съдържа стратегията за развитие на комисията като регулаторен и надзорен орган. Описани са целите, които КФН се стреми да постигне, както при създаване и усъвършенстване на нормативната уредба за дейността и функционирането на небанковия финансов сектор, така и при осъществявания върху него надзор.

Последната част от отчета представя информацията за развитието на небанковия финансов сектор през 2005 г. Включени са данни и анализи за състоянието на капиталовия, застрахователния и здравноосигурителния пазари, както и за пазара на допълнително пенсионно осигуряване.

Надявам се отчетът да бъде интересен и полезен за читателите.

Апостол Апостолов

I. Дейността на КФН през 2005 година

1. Регулаторна дейност

Във връзка с правомощията на комисията от Правилника за устройството и дейността на комисията² и от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН), приетите от комисията нормативни актове през 2005 г. са в съответствие с *програмата за нормативната дейност за периода 1 януари – 31 декември 2005 г.*³

През 2005 г. бяха направени съществени изменения и допълнения в нормативната рамка, което включва и предложения за изменение на съществуващите към момента нормативни актове, за да бъдат приведени в съответствие с най-добрите практики и достиженията на европейското право. В резултат на това се постигна усъвършенстване на българското законодателство в областта на небанковия финансов сектор, с цел, стимулиране на развитието на капиталовия пазар, пазара на осигурителните и на застрахователните услуги. Ясна индикация за изпълнението на тази цел, през изминалата година са подобрените показатели на финансовите пазари, което се постигна главно чрез направените промени в нормативната уредба, регламентираща застраховането, здравното осигуряване, инвестиционната дейност и допълнителното пенсионно осигуряване. Дългосрочната политика на комисията е свързана с актуализирането на действащото българско законодателство и уеднаквяването му с европейското право, предвид поетите от страната ангажименти, свързани с предстоящото присъединяване към Европейския съюз (ЕС). В този смисъл през 2005 г. комисията прие редица подзаконовни нормативни актове, като някои от тях вече са част от нормативната база, регулираща дейността по застраховането, инвестиционната и осигурителната дейности.

1.1. Промени в законовата уредба

1.1.1. Промени в законовата нормативна уредба, регулираща инвестиционната дейност

Във връзка с ангажименти, поети в преговорния процес, както и с оглед преодоляване на някои несъвършенства във вътрешното ни законодателство комисията разработи проект на *Закон за изменение и допълнение на ЗППЦК*⁴ (ЗИДЗППЦК). С него беше постигната хармонизация на българското законодателство с достиженията на ЕС в областта на ценните книжа и по - конкретно с Директива 93/22/ЕЕС за инвестиционните услуги в областта на ценните книжа, Директива 93/6/ЕЕС за капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции и с частично транспонираната Директива 2004/39/ЕЕС за пазарите на финансови инструменти по отношение на дейността на инвестиционните посредници. С измененията на закона се постигна съответствие с предписанията на Директива 97/9/ЕС относно схемите за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа посредством създаването на Фонд за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа, чиято основна цел е осигуряването на компенсация на клиентите на инвестиционния посредник, когато инвестиционният посредник не може да изпълни задълженията си към тях. Едновременно с това се изпълняват изискванията и на Директива 85/611/ЕЕС относно

² чл. 13, ал. 2

³ Програмата е приета с Протокол № 65 от 29.XII. 2004 г. и Протокол № 25 от 15. 06. 2005 г.

⁴ ЗИДЗППЦК (обн. „ДВ“, бр. 39 от 10.05.2005 г.)

предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа чрез създаването на нов вид схема за колективно инвестиране в ценни книжа, а именно - договорният фонд. **Приложение 1.1.1** дава пълен списък на всички директиви, транспонирани до момента в българското законодателство.

Измененията в ЗППЦК по отношение на публичните дружества са насочени и към съобразяване с промените в Търговския закон във връзка с преобразуването на същите дружества. С направените измененията се завишиха капиталовите изисквания по отношение на управляващите дружества, а подобно на инвестиционните посредници, и за управляващите дружества се въведе т. нар. „единен паспорт“ при извършването на дейност в рамките на ЕС и Европейското икономическо пространство. Част от измененията в законопроекта са насочени към отстраняване на съществуващите противоречия между ЗКФН и ЗППЦК относно правомощията на комисията и на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

1.1.2. Промени в законовата нормативна уредба, регулираща застрахователната дейност

Предвид необходимостта от кодифициране на цялата правна уредба, регламентираща застрахователните отношения в един нормативен акт, както и с цел постигане на пълно хармонизиране на българското застрахователно законодателство с това на ЕС, и в съответствие с Допълнителната информация към Преговорната позиция по Глава 3 „Свободно предоставяне на услуги“, комисията разработи проект на Кодекс на застраховането (КЗ), който към настоящия момент е част от действащото законодателство. КЗ⁵ отмени Закона за застраховането.

С приемането на КЗ се преодоляват несъвършенства и пропуски, установени в практиката по прилагането на досегашната нормативна уредба, и се осигурява по - висока ефективност на предварителния и текущия надзор с оглед по - пълна защита на интересите на застрахованите лица. В КЗ са транспонирани разпоредбите на 23 Европейски директиви, регламентиращи дейността по застраховане, презастраховане, както и дейността по застрахователно и презастрахователно посредничество (посочени в **Приложение 1.1.2** към настоящия доклад).

С КЗ се направиха съществени изменения в нормативната уредба, регламентираща застрахователния пазар, като в този смисъл се предвижда въвеждането на т.нар. „**единен паспорт**“ или извършване на застрахователна дейност при условията на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги.

Новите правни положения, въведени с КЗ могат да бъдат обобщени в следните насоки.

Застрахователно предприятие

В сферата на **организацията и управлението на дейността** кодексът за първи път задължава застрахователите да спазват добрите практики в областта на **корпоративното управление**. Управителните органи трябва да изготвят, текущо да оценяват и преразглеждат програмата за дейността, да приемат управленска и вътрешна структура на застрахователя. За приетите документи, както и за техните последващи изменения, застрахователят следва да уведомява комисията.

Въвежда се задължение застрахователят да създаде **служба за вътрешен контрол**, подчинена непосредствено на общото събрание на акционерите, принципно независима от изпълнителните органи, която да разкрива слабостите в управлението на

⁵ КЗ (обн. в „ДВ“, бр. 103 от 23. 12. 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

застрахователя и да сигнализира неговите органи и комисията при констатиране на нарушения.

Установява се **разширено прилагане на вътрешни правила при организацията и управлението на застрахователя** (правила за организация на оперативния контрол, за информационната система, вътрешния контрол, ликвидацията на претенции, управлението на риска), които се представят в надзорната институция, в т.ч. и настъпилите в тях изменения и допълнения. Тези правила имат за цел да създадат гъвкави стандарти за поведение на застрахователя в определени сфери, които да отчитат неговите индивидуални особености, като същевременно установяват обвързващи го правила за осъществяване на неговата дейност.

Въвежда се фигурата на **отговорния актюер**, като за първи път се предвижда признаването на правоспособност да става след полагането на изпит пред Комисията за финансов надзор. С регулацията се гарантира понататъшно утвърждаване значението на актюерската професия, като се гарантира спазването на общи, високи стандарти. Отговорният актюер е относително независим орган за актюерски контрол, подчинен непосредствено на общото събрание на акционерите и със задължение да отговаря за коректното използване на актюерските методи в практиката на застрахователя, както и да сигнализира комисията за констатираните нередности.

Кодексът поставя нови изисквания към **членовете на управителните и контролните органи** на застрахователя и представляващите го лица, отнасящи се предимно до тяхната квалификация и репутация. Въвежда се принципно нов подход за тяхното оценяване от страна на комисията като акцентът при оценката се премества от формалното установяване на предпоставките или пречките за заемане на определена длъжност към проверка по същество и преценка на лицата в рамките, установени от закона. За първи път в кодекса се поставят изисквания към квалификацията и добрата репутация и на лицата, заемащи ръководни длъжности извън органите на управление и представителство.

Поставят се нови изисквания към **капитала на застрахователите**. Акциите на акционерните дружества вече са само поименни, безналични. Минималният размер на вписания капитал се лимитира от размера на минималния гаранционен капитал, който нараства до два или три пъти в зависимост от предлаганите застрахователни услуги.

Повишават се изискванията към **финансовата стабилност** на застрахователите. Въвежда се уредба на застрахователните премии. Уредбата на застрахователните резерви се установява на законово равнище, материята се детайлизира и се въвежда изискване за достатъчност на резервите.

Въвеждат се **нови активи за покритие на техническите резерви**, правила за териториалното им разположение и валутното им съответствие, акцентира се върху диверсификацията и качеството на активите, доколкото това е от важно значение за финансовата стабилност на застрахователите. Допуснато е инвестиране на резервите във вземания от презастрахователи при отчитане на техния рейтинг. С тази мярка се цели чрез презастраховането да се упражнява контрол над качеството и стабилността на портфейла на застрахователите. Неосигуряването на достатъчно активи за покритие на резервите води до налагане на принудителни административни мерки от страна на КФН.

Регламентират се финансовите **показатели за стабилност на застрахователното предприятие** - граница на платежоспособност и гаранционен капитал. Кодексът дава правомощие на комисията да преизчислява финансовите показатели в случай, че възникнат съмнения в тяхната достоверност и да установява фактическото им финансово състояние. Когато преизчислените финансови показатели сигнализират за нарушаване разпоредбите на кодекса, се налагат принудителни административни мерки.

В сферата на финансовите показатели за стабилност се предвижда **допълнителен надзор върху платежоспособността на застрахователи, участващи в застрахователна група**. При констатиране на недостатъчна платежоспособност комисията има правомощия да налага принудителни мерки на застрахователя, в т.ч. разпореждане за изготвяне на план за достигане на платежоспособността или краткосрочен план за набиране на допълнителни собствени средства. При неизпълнение на плановете застрахователят се счита за неплатежоспособен, лицензът му се отнема и се обявява в несъстоятелност.

За първи път кодексът въвежда **план за оздравяване** при нестабилно финансово състояние на застрахователя като мярка, която да го стабилизира и да предотврати необходимостта от отнемане на неговия лиценз.

Важно място в уредбата заема материята, свързана със **защитата на интересите на потребителите**. Чрез разпоредбите на кодекса са въведени специфичните изисквания на европейските директиви за защита интересите на потребителите на застрахователни услуги, като извън тях са предвидени допълнителни механизми, които осигуряват високо ниво на прозрачност в дейността на застрахователите, при третирането на застрахованите при тях лица. Въвеждат се императивни изисквания за реда на завеждане на претенциите, доказателствата, които могат да се искат за тяхното уреждане, сроковете за произнасяне на застрахователя по заведените претенции, предвижда се ред за оказване на съдействие от ГФ, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) и други държавни органи. Застрахователят се задължава да приема вътрешни правила за уреждане на претенциите, които се представят в надзорната институция и се публикуват в Интернет.

По нов начин се урежда и материята за **застрахователните посредници**. С цел защита интересите на потребителите се въвеждат гаранции за дейността на застрахователния брокер и застрахователния агент. При сключване, изменение или подновяване на застрахователен договор те се задължават да предоставят на потребителя определена информация, да се съобразяват с неговите изисквания и потребности и да му съдействат, както при сключване на договора за застраховка, така и по време на неговото действие.

С новите моменти в уредбата на **застрахователното предприятие** се цели да се повиши неговата финансова стабилност, ефективност и конкурентоспособност на националния пазар и да се подготви за функциониране в условията на единния европейски пазар.

Застрахователен договор

КЗ изгражда цялостната правна уредба на застрахователния договор: форма и съдържание, преддоговорни отношения, сключване на застрахователния договор, задължения на страните при изпълнение на договора. Част от материята за застрахователния договор е пренесена от Търговския закон, като е систематизирана и допълнена. Успоредно с това е въведена уредбата на две нови, изисквани от европейските директиви, застраховки: „Помощ при пътуване“ – единствената застраховка, при която застрахователят има право да предоставя обезщетение в натура (във вид на услуги) и „Застраховане на правни разноски“, която цели избягване на евентуален конфликт на интереси между застраховател и застрахован.

Задължително застраховане

Важно място в правната уредба на застрахователния договор заема задължителното застраховане. Кодексът транспонира изцяло директивите, уреждащи материята по задължителната застраховка **„Гражданска отговорност“ на автомобилистите**.

Въвежда се **единна премия** по застраховката на територията на общността, с което по същество се обединява вътрешната гражданска отговорност и гражданската отговорност за чужбина в частта ѝ, покриваща страните членки на общността. Увеличават се лимитите на отговорност (с предвидени отлагателни срокове). Застрахователното покритие се определя по отношение на всички лица, които управляват МПС на законно основание. Представена е нова класификация на обезщетенията – за неимуществени и имуществени вреди, причинени от смърт и телесни увреждания и вреди на чуждо имущество. Въвежда се тримесечен срок за изплащане на обезщетението, считано от датата на завеждане на претенцията.

Във връзка с правната уредба на застраховката се създават нови институти като: **информационен център към ГФ** и представител за уреждане на претенции, които да съдействат на пострадалите лица за получаване на застрахователните обезщетения на територията на ЕС. Възлагат се нови функции на НББАЗ, свързани с оказването съдействие за функциониране на системата „Зелена карта“ и застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Урежда се комуникацията и предоставянето на информация по застраховка „Гражданска отговорност“ между НББАЗ, МВР и ГФ. Мярката цели повишаване на контрола върху незастрахованите автомобили в движение и свеждане до минимум на техния брой.

Застрахователен надзор

КЗ регламентира правомощията на надзорния орган, процедурите, сроковете, актовете и реда за защита срещу незаконосъобразни актове. Усъвършенства се системата на принудителните административни мерки (ПАМ) и редът на тяхното прилагане. На надзорния орган се дават правомощия да иска вписване на ПАМ в търговския регистър. Въвеждат се нови планове (за възстановяване на платежоспособността, краткосрочен план, план за оздравяване), като мярка, която да стабилизира застрахователя и да предотврати необходимостта от отнемане на неговия лиценз. По-подробно се регламентира преобразуването, ликвидацията и несъстоятелността на застрахователите като се очертава мястото на надзорните органи и се предвиждат механизми за защитата на потребителите в рамките на тези производства. Усъвършенства се правната уредба на квестора, ликвидатора и синдика.

Специални предпоставки за извършване на дейност в рамките на ЕС

КЗ създава специална правна уредба, с която **премахва бариерите пред свободното предлагане на застрахователни услуги и движението на капитали** в рамките на ЕС. Въвеждат се правила за „единния лиценз“ на застрахователите в общността, правото на установяване, свободата на предоставяне на услуги, правила за лицензиране на клонове на застрахователи от трети страни, предимства за застрахователите от трети страни, единен финансов надзор в рамките на общността.

По отношение на единния надзор се поставя **акцент върху надзора на финансовата стабилност на застрахователите** (платежоспособност, образуване на застрахователните резерви, активи за покритие на резервите). Въвежда се единен текущ финансов надзор върху застрахователите на територията на целия ЕС. Създават се основите на взаимодействие между надзорните институции като се въвеждат условия за обмен на информация между тях и за осъществяване на проверки в рамките на юрисдикцията на националния надзор.

С тези правила се уреждат **правните предпоставки за започване и извършване на застрахователна дейност от чужди застрахователи** на територията на Република България и от българските застрахователи – на територията на държави членки на ЕС и в трети държави, както и условията, при които ще се извършва надзор върху тяхната дейност.

1.1.3. Други промени в законовата нормативна уредба

През изминалата 2005 г. бяха направени изменения и в устройствения закон на комисията. Промените са направени с § 13 от ПЗР на КЗ (*обн. в „ДВ“, бр. 103 от 23.12.2005 г., в сила от 01.01.2006 г.*), и са свързани предимно с устройството и правомощията на комисията. В този смисъл се създава нова ал. 4 на чл. 10 ЗКФН и съгласно текста на същата се предвижда при **предсрочно прекратяване на мандата на заместник-председател на комисията** по предложение на председателя на комисията да се определи друг член за негов заместник, който да изпълнява правомощията му до встъпването в длъжност на новия заместник-председател. Съществени изменения са направени и по отношение на обжалваемостта на актовете на комисията и заместник – председателите, ръководещи трите управления, като актовете ще могат да се обжалват по съдебен ред пред Върховния административен съд, от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към ЕС. С направените изменения в чл. 24 и чл. 25 ЗКФН се определя обхвата на понятието „професионална тайна“, както и случите, в които информация, представляваща такъв вид тайна може да се използва, разкрива или предоставя по реда и на органите, конкретно посочени в закона. Изменения са направени и в приложението към чл. 27, ал. 2 ЗКФН и влизат в сила от 01.01.2006 г.

Комисията, участва в работни групи съвместно с други институции, във връзка с изготвянето и на други законопроекти, какъвто е проектът на **Закон за финансовите конгломерати**. Предложението за изготвяне на проектозакона е направено във връзка с поетите ангажименти от страна на комисията, които са включени в Плана за действие за 2006 г. към Стратегията за ускоряване на преговорите на Република България за присъединяване към ЕС.

С приемането на Закон за финансовите конгломерати като срока за приемането му е 29.09.2006 г. ще се имплементира *Директива 2002/87/ЕС* относно **допълнителния надзор на кредитните институции**, застрахователните предприятия и инвестиционните предприятия, принадлежащи към един финансов конгломерат. Законът ще уреди способите за идентификация на финансовия конгломерат, областите върху които се осъществява надзор на ниво група (капиталова адекватност и методи за изчисляването ѝ, концентрация на риска, вътрешно групови сделки, механизми за вътрешен контрол и управление на риска), процедурите по уведомяване на предприятието – майка и заинтересованите държавни органи в страните – членки, осъществяващи надзорни и регулаторни функции върху банковия сектор, пазара на ценни книжа, застраховането и пенсионното осигуряване, както и критериите за определяне и правомощията на координатора (регулатора, осъществяващ допълнителния финансов надзор).

1.2. Промени в подзаконовата нормативна уредба

1.2.1. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща инвестиционната дейност

През изминалата 2005 г. комисията продължи да усъвършенства нормативната уредба, регулираща държавния надзор над инвестиционната дейност и дейността на лицата, свързани с капиталовия пазар, както посредством актуализирането на действащото българско законодателство и уеднаквяването му с европейското право, предвид поетите от страната ангажименти, свързани с предстоящото присъединяване към ЕС, така и чрез отстраняване на някои несъвършенства в съществуващата нормативна база. В този смисъл са приети следните нормативни актове:

➤ С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници⁶, бяха направени промени с цел осигуряване на по-висока степен на защита на инвеститорите. Част от измененията се отнасят до изискванията към информацията, която инвестиционните посредници дават на клиентите си, включително и в рекламните материали и публични изявления, с цел постигане на прозрачност и защита интересите на инвеститорите. Тя трябва да бъде вярна, точна и да не е подвеждаща, да не акцентира върху потенциалните ползи от инвестиране в ценни книжа, без едновременно да се посочва и рискът, свързан с това. Също така се въвеждат допълнителни изисквания към офисите на инвестиционния посредник с цел те да имат оборудване и програмно осигуряване, обезпечавщи дейността на посредника. С измененията на наредбата се въвеждат и допълнителни изисквания към договорите, сключвани между инвестиционния посредник и клиентите му както и към поръчките, за извършване на сделки с ценни книжа, подавани от тях, с цел постигане на по-голяма сигурност за клиентите на посредника и предотвратяване на възможността за злоупотреби. Друга част от измененията се отнасят до завишаване на вътрешния контрол в инвестиционните посредници, както и реда за отчитане пред управителния орган на инвестиционния посредник. Целта на наредбата е да се уреди детайлно механизма за извършване на вътрешния контрол в посредника, както и да се ангажира отговорността на мениджмънта на посредника за законосъобразността на действията на лицата, работещи по договор за него.

➤ С Наредба № 22 от 29.07.2005 г. за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества и други емитенти на ценни книжа и емисии от ценни книжа от регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа⁷ са направени промени, насочени към установяване на условията и реда за вписване и отписване на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН. В наредбата, са отразени и новите положения, направени с последните изменения и допълнения в тази материя със Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Новите моменти в наредбата са свързани още с разграничаването на правомощията на комисията и заместник-председателя на комисията, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“. Отразено е въведеното с Наредба №2 за проспектите при публичното предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа изискване за изготвяне на проспект за вторично публично предлагане, независимо от пазара, на който ще се търгуват ценните книжа. Уреден е моментът, в който се вписва емисията, съответно емитентът при потвърждаване на проспекта за публично предлагане или освобождаване от задължението за публикуване на проспект, както и изрично е уреден редът за вписване на емисия ценни книжа, чието първично публично предлагане е приключило успешно. Уредени са някои нови предпоставки за отписване на емисии ценни книжа от регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, което е продиктувано от конкретни въпроси и казуси, възникнали в практиката. С наредбата се отменя действащата към момента на влизането ѝ в сила Наредба за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, др. емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на Държавната комисия по ценните книжа.⁸

⁶Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (обн., „ДВ“, бр. 49 от 14.06.2005 г.)

⁷ Наредба № 22 от 29.07.2005 г. за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества и други емитенти на ценни книжа и емисии от ценни книжа от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН (обн., „ДВ“, бр. 66 от 12.08.2005 г.)

⁸ Наредба за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на Държавната комисия по ценните книжа, приета с ПМС № 240 от 23.10.2001 г., обн., „ДВ“, бр. 93 от 30.10.2001 г.

➤ С последните изменения и допълнения на ЗППЦК се създаде нов раздел IV „Компенсирание на инвеститорите“ на глава пета, което доведе до необходимостта от приемането на устройствен подзаконов нормативен акт. В тази връзка комисията прие **Правилник за устройството и дейността на фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа**, като същият⁹ към момента е част от действащото законодателство. С правилникът се уреждат устройството и дейността на Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа (фонда). Създаването на фонда има за цел да осигури финансова защита на клиентите на инвестиционните посредници¹⁰, в случаите, когато инвестиционния посредник не е в състояние да изпълни задълженията си към клиентите поради причини, пряко свързани с финансовото му състояние. В съответствие със законовата рамка, детайлно са регламентирани правомощията на управителния съвет, който се състои от петима членове, в това число председател, заместник-председател и трима други членове, които се избират от комисията. Определя се начина и източниците на събиране на средствата на фонда и плащанията, които се извършват с тях, начините за сътрудничество с чуждестранни институции за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа. Въвеждат се положения, свързани с недостига на средствата за покриване на задълженията на фонда по ЗППЦК. При разработването на нормативния акт са съобразени и изискванията, установени с Директива 97/9/ ЕС и е отчетен законодателният опит в редица европейски държави. С последващо, изменение в правилника¹¹ се създаде нов §4 от ПЗР на правилника, съгласно който фондът може да използва за покриване на административните си разходи за 2005 г. и 2006 г. средствата, получени от набраните във фонда вноски.

➤ С извършените промени в **Наредба за изменение и допълнение на Наредба №11 за разрешенията за извършване на дейност като фондова борса, организатор на неофициален пазар на ценни книжа, инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел**¹² се уредиха детайлно изискванията за издаване на лиценз за организиране и управление на договорен фонд, в това число изчерпателно се посочват изискуемите данни и документи, които следва да се прилагат от лицата, подали заявлението. В основната си част промените са предимно редакционни и са насочени към уеднаквяване с възприетата от закона терминология, въведена с последните изменения и допълнения на ЗППЦК, съобразно изискванията на европейското право. В същото време изменения в наредбата са съобразени и с извършени вече промени в други нормативни актове. Въведоха се изисквания банковите документи, които удостоверяват, че всеки от записалите акции е внесъл пълния размер на дължимите вноски, да се представят в комисията в 14- дневен срок от получаване на уведомлението по чл. 203, ал. 2 ЗППЦК.

⁹ Правилник за устройството и дейността на фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа (обн., „ДВ“, бр. 69 от 23.08.2005 г.)

¹⁰ по чл. 54, ал. 3 ЗППЦК

¹¹ обн., „ДВ“, бр. 97 от 02.12.2005 г.

¹² Наредба за изменение и допълнение на Наредба №11 за разрешенията за извършване на дейност като фондова борса, организатор на неофициален пазар на ценни книжа, инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел (обн., „ДВ“, бр. 84 от 21.10.2005 г.)

1.2.2. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща застраховането и доброволното здравно осигуряване

➤ С Наредбата за формата и съдържанието на годишния финансов отчет на застрахователните и здравноосигурителните дружества¹³ се създават единни форма и съдържание на годишните финансови отчети на застрахователните и здравноосигурителните дружества. Предвид липсата на единна уредба на тази материя, с наредбата се цели най - вече постигане на по - висока степен на съпоставимост между финансовите отчети на отделните застрахователи и здравноосигурителни дружества, като в същото време се определят изискванията към формата и съдържанието на годишния финансов отчет на застрахователните и здравноосигурителните дружества.

➤ В Наредбата за собствените средства и границата на платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества¹⁴ са включени разпоредби, които за първи път уреждат методите за осъществяване на надзор върху платежоспособността на застрахователите на консолидирана основа. По този начин напълно се въведоха изискванията на Директива 98/78/ЕС за допълнителния надзор на застрахователите, които участват в застрахователна група. От друга страна с приемането на наредбата се приложиха изцяло изискванията и на Директиви 2002/13/ЕС и 2002/12/ЕС относно определяне на границата на платежоспособност на застрахователните предприятия. Наред с това се прецизират някои текстове и се отстраняват пропуски и непълноти на действащата до тогава Наредба за собствените средства и границата на платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества¹⁵, констатирани в процеса на нейното прилагане. С наредбата се определят елементите, които се включват при изчисляване размера на собствените средства, границата на платежоспособност на застрахователните и здравноосигурителните дружества и методите, по които тя се изчислява, както и методите за осъществяване на допълнителен надзор върху платежоспособността на застрахователите по чл. 34, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховане (отм.).

➤ С последните изменения и допълнения на Закона за застраховането¹⁶, през изминалата година, беше променен статута на Гаранционния фонд (ГФ), което доведе до необходимостта от приемането на нов устройствен нормативен акт. **Правилникът за устройството и дейността на Гаранционния фонд**¹⁷ предвиди, че ГФ ще се управлява от управителен съвет в състав - председател и четирима членове, избрани от управителния съвет на Асоциацията на българските застрахователи измежду представители на застрахователите, които извършват задължително застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 Закона за застраховане (отм.). Правилникът предвиди и нови положения, свързани предимно със средствата на фонда, които намалени с резерва за предстоящи плащания, да не могат да бъдат по-малко от 3 млн. лв. Друга новост е установяването на минимален размер за средствата на фонда и в случай на недостиг, за повече от един месец, средствата на фонда следва да се допълнят със средства от застрахователите, извършващи задължителните застраховки „Гражданска отговорност“ и „Злополука“. Новост е и това, че срока за произнасяне по претенциите не може да бъде по-дълъг от 30 дни, като за

¹³ Наредба за формата и съдържанието на годишния финансов отчет на застрахователните и здравноосигурителните дружества (обн., „ДВ“, бр. 15 от 15. 02. 2005 г.)

¹⁴ Наредба за собствените средства и границата на платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества (обн., „ДВ“, бр. 29 от 05. 04.2005 г.)

¹⁵ приета с ПМС № 13 от 24.01.2003 г., обн., „ДВ“, бр. 10 от 4.02.2003 г.

¹⁶ Закон за застраховането (отм. с „ДВ“, бр. 103 от 23. 12. 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

¹⁷ Правилникът за устройството и дейността на Гаранционния фонд (обн., „ДВ“, бр. 20 от 08. 03. 2005 г.)

случаите на просрочие се предвижда лихва за забава на ощетеното лице от датата, на която изтича срока за произнасянето по претенцията.

➤ През 2005 г. бяха направени няколко изменения и допълнения и в **Наредба № 18 от 2004 г. за задължителното застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането**. Извършените промените в наредбата бяха в съответствие с отменения към настоящия момент Закон за застраховане. С последните изменения и допълнения на наредбата¹⁸ се либерализира пазара на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“. Дефинира се понятието „облага“ по смисъла на наредбата, с цел прекратяване на практиката по предоставяне на материални облаги, при сключване на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“. Въведе се изискването минималната задължителна рискова премия да бъде достатъчна, така че да осигурява изпълнение на всички задължения на застрахователя, включително образуването на достатъчни застрахователни резерви. В тази връзка беше отменен и чл. 14 от наредбата, който създаваше възможност минималната рискова премия да се коригира чрез коефициенти, отразяващи особеностите на риска, поети от застрахователя по всяка застраховка. Предвиди се застраховател, който предлага задължителна застраховка, да представя на комисията два пъти седмично справка за регистрираните застрахователни договори по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ по образец утвърден от заместник-председателя на комисията, ръководещ управление „Застрахователен надзор“ за периода от влизане в сила на наредбата до 1.01.2006 г.

1.2.3. Промени в подзаконовата нормативна уредба, регулираща допълнителното пенсионно осигуряване

През отчетния период комисията прие **Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 10.12.2003 г. за начина и реда за определяне на минималната доходност при управление на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за покриване на разликата до минималната доходност и за формиране и използване на резервите за гарантиране на минималната доходност**.¹⁹ Измененията са свързани с промяна на формулния апарат в някои от приложенията към нея.

➤ С направените в **Наредба № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (наредбата), обн., „ДВ“ бр.50 от 2005 г.**²⁰ изменения и допълнения се предвижда прилагане на механизъм, чрез който да се гарантира, че осигуреното лице е изразило лично волята си за промяна на участие или за прехвърляне на средства от един в друг съответен пенсионен фонд. За целта се въвежда изискване за нотариална заверка на подписа на осигуреното лице върху първия екземпляр на подаденото от него заявление за промяна на участие или за прехвърляне на средства, като гаранция за изразяване на волята му. Това съответно води до отпадане на досегашния ред за подаване на заявлението – единствено лично от осигурения в офиса на

¹⁸ обнародвани в „ДВ“, бр. 101 от 16. 12. 2005 г.

¹⁹ Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 10.12.2003 г. за начина и реда за определяне на минималната доходност при управление на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за покриване на разликата до минималната доходност и за формиране и използване на резервите за гарантиране на минималната доходност (обн., „ДВ“, бр. 29 от 05. 04. 2005 г.)

²⁰ Наредба № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (обн., „ДВ“ бр.50 от 2005 г.)

новото пенсионноосигурително дружество. С направените изменения в наредбата се преодоляват проблемите при прилагането ѝ във връзка с подаването на заявления за промяна на участие или за прехвърляне на средства от едно в друго пенсионноосигурително дружество без знанието и участието на осигуреното лице или чрез въвеждането му в заблуждение. В тази връзка са направени и изменения в образците на заявленията. Въведена е и забрана за пенсионноосигурителните дружества да предлагат, предоставят или обещаваат привилегии, подаръци, услуги или други облаги на осигурените лица. Със забраната се конкретизира, за целите на наредбата, един от общите и основни принципи, заложен в Кодекса за социално осигуряване (КСО) – принципът на лоялна конкуренция между пенсионноосигурителните дружества, както и се цели постигане на сигурност и стабилност на осигурителния пазар.

➤ С промените, извършени в **Наредба № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии**²¹, се усъвършенстват начините за последваща оценка на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Във връзка с ангажиментите на страната ни по хармонизиране на българското законодателство с достиженията на Европейското право, към края на 2005 г. започна работата по транспониране в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване на три директиви - Директива 2003/41/ЕО относно дейността и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване, Директива 1998/49/ЕО за запазване на допълнителните пенсионни права на наети и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността и Директива 86/378/ЕИО за прилагането на принципа за равното третиране на жените и мъжете при професионални схеми за социална сигурност.

²¹ Наредба № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии (обн., „ДВ“, бр. 57 от 12.07.2005 г.)

2. Лицензионна дейност и разрешителни режими

2.1. Лицензионна дейност и разрешителни режими в областта на инвестиционната дейност

2.1.1. Инвестиционни посредници, брокери на ценни книжа и инвестиционни консултанти

- **Нови елементи в лицензионната процедура**

Със ЗИДЗППЦК се внесоха промени, продиктувани от необходимостта за хармонизиране на българското законодателство с достиженията на правото на Европейския съюз в областта на ценните книжа и с цел преодоляване на някои несъвършенства и пропуски на ЗППЦК, установени в практиката при прилагането му; както и привеждането на нормите на закона в съответствие с измененията в други закони, които имат отношение към материята, регулирана от ЗППЦК.

Промените в частта относно дейността на *инвестиционните посредници* са в следните насоки:

Разпоредбите относно лицензирането на инвестиционните посредници са изменени съобразно Директива 93/22/ЕЕС за инвестиционните услуги в областта на ценните книжа и отчасти с Директива 2004/39/ЕС за пазарите на финансови инструменти. В предмета на дейност на инвестиционните посредници е запазено разделението на основни и допълнителни дейности. Предвидено е инвестиционните посредници да бъдат лицензирани съобразно сделките и дейностите, които възнамеряват да извършват. Дадена е възможност за комбиниране в различни варианти извършването на една или повече от посочените инвестиционни услуги и дейности.

Запазена е възможността инвестиционните посредници да извършват сделки с чуждестранни средства за плащане, като са предвидени две хипотези във връзка с това:

Когато инвестиционен посредник е получил разрешение за извършване по занятие на сделки за собствена сметка и поемане на емисии, т.е. най-високия лиценз, той може да извършва сделки с чуждестранни средства за плащане, независимо дали те са свързани с предоставяните от него инвестиционни услуги, ако е получил разрешение за това при условията и по реда на действащото законодателство.

В случаите, когато инвестиционният посредник е с по-нисък клас разрешение, той може да извършва сделки с чуждестранни средства за плащане, само ако те са свързани с предоставяните от него инвестиционни услуги. В тази хипотеза разрешение не се изисква по реда на специалното законодателство, тъй като не се касае за извършване на дейност по занятие, а за допълнителна услуга, предоставяна от инвестиционния посредник на неговите инструменти.

Разрешението може да бъде само за част от възможните инвестиционни услуги и дейности, като не може да бъде издадено само за предоставяне на допълнителните услуги.

Капиталовите изисквания спрямо инвестиционните посредници съобразно извършването от тях услуги и дейности са приведени в съответствие с Директива 93/6/ЕЕС за капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции. Предвидено е:

- Инвестиционен посредник, който държи пари и/или ценни книжа на клиенти, трябва да притежава капитал не по-малък от 250 000 лв.

- Инвестиционен посредник, който извършва сделки с ценни книжа за собствена сметка и/или поемане на емисии ценни книжа и/или предлагане за първоначална продажба на ценни книжа при условията на безусловно и неотменимо задължение за записване/придобиване на ценните книжа, трябва да притежава по всяко време капитал не по-малко от 1 500 000 лв.
- Извън описаните по-горе случаи капиталът на инвестиционния посредник трябва да бъде не по-малък от 100 000 лв.

Друг нов момент в лицензионното производство на инвестиционните посредници е изискването за представяне на **програмата за дейността на дружеството** и неговите намерения за сектора от пазара, който ще заеме с дейността си, и на правила за личните сделки с ценни книжа на членовете на управителните и контролни органи на инвестиционния посредник, на новите служители и свързаните лица.

Прецизирано е **производството по отнемане на лиценза** на инвестиционен посредник, като се създават нови основания, а именно изпадане в трайно влошено финансово състояние и съответно невъзможност за ИП да изпълнява задълженията си, както и когато нарушенията по главата за търговия с вътрешна информация и недобросъвестна търговия са квалифицирани като груби нарушения и са въздигнати като основание за отнемане на разрешението (естествено е такива нарушения да са санкционирани с акт, наказателно постановление и същото да е влязло в сила и да е потвърдено от съда).

Това важи и за неизпълнение на наложена ПАМ или друго грубо нарушение или системни нарушения на ЗППЦК и наредбите по прилагането му, които са нови допълнителни основания за отнемане на лиценза.

Въведен е т. нар. **единен паспорт**, което означава, че след присъединяването на страната ни към ЕС инвестиционните посредници, регистрирани или със седалище в държава - членка на ЕС, или в държава от Европейското икономическо пространство, ще могат да извършват дейност на територията на Република България, без да се изисква издаването на разрешение от комисията. Включително български инвестиционни посредници ще могат да извършват дейност на територията на държава - членка на ЕС, или държава от Европейското икономическо пространство, без да бъдат допълнително лицензирани от компетентните органи на съответната държава. Инвестиционните посредници ще могат да извършват дейност чрез установяване на клон или посредством свободното предоставяне на услуги, без да бъде регистриран клон.

Въведени са **нови изисквания** към юридическите лица, притежаващи 10 и над 10 на сто от капитала на инвестиционен посредник, както в лицензионно производство²², така и в производство²³ за издаване на одобрение от заместник - председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, като същите следва да представят и финансови отчети за последното тримесечие, предхождащо подаването на заявлението с цел по-точната преценка относно финансовото състояние на заявителя. Към набора от документи заявителят²⁴ следва да приложи и правила за личните сделки с ценни книжа на членовете на управителните и контролни органи на инвестиционен посредник, служителите и свързаните с тях лица.

Във връзка със създадения със Закона за изменение и допълнение на ЗППЦК Фонд за компенсирание на инвеститорите в ценни книжа, е въведено ново изискване за внасянето на **встъпителна вноска** от заявителя във Фонда за компенсирание на инвеститорите в ценни книжа, след писменото уведомление от КФН. Инвестиционните

²² по чл. 54 от ЗППЦК

²³ по чл. 74а ЗППЦК

²⁴ на основание чл. 62, ал. 2 т. 6

посредници, получили лиценз преди влизането в сила на разпоредбите на ЗИДЗППЦК, направиха вноската във Фонда в срок.

- **Лицензионна и разрешителна дейност**

Разрешения, издадени от комисията

През годината комисията издаде разрешение за извършване на дейност като *инвестиционен посредник* на две дружества – „Д.И.С.Л. Секюритийс“ АД и КД „Секюритис“ ЕАД. Процедурата по лицензиране на друго дружество „А1 финанс“ ООД не бе приключила към 31.12.2005 г. С решение на комисията бе даден отказ от издаване на лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник на едно дружество, а именно „СВИС Инвестмънт“ АД.

В рамките на отчетния период бе допълнен лицензът на четири инвестиционни посредника. На три дружества, „СИИ секюритиз“ АД, „Кепитъл маркетс“ АД и „Интер капитал маркетс“ АД, бе допълнен лицензът с „управление на индивидуални портфейли от ценни книжа и/или пари на клиенти с изключение на портфейли на инвестиционни дружества и пенсионни фондове“, като първите две дружества са получили разрешение да извършват тези дейности и в чужбина. На друг инвестиционен посредник, „Бенчмарк финанс“ АД, комисията издаде разрешение да извършва като инвестиционен посредник определени сделки²⁵ и в чужбина.

В рамките на отчетния период, КФН проведе само по един изпит за придобиване на квалификация като *брокер на ценни книжа и инвестиционен консултант*, съответно на 28 и 29 май. От 43 допуснати до явяване на изпита за брокери на ценни книжа се явиха 34 и от тях 20 успешно издържаха изпита. Същевременно на изпита за инвестиционен консултант се явиха 28 от 36 допуснати и 15 от тях издържаха изпита. С решение КФН призна придобитата квалификация, отговаряща на изискванията, включени в тематичния обхват на изпита за инвестиционен консултант, удостоверена с издаден от компетентен чуждестранен орган документ на 6 лица и отказа да признае придобитата квалификация на 3 лица.

Подробна информация за брокерите и инвестиционните консултанти може да намерите в *Приложение 2.1.1.*

Лицензи, отнети от комисията

КФН отне лицензите на пет *инвестиционни посредника* през 2005 г., а именно „Дарик Асет Инвестмънтс“ ООД, „ЕКС - ПИТ И КО“ ООД, „Източни финанси“ ООД, „Юнити инвест 99“ АД въз основа на доброволен отказ и на „Булинвест и компания“ АД поради нарушени изисквания за капиталова адекватност. Две банки бяха отписани от регистъра на инвестиционните посредници, воден от КФН, поради отнемане на лицензите за извършване на банкова дейност – „Балканска универсална банка“ АД и „Международна банка за търговия и развитие“ АД. Същевременно във връзка с необходимостта от привеждане на минималния капитал в съответствие с разпоредбите на Наредба № 6 КФН отне правото за извършване на сделки с ценни книжа за собствена сметка и поемане на емисии от ценни книжа на шест инвестиционни посредника – „София инвест брокеридж“ АД, „Маклер 2002“ АД, „Капитал финанс“ ООД, „АВАЛ ИН“ АД, „Реал финанс“ АД и „ДФК“ АД.

През отчетния период КФН отне правото за упражняване на дейност като *инвестиционен консултант* на две лица, а като *брокер* на ценни книжа – на три лица.

²⁵ Сделките по чл. 54, ал. 1, т. 1,3 и 4

Индивидуални административни актове, издадени от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“

През 2005 г. заместник – председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, издаде одобрение за придобиване на 10 и над 10 на сто от гласовете в Общото събрание на инвестиционен посредник на 15 заявители. Същевременно през годината на двама заявители бе издаден отказ за придобиване на 10 и над 10 на сто от гласовете в Общото събрание на инвестиционен посредник.

През годината одобрени бяха промените в общите условия, приложими към договорите с клиенти, на 17 инвестиционни посредника. Три от дружествата заявители промениха общите си условия два пъти.

• Брой инвестиционни посредници, брокери на ценни книжа и инвестиционни консултанти към 31.12.2005 г.

Така към 31.12.2005 г. *инвестиционните посредници*, извършващи дейност на територията на България са 88, от които 29 са банки. Небанковите инвестиционни посредници са разделени в три групи според размера на капитала им, а именно:

- С капитал над 1 000 000 лв. – 21 инвестиционни посредника
- С капитал между 250 000 и 1 000 000 лв. – 33 инвестиционни посредника
- С капитал между 200 000 и 250 000 лв. – 5 инвестиционни посредника.

Към 31.12.2005 г. в регистъра на физическите лица, които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации относно ценни книжа, воден от КФН, са вписани 362 лица, в това число 254 *брокера* и 108 *инвестиционни консултанта*.

2.1.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел

• Нови елементи в лицензионната процедура

С приемане на ЗИДЗППЦК се въведе нов вид схема за инвестиране в ценни книжа - *договорният фонд* в съответствие с Директива 85/611 на ЕС. За разлика от инвестиционното дружество, което е другият вид схема за колективно инвестиране, фондът не е юридическо лице. Той представлява обособено имущество с цел колективно инвестиране в ценни книжа чрез парични средства, набрани чрез публично предлагане на дялове. Фондът няма органи за управление, а се управлява от управляващо дружество, което трябва да получи разрешение от КФН. Между инвестиционното дружество и договорния фонд има редица сходства. Паричните средства, предназначени за инвестиране в ценни книжа, се набират чрез публично предлагане на дялове, както и при инвестиционното дружество (разликата е в това, че инвестиционното дружество емитира публично акции). Принципът на управление на дейността също е идентичен. Съществена разлика е, че договорният фонд се управлява винаги от управляващо дружество, което е получило разрешение за организиране и управление на договорен фонд от КФН. Управляващото дружество може да започне да предлага публично дяловете на фонда след като Комисията потвърди проспекта на фонда. За разлика от инвестиционното дружество, договорният фонд може да бъде само от отворен тип. Управляваните от управляващите дружества договорни фондове подлежат на вписване в публичния регистър²⁶ и се смятат за учредени с вписването им в този регистър.

²⁶ по чл. 30, ал. 1, т. 5 ЗКФН

С цел защита на интересите на инвеститорите, съхраняване на доверието им в колективните инвестиционни схеми и установяване спазването на нормативните изисквания, с новата ал. 3 на чл. 192 от ЗППЦК се регламентира **предварително разрешение, потвърждение или одобрение** от КФН, съответно от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, за извършване на определени действия от поднадзорните лица. Въведено е ограничение за инвестиционното дружество да не може да инвестира повече от 10 % от активите си в ценни книжа, издадени от публично дружество или друг емитент, чийто ценни книжа са приети за търговия за регулиран пазар. Съгласно изменената разпоредба²⁷, заместник-председателят може да разреши, при определени условия, на едно инвестиционно дружество да инвестира до 20 % от активите си в ценни книжа, издадени от едно и също публично дружество или друг емитент, чийто ценни книжа са приети на търговия на регулиран пазар, ако общата стойност на тези инвестиции не надвишава 40 % от активите на инвестиционното дружество.

По отношение на **управляващите дружества**, с измененията на ЗППЦК от май 2005 г. се разшири предметът им на дейност и те вече могат да предоставят допълнителни услуги, като управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ ценни книжа, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента, както и предоставяне на инвестиционни консултации относно ценни книжа. За управляващото дружество, което предоставя гореизброените допълнителни услуги, се прилагат разпоредбите на закона относно инвестиционните посредници. ЗИДЗППЦК от май 2005 г. въведе и по-високи капиталови изисквания за управляващите дружества, както и задължението да издават само безналични акции с право на един глас.

Като нов елемент за издаване на лиценз за извършване на дейност като управляващо дружество, с измененията на ЗППЦК от май 2005 г. се въведе изискването за представяне в лицензионното производство на **правила за личните сделки с ценни книжа** на членовете на управителните и контролни органи на управляващото дружество, на инвестиционния консултант, работещ по договор за управляващото дружество, на служителите на управляващото дружество и на свързаните с тях лица. Приемането на подобни правила цели отстраняването или ограничаването на потенциални конфликти на интереси и неприемливи практики.

С измененията и допълненията на ЗППЦК от май 2005 г., се въведе т. нар. **„единен паспорт“** за управляващи дружества при извършване на дейност в рамките на ЕС и Европейското икономическо пространство. Чрез „единния паспорт“ взаимно ще се признават издадените от КФН и съответните чуждестранни регулаторни институции лицензи за извършване на дейност като управляващо дружество, без да е необходимо допълнително разрешение.

Други изисквания, въведени с измененията на Наредба № 11²⁸ от октомври 2005 г., са предоставянето в хода на лицензионното производство на програма за дейността на дружеството, включваща пазарна информация, клиентска структура, очаквания от дружеството финансов резултат и др.; системата за водене на отчетност и за съхраняване на информацията, както и мерките за съхраняване на ценните книжа и паричните средства на клиентите и за отделяне на портфейлите на инвеститорите; правила за вътрешната организация и вътрешния контрол.

²⁷ на чл. 196, ал. 3 от ЗППЦК

²⁸ Наредба № 11 от 03.12.2005 г. за лицензите за извършване на дейност като фондова борса, организатор на неофициален пазар на ценни книжа, инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел

Във връзка с въвеждане на единния паспорт за управляващите дружества, бе въведено допълнително изискване със ЗИДЗППЦК, а именно до влизане в сила на разпоредбите за единен паспорт, чуждестранна колективна инвестиционна схема със седалище или чието управляващо дружество има седалище в държава – членка на ЕС или в друга държава, принадлежаща към Европейското икономическо пространство, може публично да предлага ценните си книжа в България при спазване разпоредбите на ЗППЦК²⁹. От друга страна, чуждестранните колективни инвестиционни схеми, които към момента на влизане в сила на ЗИДЗППЦК от май 2005 г. публично предлагат ценните си книжа в Република България, бяха задължени³⁰, да приведат дейността си в съответствие със ЗППЦК³¹ в 9- месечен срок от влизане в сила на ЗИДЗППЦК.

- **Лицензионна и разрешителна дейност**

- Лицензи, издадени от комисията**

- През 2005 г., КФН издаде лиценз за извършване на дейност като *инвестиционно дружество* от отворен тип на „Елана Високодоходен фонд“ АД. През отчетния период бе подадено още едно заявление за издаване на лиценз за извършване на дейност като инвестиционно дружество от отворен тип от „БенчМарк фонд 2“ АД, производството по което към края на 2005 г. не бе приключило.

С последните изменения и допълнения на ЗППЦК от май 2005 г. бе уреден режимът на нов вид колективна инвестиционна схема, а именно *договорния фонд*. В тази връзка през втората половина на 2005 г. стартира и дейността на КФН по издаване на разрешения на управляващите дружества за организиране и управление на такива фондове. Интересът към тяхното създаване бе изключително голям, за което красноречиво говорят и цифрите – само за второто полугодие на 2005 г. КФН издаде 15 разрешения на 8 управляващи дружества за организиране и управление на общо 15 договорни фонда. През същия период е подадено още 1 заявление за издаване на разрешение за организиране и управление на договорен фонд, производството по което не бе приключило към края на 2005 г.

По този начин две управляващи дружества, „ДСК Управление на активи“ АД и „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ ЕАД, управляват по 3 договорни фонда, а други четири управляващи дружества, „Сентинел Асет Мениджмънт“ АД, „ОББ Асет Мениджмънт“ ЕАД, „Елана фонд мениджмънт“ АД и „Стандарт Асет Мениджмънт“ АД, управляват по два договорни фонда. Тенденцията, която се наблюдава, е едно УД да организира и управлява минимум по 2 договорни фонда (консервативен и агресивен или рисков), но целта в повечето случаи е да се създадат 3 договорни фонда (консервативен, балансиран и агресивен), които да предложат пълната гама от инвестиционни продукти. Наблюденията досега показват, че интересът към организирането на договорни фондове ще продължи и през настоящата година, което, от своя страна, е свързано и със създаването на нови управляващи дружества.

Във връзка с измененията и допълненията на ЗППЦК, с които се разшири предметът на дейност на *управляващите дружества*, включително възможността за доверително управление на индивидуален портфейл от ценни книжа, както и организирането и управлението на договорни фондове, през 2005 г. се засили интересът към създаване на нови управляващи дружества. През отчетния период КФН издаде четири лиценза за извършване на дейност като управляващо дружество на „Сентинел Асет Мениджмънт“ АД, „БенчМарк Асет Мениджмънт“ АД, „Стандарт Асет

²⁹ спазване на разпоредбите на чл. 211л, ал. 1 и 3 от ЗППЦК във връзка с § 156, ал. 2 от ПЗР на ЗИДЗППЦК

³⁰ съгласно § 156, ал. 3 от ПЗР на ЗИДЗППЦК

³¹ в съответствие с чл. 211л, ал. 1 и 3 от ЗППЦК

Мениджмънт“ АД и „Райфайзен Асет Мениджмънт“ АД. През периода са подадени още 3 заявления от новоучредени дружества за издаване на лиценз за извършване на дейност като управляващо дружество, производствата по които не бяха приключили към 31.12.2005 г.

Съгласно разпоредбите на ЗИДЗППЦК³², заварените управляващи дружества бяха длъжни да регистрират акциите си като безналични в Централния депозитар и да приведат капитала си в съответствие с минимално изискуемия (250 хил. лв.), които задължения изпълниха всички управляващи дружества.

През 2005 г. КФН издаде 8 лиценза за извършване на дейност като **акционерно дружество със специална инвестиционна цел**, като едновременно с това потвърди и проспектите им за публично предлагане на акции във връзка с първоначалното задължително увеличение на капитала. Това са дружествата „Фонд за недвижими имоти България“, „Актив Пропъртис“, „Елана фонд за земеделска земя“, „Парк“, „Аванс-Терафонд“, „Интеркапитал пропърти дивелопмънт“, „Куантум Дивелопмънтс“, „И АР ДЖИ Капитал-2“. Подадени бяха още 6 заявления за издаване на лиценз за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел, производствата по които бяха приключили към 31 декември 2005 г.

През годината дружеството „Ти Би Ай - БАК - Недвижимата собственост“ АД се преименува на „Прайм пропърти БГ“ АД.

В КФН непрекъснато постъпват уведомления за учредяването и вписването в търговския регистър на дружества със специална инвестиционна цел, което говори за нестихващия интерес към учредяване на такива дружества, една от причините за който са предвидените в закона данъчни преференции за тях, а именно необлагаема печалба.

В рамките на отчетния период КФН одобри промени в уставите на две дружества със специална инвестиционна цел, взе решения за вписване на емисии акции в регистъра на КФН, с цел търговия на регулиран пазар на ценни книжа, в резултат на увеличения на капитала на 8 дружества със специална инвестиционна цел. Също така комисията потвърди проспект за публично предлагане на акции с цел увеличаване на капитала на 1 дружество и издаде одобрение за замяна на обслужващото дружество на едно дружество, както и одобрение за промяна в договора за депозитарни услуги на дружество със специална инвестиционна цел.

Във връзка с осъществяване на правомощията на КФН, през 2005 г. бе изготвена и приета **Практика по прилагането на разпоредбите на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел** относно съдържанието на подаваните в КФН декларации за имуществените и деловите интереси на лицата, които управляват и представляват дружествата със специална инвестиционна цел.

През 2005 г. се наблюдава засилен интерес от страна на **чуждестранни колективни инвестиционни схеми** за публично предлагане в България на издаваните от тях акции или дялове. В тази връзка през разглеждания период КФН потвърди проспектите за публично предлагане на дяловете на два взаимни фонда, управлявани от „Капитал Инвест“, Австрия и проспект за публично предлагане на акции на „СГАМ ФОНД“, Люксембург, със 7 подфонда, управлявани от „Сосиете Женерал Асет Мениджмънт“. Тези потвърждения позволяват на чуждестранните колективни инвестиционни схеми да предлагат публично своите акции, съответно дялове. През отчетния период в България стартира предлагането на нови 4 подфонда на „Пайъниър фондове“, Люксембург. Също така бяха подадени заявления за потвърждаване на проспектите на 8 фонда на „Райфайзен капиталанлаге гезелшафт“ МБХ, които са потвърдени в началото на 2006 г. Очакванията са интересът от страна на чуждестранни

³² § 139 и § 140, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗППЦК

колективни инвестиционни схеми да продължи и в бъдеще, като се има предвид и облекченият режим за публично предлагане в страната на акции и дялове на чуждестранни колективни инвестиционни схеми със седалище в държава - членка на Европейския съюз или в друга държава, принадлежаща към Европейското икономическо пространство, въведен с последните изменения и допълнения на ЗППЦК.

Индивидуални административни актове, издадени от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, издаде одобрения на промени в уставите на четири *инвестиционни дружества*, одобрение на промени в Правилата за оценка на портфейла и за определяне нетната стойност на активите на едно инвестиционно дружество, разрешения на три инвестиционни дружества за инвестиране до 10 % в акции на едно публично дружество и разрешение на едно инвестиционно дружество за инвестиране до 20 % от активите в ценни книжа на един емитент.

Също така съгласувано с Подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, е одобрил списък на банките, които могат да бъдат депозитари на инвестиционни дружества и договорни фондове.

Във връзка с осъществяване на правомощията си, през 2005 г. заместник-председателят, ръководещ Управление „Надзор на инвестиционната дейност“, издаде три разрешения за придобиване от едно лице на повече от 10 % от гласовете в общото събрание на две *управляващи дружества*.

През периода бяха разгледани внесените в КФН от девет инвестиционни дружества, както и от четири управляващи дружества рекламни материали за шест договорни фонда. Заместник - председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, не издаде временна или окончателна забрана, в резултат на което дружествата са уведомени, че могат да публикуват или разпространяват по друг начин рекламните материали за управляваните от тях договорни фондове.

Във връзка с осъществяване на правомощията си, през 2005 г. заместник - председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ издаде одобрения на промени в Правилата на 5 договорни фонда и одобрения на промени в Правилата за оценка на портфейла и за определяне на нетната стойност на активите на 4 *договорни фонда*.

През периода бяха разгледани постъпилите в КФН разширени покани за увеличаване капитала на 5 *дружества със специална инвестиционна цел*. Заместник - председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, не откри производство по прилагане на ПАМ във връзка с увеличаването на капитала, в резултат на което поканите бяха обнародвани и публикувани.

По отношение на *чуждестранните инвестиционни схеми* през периода бяха разгледани внесените в КФН рекламни материали за фондовете „Пайъниър“, както и проект на TV реклама за същите, а така също и рекламни материали за „СГАМ ФОНД“. Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ не издаде временна или окончателна забрана, в резултат на което рекламните материали бяха допуснати до публикуване или разпространение по друг начин.

- **Брой колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел към 31.12.2005 г.**

В края на декември 2005 г. на капиталовия пазар в България услуги предлагат 10 *инвестиционни дружества*, от които 8 от отворен и 2 от затворен тип. Също така в резултат на регистрирания интерес към учредяване на *договорни фондове* след уреждане на законовата рамка за функционирането им, в края на годината има 15 договорни фонда. Инвестиционният профил от гледна точка на риска и доходността на договорните фондове е разнообразен – четири от тях са агресивни, седем са балансирани и четири са консервативни. С четирите новоучредени дружества през 2005 г. броят на *управляващите дружества* достига 13.

От тринайсетте *дружества със специална инвестиционна цел*, които предлагат услуги на българския капиталов пазар, 12 извършват секюритизация на недвижими имоти и само едно дружество се занимава със секюритизация на вземания.

Към края на отчетния период в страната се предлагат публично акции и дялове общо на 29 *чуждестранни фондове и подфондове*, предлагани от 3 чуждестранни колективни инвестиционни схеми:

- „Пайъниър фондове“ (Люксембург) с 13 подфонда. Управляващо дружество е „Пайъниър Асет Мениджмънт“ С.А., а дистрибутор за България е „Булбанк“ АД.
- „Капитал инвест фондове“ (Австрия) с 9 взаимни фонда. Управляващо дружеството е „Капитал Инвест“, а дистрибутор за България е „Ейч Ви Би Банк Биохим“ АД.
- „СГАМ ФОНД“ (Люксембург) със 7 подфонда. Управляващо дружеството е „Сосиете Женерал Асет Мениджмънт“ С.А., а дистрибутор за България е „СЖ Експресбанк“ АД.

2.1.3. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

- **Нови елементи в лицензионната процедура**

През 2005 г., КФН прие *Наредба № 22 от 29.07.2005 г.* за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества и други емитенти на ценни книжа и емисии от ценни книжа от регистъра, с която бяха направени промени, насочени към установяване на условията и реда за вписване и отписване на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа в регистъра. Уреден е моментът, в който се вписва емисията, съответно емитентът при потвърждаване на проспекта за публично предлагане или освобождаване от задължението за публикуване на проспект, както и изрично е уреден редът за вписване на емисия ценни книжа, чието първично публично предлагане е приключило успешно. Също така бяха въведени нови предпоставки за отписване на емисии ценни книжа от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН, което е продиктувано от конкретни въпроси и казуси, възникнали в практиката.

Измененията в ЗППЦК, които бяха въведени със ЗИДЗППЦК, по отношение на публичните дружества са насочени и към съобразяване с промените в Търговския закон³³ във връзка с преобразуването на същите дружества.

³³ Търговски закон, обн. „ДВ“, бр. 58 от 2003 г.

- **Лицензионна и разрешителна дейност**

Проспекти за публично предлагане на ценни книжа

Производството по потвърждаване на проспект за публично предлагане на ценни книжа включва разглеждане на представените документи относно допустимостта и законосъобразността на производството. След разглеждане на внесените документи, анализ и преценка на представената в проспекта информация се изготвя становище (предложение), при констатирани непълноти и несъответствия до заявителя се изпращат писма за тяхното отстраняване. След представяне на исканите документи и отстраняване на несъответствията, проспектът и приложените към него документи отново се разглеждат и се изготвя становище (предложение) във връзка с откритото производство. След взимане на решение от КФН за потвърждаване или отказ за потвърждаване на проспекта, се изготвя индивидуален административен акт, който с придружително писмо се изпраща до заявителя.

През годината в КФН бяха разгледани 32 заявления за потвърждаване на проспект за публично предлагане, от които 4 проспекта за първично публично предлагане на акции, 5 за вторично публично предлагане на акции и 23 проспекта за вторично публично предлагане на облигации, от които 19 – за корпоративни облигации, 2 за ипотечни и 2 за общински облигации.

След разглеждане на заявленията комисията издаде 29 решения за потвърждаване и 3 отказа от потвърждаване на внесените проспекти. КФН освободи Сосиете Женерал СА от задължението за публикуване на проспект за публично предлагане на ценни книжа. Също така с решение на комисията бе прекратено започнатото производство по заявление за потвърждаване на проспект за вторично публично предлагане на ценни книжа на Евробанк АД.

Към 31 декември 2005 г. в процес на разглеждане бяха 7 заявления за потвърждаване на проспект за вторично публично предлагане. Подаденото от „Златен лев холдинг“ АД заявление е в изпълнение на разпоредбите на ЗИДЗППЦК³⁴, съгласно които се предвижда, че публично е акционерно дружество, което има повече от 10 000 акционери в последния ден на две последователни календарни години.

По-подробна информация относно конкретните проспекти може да намерите в **Приложение 2.1.3А.**

Вписани и отписани емисии ценни книжа от регистъра, воден от КФН

Процесът на **регистрация** съответно **отписване** на емисиите и емитентите на ценни книжа от регистъра, воден от КФН, включва анализ и оценка на внесените документи самостоятелно или към заявленията за потвърждаване на проспекти, в случаите когато емисията се вписва по инициатива на КФН едновременно с потвърждаването на проспекта, респективно внесените документи към заявленията за отписване на емисиите, подготовка на становища, изпращането на писма за отстраняването на констатираните непълноти и несъответствия. След взимане на решение от Комисията за вписване на емисията или отказ за регистриране, или взимане на решение от заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ за отписване на емисията от регистъра на КФН, се изготвя индивидуален административен акт, който с придружително писмо се изпраща до заявителя.

Вписването на част от емисиите става по инициатива на Комисията, респективно заместник-председателя, заедно с производството по потвърждаване на проспект или освобождаването от задължението за публикуване на проспект.

³⁴ § 141, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗППЦК

През годината в регистъра, воден от КФН по инициатива на комисията, едновременно с потвърждаване на съответен проспект за публично предлагане бяха вписани 27 емисии ценни книжа, от които 23 емисии облигации и 4 емисии акции. Конкретните емисии, вписани в регистъра, съвпадат съответно с потвърдените проспекти за вторично публично предлагане на ценни книжа.

Освен тях, през отчетния период бяха регистрирани 8 емисии акции с цел търговия на регулиран пазар, от които 5 последващи емисии акции, издадени в резултат на увеличение на капитала и 3 емисии акции след успешно приключване на първично публично предлагане. Към 31 декември 2005 г. две заявления за регистрация на последващи емисии акции, издадени в резултат на увеличение на капитала, са в процес на разглеждане. Същевременно, през годината от регистъра, воден от КФН, бяха отписани 7 емисии ценни книжа, 4 от които емисии корпоративни облигации, 2 емисии ипотечни облигации и една емисия акции

Приложение 2.1.3Б съдържа информация за конкретните емисии, вписани и отписани от регистъра, воден от КФН, през 2005 г.

Вписани и отписани публични дружества и други емитенти на ценни книжа

През отчетния период в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, воден от КФН, бяха вписани 4 **публични дружества** и 8 дружества в качеството им на **емитент** по инициатива на комисията, едновременно с потвърждаването на проспект за вторично публично предлагане съответно на акции и облигации. Също така бяха вписани 3 дружества в резултат на вписване в търговския регистър на увеличение на капитала им, извършено при условията на първично публично предлагане.

Същевременно от регистъра бяха отписани 17 **публични дружества**, от които 11 след осъществено търгово предлагане, 5 след подадено от дружеството заявление и едно след заличаване на дружеството от Търговския регистър. Друго публично дружество, „Новотел Пловдив“ АД бе отписано от регистъра на публичните дружества и други емитенти, воден от КФН, след влязло в сила решение на петчленен състав на Върховен административен съд, с което се отменя решение на КФН за вписване. На други две дружества бе отказано отписване от регистъра, съответно на „Металокерамика И“ АД и „ЗСК Лозово“ АД, тъй като стойността на активите на дружествата не отговаря на законовите изисквания³⁵.

Заедно с решението за отписване на емисия корпоративни облигации от регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, воден от КФН, бе отписано и дружеството „Прософт“ АД в качеството му на емитент.

Подробна информация за вписаните и отписани дружества може да намерите в **Приложение 2.1.3В**.

Търгови предложения за закупуване на акции

През 2005 г., КФН регистрира 22 търгови предложения за закупуване на акции към акционери с право на глас. След разглеждане на постъпилите документи комисията първоначално издаде 17 временни забрани за публикуване на предложения и изпрати съобщения до предложителите за констатираните непълноти и несъответствия. След коригирано търгово предложение, КФН издаде 5 окончателни забрани за публикуване на търгово предложение към акционерите. За отчетния период след разглеждане на постъпилите документи и на регистрираните търгови предложения, респективно коригираните търгови предложения, комисията не е взела решение за налагане на временна или окончателна забрана и на практика могат да бъдат публикувани търговите предложения към останалите акционери на общо 16 дружества.

³⁵ Чл. 119, ал. 1, т.1. б от ЗППЦК

Приложение 2.1.3Г съдържа подробна информация за публикуваните търгови предложения и тези, по отношение на които КФН е издала окончателни забрани.

Проекти за увеличаване на капитала на публични дружества

Внесените за разглеждане проекти на покани и съобщения за публично предлагане за увеличаване на капитала на публични дружества³⁶ се разглеждат в КФН с оглед тяхната законосъобразност, изготвят се становища, а при констатирани непълноти и несъответствия до дружествата се открива производство по издаване на индивидуален административен акт за прилагане на принудителна административна мярка³⁷ и се изпраща писмо, в което се посочва срокът, в който дружеството може да представи обяснения и възражения във връзка с така откритото производство. След допълнително внасяне на обяснения и документи от заявителите, експертите отново преглеждат документите по откритото производство и изготвят становище за прилагане, респективно за прекратяване на откритото производство³⁸, за което заявителя се уведомява с писмо.

През 2005 г., в КФН бяха разгледани 8 проекта на покани и съобщения за публично предлагане за увеличаване на капитала на публични дружества, по които заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, не е взел решение за откриване на производство по издаване на индивидуален административен акт, с оглед на което поканата може да се обнародва. Към 31.12.2005 г. два проекта бяха в процес на разглеждане и заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, не се е произнесъл окончателно. Подробна информация за поканите за публично предлагане за увеличаване на капитала на дружества е дадена в *Приложение 2.1.3Д*.

Вписване на професионални инвеститори в регистъра, воден от КФН

Производството по вписване на физически лица в регистъра, воден от КФН, като професионални инвеститори включва разглеждане на представените документи относно допустимостта и законосъобразността на производството. След разглеждане анализ и преценка на внесените документи се изготвя становище (предложение), при констатирани непълноти и несъответствия до заявителя се изпращат писма за тяхното отстраняване. След представяне на исканите документи същите се разглеждат и се изготвя становище (предложение) във връзка с откритото производство. След взимане на решение от КФН за вписване или отказ за вписване на лицето в регистъра на професионалните инвеститори, се изготвя индивидуален административен акт, който с придружително писмо се изпраща до заявителя.

През 2005 г. бяха подадени общо 15 заявления за вписване на лица като професионални инвеститори. На 10 от лицата КФН издаде решения за вписване в регистъра на професионалните инвеститори, а останалите 5 заявления бяха в процес на разглеждане към 31.12.2005 г. Конкретните лица са изброени в *Приложение 2.1.3Е*.

- **Брой публични дружества и други емитенти на ценни книжа към 31.12.2005 г.**

В края на 2005 г. в регистъра на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, воден от КФН, има вписани 361 поднадзорни лица, от които 327 публични дружества и 34 емитента. Пет от вписаните публични дружества са и емитенти на облигации, вписани в регистъра с цел търговия на регулиран пазар на ценни книжа.

³⁶ по чл. 112а от ЗППЦК

³⁷ по чл. 212, ал. 1, т. 1 от ЗППЦК

³⁸ по чл. 212, ал. 1, т. 1 от ЗППЦК

2.2. Лицензионна дейност и разрешителни режими в областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване

2.2.1. Нови елементи в лицензионната процедура

Кодексът за застраховането подробно урежда производствата по издаване на лицензи и ясно разпределя правомощията на административните органи в тях. С него се въвеждат нови, повишени изисквания за извършване на застрахователна дейност (минимален гаранционен капитал, по-детайлни изисквания към управителните и контролни органи на застрахователя, към изготвянето и изпълнението на програмата за дейността и др.), които целят създаването на стабилен, прозрачен и ефективен застрахователен пазар. Кодексът регламентира подробно и изискванията към дейността на застрахователните посредници.

По отношение на застрахователните брокери се предвижда улеснен регистрационен режим, с цел стимулиране и развитие на предлагането на застрахователни услуги. Въвеждат се нови изисквания към посредниците с оглед защитата на интереса на потребителите и повишаване качеството на предлаганите застрахователни услуги (гаранции за дейността на застрахователния брокер, по-висок лимит на отговорност по застраховка „Професионална отговорност“, предоставяне на информация, осигуряване на подходящо обучение и др.).

2.2.2. Лицензионна и разрешителна дейност

Решения, издадени от комисията

През 2005 г. комисията издаде разрешения за извършване на дейност по застраховане на две дружества, едно по общо застраховане и едно по животозастраховане - на ЗК „ДСК Гаранция“ АД, включващо дейност по застраховки „Пожар и природни бедствия“, „Други щети на имущество“ и „Помощ при пътуване“ (асистанс), както и на „Животозастрахователен институт“ АД, включващо дейност по застраховки „Живот“, Допълнителна застраховка и „Злополука“. Комисията издаде и допълнително разрешение за извършване на дейност по презастраховане на ЗАД „Армеец“ АД.

На ЗК „Лев инс“ АД бе издадено разрешение за инвестиране на 19,61 % от собствените средства в акции от капитала на „Животозастрахователен институт“ АД.

Също така през отчетния период КФН издаде разрешение за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване на „Здравноосигурителен институт“ АД, включващо дейност по три здравноосигурителни пакета – „Извънболнична медицинска помощ“, „Болнична медицинска помощ“ и „Подобряване на здравето и предпазване от заболяване“.

В рамките на отчетния период бяха издадени 27 разрешения за извършване на дейност като застрахователен брокер.

Разрешения, с които комисията отнема право за упражняване на дейност

През периода комисията отне разрешенията за извършване на застрахователна дейност на „Българска взаимозастрахователна кооперация“, ЗК „Хилдън“ АД и МЗК „Европа“ АД.

Също така бяха отнети разрешенията за извършване на дейност на двама застрахователни брокери.

Дейности, свързани с уведомителния режим

Разгледани и приключени бяха кореспонденции със застрахователите по отношение промени в общи условия, тарифи и застрахователно-технически планове по

различни видове застраховки и застрахователни продукти към тях, както и преписки, свързани с промяна на акционерното участие в застрахователи и здравноосигурителни дружества.

Индивидуални административни актове, издадени от заместник-председателя

През 2005 г. бяха издадени 159 индивидуални административни акта от компетентност на заместник-председателя:

Издадени бяха 3 допълнителни разрешения за предлагане на нов вид застраховка; 2 разрешения за предлагане на нови здравноосигурителни пакети на две здравноосигурителни дружества; 2 решения за коригиране на представените от ЗК „Български имоти“ АД и „ХДИ“ ЗАД тарифи по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“.

На ЗАД „Алианс България Живот“ бе издадено разрешение за инвестиране на застрахователни резерви извън територията на Република България.

Издадени бяха две решения, с които от МЗК „Европа“ АД бяха изискани допълнителни справки и сведения към представените в комисията отчети; открита е процедурата по отнемане на разрешението за извършване на застрахователна дейност на дружеството.

Одобрени бяха презастрахователни програми на 21 застрахователи; промени в методите и параметрите за образуване на техническите резерви на 12 застрахователи; промени в общите условия по здравноосигурителните пакети, застрахователно-техническите планове и тарифите на 4 здравноосигурителни дружества; одобрено бе образуването на допълнителен резерв по застраховки „Живот“ от ЗАД „Булстрад Живот“ АД; одобрени бяха образците на легитимационни документи за застрахователните агенти на две застрахователни компании.

Издадени бяха 70 одобрения и 3 отказа за одобрение на членове на управителни органи и актюери на застрахователи, здравноосигурителни дружества и гаранционния фонд.

Отказано бе утвърждаването и включването на едно лице в списъка на регистрираните одитори, които имат право да заверяват годишните финансови отчети на застрахователи.

Отнети бяха разрешенията за извършване на дейност на двама застрахователни брокери.

Също така на застрахователна компания ЗК „Лев инс“ АД бе дадено предписание³⁹.

2.2.3. Брой на застрахователите и здравноосигурителните дружества

В края на 2005 г. на застрахователния пазар функционират 31 застрахователи. От тях 19 са общозастрахователни дружества, 10 – животозастрахователни дружества и 2 – взаимозастрахователни кооперации, чиято дейност е в областта на животозастраховането. За същия период на пазара по доброволно здравно осигуряване участват 12 здравноосигурителни дружества.

³⁹ по чл. 51, ал. 3 от 33

2.3. Лицензионна дейност и разрешителни режими в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

2.3.1. Нови елементи в лицензионната процедура

През 2005 г. в рамките на управление „Осигурителен надзор“ (УОН) на КФН бе изготвен проект на Указания за прилагането на чл. 122 и чл. 122а от Кодекса за социално осигуряване (КСО) относно реда и документите за кандидатстване за пенсионна лицензия, който беше приет от Комисията за финансов надзор⁴⁰. С Указанията се систематизират условията за кандидатстване за получаване на лицензия за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване на учредяващи се акционерни дружества, описва се редът за кандидатстване, посочват се документите, които трябва да се представят в КФН и се утвърждават образци за тях.

С измененията и допълненията на КСО⁴¹ се промени регламентацията относно актюерското обслужване на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях пенсионни фондове. Отпадна изискването, съгласно което актюерът на пенсионноосигурителното дружество трябва да бъде лицензиран по реда на Наредба № 14 на КФН. Самата наредба е мълчаливо отменена със създаването на нова правна уредба на същата процедура. Новите текстове в КСО въвеждат фигурата на отговорния актюер – физическо лице с призната от Комисията за финансов надзор правоспособност за извършване на дейност по актюерско обслужване на пенсионноосигурително дружество и управляваните от него пенсионни фондове. Предвижда се, че правоспособност на актюер се признава при условия и ред, определени с наредба на комисията, за приемането на която е установен срок до края на 2006 г.

2.3.2. Лицензионна и разрешителна дейност

Лицензи, издадени от КФН

През отчетния период в УОН са разгледани документите и са изготвени предложения до КФН за издаване на лицензии на девет кандидати за актюер на пенсионноосигурителни дружества и на управлявани от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване. КФН издаде лицензии на всички кандидати по предложение на заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор“.

Индивидуални административни актове на ресорния заместник-председател

През 2005 г. заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“, издаде 66 индивидуални административни акта, в т.ч.:

➤ **39 решения** за одобрение на изменения и допълнения в правилниците за организацията и дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване с оглед съобразяване съдържанието на правилниците, както с измененията и допълненията на Наредба № 3 на КФН, в сила от 01.10.2004 г. и от 01.07.2005 г., така и с приетата от Министерски съвет Наредба за попечителските съвети на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, в сила от 01.03.2005 г.

⁴⁰ С решение по протокол № 35 от 24.08.2005 г

⁴¹ КСО (обн., „ДВ“ бр.103 от 23.12.2006 г., в сила от 01.01.2006 г.)

➤ **8 решения** за одобрение на правила за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурително дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване⁴².

➤ **15 решения** по чл.180а, ал.2 от КСО за предоставяне срок на пенсионноосигурителни дружества за привеждане на активите на управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване в съответствие с инвестиционните изисквания на разпоредбите на чл.178, ал.1 или ал.8 от КСО, нарушени по обективни причини;

➤ **2 решения** по Наредба № 19⁴³ на КФН, съответно за утвърждаване на биометрични таблици за смъртност, които се прилагат от пенсионноосигурителните дружества при изчисляване на пенсионните резерви на универсален пенсионен фонд и на фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за утвърждаване на размера на техническия лихвен процент, който се прилага от пенсионноосигурителните дружества при изчисляване на пенсионните резерви на универсален пенсионен фонд и на фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване;

➤ **1 решение** за утвърждаване на образци на годишни извлечения от индивидуална осигурителна партида към 31.12.2004 г. за осигурените лица във фонд за допълнително задължително и във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване⁴⁴;

➤ **1 решение** за одобряване на нов размер на техническия лихвен процент, приложим от едно пенсионноосигурително дружество при определяне на размера на пожизнените и срочните пенсии, изплащани от управлявания от него доброволен пенсионен фонд⁴⁵.

2.2.3. Брой на пенсионноосигурителните дружества и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване

В края на 2005 г. в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване услуги предлагат 8 ПОД, всяко от които управлява по три фонда – два фонда за задължително пенсионно осигуряване, съответно универсален и професионален, както и един за доброволно пенсионно осигуряване. Така фондовете за допълнително пенсионно осигуряване възлизат на 24 броя.

⁴² Във връзка и в срока по §19 от ПЗР към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 9 на КФН (обн., „ДВ“ бр.57 от 12.07.2005 г.)

⁴³ по §4, ал.2 от ПЗР на Наредба № 19

⁴⁴ по чл.123з, ал.1, т.2 от КСО

⁴⁵ по чл.246, ал.1, т.3 и ал.2, т.3 от КСО

3. Надзорна дейност

Комисията за финансов надзор осъществява надзорната си дейност посредством постоянен дистанционен контрол и проверки на място.

Дистанционният контрол, който КФН упражни през отчетния период върху дейността на поднадзорните лица, бе изразена в проверка на предоставяните годишни и периодични отчети (месечни, тримесечни и шестмесечни), както и на други нормативно изискуеми документи, специфични за различните поднадзорни лица. При установяване на непълноти и несъответствия с нормативните изисквания, КФН изиска от поднадзорните лица отстраняване на неточностите по постъпилите документи, като приложи съответните мерки.

КФН извърши контрол върху дейността на поднадзорните лица и посредством **проверки на място** - планови и тематични, а също така по сигнали и жалби, получени по повод дейността на поднадзорните лица.

3.1. Надзорна дейност в областта на инвестиционната дейност

Надзорът над инвестиционната дейност се осъществява от дирекция „Надзорна дейност“ към управление „Надзор на инвестиционната дейност“ и се изразява в извършване на специализиран надзор по отношение прилагането и спазването на изискванията на Закона за публичното предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/ и подзаконовите актове по прилагането му от страна на регулираните пазари на ценни книжа, Централен депозитар, инвестиционните посредници, колективните инвестиционни схеми и управляващите дружества, брокерите и инвестиционните консултанти, публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа и акционерните дружества със специална инвестиционна цел /АДСИЦ/.

3.1.1. Инвестиционни посредници, централен депозитар и пазари на ценни книжа

Надзорът над инвестиционните посредници (ИП), през отчетния период бе извършван чрез проверка и анализ на отчетите за капиталова адекватност и ликвидност, счетоводните баланси и отчетите за приходите и разходите на ИП, постъпващи ежемесечно в КФН. Това позволи да се следи текущо финансовото състояние на инвестиционните посредници. При констатиране на непълноти и несъответствия между записите по счетоводния баланс, отчета за приходите и разходите и отчета за капиталовата адекватност и ликвидността, от съответните ИП бе изискано с писма да отстранят грешките, като внесат коригирани документи. При установяване на нарушения на нормативните изисквания за капиталова адекватност и ликвидност бяха извършвани допълнителни проверки на място на дейността на съответните инвестиционни посредници, като при тяхното потвърждаване бяха съставени актове за установяване на административно нарушение /АУАН/ или бе препоръчано предприемане на конкретни мерки.

- **Дистанционен контрол**

През разглеждания период бяха извършени общо 197 **проверки** на постъпилите в КФН документи. Въз основа на извършените през периода документални проверки бяха открити производства по прилагане на принудителни административни мерки /ПАМ/ спрямо четири инвестиционни посредника – „Евро Гарант“ АД, „Фактори“ АД, „Юнити Инвест“ АД и „Бора Инвест“ АД. В резултат, с решение на заместник-председателя,

ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, бяха приложени принудителни административни мерки на четирите дружества. От първите два инвестиционни посредника бе изискано представянето в КФН на определени документи, както и налагане на мерки за засилване на вътрешния контрол във второто дружество. КФН задължи третия инвестиционен посредник да спре извършването на сделки с акции, облигации, компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове за чужда сметка и посредничеството при сключване на такива за срок от 3 месеца. Принудителната административна мярка спрямо четвъртия инвестиционен посредник засяга счетоводството на дружеството във връзка с изискванията за капиталова адекватност и ликвидност.

Същевременно бе образувано административно производство за отнемане на издадения лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник на „СИИ Секюритиз“ АД. Впоследствие Комисията взе решение за прекратяване на откритото производство за прилагане на принудителната административна мярка спрямо дружеството.

В резултат на извършената текуща документална проверка на постъпилите уведомления от инвестиционните посредници за дейността им, както и от брокерите и инвестиционните консултанти относно промени в обстоятелствата, вписани в регистрите на КФН бяха изготвени разпореждания за вписване на 1 915 броя обстоятелства, 1 643 от които засягащи дейността на инвестиционните посредници, 159 отнасящи се до брокерите и инвестиционните консултанти и 113, свързани с регулираните пазари на ценни книжа.

• Проверки на място

За периода 01.01.2005 г. - 31.12.2005 г. от експертите на КФН бяха извършени 49 проверки, в т.ч. 31 планови и 18 „ad hoc“ проверки, като 2 броя проверки бяха извършени съвместно с Агенция за финансово разузнаване.

В резултат на осъществените проверки бяха съставени общо 124 АУАН. **Най-често срещаните нарушения** при извършените проверки и съответните АУАН съставени на инвестиционните посредници, по отношение спазването изискванията на ЗППЦК, Наредба № 1⁴⁶ и Наредба № 6⁴⁷ са както следва:

- За нарушение на изискванията на чл. 12 от Наредба № 1 - липса на сключен договор между инвестиционен посредник и клиент, липса на декларация за проверка на самоличността на клиента, липса на заверка от лице от отдела за вътрешен контрол дали договорът и декларацията съответстват на законовите изисквания – 25 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 17, ал. 1 и ал. 4 от Наредба № 1 - сключен е договор между инвестиционен посредник и клиент при неподписани всички необходими документи по наредбата, наличие на документи с явни нередности или непълни данни, неточности или противоречия в представените документи или наличие на други обстоятелства, пораждащи съмнения за ненадлежна легитимация или представяване – 26 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 3, ал. 3 и ал. 4 от Наредба № 1 - неизпълнение от страна на инвестиционния посредник на подадена поръчка от клиента при най-добри условия и при първа възможност (неполагане на дължимата грижа) - 4 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 8, ал. 1, във връзка с § 2 от ДР на Наредба № 1 – неизпълнение на задължение от страна на член на управителен орган на

⁴⁶ Наредба № 1 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници

⁴⁷ Наредба № 6 за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници

инвестиционните посредници и на други лица, които работят по договор за инвестиционен посредник, да осъществят покупки/продажби на ценни книжа за тяхна сметка само като негови клиенти от сключването на договора с инвестиционния посредник до изтичането на 6 месеца от прекратяването му - 8 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 22 от Наредба № 6 – неизпълнение на задължението от страна на инвестиционния посредник да следи постоянно големите си експозиции и да уведомява в 3-дневен срок от възникване на голямата експозиция заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ при КФН, за всяка нововъзникнала голяма експозиция - 18 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 40, ал. 2 и 4 от Наредба № 1 - инвестиционният посредник е длъжен да води отчетност по начин, който изключва заличаване или подмяна на данни; в края на всеки работен ден прави разпечатка на въведените през деня данни по чл. 42, 43, 45 и 46 с посочване на датата и часа на разпечатката, която се заверява от лицето, въвело данните, и от лице от отдела за вътрешен контрол с полагане на дата и подпис на лицата – 22 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 54а, ал. 3 от Наредба № 1 -ръководителят на отдела за вътрешен контрол не може да бъде член на управителните или контролните органи, брокер, инвестиционен консултант или друго лице, на което е възложено оперативното управление на инвестиционния посредник или, което участва в извършването на дейности или отделни действия, спрямо които осъществява контрол – 3 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 72 от ЗППЦК – тази разпоредба изисква инвестиционният посредник да завежда в специален дневник по реда на постъпването им всички нареждания на своите клиенти, включително идентичните нареждания и да ги изпълнява, като спазва този ред – 4 АУАН;

- За нарушение на изискванията на чл. 161, ал. 1 и ал. 2 от ЗППЦК. Тази разпоредба забранява: - сключването на сделки с ценни книжа, както и извършване на други действия от страна на инвестиционния посредник, чрез които се цели създаване на невярна представа за цената, нейното изменение или обема на търговия с тези ценни книжа; - извършването на привидни сделки с ценни книжа от инвестиционния посредник – 3 АУАН.

През периода бяха извършени и 3 проверки на ИП, при които бе констатирано, че работещи по договор с ИП лица, са сключили договори за сделки с ценни книжа с починали лица (11 лица). Във връзка с това, на виновните длъжностни лица бяха съставени 5 АУАН.

- **Жалби**

През 2005 г. в КФН постъпиха 2 **жалби срещу решенията на заместник - председателя** на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ за прилагане на ПАМ на инвестиционните посредници „Юнити Инвест-99“ АД и „Бора Инвест“ АД. Жалбите бяха отхвърлени като неоснователни

3.1.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел

- **Дистанционен контрол**

Документалните проверки са регулярни. За отстраняване в представените тримесечни отчети несъответствия и непълноти бяха открити 2 производства по прилагане на принудителни административни мерки. Впоследствие същите бяха прекратени поради отпадане на основанието за прилагането им, тъй като дружествата са отстранили непълнотите и несъответствията в отчетите си.

- **Проверки на място**

През отчетния период бяха приключени 11 планови проверки на място (5 на УД и 6 на ИД). Дейността на управляващите дружества бе проверявана успоредно с проверката на съответното управлявано инвестиционно дружество или договорен фонд. След приключване на проверките бяха съставени 18 АУАН на УД.

Констатираните нарушения и съответните АУАН са както следва:

- за неспазване на инвестиционните ограничения, във връзка с чл. 6, т. 2 от Наредба за изискванията към дейността на управляващите дружества /НИДУД/ – 5 АУАН;
- във връзка с неподдържането на минималните ликвидни средства по чл. 22 от НИДУД – 2 АУАН;
- във връзка с неподдържането на минималните ликвидни средства по чл. 23 НИДУД – 1 АУАН;
- за неуведомяване на Комисията за нарушение в определения срок по чл. 24 от НИДУД – 3 АУАН;
- за неспазване от страна на УД на правилата за оценка на активите и допуснати отклонения от нормативно определените инвестиционни ограничения по чл. 52, ал. 1 от Наредба за изискванията към дейността на инвестиционните дружества /НИДИД/ – 2 АУАН;
- за неизрядни документи по чл. 28 от НИДУД – 5 АУАН.

През периода не бяха установени значими за инвестиционната общност нарушения, както и не сбяха провеждани съвместни проверки с други институции.

- **Жалби**

За периода няма жалби **срещу решения на заместник-председателя**, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, засягащи надзора над колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества и АДСИЦ.

3.1.3. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

- **Дистанционен контрол и проверки на място**

През отчетния период КФН осъществи превантивен, текущ и последващ контрол по спазване разпоредбите на ЗППЦК и подзаконовите актове по прилагането му. Проверките на дейността на дружествата бе извършвана на място в КФН или по седалище на съответните публични дружества. Като част от упражняваните надзорни функции бе и присъствието на служители на КФН при провеждането на общи събрания на акционерите /ОСА/ на понадзорни лица.

Превантивен контрол

С цел предотвратяване и преустановяване на административни нарушения КФН извърши **превантивен контрол** като открива производства по прилагане на принудителна административна мярка, прекратява или прилага ПАМ.

През отчетния период общо бяха открити 568 процедури по прилагането на ПАМ, приложени бяха 123, а прекратени 384. От приложените 123 ПАМ, 10 бяха открити през предходен период, а 113 – през отчетния период. От прекратените общо 384 ПАМ, 11 бяха открити в предходен период, а 373 – в отчетния период. В обобщен вид данните за броя открити, приложени и прекратени ПАМ са представени в **Приложение 3.1.3А**.

Най-често откритите процедури по прилагане на ПАМ и съответно прилагането или прекратяването им бе извършено във връзка с:

- непредставяне в КФН и/или на БФБ – София АД на тримесечни и годишни отчети от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, както и констатиране на непълноти и несъответствия в тях;
- нарушение на законоустановения срок за редовно свикване на ОСА, негласуване по точка от дневния ред, непредприемане на действия по вече гласувана точка, освобождаване от отговорност от ОСА на членове на управителни и надзорни органи на ПД;
- други нарушения на ЗППЦК - забрана за разпореждане с активи, освобождаване от отговорност на член на контролен орган от ОСА без наличие на заверен от регистриран одитор финансов отчет, назначаване на директор за връзки с инвеститорите /ДВИ/ и др.

С цел предотвратяване на извършване на нарушения на разпоредбите на ЗППЦК и нормативните актове по прилагането му, представените в КФН документи се проверяват и до поднадзорните лица се изпращат напомнителни писма. До поднадзорните лица бяха изпратени общо 1 028 писма във връзка с искани документи, напомнителни писма, отговори на запитвания, извършвани проверки и други.

Текущ и последващ контрол.

По спазване на разпоредбите на чл. 98, ал. 1 и чл. 99 от ЗППЦК и чл. 28, във връзка с чл. 27 от Наредба № 2⁴⁸ за разкриване на важната информация, влияеща върху цената на ценните книжа е установен процес на **текущ мониторинг на публично разкриваната от поднадзорните лица информация** /"ad hoc" - информация/. Този процес включва ежедневен преглед на публикуваната в средствата за масово осведомяване в т. ч. и електронни медии, информация от и за публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа. Извършва се документална проверка на база наличните в КФН документи относно разкриването на вече оповестената информация съобразно изискванията на ЗППЦК и Наредба № 2. При наличие на данни за възможни закононарушения, до съответните лица се изпращат писма или се извършва проверка. През отчетния период бяха извършени 132 проверки на наличните в КФН и на БФБ документи, при които не бяха констатирани нарушения. Изпратени бяха писма до 25 дружества или физически лица с искане за представяне на допълнителна информация във връзка с извършваните проверки на публикации в пресата. През отчетния период бяха приключени 12 проверки.

При констатирани нарушения на ЗППЦК и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, нарушителите бяха поканени с писмо в КФН за изясняване на фактическата обстановка и ангажиране на административнонаказателна отговорност.

⁴⁸ Наредба № 2 за проспектите при публично предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа

През отчетния период бяха констатирани нарушения на разпоредби на ЗППЦК и бяха съставени съответно АУАН. Общо през отчетния период бяха съставени 102 акта за установяване на административно нарушение, като 46 - в отсъствие на нарушителя. Съставени бяха 98 Констативни протоколи. При всички съставени Констативни протоколи и Актове, освен актосъставителят участваха и двама свидетели – служители на КФН.

Обобщен вид на данните за броя на съставените актове за установяване на административно нарушение и изготвените констативни протоколи са представени в **Приложение 3.1.3Б.**

От данните, посочени в приложението, може да се отбележи, че спрямо предходната година се наблюдава тенденция на намаляване на нарушенията на ЗППЦК и актовете по прилагането му, в резултат на предприетите действия от страна на КФН. Също така при преглед на данните от **Приложение 3.1.3В**, може да се направи извод, че **най-често срещаните нарушения** са свързани с:

- непредставяне или представяне със закъснение в КФН и на БФБ - София годишни и тримесечни отчети от публични дружества и други емитенти на ценни книжа, които са нарушения на чл. 94, ал. 1 и/или чл. 99, ал. 1 във връзка с чл. 94 и чл. 95, ал. 1 и/или чл. 99, ал. 1 във връзка с чл. 95 от ЗППЦК
- незачитане на законоустановения срок за редовно свикване на ОСА, което е пристъпване на чл. 115, ал. 1 и ал. 3 от ЗППЦК
- несъобразяване с приложена ПАМ от заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, с което се нарушава чл. 221, ал. 6 във връзка с чл. 212, ал. 1, т. 1 от ЗППЦК.

- **Проверки (тематични извънредни)**

За отчетния период бяха открити 11 проверки на дружества и физически лица, приключени бяха общо 10 проверки. След края на отчетния период продължава 1 проверка на дружество („Българска роза - Пловдив“ АД), която бе открита в отчетния период и продължава през 2006 г.

При констатирани нарушения бяха съставени АУАН, като същите са посочени в обобщената справка в **Приложение 3.1.3Б.**

При възникнала необходимост служители от отдела участваха в съвместни проверки, извършвани от останалите дирекции в управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

Във връзка с констатирани несъответствия между данните в Централен депозитар АД, БФБ - София АД и в регистъра, воден от КФН, касаещи капитала на публичните дружества и по-специално разминаване в номиналната стойност на една акция и/или броя емитирани акции, бяха извършени документални проверки на публикуваните данни и представените в КФН и на БФБ документи, с цел отстраняване на несъответствията и публикуване на актуална информация. Проверки бяха извършени на общо 60 публични дружества, като бяха предприети мерки спрямо 13 дружества, от които бяха изискани необходимите документи.

Общо за отчетния период бяха извършени 4 962 вписвания на годишни и тримесечни отчети, както и на обстоятелства и на промените в тях в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, воден от КФН. Извършени през годината бяха 2 625 вписвания на обстоятелства и промени в тях, като процесът бе свързан с преглед и анализ на внесените документи. Същевременно представени в КФН и вписани в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ЦК бяха 2 337

годишни, тримесечни и консолидирани отчети за 2004 г. и 2005 г., както и допълнително внесени документи към тях.

Съгласно изискванията на ЗППЦК в годишните отчети на публичните дружества следва да се съдържа програма за прилагане на международно приетите стандарти за добро корпоративно управление, а в отчета на управлението – изпълнението на програмата, както и за съответствието на дейността на управителните и контролните органи на публичното дружество през изтеклата година. В програмите са залегнали различни правила като част от стандартите за добро корпоративно управление, като например: изискванията към членовете на управителните и контролните органи да действат с грижата на добър търговец и да са лоялни към публичното дружество; правилата за конституирането и дейността на независимите директори и за дейността на директора за връзки с инвеститорите и др.

През 2005 г., в КФН бяха представени годишните отчети на публичните дружества за 2004 г. заедно с приетите от дружествата програми за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление. Същите дружества при провеждане на годишните общи събрания на акционерите за предходната година като част от отчета за управление разгледаха и приеха изпълнението на тези програми.

- **Жалби**

КФН отхвърли като неоснователна подадена **жалба срещу решение на заместник-председателя**, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ за отписване на „Антикороза“ АД от регистъра, воден от КФН.

3.2. Надзорна дейност в областта на застраховането и доброволното здравно осигуряване

През 2005 г. бе осъществен контрол върху дейността на застрахователите и здравноосигурителните дружества за спазване изискванията на Закона за застраховането (ЗЗ) и Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), както и на подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане.

- **Дистанционен контрол**

Дистанционният контрол бе извършван по документи, на базата на годишните, тримесечните и месечните отчети на поднадзорните лица. През 2005 г. се въведе задължение за отчитане на месечна основа, чрез което бе осигурена по-висока надеждност на дистанционния контрол по отношение финансовата стабилност на застрахователите и бе гарантирана възможността на комисията да засили своята превантивна роля.

През 2005 г. бяха проверени годишните и периодични отчети, доклади и справки към тях на 45 поднадзорни лица, в т.ч. 21 застрахователи по общо застраховане, 11 застрахователи по животозастраховане, 12 здравноосигурителни дружества и Гаранционния фонд.

- **Проверки на място**

През 2005 г. започна изготвянето на подробен наръчник за извършване на проверки на място. С него ще се осигури високо ниво на предсказуемост, прозрачност и прилагане на единни стандарти и критерии при извършването на проверките.

През периода бяха извършени общо 101 проверки на място в поднадзорни лица, от които:

- 17 проверки (планови и тематични) на застрахователи;
- 3 проверки на здравноосигурителни дружества;
- 16 планови проверки на застрахователни брокери;
- 65 тематични проверки на застрахователни брокери и агенти при сключване на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“.

Съвместни проверки с други институции не бяха извършвани.

Констатирани нарушения и влиянието им върху пазара и участниците в него

При дистанционния контрол и при проверките на място бяха констатирани нарушения, които могат да се систематизират в следните направления:

- Общият размер на дълготрайните материални и нематериални активи, необходими за осъществяване на дейността на застрахователите, превишава законоустановения лимит, което е нарушение на чл. 48, ал. 4 от ЗЗ. Нарушението е следствие от нерационалната структура на активите и води до намаляване на тяхната ликвидност.

- Констатиран е недостиг на активи по чл.52, ал.1 от ЗЗ и чл.90д, ал.1 от ЗЗО или нарушение на структурата на активите за покритие на техническите резерви при някои поднадзорни лица. Нарушението е индикатор за недостатъчна техническа платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества, недостатъчна ликвидност и недобра диверсификация на активите, което излага съответното дружество на прекомерен риск, може да доведе до недоверие у потребителите на услуги и е предпоставка за дестабилизация на застрахователния и здравноосигурителния пазар. В същата насока оказват влияние и някои констатирани нарушения на Наредбата за реда и методиката за образуване на застрахователните и здравноосигурителните резерви.

- В нарушение на чл. 90е, ал. 1 от ЗЗО не е поискано разрешение за инвестиране на собствени средства в дялове и акции на други търговски дружества. В резултат на това комисията е лишена от възможността да се произнесе относно влиянието на инвестицията върху финансовото състояние и стабилността на нарушителя.

- Констатиран е недостиг на чистата стойност на имуществото спрямо записания капитал при две застрахователни дружества, който е довел до нарушение на чл. 252, ал.1, т. 5 от Търговския закон. Нарушението е следствие от натрупани загуби както през текущия, така и през минали периоди и е предпоставка за налагане на ПАМ и отнемане на разрешението за извършване на застрахователна дейност.

- Годишните и периодични отчети на някои застрахователи и здравноосигурителни дружества са изготвени некоректно и пораждат съмнения относно вярното и честно представяне на финансовото им състояние, което затруднява комисията при вземането на адекватни решения относно тези поднадзорни лица.

- Някои застрахователи не са изпълнили наложена принудителна административна мярка по чл.22б, ал.2 от ЗЗ. Същите неправомерно са отказвали плащане, плащали са със закъснение и частично изискуеми и ликвидни задължения по застрахователни договори. При тях са констатирани съществени нарушения на закона - нарушение по чл. 31, ал. 2, т. 4 от ЗЗ.

- При двама застрахователи са установени основания за прекратяване на дейността.

- Констатирани са нарушения при сключване на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, изразяващи се в предлагането на неразрешени облиги.

Предприети действия относно нарушителите

Във връзка с констатираните нарушения на ЗЗ и ЗЗО при проверките на място и в резултат на текущия финансов контрол бяха предприети предвидените от закона действия. Отнети бяха разрешенията за извършване на застрахователна дейност на две застрахователни дружества – ЗК „Хилдън“ и МЗК „Европа“. Приложени бяха 7 принудителни административни мерки и разпореждания на заместник-председателя, ръководещ управление „Застрахователен надзор“. Издадени и връчени бяха 60 АУАН и 31 наказателни постановления.

- **Жалби**

През 2005 г. бяха обжалвани четири индивидуални административни акта, издадени от заместник-председателя, ръководещ управление „Застрахователен надзор“.

3.3. Надзорна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

Надзорната дейност върху законосъобразното упражняване на дейността на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, с цел защита на интересите на осигурените лица и гарантиране на стабилността на пазара се осъществява от дирекция „Контролна дейност“ към управление „Осигурителен надзор“ чрез провеждане на дистанционен контрол и проверки на място. За законосъобразното упражняване на дейността се извършват проверки и в банките-попечители на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

- **Дистанционен контрол**

Дистанционният контрол се осъществява на базата на финансовите отчети и справки за дейността на осем пенсионноосигурителни дружества, двадесет и четири фонда за допълнително пенсионно осигуряване и седем банки-попечители със следната периодичност на представяне: ежедневно – за дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и банките-попечители; месечно, тримесечно и годишно – за дейността на пенсионноосигурителните дружества и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. При осъществения дистанционен контрол бяха установени 84 нарушения, за които бяха съставени 24 акта за установяване на административни нарушения.

Ежедневен контрол

Осъществява се чрез **ежедневна проверка и анализ** на получената информация за дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и банките-попечители, като се следи за законосъобразност на сключените сделки с активите на пенсионните фондове, съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване в пенсионноосигурителните дружества и по регистрите на банките-попечители. Също така се контролира спазването на нормативно определения срок за инвестиране на постъпилите парични средства, изменението на стойността на нетните активи, правилното отчисляване на инвестиционната такса и правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми и на стойността на един дял, както и оповестяването на

информация за стойността на един дял по реда и в сроковете предвидени съгласно Наредба № 9⁴⁹ на КФН.

В резултат на упражнявания дистанционен контрол през годината, в някои фондове за допълнително пенсионно осигуряване бе установено неправилно извършване на оценка на инвестиционни имоти и ценни книжа, приети за търговия на регулирани пазари, нарушения на законовите ограничения за инвестирането на средствата на пенсионните фондове в ценни книжа, издадени от едно дружество, в корпоративни облигации и в ДЦК, както и нарушение на видовете инвестиционни инструменти, в които могат да бъдат инвестирани средствата на пенсионните фондове, неспазване на разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване, изискващи всички парични средства на фонда да постъпват в банката-попечител, както и неспазване на нормативно определените срокове.

При извършените проверки бяха установени 40 нарушения на нормативни разпоредби, за които бяха съставени 16 акта са установяване на административни нарушения на Кодекса за социално осигуряване и Наредба № 9 на КФН.

Периодичен контрол

През периода бяха проверени и анализирани представените месечни, тримесечни и годишни финансови отчети и справки за дейността на всяко от осемте лицензирани пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване. За всяко пенсионноосигурително дружество бяха установени равнищата на нормативно определените показатели като капиталова адекватност, ликвидност и др., чрез които се следи за законосъобразното осъществяване на дейността им. Стойностите на нормативните показатели за оценка на резултатите от дейността на ПОД към 31.12.2005 г. в сравнение с тези към 31.12.2004 г. са представени в *Приложение 3.3.*

Минималните ликвидни средства на ПОД и управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване през 2005 г. значително надвишиха нормативно регламентирания минимален размер. Размерът на заделените със средства на ПОД резерви за гарантиране на минималната доходност във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване бе в съответствие със законовите разпоредби, а средствата от резервите бяха инвестирани по нормативно установения ред. Оценката на активите, в които бяха инвестирани средствата на резервите бе в съответствие с нормативните изисквания.

При контрола върху дейността на ПОД през 2005 г. не бяха установени отклонения от нормативните изисквания относно **размера на задължителните такси**, удържани от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване в полза на ПОД. Таксите, удържани в доброволните пенсионни фондове бяха по-ниски от нормативно определените максимални размери - средният размер на встъпителната такса за откриване на индивидуална партида е 9,25 лв., при нормативно определен размер от не повече от 10 лв., а средният размер на удръжките от осигурителните вноски възлиза на 3,92%, при законоустановена такса до 7%.

Съответствието с нормативните изисквания за **средния размер на таксите за управление** и инвестиционните такси при задължителните фондове за допълнително пенсионно осигуряване бе контролирано въз основа на ежедневната информация, представяна по електронен път от ПОД в КФН.

⁴⁹ Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди.

През 2005 г. бяха анализирани и общите финансово-икономически показатели, свързани с капитала, активите, приходите и разходите на пенсионноосигурителните дружества, активите, участниците и доходността на пенсионните фондове.

При извършени проверка на представени в КФН документи бяха констатирани 44 нарушения на реда за прехвърляне или промяна на участие на осигурени лица от един в друг съответен фонд за допълнително пенсионно осигуряване, предвиден в Наредба №3⁵⁰ на КФН, за което бяха съставени 8 акта за установяване на административни нарушения.

Мониторинг на рекламната дейност на пенсионноосигурителните дружества

Текущо се следят електронните страници на пенсионноосигурителните дружества във връзка със спазването на разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване и Изискванията към съдържанието на рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества, утвърдени с решение на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“. През периода бяха установени несъответствия между публикуваната информация и изискванията към нея, за което са дадени препоръки на представляващите пенсионноосигурителните дружества за стриктно спазване на Изискванията и разпоредбите на КСО в тази област.

• Проверки на място

При осъществявания през 2005 г. оперативен контрол във връзка със спазването на разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване и действащите подзаконовни нормативни актове, дирекция „Контролна дейност“ извърши общо двадесет и девет проверки на място. В лицензирани пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване бяха извършени 26 проверки, от които 5 пълни, 12 тематични и 2 паралелно с Агенцията за финансово разузнаване. Осъществени бяха и три проверки на банки-попечители за законосъобразност на извършваната от тях попечителска дейност съвместно с управление „Банков надзор“ при БНБ. При осъществявания оперативен контрол бяха установени 202 нарушения, за които бяха съставени 53 акта за установяване на административни нарушения.

Пълни проверки

Изцяло бе проверена дейността на ПОК „Съгласие“ АД, „ДЗИ-Пенсионно осигуряване“ АД, „Ай Ен Джи ПОД“ ЕАД, ПОАД „ЦКБ - Сила“ АД и на ПОК „ДСК-Родина“ АД. В резултат на извършените проверки са установени 49 нарушения на нормативни разпоредби, за които бяха съставени 24 акта за установяване на административни нарушения на Кодекса за социално осигуряване, Наредба № 3 и Наредба № 9 на КФН.

Тематични проверки

В седем дружества (ПОК „Доверие“ АД, ПОК „Съгласие“ АД, ПОК „ДСК Родина“ АД, ПОД „Алианц България“ АД, ПОД „Лукойл Гарант България“ АД, ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и „Ай Ен Джи ПОД“ ЕАД) бяха извършени тринадесет тематични проверки на място относно законосъобразността на дейността на дружествата при прилагането на Наредба №3 на КФН. В хода на извършените тематични проверки бяха установени 126 нарушения на чл.6, ал.2, т.1 от Наредба №3 от на КФН във връзка с неправомерни откази от страна на пенсионноосигурителните дружества за разглеждане на заявления, подадени от осигурени лица за промяна на участие или прехвърляне на

⁵⁰ Наредба №3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

средствата от един в друг съответен фонд за допълнително пенсионно осигуряване. Съставени бяха 26 акта за установяване на административни нарушения.

В шест пенсионноосигурителните дружества (ПОК „Доверие“ АД, ПОК „Съгласие“ АД, ПОК „ДСК Родина“ АД, ПОД „Алианц България“ АД, ПОД „Лукойл Гарант България“ АД и ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД) бяха извършени проверки на място за спазването на разпоредбите на чл. 144 и чл. 229 от Кодекса за социално осигуряване във връзка с уведомяване на осигурените лица за изменения и допълнения на правилника на фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

В две пенсионноосигурителните дружества (ПОК „Доверие“ и ПОД „Лукойл Гарант България“ АД) паралелно с Агенцията за финансово разузнаване бяха извършени проверки на място по Наредба № 9 на КФН, с цел установяване спазването на разпоредбите на наредбата относно воденето на индивидуалните партиди на осигурените лица.

Проверки на банки-попечители

Съвместно с Банков надзор към БНБ бяха извършени три проверки на банки-попечители на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ОББ АД, Банка ДСК ЕАД и Булбанк АД). Установено бе нарушение на разпоредбата на чл.123а, ал. 6 от Кодекса за социално осигуряване, съгласно която банката-попечител не следва да изпълнява нареждане от пенсионноосигурително дружество за инвестиране на средствата на фонд за допълнително пенсионно осигуряване в активи, различни от регламентирани в Кодекса за социално осигуряване. На юридическото лице бе съставен е акт за установяване на административно нарушение.

При осъществявания надзор над дейността на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване бяха установени няколко основни **по-значителни групи нарушения**. Констатирани бяха нарушения, свързани с инвестициите на средства на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и нарушения на регламентирани в Кодекса за социално осигуряване ограничения за инвестиране. Друго установено нарушение на Кодекса за социално осигуряване бе неспазването на изискването всички парични средства на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване да постъпват в банката-попечител. Констатирани бяха и голям брой нарушения свързани с постановени неоснователни откази от пенсионноосигурителни дружества по подадени заявления за промяна на участие или прехвърляне от един в друг пенсионен фонд.

Издадени наказателни постановления и приложени ПАМ

През 2005 г. служителите от управление „Осигурителен надзор“ съставиха общо 77 акта за установяване на административни нарушения.

За нарушения на разпоредби на Кодекса за социално осигуряване бяха съставени 26 акта за установяване на административно нарушение, с които се констатираха 41 извършени нарушения.

За нарушения на разпоредби на Наредба № 9 на КФН бяха съставени 10 акта за установяване на административно нарушение, с които бяха констатирани 31 извършени нарушения.

За нарушения на разпоредби на Наредба № 3 на КФН бяха съставени 41 акта за установяване на административно нарушение, с които бяха констатирани 214 извършени нарушения.

Във връзка със съставените актове за установяване на административни нарушения бяха издадени 64 наказателни постановления и 18 резолюции за прекратяване на административнонаказателни преписки. С издадените наказателни постановления бяха наложени глоби на физически лица на обща стойност 58 100 лева, а на юридически лица имуществени санкции в размер на 40 000 лева.

Пред съда бяха обжалвани 31 наказателни постановления издадени през 2005 г.

За отстраняване на констатирани нарушения през 2005 г. със заповеди на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“ бяха приложени девет ПАМ спрямо пет пенсионноосигурителни дружества. С тях на ръководствата на дружествата бяха дадени 35 задължителни предписания. По-значимите нарушения, които следваше да бъдат отстранени бяха във връзка с нарушаване на инвестиционни ограничения по чл.176, ал.3 от и по чл.251, ал.2 от Кодекса за социално осигуряване и за провеждане на процедурите за разглеждане и предприемане на всички действия, регламентирани в Наредба № 3 на КФН, по отношение на върнати от органите на прокуратура заявления за промяна на участие на осигурени лица. Приложените принудителни административни мерки бяха изпълнени от пенсионноосигурителните дружества в определените от КФН срокове. През отчетния период няма неприключили производства по прилагане на ПАМ.

Издадени бяха 8 решения на Заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“ за определяне на минималната доходност от инвестиране на средствата на универсалните и професионалните фондове за допълнително пенсионно осигуряване и 1 решение за утвърждаване на нов образец на „Справка за инвестиране на активите на пенсионноосигурителното дружество в акции“.

- **Жалби**

През 2005 г. бе подадена една жалба срещу издаден от заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“ индивидуален административен акт. Жалбата бе срещу приложена принудителна административна мярка. Заповедта бе обжалвана по административен ред пред Комисията за финансов надзор, която отхвърли жалбата на дружеството като неоснователна и потвърди заповедта, с която бе приложена принудителната административна мярка.

4. Защита на потребителите на небанкови финансови услуги

4.1. Информационна осведоменост осигурена от КФН

4.1.1. Достъп до финансова информация

Информационната политика е един от основните инструменти на КФН за постигане защитата на ползвателите на небанкови финансови услуги изразено в предоставяне на информация за пазара и участниците в него. Тя е основана на принципите на публичност, прозрачност и достъпност. Още със създаването на КФН е разработена и установена практика по изготвянето и разпространението на публичната информация, генерирана от институцията. Работата на комисията във връзка с развитието и усъвършенстването на нормативната уредба, решенията на КФН и тези на заместник-председателите, ръководещи съответните управления, периодичните отчети и информация за поднадзорните лица, както и всички инициативи на КФН са предмет на публично огласяване. Ефективното и навременно разпространение на тази информация е един от приоритетите на комисията.

Установяването и поддържането на добри работни **отношения с медиите** е от съществено значение, тъй като именно чрез тях информацията за КФН достига до широката публика. Ежедневно се изготвят и разпространяват съобщения до пресата. Те се публикуват и на Интернет страницата на КФН. Провеждат се редовни брифинги за журналисти. Организирант се и пресконференции по повод специални събития.

Интернет страницата на комисията е предназначена за ползване както от широката публика, така и от самите институции, предоставящи финансови услуги. Тя се утвърди като едно от най-предпочитаните и често използвани средства за комуникация. Интернет страницата на КФН съдържа изчерпателна и актуална информация за всеки аспект от дейността на институцията, ежедневни новини, достъп до всички публични документи и до публичния регистър. Освен това за потребителите на финансова информация и финансовите анализатори се публикува полезна и актуалната статистика и анализи на небанковия финансов сектор.

През 2005 г. съдържанието на интернет страницата на КФН се обогати с нова **рубрика „Събития“**. В нея може да се намери подробна информация за семинарите, образователните програми и дискусиите, организирани от КФН, както и за участия на представители на комисията в различни обществени прояви. Публикувани са програми на събитията, както и презентации на участниците. Информацията в новата рубрика дава представа за активната обществена позиция на КФН и усилията на институцията за повишаване на финансовите знания и умения сред различни обществени групи.

Съгласно нормативните изисквания КФН поддържа **регистър за всички поднадзорни лица**, съдържащ подробна информация за тяхната дейност. Целта на създаването и поддържането на публичния регистър е да се осигури достъп на заинтересуваните лица до информацията, която е от съществено значение при вземане на финансови решения. Информацията в регистъра се поддържа чрез специално разработена електронна система, която е лесна за ползване, характеризира се с функционалност и гъвкавост и дава възможност за генериране на различни видове справки, което допълнително улеснява потребителите и анализаторите на финансова информация. Информацията от публичния регистър е достъпна на място в КФН или чрез Интернет страницата на комисията.

С цел осъществяването на по-непосредствена връзка между комисията и широката публика към КФН работи **телефонен информационен център (на тел. 0900 32 300)**, чрез който хората могат да отправят запитвания и да получат отговори на въпроси от компетентността на комисията, свързани с капиталовия, застрахователния и осигурителния пазар. Тази модерна и динамична услуга представлява бързо, достъпно и ефективно средство за комуникация, което предлага на клиентите професионална консултация по специфични въпроси на небанковия финансов пазар.

Официално печатно издание на КФН е **месечният бюлетин**, в който се публикуват решения, наредби, указания, отчети, както и коментари за най-важните събития и проблеми в областта на небанковия финансов сектор.

Съществена част от информационната политика на КФН са и **редовните срещи - дискусии** по важни за бизнеса проблеми. На 14 октомври 2005 г. КФН заедно с БНБ, Институтът на дипломираните финансови консултанти и Клуб „Капитал“ организираха конференция на тема „Финансови знания и защита на индивидуалния потребител на финансови услуги“. Димана Ранкова, заместник-председател на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ изнесе презентация на тема „Защита на потребителите на финансови услуги с оглед новите изменения и допълнения към ЗКППЦ“, а Ралица Агайн - заместник-председател на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“ представи „Предизвикателствата пред застрахователния пазар и нови механизми за защита на потребителите във връзка с присъединяването на България към Европейския съюз“.

На 29 ноември 2005 г. Комисията за финансов надзор организира **кръгла маса** на тема „Бъдещето на финансовата инфраструктура в България с оглед на присъединяването на страната към Европейския съюз“. На кръглата маса взеха участие представители на бизнеса и институциите имащи отношение към капиталовия пазар в България. Бяха дискутирани възможностите и перспективите за развитие на финансовата инфраструктура, опита на други страни в тази насока, както и възможността чуждестранни финансови организации да участват в процесите на интеграция на българския капиталов пазар като партньори, предлагайки своя опит, модерна визия и нововъведения.

4.1.2. Образователна политика на КФН

- **Обучение на ползвателите на небанкови финансови услуги**

Комисията за финансов надзор като институция, регулираща небанковия финансов сектор в страната, счита за приоритетна дейността си, насочена към повишаване на финансовата култура на широката публика и бъдещите инвеститори. В тази връзка комисията разработи програма с образователни инициативи, имащи за цел задълбочаване на интереса и познанията на различни обществени групи по отношение финансовите пазари.

През периода 4-8 април 2005 г. се проведе трето поредно издание на образователната програма „Небанков финансов сектор в България“, насочена към ученици от икономически училища от цялата страна. Основната цел на програмата е повишаване общата финансова култура на учениците и запознаването им с финансовия сектор на икономиката на страната, със структурата на небанковия финансов сектор и ролята на КФН като регулаторната институция. Основната част на програмата е посветена на капиталовия, застрахователния и осигурителния пазари, като участниците ще придобият основни познания за принципите и механизмите на тези пазари.

Програмата условно е разделена на теоретична и практическа част. Всеки ден се изнасят лекции, съгласно предварително разработен учебен план. Практическата част

включва посещения в различни организации, свързани с дейността на КФН. Съчетанието на теоретични и практически занимания от една страна ще обогати познанията на учениците, а от друга трайно ще засили интереса им към финансовия сектор. Задълбочаването на познанията в сферата на управлението на финансите е необходимост за младите хора, които са бъдещите „мениджъри“ на страната. Програмата се реализира със съдействието и покрепата на „Министерство на образованието и науката“ и Фондация „Атанас Буров“.

- **Семинари, насочени към органите, подпомагащи КФН, в осъществяването защитата на потребителите на финансови услуги.**

На 22-23 април 2005г. в гр. Ихтиман се проведе **семинар за представителите на съдебната власт** на тема „Актуални проблеми, свързани с осъществяването на надзорните функции на КФН“, на който над 15 представители на съдебната власт се запознаха с правомощията на КФН при упражняване на надзорните й функции, дискутирани бяха множество практически аспекти от съвместната им дейност с КФН. Семинар за представители на Национална служба полиция; Национална служба за борба с организираната престъпност; Столична следствена служба и Агенцията за финансово разузнаване „Актуални проблеми, свързани с осъществяването на надзорните функции на КФН“ се проведе в периода 13 – 14 май 2005 г. в гр. Ихтиман. Отново над 15 представители на съответните служби се запознаха с правомощията на КФН при упражняване на надзорните й функции, както и бяха дискутирани множество практически аспекти от съвместната им дейност с институцията.

- **Образователни инициативи насочени към групи със значително обществено влияние и достъп до широка аудитория**

На **семинар за журналисти** „Предизвикателствата пред небанковия финансов сектор в България в процеса на присъединяване към ЕС“, проведен на 27 и 28 май 2005 г. в Боровец, над 40 журналисти от националните медии се запознаха с новите моменти в дейността на КФН, като основен акцент бе поставен на промените в нормативната уредба, налагащи се с оглед хармонизиране на нашето законодателство в областта на небанковия финансов сектор с това на Европейската общност.

Два семинара за журналисти от регионалните медии на тема „Тенденции и перспективи пред небанковия финансов сектор в България“ бяха проведени на 28-29 октомври 2005 г. в Пловдив и 4-5 ноември 2005 г. в Плевен. На организирани семинари над 50 журналисти се запознаха с дейността и ролята на КФН като регулаторна институция, както и с развитието на небанковия финансов сектор в България.

През годината КФН организира и **два семинара за учители** по икономика на тема „Основни насоки на развитие на небанковия финансов сектор в България“. Семинарите бяха проведени в Габрово и Стара Загора, съответно на 13 – 14 октомври 2005 г. и 20 – 21 октомври 2005 г. На тях над 160 учители от цялата страна се запознаха с новостите във финансовия сектор и с ролята на регулаторната институция за поддържане стабилността на пазара и за защита правата на потребителите на финансови услуги. Тези семинари са част от образователните инициативи на КФН и МОН и имат за цел да разширят финансовата култура и познания, както и да спомогнат за придобиване на практически умения.

4.2. Жалби срещу поднадзорните лица и предприети действия от страна на КФН

За периода от 01.01.2005 г. до 31.12.2005 г., в КФН постъпиха 1 245 **жалби и сигнали от граждани**, касаещи проблеми, свързани с неправомерно разпореждане от ИП (в частност, от техни служители) с акции на физически лица (145 бр.), компенсаторни инструменти (75 бр.) и инвестиционни бонове (1 025 бр.).

Значителна част от проверките през периода бяха извършени именно по повод на подадените в КФН **жалби срещу инвестиционни посредници**. Проверки бяха извършени по 66 жалби във връзка с липсващи акции, 36 жалби за липсващи компенсаторни инструменти, 72 жалби са за липсващи инвестиционни бонове и 23 жалби във връзка с извършване на проверка на съответния инвестиционен посредник за наличността от ценни книжа по сметка на физическите лица.

След извършване на проверка по всяка подадена жалба, във връзка с неправомерното разпореждане с акции на публични дружества, инвестиционни бонове и компенсаторни инструменти, при съмнение за извършено престъпление КФН сезира компетентните органи. Препратените жалби за предприемане на съответни действия по компетентност са в следното разпределение: до Съд/Прокуратура - 431 бр., МВР – 71 бр. и Агенцията за приватизация – 138 бр.

През отчетния период бе работено по 2 (две) подадени **жалби от граждани срещу инвестиционно дружество**, в качеството му на бивш приватизационен фонд.

През изтеклия период бяха извършени проверки на наличните в КФН документи и информация в резултат на постъпили в КФН сигнали, жалби, писма, запитвания и други, по отношение дейността на **публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа**. В резултат бяха изготвени 137 писма, с които съответните лица бяха уведомени за резултатите от проверките.

През периода постъпиха общо 780 броя **жалби срещу застрахователи**, в т.ч. застрахователи в ликвидация и Гаранционния фонд. Срещу здравноосигурителни дружества няма подадени жалби. В сравнение с предходната година броят на жалбите намалява с 29,5%. От общия брой жалби - 312 броя или 40% постъпиха срещу едно застрахователно дружество.

През отчетния период постъпиха общо 502 **жалби от осигурени лица** и 107 **сигнала и запитвания** от пенсионноосигурителни дружества. В 490 жалби осигурени лица правят различни оплаквания за нарушения на Наредба № 3 на КФН, относно неправомерни промяна на участие или прехвърляне на средства на осигурените лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, или отказ за промяна на участие, съответно прехвърляне на суми. В 12 жалби се отправят запитвания по различни въпроси, свързани с осигурителните права. По жалбите бяха изискани обяснения от съответните пенсионноосигурителните дружества, както и допълнителни документи, след което бе отговорено на жалбоподателите в законоустановения срок.

От началото на годината постъпиха и 107 **сигнали и запитвания от пенсионноосигурителни дружества**, в част от които се иска тълкуване на разпоредбите на Наредба №3 на КФН. В други се посочват нарушения на същата наредба или се посочват нарушения на изискванията към рекламните и писмените информационни материали, разпространявани от пенсионноосигурителни дружества.

По всички постъпили сигнали са извършени проверки по документи или на място в пенсионноосигурителните дружества. Съобразно резултатите от проверките са предприети съответни действия. По отправените запитвания са изготвени отговори до пенсионноосигурителните дружества.

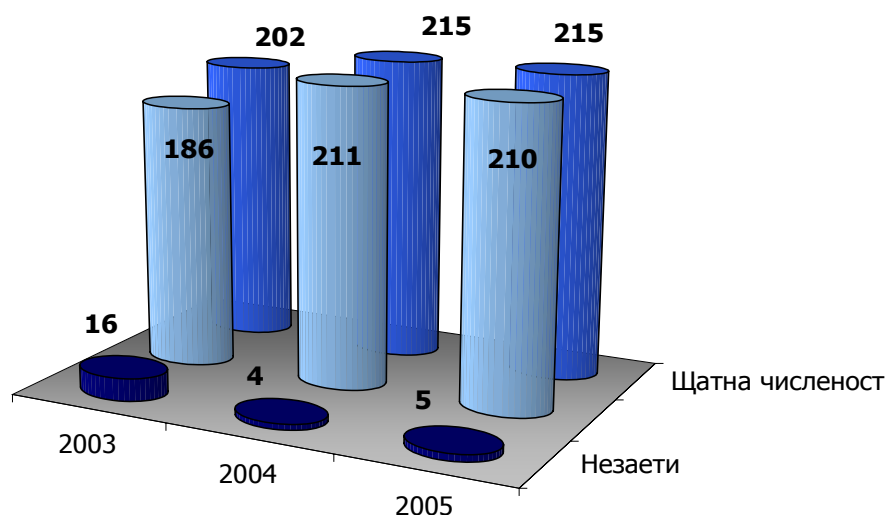
5. Политика на човешките ресурси

КФН провежда последователна и целенасочена политика по отношение на персонала си. Основен приоритет в нея е подобряване на качествения състав на персонала на КФН чрез набиране, подбор и назначаване на служители, както и чрез осъществяване на инициативи за развитие на потенциала на служителите. За целта се провеждат обучения и се предлагат други възможности за повишаване на квалификацията, професионалното развитие и усъвършенстване на уменията; планиране на кариерата, израстване, оценяване и развитие, както и изграждане на система за оценка на изпълнението, отдаване на признание и стимулиране на трудовото участие. Комисията се стреми също така да подобри комуникациите и да създаде стимулиращ организационен климат.

Щатна численост

От месец март 2004 г. щатната численост на персонала на КФН съгласно приетия устройствен правилник е 215 щатни бройки. През 2005 г. се запазва тенденцията за ефективно усвояване на щатната численост.

Динамика в щатната численост през последните три години

Въпреки петте незаетите щатни бройки през 2005 г., което представлява едва 2,33% от общата численост на персонала, следва да отбележим че от тях незаети за повече от шест месеца е била само една щатна бройка.

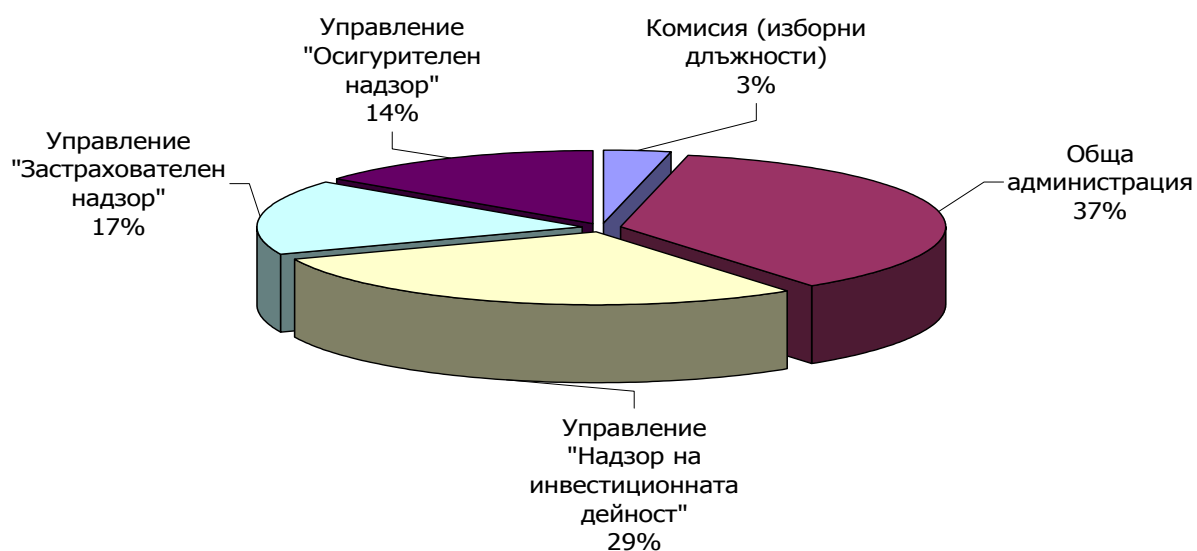
Комисията за финансов надзор е част от държавната администрация на Р България, но в структурата ѝ няма длъжности, определени за заемане от държавни служители. Всички трудови правоотношения се регламентират съгласно Кодекса на труда. Това позволява известна свобода при прилагането на политики, свързани с управлението и развитието на човешките ресурси.

През 2005 г. възникна необходимост за принципна промяна на структурната организация на персонала. Новата организационно-управленска структура, стана факт през месец септември. Тя отразява разбиранията на комисията за необходимостта от усъвършенстване на работата и е основана на препоръките от доклада „Организационна диагностика на КФН“, изготвен през втората половина на 2004 г. от Emerging Markets Group Ltd.

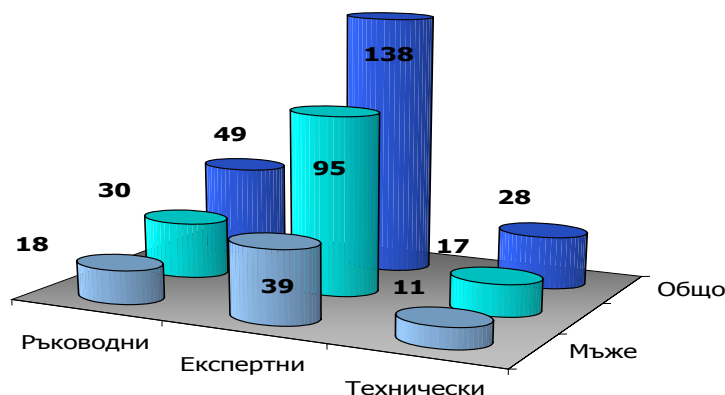
Новата организационна структура на КФН е реализирана без да се променя щатната численост на персонала зает в отделните управления, както и в обща администрация на КФН. Ето защо в структурата на персонала по управления, погледната през призмата на щатното разписание няма промяна в сравнение с 2004 г.

Структура на персонала по управления

Структурата на персонала по длъжности и разпределението им по пол е представено на следваща графика.

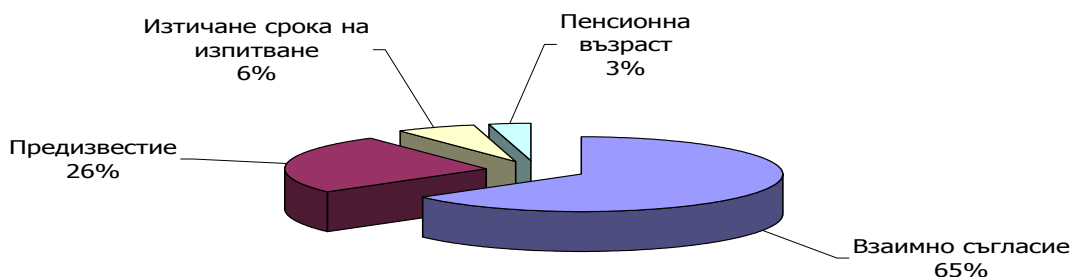
Структура на персонала по пол и длъжност

За периода 01.01.2005 – 31.12.2005 г. в Комисията постъпиха 41 нови служители, а напуснаха 35 служители. КФН и през тази година не беше достатъчно атрактивно място за работа, за да може да си позволи привличането на високо квалифицирани и с голям професионален опит служители. Нивото на заплатите бе твърде ниско, сравнено както с поднадзорните лица, така и с банковия надзор. Приходите на КФН покриват едва 40% от бюджета, нужен за издръжка на Комисията, поради което повишаването на заплатите зависи единствено от размера на отпуснатия държавен бюджет. Поради тези проблеми основен източник на нови служители се явяваха университетите с току-що завършилите студенти. Това предопределя и високите разходи за развитие на човешките ресурси. За да не загубим инвестираното в развитието на служителите и за да привлечем и задържим високо квалифицирани хора, Дирекция „Човешки ресурси“ насочи усилията си в предприемане на действия, свързани с повишаване на мотивацията на служителите в КФН, както и в разработването и развитието на прозрачна система за кариерно развитие на персонала в КФН.

По долу са дадени най-често срещаните основания за прекратяване на трудовите правоотношения.

Основания за прекратяване на трудовите правоотношения през 2005 г.

За изминалата календарна година няма оспорени в съда неправомерно прекратени трудови правоотношения.

Образователна степен и възраст на персонала

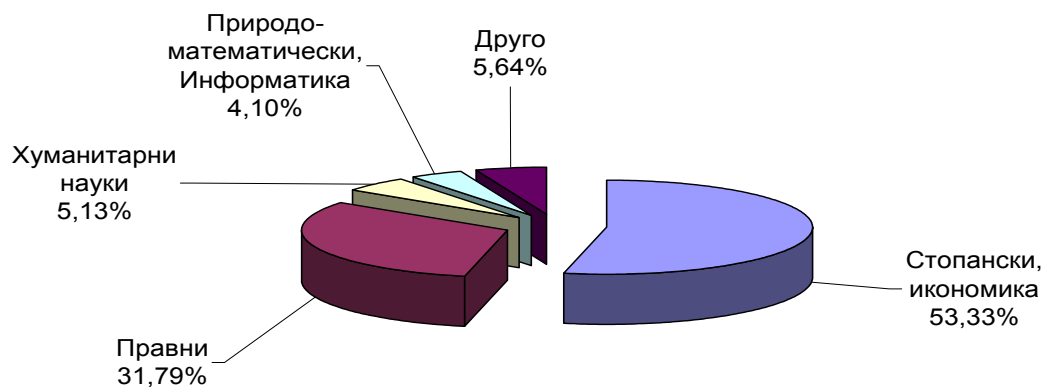
Чрез осъществяването на функциите по подбор и обучение Дирекция „Човешки ресурси“ се стреми да осигури дейността на Комисията със стойностни специалисти, които са в състояние да посрещат адекватно високите изисквания за професионализъм, работа в екип, личностно и организационно развитие.

През изминалата 2005 г. значителна част от трудовите правоотношения възникнаха след проведени процедури за подбор (главно чрез събеседване и писмено решаване на казуси). При назначаване на кандидатите бяха прилагани ясни и прозрачни правила. В процес на разработване и утвърждаване е процедура за подбор на персонала.

Разпределението на специалисти по образователно равнище и тип образование съответства на целите и задачите, които решава Комисията - 86% от персонала е с висше образование; 14% - със средно.

Близо 10% от специалистите с висше образование притежават и по-висока квалификация – научна степен/звание, второ висше образование и др. Сред специалистите – висшисти 32% са с юридическо образование, 53% - с икономическо, 15% - с друго висше образование.

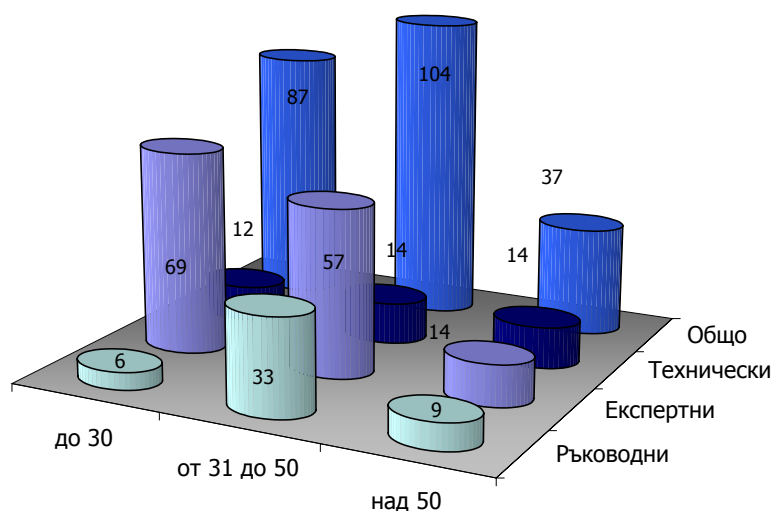
Структура на персонала по образование през 2005 г.

Служителите с висше образование, притежаващи образователно квалификационна степен „магистър“ са 81% от общия брой заети. Значително намаля броят на служителите с бакалавърска степен - 5% и броят на служителите със средно образование 14%. От всичко това може да се направи изводът, че голяма част от служителите са повишили степента на завършено образование или квалификация. Налице е висок потенциал, който следва да бъде използван максимално за реализиране на приоритетните цели на Комисията.

Налице е удовлетворителен баланс на персонала по възраст. Средната възраст в КФН е около 37 г. Най-голям процент служители са на възраст от 30 до 50 години (46%), най-малко служители са на възраст над 50 години (16%). Служителите на възраст до 30 години са 38%.

Структура на персонала по възраст и длъжност

Общият брой на служителите, заемащи ръководни длъжности в КФН, е 48. Повече от половината от тях са ръководители на възраст от 31 до 50 години (69%), след тях се нареждат ръководителите на възраст над 50 години (19%) и най-малко са младите ръководители на възраст до 30 години (12%).

Възрастовата структура и относителната устойчивост на персонала е предпоставка за приемственост и възпроизводство на организационните знания и умения.

Образователна политика, проведени семинари и обучения

Системата за обучение и повишаване на квалификацията допринася за подобряване качеството на трудовото изпълнение. Тя е средство за стимулиране на индивидуалното и екипното развитие, за формиране и развитие на работеща организационна култура.

За информационното осигуряване на решенията, свързани с изграждането на обосновани програми за обучение и повишаване на квалификацията, беше проведено *вътрешноорганизационно проучване*. То осигури надеждна информация за нуждите от обучение, за важни характеристики на културата на организацията и др.

През 2005 г. бяха усвоени 100% от отпуснатите ни финансови средства за специализирано обучение на служителите.

В *Приложение 5* е представена информация за осъществените инициативи целящи повишаване на професионалната квалификация на персонала в Комисията.

За нуждите на образователния процес развиваме ползотворни партньорски отношения с редица институции, а именно - Института по публична администрация и европейска интеграция, Българската стопанска камара, Националния съюз на юриконсултите, БАРЧР, Българско актьорско дружество, ИК „Труд и право”, Британски съвет и др. Ползваме услугите на изтъкнати специалисти. Активно използваме възможностите на различни международни проекти и донорски програми.

През 2005 г. в различни форми на обучение и повишаване на квалификацията са участвали 162 служители на Комисията.

Брой лица, преминали обучение в съответната тематика, през 2005 г.

Системи за стимулиране на персонала

- Планиране на кариерата и развитие на персонала

Планирането на кариерата и развитието на персонала е важно условие за адекватно посрещане на изискванията, свързани с динамиката на трудовите задачи. Чрез тази система по-добре се обвързват нуждите на организацията с личните планове за развитие и израстване. Засилва се участието на служителите в планирането на индивидуалната трудова кариера. Това поражда по-силна отговорност към работата.

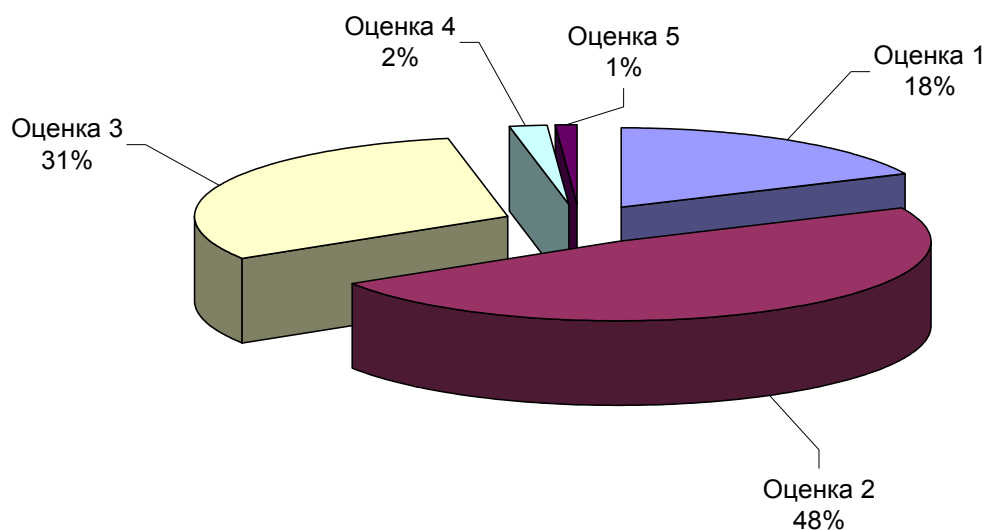
Предвид сравнително ранния етап от развитието на КФН, все още системата за планиране на кариерното развитие е в начална фаза на изграждане. Тласък за изграждането на тази система ще дадат:

- дефинирането на мисия, визия, основни ценности и проект за развитие на организацията като ориентири и инструменти за стратегическо позициониране и устойчивост на КФН;
 - възможното стабилизиране на организационния статус на служителите;
 - по-пълното осъзнаване на ползите за организацията и за отделните служители от детайлното и обосновано планиране на кариерното развитие
- Изграждане на система за оценяване на работата и стимулиране на трудовото участие

В КФН работят две системи за оценка на трудовото представяне на служителите. Едната е системата за годишно атестиране, произтичаща от Наредбата за атестиране на служителите в държавната администрация. Втората е тримесечната оценка на трудовото изпълнение, която е насочена предимно към разпределяне на бонуси към основното месечно трудово възнаграждение.

Прилагането на Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация започна през 2003 г. Към 30 ноември 2005 г. служителите за трети път получиха годишни оценки за трудовото си изпълнение. Процентът на служители с поставени годишни оценки е 86%. С оценка 1 „Изключително изпълнение”, са оценени 18% от атестираните служители, с оценка 2 „Изпълнението е над изискванията” са оценени 48% от атестираните служители, с оценка 3 „Изпълнението отговаря на изискванията” – 31% от атестираните, с оценка 4 „Изпълнението не отговаря напълно на изискванията, необходимо е подобрене” – 2% от атестираните служители, с оценка 5 „Неприемливо изпълнение” – само един служител.

Разпределение на оценките на персонала през 2005 г.

32% от служителите са повишили оценката си през 2005 г. спрямо 2004 г. към общия брой атестирани.

В Комисията няма официално подадени възражения по повод годишната оценка на трудовото изпълнение. Като цяло трябва да отбележим, че системата за годишно атестиране се приема от служителите формално и нейната ефективност е ниска. Краен резултат, който получаваме от тази оценка е информация за личните потребности от обучение на отделните служители.

Основна задача в рамките на политиката на човешките ресурси, която ще продължи да се изпълнява и през следващата година е обвързването на системата за тримесечна оценка със системата за годишно атестиране на служителите. Основен приоритет е опростяването и осигуряването на по-голяма прозрачност на оценъчния процес, чрез което се цели създаване на условия за по-високо доверие към системата за оценка.

6. Международно и вътрешно сътрудничество

КФН се стреми да координира дейността си с редица местни и чуждестранни институции, които пряко или косвено влияят върху функционирането на финансовите пазари. Комисията насочва усилията си към сътрудничество с тях за постигане на общи цели, както и за осъществяване на обмен на полезна информация и опит.

6.1. Международно сътрудничество

6.1.1. Двустранно сътрудничество

С напредването на процесите на глобализация, подобряването на бизнес климата в страната и все по-масовото навлизане на мултинационални финансови компании на българския пазар, както и все по-активната дейност на български лица, извършващи финансови услуги извън страната, необходимостта от сътрудничество с чуждестранните институции, регулиращи и контролиращи финансовите пазари се задълбочи. С цел осъществяването на по-ефективен надзор над финансовите компании с международна дейност, предотвратяване на пазарни манипулации, недобросъвестна търговия, прането на пари и пресичането на възможни финансови злоупотреби КФН си сътрудничи тясно с партньорски надзори от държави, с които се осъществява най-активен трансграничен обмен на финансови услуги.

В рамките на отчетния период КФН поднови споразумението си за сътрудничество с Гръцката комисия по капиталовите пазари, сключи ново споразумение с Хърватската Комисия по ценни книжа и започна преговори за сключване на споразумение с Кипърската Комисия по ценни книжа. Така КФН вече има влезли в сила споразумения с почти всички надзори от съседните държави, както и с няколко други европейски страни. Но дори и без формални договори, през 2005 г. КФН участва в няколко международни разследвания на финансови злоупотреби съвместно с Комисията по ценни книжа на САЩ, Службата за финансов надзор на Великобритания, Гръцката комисия по капиталовите пазари, Македонската комисията по ценни книжа и др.

6.1.2. Членство в международни организации

Като неразривна част от световната мрежа на финансови надзорни органи, КФН участва в множество международни организации. КФН е активен член на Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO) и на Международната асоциация на застрахователните надзорни институции (IAIS). Също така КФН е член - учредител на Международната организация на пенсионните надзори (IOPS). Представители на комисията участват във форумите на тези организации, както и в работните групи, които изработват принципите на най-добрите практики в областта на надзора на инвестиционните, застрахователните и осигурителните пазари.

През 2005 г. след двугодишен период на оценка на кандидатурата ни, КФН беше приета в Анекс Б на Многострания меморандум за сътрудничество и обмяна на информация на Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO). Целта на споразумението е да създаде облекчен режим за обмяна на информация, представляваща често професионална тайна, за да се постигне по-ефективен надзор на фирмите, предоставящи финансови услуги в глобален мащаб, пресичане на трансгранични злоупотреби чрез капиталовия пазар и запазване на стабилността на световната финансова система. Основни принципи на споразумението са

сътрудничеството да бъде само с цел изпълнение на надзорните функции и правомощия на членовете му, да има взаимност на поетите ангажименти и да се гарантира запазването на конфиденциалността на обменяната информация.

Въпреки липсата на правомощия да стане пълноправен член по споразумението, КФН е декларирала готовност да работи за преодоляването на съществуващите пречки чрез усъвършенстване на законодателната уредба. Ето защо, беше поставена в Приложение В на споразумението. В това приложение се намира списъка на надзорните органи, като например надзорите от Кипър, Швейцария и др, които са преминали процедурата по кандидатстване и за чието приемане са открити несъществени пречки, които могат да бъдат преодоленни и за които е бил поет ангажимент да бъдат преодоленни.

6.1.3. Роля на КФН в процеса на Европейска интеграция

Основният приоритет на Република България, следователно и на Комисията за финансов надзор, през 2006 г. е подготовката за присъединяване към Европейския съюз и пълноценно участие в органите и институциите на ЕС, както и задълбочаване на сътрудничеството с международни финансови институции. Очакваната дата за членство на България, определена и за пълното приложение на законодателството на ЕС (*acquis communautaire*), е 1^{-ви} януари 2007 г. Оттук е и необходимостта Комисията за финансов надзор да се включи по-интензивно в дейностите на ЕС и да се възползва от прякото участие в структурно - институционалните органи на Съюза.

След подписването на Договора за присъединяване, на 25 април 2005 г., България получи съгласно уговорките за т.н. „промеждутъчен период“ (между подписването на Договора и присъединяването), статут на активен наблюдател, в това число и участие в работните групи към Европейския Съвет, неофициални срещи на Европейската комисия и съвещателните комисии към същата, което подпомага България да следи текущите решения, вземани на ниво ЕС. Това създава добра възможност за плавно присъединяване и запознаване с процесите, протичащи в рамките на Общия пазар.

Основната предпоставка, водеща до увеличаване на задачите пред КФН по отношение на въпросите, свързани с ЕС, е ролята на наблюдател и по-късно членството на КФН в комисии на 2-ро и на 3-то ниво от процеса Ламфалуси (Lamfalussy process), който процес е четиристепенна процедура по създаване, въвеждане и прилагане в страните - членки на правото на общността.

Тъй като КФН е едновременно регулаторен и надзорен орган, тя се включи в дейностите на 2-ро (регулаторна функция) и на 3-то (съвещателна функция) нива. – така наречените „регулаторни комисии“. Комитетите от 2-ро ниво, в които КФН има вече свои представители са Европейски комитет по ценни книжа (European Securities Committee (ESC) и Европейски комитет по застраховане и професионални пенсионни схеми (European Insurance and Occupational Pensions Committee (EIOPC)).

За целите на плавно присъединяване към структурите на ЕС и възприемане на новите мерки, разработвани понастоящем в областта на финансовите услуги в Съюза, от изключително значение на този етап бе КФН да започне да участва в процеса на вземане на решения и изработване на общите практики по прилагането на европейското законодателство в националната нормативна рамка. От най-съществено значение в тази посока е работата на ниво 3 от четиристепенния подход Ламфалуси, който предполага участие в срещите на Комитета на европейските регулаторни органи по ценни книжа (Committee of European Securities Regulators (CESR) и Комитет на европейските застрахователни и пенсионни надзорни органи (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS)).

Въпреки че през 2005 година КФН беше само наблюдател, тя успя да заеме своето достойно място в административната структура на ЕС сред партньорските институции на останалите страни-членки.

6.2.4. Дейност по проекти

- **FIRST**

През 2005 г. проекта „Засилване на надзорния капацитет на Комисията за финансов надзор“ по програма FIRST завърши като един от успешните проекти на КФН. Комисията кандидатства за неговото удължаване и то беше одобрено от надзорния съвет на инициативата FIRST, в лицето на Световната банка, МВФ и правителствата на няколко от най-значителните държави - донори. За разлика от основната част на проекта, където фокуса бе върху развитието на организационния модел на Комисията и нормативната и база, във връзка с извършването на надзорна дейност, продължението представлява една последваща стъпка в развитието на КФН, т.е. набляга се на вече натрупания опит, за да се продължи с надграждане на уменията на персонала, чрез редица обучения.

С цел подобряване на надзорните умения на персонала е обучението на тема „Проблеми на интегрирания надзор и системи за риск - базиран надзор“ проведено от г-н Антони Синклиер, директор на проекта „Засилване на надзорния капацитет на Комисията за финансов надзор“. Обучението се проведе в две части като участие взеха представители от всички управления на специализирания надзор и общата администрация на КФН.

- **Интегритет на финансовия сектор**

През 2005 г. в Комисията за финансов надзор продължиха да работят експертите по проект на USAID (Американската агенция за международно развитие) за техническа помощ на българския финансов сектор. Целта на проекта е да продължи процеса за укрепване на финансовите институции в България. Проектът се очаква да приключи през втората половина на 2006 г. като основните бенефициенти в него са КФН, БНБ и ФГВБ.

Три са основните направления, в които проектът подпомага КФН:

- Дейности свързани с мерките срещу изпирането на пари, с цел постигане на по-голяма стабилност на финансовата система;
- Подобряване на регулацията на финансовия сектор за постигане на надеждна и стабилна финансова система;
- Прозрачност на финансовата система: Обществена информираност и защита на потребителите.

По проекта бяха организирани и проведени множество обучения, насочени към повишаване на квалификацията и разширяване на практическите умения по отношение осъществяването на надзорните функции. „Общ преглед на Международен счетоводен стандарт №39“, „Надзор на финансовите конгломерати“, „Пазарно поведение на застрахователните фирми“, „Разяснения относно Наръчник за надзор над инвестиционните посредници“, „Планиране на проверки на място“, „Обучение по международни стандарти за финансова отчетност“ и „Деривативните инструменти“ са темите на организирания семинари. За провеждане на семинарите бяха привлечени водещи професионалисти с обширни познания и практически опит в разглежданите области.

- **Проект по програма ФАР: „Укрепване на административния капацитет на Комисията за финансов надзор за прилагане на европейското законодателство в областта на ценните книжа, пенсионното осигуряване и застраховането“**

Проектът се финансира от Европейската комисия в рамките на Финансовия меморандум по Националната програма ФАР за България за 2004 г. Той представлява туининг проект, който Комисията за финансов надзор ще реализира заедно с Полската Комисия за застрахователен и пенсионен надзор.

Полската Комисия за застрахователен и пенсионен надзор от своя страна е привлякла като партньори Полската Комисия по ценните книжа и Испанската Генерална дирекция за застрахователен и пенсионен надзор. Проектът стартира на 01.12.2005 г. като неговата продължителност е 22 месеца.

Целта му е изграждане на стабилна правна рамка и по-ефективен надзор над небанковия финансов сектор на нивото на стандартите на ЕС. Основен акцент в работния план на проекта е поставен върху изпълнението на съвместни дейности, целящи хармонизирането на българското законодателство в областта на ценните книжа, пенсионния и застрахователния надзор с правото на ЕС.

По време на изпълнението на проекта основно вниманието ще се насочи към:

- Разработване на стратегии за интегриран надзор и управление на човешките ресурси на Комисията за финансов надзор (КФН);
- Хармонизиране на българското законодателство със законодателството на ЕК в сферата на ценните книжа, застраховането и пенсионните фондове;
- Осигуряване на необходимите механизми на КФН за разработване, въвеждане и прилагане на политика за развитието на финансовия небанков сектор в съответствие със стандартите на ЕС;
- Придобиване от персонала на КФН на знания и умения за изработването и въвеждането на законодателство в областта на финансовите пазари, което да съответства на това на ЕС, и прилагането на най-добри практики;
- Развитие на административния капацитет на КФН за активно участие в работата на международните организации на надзорните институции;
- Изграждане на подходящи механизми за обмен на информация и подпомагане на надзорните институции в страните - членки на ЕС;
- Повишаване на осведоменост за необходимостта от промени в пазара, които са резултат от процеса на присъединяване към ЕС.

6.2. Вътрешно сътрудничество

Във връзка с разширяване и подобряване ефикасността на контрола комисията предприе редица инициативи за установяване на по-тясно сътрудничество с национални органи и организации.

Комисията за финансов надзор е в тясно взаимодействие с Българската народна банка. Между двете институции съществува меморандум за сътрудничество по въпроси от взаимен интерес в сферата на финансовите пазари чрез съгласуване на определени действия във връзка с упражняване на предоставените от закона надзорни правомощия на двете институции; усъвършенстване на практиката по стриктното прилагане на законите; съдействие за подобряване на нормативната уредба, регламентираща дейността на поднадзорните им лица; взаимно подпомагане при упражняване на съответните надзорни функции.

С цел осигуряване на сигурност и стабилност в развитието на финансовите пазари, която да има положителен ефект върху макроикономическото развитие, в България е създаден Консултативен съвет по финансова стабилност, в който участват ръководителите на Комисията за финансов надзор, Българската народна банка и Министерството на финансите.

Договореностите с Комисията за защита на конкуренцията целят подпомагане на взаимодействието между двете институции в съответствие със сферите им на дейност чрез обмен на информация, създаване на междуведомствени работни групи и др. Подписаният меморандум с Агенцията за финансово разузнаване към Министерството на финансите и инструкцията към него предвиждат договарящите се страни да си сътрудничат при събирането, съхраняването, проучването, анализирането и разкриването на информацията, с която разполагат, относно финансови трансакции, за които има съмнение, че са свързани с изпирането на пари или криминална дейност.

От съществено значение за ефективната борба с финансовите престъпления е подписаното Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между Комисията за финансов надзор и Министерството на вътрешните работи. Сътрудничеството ще се изразява в събиране и анализиране на информация за финансовото състояние на поднадзорни на КФН лица, както и в предоставяне на експертна помощ при извършване на проверки, при които се налага да бъдат решавани въпроси от компетентността на двете институции.

Много важен момент в сключените от КФН споразумения е предвидената възможност за извършване на съвместни проверки със заинтересуваните институции.

В хода на отделни конкретни казуси или в хода на цялостни проверки на БФБ и ЦД са търсени решения на основни въпроси, свързани с ефективния обмен на информация между КФН, БФБ и ЦД. Част от това е свързано с продължаване на работата върху системата за надзор на търговията StockWatch и ЕКСТРИ.

7. Отчет за изпълнение на бюджета на КФН за 2005 г.

Комисията за финансов надзор е юридическо лице на бюджетна издръжка съгласно ЗКФН. Комисията е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити и има самостоятелен бюджет, който е част от републиканския бюджет на Република България. Така бюджетът ѝ се формира от собствени приходи и субсидия от централния бюджет.

Приходи и разходи на КФН през 2005 г.

Разходи (лв.)		Приходи (лв.)	
Заплати, други възнаграждения за персонала и социални осигуровки	3 091 523	Собствени приходи	2 724 880
		Такси, събрани от поднадзорни лица	2 507 003
Текуща издръжка	1 064 126	Глоби, санкции и лихви	196 701
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи	136 788	Други приходи	21 176
		Субсидия	1 567 557
ОБЩО РАЗХОДИ	4 292 437	ОБЩО ПРИХОДИ	4 292 437

През 2005 г. комисията реализира собствени приходи, равняващи се на 123% от планираните приходи за годината. Най-голям относителен дял в структурата на собствените приходи, 92%, заемат държавните такси, които постъпват съгласно Тарифата за таксите, събирани от КФН. Друг източник на собствени приходи са постъпленията от глоби и имуществени санкции. За 2005 г. постъпилите от тях средства по сметката на КФН формират 7,2% от собствените приходи. Останалата част, 0,8%, са приходи от продажба на периодичното издание на КФН „Бюлетин“, продажба на конкурсна и тръжна документация при провеждане на процедури по ЗОП и по ЗДС, отдаден под наем ведомствен апартамент и продажба на неизползваеми активи.

За покриване на разходната част по бюджета Комисията ползва 63 % от собствените си приходи и 37% субсидия от централния бюджет при планирани за годината съответно 49 % собствени приходи и 51 % субсидия.

От реализираните собствени приходи, субсидията от централния бюджет в размер на 1 562 552 лв. и трансфер от МТСП по програма за временна заетост на младежи с висше образование на стойност 5005 лв., през 2005 г. КФН извърши разходи на обща сума 4 292 437 лв. От тях най-голям (72 %) е дялът на разходите за заплати, допълнително материално стимулиране, други възнаграждения за персонала и социални осигуровки.

За текуща издръжка през годината са насочени 25% от общите разходи. От тях 1 027 010 лв. са административни разходи, свързани с поддържане нормалното функциониране на ведомството и 37 116 лв. са разходи за годишни вноски за членски внос в международни организации на органите за финансов надзор.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи бяха насочени за подпомагане на административната дейност и подобряване на материалната база на КФН. От тях 63 688 лв. са разходи за стопански инвентар и компютърно оборудване, а 46 786 лв. за закупуване на микробус, във връзка с осъществяване на надзорните функции на администрацията. За информационното обезпечаване дейността на КФН бяха закупени програмни продукти за събиране, съхранение и анализ на информация, постъпваща от поднадзорните лица, за 26 314 лв.

Финансовият отчет на Комисията за финансов надзор за 2005 г. е заверен от Сметната палата на основание на чл. 44, ал. 1 от Закона за Сметната палата. Становището на одитния екип е, че отчетът за изпълнението на бюджета, балансът и приложенията към тях не съдържат съществени грешки и нередности и дават вярна и честна представа за достоверността, законосъобразността и редовността на включената в тях информация, както и за имущественото и финансово състояние на КФН.

II. Стратегия за развитие

8. Регулаторна дейност

8.1. В областта на инвестиционната дейност

Приоритетното изпълнение на поетите от страната ангажменти в преговорния процес ще продължи в областта на ценните книжа и в бъдеще. В този смисъл е и направената препоръка в Мониторинг доклада на ЕК за 2005 г., съгласно която транспонирането на достиженията на европейското право в областта на ценните книжа следва да продължи. Поради това е необходимо да бъдат транспонирани следните директиви:

Директива 2003/71/ЕС относно публикуването на проспекти при публичното предлагане на ценни книжа, изменяща Директива 2001/34/ЕС.

Директива 2004/39/ЕС относно пазара на финансови инструменти, изменяща Директива 85/611/ЕЕС и 93/6/ЕЕС и Директива 2000/12/ЕС и отменяща Директива 93/22/ЕЕС.

Директива 85/611/ЕЕС относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (UCITS).

Срокът за транспониране на разпоредбите на трите директиви в българското законодателство е датата на присъединяване на Република България към ЕС, с оглед на което в програмата за нормативната дейност на комисията за 2006 г. се включва изготвянето на проект за изменение и допълнение на ЗППЦК, в който ще бъдат транспонирани горепосочените директиви. Във връзка с планираните промени в ЗППЦК, е възможно да се предостави по-голяма свобода за инвестиране в ценните книжа на чуждестранни КИС, които са предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа, по смисъла на Директива 85/611/ЕЕС, дори да не са приети за търговия на регулирания пазар, както и да се внесат други изменения и допълнения, насочени към оптимизиране на режима на инвестиции на местните КИС и инвестиционните дружества от затворен тип с оглед създаване на благоприятни условия за осъществяване, от тяхна страна, на инвестиционните им цели. Предвижданите промени в ЗППЦК, са за да се транспонират новите изисквания на европейските директиви, част от които касаят оптимизиране процеса по разкриване на информация от емитентите и налагане в още по-висока степен на международните стандарти за корпоративно управление.

Някои други предстоящи промени в законодателството през 2006 г. са свързани с: промяна в изисквания към проспектите за публичното предлагане на ценните книжа и разкриваната от емитентите информация; уреждане на европейския паспорт за емисиите ценни книжа, с потвърден в една държава - членка проспект за публично предлагане на ценни книжа. Също така се предвижда Директивата за пазарите на финансови инструменти (MiFID), която понастоящем е частично имплементирана чрез съответните разпоредби в ЗППЦК и Наредба № 1, да бъде окончателно транспонирана чрез внасянето на измененията и допълненията в ЗППЦК.

Комисията предвижда да се разработи Проект на Закон за мерките срещу пазарните злоупотреби, с който да се транспонират редица директиви, чийто срок за имплементиране е до датата на членство, а именно Директива 2003/6/ЕС относно търговията с вътрешна информация и пазарна манипулация (пазарни злоупотреби), Директива 2003/124/ЕС относно дефиницията и публичното разкриване на вътрешна информация и дефиницията за манипулиране на пазара, Директива 2003/125/ЕС относно справедливото представяне на инвестиционни препоръки и разкриване на конфликт на

интереси и Директива 2004/72/ЕС относно дериватите върху стоки, воденето на регистър на вътрешни лица, уведомяването за управляваните трансакции и за съмнителните сделки.

Законът ще урежда мерките за предотвратяване и разкриване на сделките и действията с вътрешна информация и манипулирането на пазара на ценни книжа, като установява изисквания към условията и начина за разкриване на информация за вътрешни лица и за сделки на лица, изпълняващи ръководни функции в емитента на ценни книжа и на лица, тясно свързани с тях; ще регламентира изискванията към лицата, които разпространяват препоръки, изготвени от друго лице, при разпространяване на тези препоръки; ще урежда изискванията към инвестиционните посредници във връзка с разкриване на сделки и действия с вътрешна информация и манипулиране на пазара на ценни книжа. Същевременно ще се определят и признаците, при наличието, на които се счита, че е налице манипулиране на пазара на ценни книжа. При разработването на нормативния акт ще бъдат отчетени съвременните тенденции в законодателството на европейските държави.

8.2. В областта на застраховането и доброволно здравно осигуряване

Като последица от приемането на КЗ е изменението, съответно отменянето на редица подзаконовни нормативни актове. Част от приетите актове по прилагането на отменения Закон за застраховането запазват действието си, дотолкова, доколкото не противоречат на разпоредбите на КЗ. Дългосрочната работа на комисията, включва изготвянето и приемането на нови нормативни актове, в това число и предложения за изменение и допълнение на съществуващи подзаконовни актове. Приоритетното изпълнение на поетите от страната ангажменти в преговорния процес ще продължи и в бъдеще, в този смисъл е съобразена и програмата за дейността на комисията. Нормативните актове, които комисията следва да приеме през първата половина на 2006 г. са конкретно посочени в програмата за нормативната дейност за периода януари – юни 2006 г. В този смисъл се предвиждат следните изменения и допълнения на действащите към момента актове, както и премаване на нови такива:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 за собствените средства и границата за платежоспособност на застрахователите и здравноосигурителните дружества. С приемането ѝ ще се изпълнят поетите от страната ангажменти в Допълнителната информация към Преговорната позиция по Глава 3 „Свободно предоставяне на услуги“. С наредбата следва да се извърши окончателно транспониране на отделни разпоредби от Директива 72/237/ ЕИО и от Директива 2002/83/ЕО относно изискванията за платежоспособност. Срокът за транспониране на посочените директивите в българското законодателство е 31.12.2006 г.

Наредба за задължителното застраховане. Нормативният акт следва да се приеме приоритетно, във връзка с осигуряване на функционирането на системата на задължителните застраховки в това число и на информационния център към Гаранционния фонд (ГФ).

Правилник за устройството и дейността на Гаранционния фонд (правилника). Основанието за приемане на Правилника е чл. 287, ал. 7 от КЗ. Приемането на нормативния акт е във връзка с осигуряване на функционирането на системата на задължителните застраховки в това число и на информационния център. С приемането на новия акт ще бъде отменен действащия към момента правилник за ГФ, приет през 2005 г.

Наредба за обмен на информация и взаимодействие между информационния център по задължителните застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, Министерство на вътрешните работи и Министерство на транспорта. Основание за приемане на акта е чл. 295, ал. 6 и чл. 292, ал. 1, т. 1 и т. 5 от КЗ. Нормативният акт следва да се приеме във връзка с осигуряване на функционирането на системата на задължителните застраховки в това число и на информационния център към ГФ.

Наредба за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и на здравноосигурителните резерви. Основание за приемане на акта е чл. 68, ал. 4 от КЗ и чл. 90в, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване. Наредбата следва да се приеме във връзка с обезпечаването на отчитането на застрахователите и здравноосигурителните дружества.

Наредба за методиката за определяне на обезщетения за вреди на моторни превозни средства по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите. Основание за приемане на акта е чл. 273, ал. 2 от КЗ. Наредбата беше предвидена в нормативната програма за следващите две години, но във връзка с прецизирането на делегацията на КЗ се наложи, същата да бъде приета още през 2006 г.

Наредба за минималните изисквания към счетоводната отчетност на застрахователите и за формата и съдържанието на отчетите, справките и приложенията, изготвяни от застрахователите. Основание за приемане на акта е чл. 99, ал. 3 и чл. 101, ал. 1, т. 3. от КЗ. Наредбата следва да се приеме във връзка с обезпечаване на отчитането на застрахователите и здравноосигурителните дружества. С приемането на наредбата напълно ще бъдат имплементирани разпоредбите на Директива 2003/51/ЕС, изменяща Директиви 78/660/ЕЕС, 83/349/ЕЕС, 86/635/ЕЕС и 91/674/ЕЕС относно консолидираните годишни отчети на определени компании, банки и други финансови институции и застрахователни предприятия.

Наредба за условията и реда за провеждане на изпит за професионална квалификация на застрахователен брокер. Основание за приемане на акта е чл. 157, ал. 7 от КЗ. Наредбата следва да се приеме с оглед спазването на срока за провеждане на първоначалния изпит на застрахователните брокери по §8, ал. 3 от преходните и заключителни разпоредби на КЗ, който е шест месеца от датата на влизане на кодекса в сила.

С приемането на посочените по-горе подзаконовни нормативни актове ще бъдат транспонирани напълно разпоредбите на посочените в Приложението директиви.

В този смисъл **предстояща директива, която следва да бъде имплементирана в нормативната уредба**, в областта на застрахователната дейност е и Директива 2005/68/ЕС относно презастраховането, изменяща Директиви 73/239/ЕЕС, 92/49/ЕЕС, както и Директиви 98/78/ЕС и 2002/83/ЕС. Срокът за транспонирането на директивата в българското законодателство е 10.12.2007 г.

8.3. В областта на допълнителното пенсионно осигуряване

Във връзка с препоръките направени в Мониторинг доклада на Европейската Комисия за 2005 г. по глава 11 „Икономически и валутен съюз“, че са необходими по-нататъшни изменения в Кодекса за социално осигуряване по отношение на правилата за инвестиране на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, в началото на 2006 г. се прие изменение и допълнение на КСО⁵¹, с което се изпълниха направените в доклада препоръки. В работната група за изготвяне на проекта за

⁵¹ КСО (обн., в „ДВ“, бр. 17 от февруари 2006 г.)

изменение и допълнение на КСО бяха включени и служители от управление „Осигурителен надзор“. С промените отделни разпоредби на КСО се привеждат в съответствие с изискванията на чл. 102 от Договора за създаване на европейската общност и с Регламент на Съвета 3604/93, съгласно които местното законодателство не следва да предоставя привилегирован достъп на държавата или на местни институции (общини) до средствата на частни финансови институции. Измененията в областта на осигуряването ще продължат и в бъдеще, с оглед План за действие на Министерския съвет за 2006 г. за изпълнение на ангажиментите, поети в процеса на преговорите за присъединяване към ЕС. Съгласно Мониторинг доклада на Европейската Комисия за 2005 г., в КСО е необходимо да бъдат премахнати ограниченията по отношение на гражданите и дружествата на ЕС, в областта на правото на установяване и свободното предоставяне на услуги. С оглед на това през 2006 г. се разработва законопроект за изменение и допълнение на КСО.

В проекта се транспонират окончателно следните директиви – Директива 98/49/ЕС за гарантиране на допълнителни пенсионно осигурителни права на наетите и самонаетите лица при тяхното движение в рамките на Европейската общност; Директива 86/378/ЕИО за въвеждане на принципа на равно третиране на мъжете и жените в схемите за професионално осигуряване и частично Директива 2003/41/ЕО за дейността и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване.

В тази връзка в програмата за нормативната дейност на комисията за 2006 г. са включени за разработване и следните актове по прилагането на КСО:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба №3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (наредбата). Във връзка с приемането на новия Данъчно-осигурителен процесуален кодекс в наредбата се изменят текстовете, свързани с регламентиране на участието на Националния осигурителен институт в процедурите по прехвърляне.

Инструкция № 1 от 23.07.2004 г. за реда и начина за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Инструкцията се приема от КФН и **Националната агенция за приходите (НАП)** във връзка с новия Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, като се отчитат функциите на НАП в процедурата по служебното разпределение на лицата, неизбрали в законоустановения срок фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Измененията и допълненията в КСО през 2005 г. и началото на 2006 г. изискват извършването на промени и в други подзаконови нормативни актове, както и приемането на нови такива.

8.4. Други промени в нормативната уредба

Във връзка с извършените изменения в Закона за комисията за финансов надзор през първото шестмесечие на 2006 г. се извършиха промени и в **Наредба №15 от 05.05.2004 г. за воденето и съхраняването на регистрите на комисията и за подлежащите на вписване обстоятелства** (наредбата). Основание за извършването им е § 13, т. 9 от ПЗР на КЗ, с който се изменя и допълва чл. 30 ЗКФН. Целта на измененията в наредбата са с оглед навременно обезпечаване на дейността по вписване на застрахователните агенти, във връзка с договорите, които следва да бъдат подновени в шестмесечен срок от влизане на КЗ в сила, а в следствие и на отговорните актюери.

9. Методология на надзора

9.1. Нови подходи в методологията на финансовия надзор

Основен приоритет в дейността на комисията е прилагането на ефективен надзор над капиталовия пазар, съобразно съществуващата нормативна уредба. В този смисъл нов подход в анализа и методологията на финансовия надзор през 2005 г. е прилагането на системния подход като инструмент при разработването на процедури и методики, като се отчитат и добрите европейски практики.

В тази връзка могат да се определят следните приоритетни цели за развитието на финансовия надзор:

- Упражняване на ефективен надзор над капиталовия пазар;
- Прилагане на системен подход, като инструмент за разработване на процедури и методики в комисията;
- Усъвършенстване и развитие на съществуващата нормативна уредба.

За постигането на така формулираните по – горе цели, следва да се имат предвид следните насоки в дейността на комисията:

Комисията, поднадзорните лица, инвеститорите и потребителите на продуктите и услугите в областта на небанковия финансов сектор, съставляват една система с обща цел - поддържане на финансовата стабилност, прозрачност и доверие в капиталовия пазар, като целта е насочена към всички потребители на информация, свързана с небанковия финансов сектор. В този смисъл комисията, като орган, който осъществява, едновременно регулаторни и надзорни функции, по смисъла на устройствения си закон, упражнява контрол върху цялата дейност на лица по чл. 1, ал. 2 ЗКФН. В тази връзка, потребителите на услуги от небанковия финансов сектор, имат коригираща роля при осъществяване на надзорните функции на комисията. С оглед на което между елементите на системата има постоянен обмен на документация, както и текущо и периодично разкриване на информация.

От своя страна комисията също представлява система, съставена от няколко елемента: специализирани оперативни управления и обща администрация. Елементите в тази система си взаимодействат, с цел осъществяване на общ надзор за защита на интересите на инвеститорите, на потребителите на застрахователни, здравноосигурителни и пенсионноосигурителни услуги. В тази връзка една от основните цели на комисията, като стратегия за дългосрочно развитие в дейността ѝ е подобряване координацията между отделните ѝ елементи. С което ще се достигне оптимално развитие в работата на комисията. От друга страна е необходимо подобряване на координацията между комисията и останалите институции, имащи отношение към капиталовите пазари. В този смисъл са подписани множество меморандуми за съдействие между комисията и други надзорни институции, в това число и с международни надзорни органи.

С оглед на друга основна цел, каквато е защитата на интересите на инвеститорите, на потребителите на застрахователни, на здравноосигурителни и пенсионноосигурителни услуги, в комисията периодично постъпва информация, регламентирана от специалните закони, както от отделните поднадзорните лица, така и от потребителите на финансови услуги. Във връзка с развитието на небанковия финансов сектор, все по-голяма част от поднадзорните лица ще принадлежат към един финансов конгломерат, поради което комисията поставя идентични изисквания, към разкриваната от лицата информация, като в същото време с тях се отчита спецификата на дейността на отделното лице, както и параметрите, които подлежат на наблюдение и

контрол. В този смисъл вида и обема на разкриваната от тези лица информация е различна от една страна, и същевременно има много сходни елементи.

Прилагайки методите на **системния подход**, комисията като единна система трябва да унифицира в максимална степен изискванията към поднадзорните лица като приложи принципа за общ финансов надзор, чрез въвеждане на вътрешни стандарти, определящи общи процедури и правила, базирани на този принцип в трите специализирани управления. Прилагайки този принцип, хармонизирайки и уеднаквявайки максимално изискванията към поднадзорните лица, бизнесът, върху чиято дейност се упражнява надзора, реално ще почувства ползата от общия надзор, разкривайки информация с по-малко усилия и разходи.

Оптимизацията на обмена на информация в рамките на системата на комисията е показател на действаща единна система за надзор. Чрез усъвършенстване на обмена на информацията между трите специализирани управления ще се постигне ефекта на утвърждаване на принципа на общия финансов надзор, а това ще рефлектира положително върху поднадзорните лица и развитието на пазара, съответно.

Хармонизирането и уеднаквяването на изискванията към поднадзорните лица може да върви паралелно в няколко направления: първо, чрез постепенна промяна в нормативната уредба, регламентираща разкриването на информацията от поднадзорните лица, второ, в уеднаквяване на практиките по отношение на изискванията във връзка с разкриване на информацията, поставяни от специализираните управления, чрез ресорните заместник - председатели, трето, чрез въвеждане на вътрешни стандарти, регламентиращи общи процедури и правила по отношение на осъществяваните от комисията надзорни функции, регламентиращи в чл.1, ал.1, т. 3 ЗКФН.

Чрез въвеждането на принципа на общия финансов надзор се постига ефект от една страна, вътре в комисията като система, като се оптимизира дейността ѝ, чрез въвеждане на общи изисквания при извършване на надзора, и от друга страна придържайки се към принципа ще се оптимизират отношенията между комисията и отделните поднадзорни лица. В този смисъл между преследваните от комисията цели съществува взаимосвързаност.

Вътрешните стандарти касаят типични дейности, извършвани от трите управления в комисията и по отношение на всички поднадзорни лица, независимо, че специфичните изисквания към различните групи лица са регламентиращи в отделни специални закони. Чрез стандартите ще се намерят пресечни точки на заложените в законите и подзаконовите нормативните актове изисквания, и в същото време ще намерят приложение и наложените вече практики, както в трите специализирани управления, така и в сходни надзорни органи в други държави. Ще се усъвършенства взаимодействието и обмена на информация между трите оперативни управления по отношение на надзорните лица, подлежащи на контрол в повече от едно управление. Системата от вътрешни стандарти е отворена, тъй като дейността на поднадзорните лица непрекъснато се променя и разширява, а същевременно комисията ще променя и усъвършенства регулаторната си рамка.

Вътрешните стандарти първоначално могат да уредят типични дейности, извършвани от трите специализирани управления в комисията, а именно:

- събиране и анализ на периодично и текущо разкривана информация от поднадзорните лица;
- извършване на проверки на място, периодични и целеви, с оглед изпълнението на разпоредбите на специалните закони и актовете по тяхното прилагане, от поднадзорните лица;

- събиране на такси от комисията за осъществяване на общ финансов надзор⁵².

Разработването на вътрешните стандарти ще създаде предпоставка за автоматизиране на част от дейностите, което от своя страна ще доведе до оптимизиране на работата на комисията и ще увеличи ефективността на работата на експертите, работещи в нея.

Отчитайки факта на предстоящото присъединяване на България към Европейския съюз и изискването за хармонизиране на българското законодателство с европейското право, при осъществяването на надзора, както и в изпълнение на целта за създаване на стабилен пазар на финансови услуги, комисията трябва да премине към прилагане на методите на надзор, базиран на риска. В тази връзка трябва да се пристъпи към разработване и прилагане в практиката на методология за надзор, базиран на риска. В тази връзка трябва да се определят показателите, характеризиращи рисковия профил на различните видове поднадзорни лица, да се разработи методика за събиране и обработване на информацията необходима за прилагането на риск базиран надзор. Риск базиран надзор е предпоставка за разработването на система за ранно предупреждаване (превенция) от вероятна заплаха за стабилността на финансовия сектор. Капиталовата база и капиталовата адекватност като показатели на риск базиран надзор следва да се съобразят, както с пазарния, така и с оперативния риск.

От друга страна актуален въпрос, който засяга бъдещата дейност на комисията, е изготвянето на методи за оценка на извършените инвестиции от поднадзорните лица. Този проблем стои и пред трите специализирани управления, тъй като всяко едно от надзорните им лица може да инвестира активи си, съответно резервите си и собствените си средства. Подобни методи могат да се прилагат и при оценката на чуждите активи, управлявани от инвестиционните посредници. Оценката на инвестициите, от друга страна поражда въпроса за приложимите методи към оценката.

В тясна връзка с приоритетните цели е и **усъвършенстването на нормативната рамка на комисията**. Стратегията за развитие през следващите години ще бъде насочена главно към постоянно усъвършенстване на нормативната рамка, а именно чрез изготвяне на подзаконовни нормативни актове, правила и процедури за уреждане на различни аспекти от дейността на специализираните управления, каквито са: окончателното въвеждане на правила за оценка на финансовата стабилност на застрахователите; окончателното въвеждане на изискванията за финансово - счетоводната дейност на застрахователите, включително за обхвата на представяната от тях статистическа информация, установяване на правомощия за въздействие при констатиране на отклонения от формулираните принципи и добрите практики. С направените изменения на ЗППЦК през 2005 г. в областта на инвестиционната дейност, в голяма степен са изпълнени поетите ангажменти в хода на преговорния процес на присъединяване на Република България към ЕС. В този смисъл с предстоящите промени в ЗППЦК през 2006 г. се предвижда окончателно да бъдат отстранени констатираните проблеми, в хода на извършените вече проверки на поднадзорни лица.

⁵² съгласно чл. 27, ал.1, т.7 ЗКФН.

9.2. Стратегия за развитие на надзорната дейност

9.2.1. В областта на инвестиционния надзор

Стратегията за развитие на надзора на инвестиционната дейност бе приета през март 2005 г. В нея са заложили следните основни цели:

- Да се оптимизира използването на човешките и информационните ресурси
- Да се подобри екипността
- Да се подобри качеството на диалога на управлението с поднадзорните лица и останалите пазарни участници
- Да се работи за повишаване на инвестиционната култура и доверието на инвеститорите към пазара и свързаните с него организации и институции

За постигане на поставените цели усилията се насочват в няколко насоки.

Повишаването на ефективността е задължителна предпоставка за постигане на приоритетните цели. В тази връзка е необходимо създаването на единна информационна система за автоматизиране и систематизиране на обработката и вписването на информацията, разкривана от поднадзорните на КФН лица (ЕКСТРИ). Предимства от въвеждането на единна информационна система са автоматизиране на процеса и съкращаване на времето, необходимо за обработка и вписване на ежедневно постъпващата информация и намаляване на документооборота, намаляване на възможностите за допускане на технически грешки, създаването и поддържане на актуална база данни за поднадзорните лица, възможност за създаване и използване на актуална база данни при обобщаване и анализиране на периодично представяната от поднадзорните лица информация и пълно разкриване и спазване на установените срокове за нормативно регламентираната информация в КФН и на БФБ.

Системата ЕКСТРИ, която е в процес на приключване, позволява да се анализират рисковите характеристики на поднадзорните лица. Това означава: подобряване на възможностите за анализ и систематизация на информацията в представяните от поднадзорните лица отчети по определени показатели; намаляване на времето за установяване на закононарушения от страна на поднадзорните лица, свързани с разпореждане с активи; създаване на по-добри условия за превантивен контрол при индикации за възможни бъдещи закононарушения; създаване на база данни за състоянието и развитието на търгуваните на БФБ дружества за статистически цели; установяване на тенденции по отношение на състоянието и развитието на капиталовия пазар; изготвяне на периодични отчети на база на наличната информация в КФН.

Чрез ЕКСТРИ се акцентира върху аналитичната работа на Управлението, като предварително се определят критерии за поднадзорните лица. Сред следените и анализирани показатели, залегнали в разработената система са: състояние, размер, структура и изменение на материалните активи на дружествата; структура, изменение и оценка на финансовите активи на дружествата; състояние, размер, структура и изменение на пасивите на дружествата; изменение и тенденции по отношение на реализираните приходи и разходи на дружествата; рентабилност, ликвидност, пазарна капитализация и рискови характеристики на дружествата; риск на пазара (въз основа на BG 40); платежоспособност; структура на портфейлите на инвестиционните дружества.

В Стратегията от март 2005 г. е предвидено създаване на работна група за обсъждане на възможността и евентуалното разработване на задание за изграждането уеб - базирана информационна система и база данни за свързани и заинтересовани лица - база от данни за инсайдрите от първа група (лица членове на управителните и контролни органи на публичните дружества и лицата, притежаващи над 10 % от акциите в дадено дружество), втора група (роднини по права линия без ограничения и по

сребрена от 2 степен на инсайдъри от първа група, лица членове на управителни или контролни органи или неограничено отговорни съдружници в свързани с публичното дружество лица) и свързани и заинтересувани лица, която да бъде използвана като база при извършване на проверки на поднадзорните лица за сделките, сключвани на “БФБ-София” АД, нарушения на разпоредбите на чл. 114 от ЗППЦК и др. Към настоящия момент такава все още предстои нейното разработване.

Информация за сделките, сключени от тези лица, следва да се анализира на седмична база за евентуално разкриване на сделки с ценни книжа при наличие на вътрешна информация или прехвърляне на ценни книжа между свързани лица с данъчни и други цели, за което ще бъдат уведомявани съответните компетентни органи.

Усъвършенстване и развитие на нормативната уредба е друга предпоставка за постигане на приоритетните цели. Във връзка с поетите ангажименти в процеса на присъединяване на Република България към Европейския Съюз е необходимо да се извършат редица промени в нормативната уредба. Това приключи във висока степен през май 2005 г., когато се извършиха изменения и допълнения в ЗППЦК. С промените, които предстоят да се извършат и през 2006 г., ще могат да се отстранят констатирани проблеми в хода на извършваните проверки на поднадзорните лица, проблеми при съставяне на актове за установяване на административни нарушения или при обжалването им пред съответната инстанция; ще има възможност за подобряване на превантивния контрол, осъществяван над дейността на участниците на капиталовия пазар.

Необходимо е и **подобряване на координацията** между дирекциите в управлението, между отделните управления и между комисията и други институции, чиято дейност е свързана с надзора върху небанковия финансов сектор.

В хода на отделни конкретни казуси или в хода на цялостни проверки на БФБ и ЦД са търсени решения на основни въпроси, свързани с ефективния обмен на информация между КФН, БФБ и ЦД. Част от това е свързано с продължаване на работата върху системата за надзор на търговията StockWatch и ЕКСТРИ.

Към момента се търсят и са намерени възможности за взаимодействие и сътрудничество с Агенцията за финансово разузнаване, Българска народна банка, Сметната палата, Министерство на финансите, Института на дипломираните експерт - счетоводители, Националния осигурителен институт, Главна данъчна дирекция, Националния статистически институт, ВУЗ-ове от страната, Асоциация на индустриалния капитал, Министерство на икономиката, Агенцията за следприватизационен контрол, Агенция за анализи и проучвания, Стопанска камара, Външнотърговска камара, Българската асоциация на управляващите дружества, Българската търговско-промишлена палата, чуждестранни регулатори и др.

Сключени са **меморандуми** с голяма част от тези институции, като в тях е предвидено създаване на контактни групи с цел осъществяване на бърз и неформален обмен на информация в спешни ситуации. Отделно **обмена на информация** се постига в лицензионни и одобрителни режими за различни поднадзорни лица за управлението.

След приемане на страната в ЕС следва да се набележи и пакет от мерки за пълноценно сътрудничество и с CESR (The Committee of European Securities Regulators).

9.2.2. В областта на застрахователния надзор

Развитието на застрахователния надзор е насочено към превантивно и ефективно регулиране и надзор върху застрахователната дейност с цел защита интересите на застрахованите лица и гарантиране стабилността на застрахователния пазар в дългосрочен план. При осъществяване на надзорната дейност ще се съблюдават **основни**

принципи за регулиране и надзор като следване на балансиран подход на регулиране и надзор, отчитащ ползите и присъщите разходи, свързани с въвеждането на регулациите; непристрастност на надзора; уеднаквяване на лицензионните изисквания и процедури за оценка на сходни рискове в регулираните от КФН сектори с цел създаване на обща интегрирана рамка за регулация.

Основните цели и задачи, към постигането на които ще се стреми управление „Застрахователен надзор“ на КФН през периода 2006-2008 г., са:

1. **Развитие на нормативната рамка** чрез изготвяне на подзаконовни нормативни актове, правила и процедури за уреждане на различни аспекти от застрахователната дейност: окончателно въвеждане на правилата за оценка финансовата стабилност на застрахователите; окончателно въвеждане на изискванията за финансово – счетоводната отчетност на застрахователите и за обхвата на представяната статистическа информация; окончателно въвеждане на условията и правилата за извършване на задължителното застраховане; изготвяне на нормативната рамка за изискванията по отношение на дейностите и лицата, имащи съществено отношение към предсказуемостта и надеждно функциониране на застрахователите, като вътрешни одитори, отговорни актюери и застрахователни посредници.

2. **Повишаване качеството и ефективността на дистанционния надзор** чрез: изготвяне на методология за дистанционния надзор, съдържаща правила и процедури за обхвата и съдържанието на извършвания анализ, насочен най-вече към идентифициране на застрахователи в затруднение; въвеждане на система за определяне на рейтинги на застрахователите (за надзорни цели); въвеждане на стандартни аналитични форми за попълване от служителите, ангажирани с дейността по дистанционния надзор; изграждане и въвеждане в действие на информационна система за получаване и обработване на информация от поднадзорните лица, инкорпорираща в себе си електронна система от показатели за ранно предупреждение; ефективно взаимодействие с регистрираните одитори и ръководителите на службите за вътрешен контрол на застрахователите.

3. **Повишаване ефективността при защита интересите на потребителите** на застрахователни услуги чрез: осигуряване на **ясна и достъпна информация** на потребителите относно застрахователите, застрахователния пазар и предлаганите застрахователни продукти; установяване и спазване на прозрачни правила за пазарно поведение от страна на застрахователите; създаване и поддържане на потребителски ориентирана рубрика на страницата на комисията, в която да се представя полезна за потребителите на застрахователни услуги информация.

4. **Разработване на методология за оценка на риска** в следните направления: идентифициране и оценка на рисковете в дейността на застрахователите и определяне на техния рисков профил; оценка на рисковете, свързани с активите и пасивите на застрахователите, както и с тяхното съответствие.

5. **Последователно развитие на законодателството** чрез правилно и **своевременно прилагане на достиженията на правото на Европейския съюз** в сферата на застраховането.

6. **Развитие на човешките ресурси** посредством: осигуряване възможности на служителите за непрекъснато повишаване на професионалната квалификация; привличане на служители с подходящ опит и квалификация.

Като **водещи принципи и основни насоки** за осъществяване на ефективен застрахователен надзор се приемат:

1. **Надзорен подход и стил:** утвърждаване на превантивен надзор чрез активно наблюдение и своевременно въздействие от страна на надзорния орган.

Засилване ролята на взаимодействието и анализа като елементи на осъществявания надзор; ориентиране към базиран на риска и преценката надзорен подход.

2. **Водещи надзорни изисквания:** определяне на разумни изисквания към платежоспособността на застрахователите, в зависимост от обема на тяхната дейност и други относими критерии; извършване на оценка на приетите от застрахователите политики, практически правила и процедури, свързани с извършването от тях дейност; определяне на изисквания за изпълнение правилата и процедурите за оценка качеството на активите и достатъчността на техническите резерви; определяне на изисквания за приемане и прилагане от застрахователите на адекватни правила за установяване, наблюдение и контрол на поеманите от тях рискове; изграждане на управленски информационни системи, които да позволяват по всяко време на ръководството на застрахователя да установява концентрацията на рискове, а на надзорната институция да ги контролира; определяне на изисквания към организационните системи на застрахователите и системата за вътрешен контрол, които да включват ясни правила за делегиране на права и задължения, разделение на функциите, свързани с поемане на ангажименти; определяне на изисквания и отговорности на ръководството на застрахователя по отношение на предоставяната и публично разгласявана информация.

3. **Развитие на методите за осъществяване на надзор** върху застрахователната дейност чрез: повишаване на качеството на двете основни форми за надзор - дистанционен надзор и проверки на място; усъвършенстване на средствата за събиране, проверка и анализ на получаваната от застрахователите финансова и статистическа информация; ефективен надзор върху платежоспособността на застрахователите, включени в застрахователна група; създаване на необходимите предпоставки за упражняване на консолидиран надзор върху финансовите конгломерати.

9.2.3. В областта на осигурителния надзор

През 2005 г. беше разработена и утвърдена стратегия за развитие на осигурителния надзор за периода 2005 – 2007 г. В стратегията са определени **приоритетните цели** в надзорната дейност - **законосъобразност** при осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване; контрол за **ефективно** функциониране на пенсионноосигурителните дружества и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване; възприемане на **рисковоориентиран** подход за надзор върху дейността им; засилване на **превантивния характер** на контрола; постигане на по-голяма **прозрачност и информираност** на осигурените лица за дейността по допълнително пенсионно осигуряване и прилагане на **съвременни информационни технологии** при осъществяване на контролната дейност.

Стратегията включва, както ръководни принципи и основни насоки за осъществяване на ефективен надзор, така и конкретните задачи за реализация на целите. През годината са постигнати реални **резултати** по отношение на прилагане на съвременни информационни технологии при осъществяване на контролната дейност и осигуряване на по-пълна информираност на осигурените лица. Интензивният мониторинг върху дейността на пенсионноосигурителните дружества и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване е от съществено значение за законосъобразността и ефективността на функционирането им.

Сътрудничеството с аналогични институции в страната и в страни-членки на ЕС ще допринесе за възприемане на рисковоориентиран подход за надзор върху дейността по допълнително пенсионно осигуряване и засилване на превантивният му характер.

10. Развитие на информационните технологии за нуждите на надзора

КФН разработи „Стратегия за развитие на информационните технологии в КФН“, която има за цел да очертае границите и тенденциите за развитие на информационната структура в рамките на Комисията за финансов надзор. В нея се посочват методологията за постигане на това развитие и конкретните действия, които предстои да бъдат предприети.

За осъществяване на основните си бизнес задачи на КФН и е необходима Интегрирана информационна система (ИИС), обхващаща и обслужваща целият обем информация необходим в работата и осигуряваща необходимата надеждност, сигурност и непрекъснатост на работният процес

Необходимо е да се вземат мерки както за повишаване ефективността на работата на КФН, така и за единни принципи при контрола на поднадзорните лица. Ще се работи в насока координиране на дейностите между отделните дирекции и управления в рамките на КФН, автоматизиране на рутинната дейност, извършвана от експертите от КФН, на подаването и част от обработката на информация, необходима за осъществяване на надзора.

Предимства от въвеждането на единна информационна система:

- автоматизиране на процеса и съкращаване на времето необходимо на експертите от управленията за обработка и вписване на ежедневно постъпващата в комисията информация, което ще доведе до намаляване на документооборота;
- Публичният регистър на Комисията ще е с подобрен интерфейс и ориентиран към обработка на електронни документи;
- увеличаване ефективността на използване на човешките ресурси в управленията;
- намаляване на възможностите за допускане на технически грешки от страна на експертите от управленията и поднадзорните лица, което ще окаже положително влияние върху надеждността и актуалността на наличната в КФН информация;
- възможност за създаването и поддържане на актуална база данни, която може да бъде използвана при извършването на ежедневния мониторинг на дружествата и извършването на текущи проверки за изпълнение на задълженията на поднадзорните лица;
- възможност за създаването и използването на актуална база данни при обобщаването и анализирането на периодично представяната от поднадзорните лица информация;
- техническото обезпечаване на ФСУК ще подобри планирането и контрола на изразходваните средства от Комисията.

Повишаването на ефективността на работа на отделните дирекции при изпълнението на ежедневните им задължения е свързано със съкращаване на времето необходимо за обработка на входящата информация от поднадзорните лица, съкращаване на времето и увеличаване на резултатността на извършваните от експертите проверки и увеличаване на аналитичността на работата на дирекциите.

Системата ще позволи подобряване на координацията между отделните управления в КФН. В резултат ще се усъвършенства обмена на данни между дирекциите и ще се улесни процеса на изготвяне на съвместни анализи за развитието на финансовия пазар, които да имат цялостен и задълбочен характер и да дават обективна оценка за финансовото състояние и за равнището на риск на поднадзорните лица с цел предприемането на превантивни действия от страна на КФН при наличие на сигнали за нарушения, с оглед запазване на финансовата стабилност на цялата система.

III. Икономиката на България

През 2005 г. българската икономика поддържа стабилен и висок темп на икономически растеж. Стойността на произведения в страната брутен вътрешен продукт (БВП) към края на годината достига 41 948 млн. лв. като реалното му нарастване спрямо края на предходната година в постоянни цени е 5,5%. Брутният вътрешен продукт на глава от населението нараства с 10,2% от 4 919 лв. през 2004 г. на 5 415 лв. през 2005 г.

Традиционно отрицателно остава външнотърговското салдо като вносът запазва висок темп на нарастване, докато износът забавя растежа си. Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс за 2005 г. е 2 530,6 млн. евро или 11,8% от БВП.

Към края на годината брутният външен дълг възлиза на 14 530,3 млн. евро, с 15,6% повече в сравнение с края на 2004 г. Увеличението на дълга обаче се дължи изцяло на частния сектор, чиито външни задължения са нараснали, докато задълженията на публичния сектор са спаднали.

През 2005 г. годишната инфлация достигна средно 5,0%, с 1,2 процентни пункта по-ниско от средногодишната инфлация за 2004 г.

Намаление през годината се наблюдава и на основния лихвен процент (ОЛП), който се свива до 2,05% при 2,37% за 2004 г.

Средното равнище на безработица спадна с 1,9 процентни пункта и достигна 10,1%. По данни на НСИ средната работна заплата за 2005 г. възлиза на 320 лв. В сравнение с 2004 г. средната работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение отчита ръст от 9,6% в номинално изражение и 4% в реално.

Макроикономически показатели за икономиката на България през 2005 г.

Показател	Стойност	Ръст на годишна база
БВП (млн. лв.)	41 948	5,5%
Платежен баланс (млн. Евро), в т.ч.	569,3	-59,32%
<i>Текуща сметка в млн. евро</i>	<i>-2 530,6</i>	<i>-123,69%</i>
<i>Финансова сметка в млн. евро</i>	<i>2 874,6</i>	<i>-1,25%</i>
<i>Преки чуждестранни инвестиции млн. евро</i>	<i>1 789,0</i>	<i>-34,41%</i>
<i>Публичен и публично гарантиран външен дълг в млн. евро</i>	<i>5 147,7</i>	<i>-19,92%</i>
Вътрешен държавен дълг (средногодишна стойност в млн. лв.)	2 782,4	10,77%
Средногодишна инфлация	5%	-1,2 процентни пункта
Основен лихвен процент	2,05%	-0,32 процентни пункта
Средно равнище на безработица	10,1%	-1,9 процентни пункта

IV. Обзор на небанковия финансов сектор

През 2005 г., в условията на макроикономическа стабилност, непрекъснато увеличение на доходите на населението и засилена конкуренция между финансовите институции, посредничеството през финансовата система отчита стабилен растеж. Банковата система запазва преобладаващия си дял в тази сфера, но се очертава тенденция към намаляване на делът ѝ за сметка на задълбочаване посредничеството през небанковите финансови институции.

Структура на финансовото посредничество по институционални инвеститори

	2001	2002	2003	2004	2005
Активи на инвестиционните посредници	-	-	1,70%	2,98%	3,60%
Нетни активи на колективните инвестиционни схеми	0,08%	0,08%	0,09%	0,20%	0,26%
Активи на акционерните дружества със специална инвестиционна цел	-	-	0,04%	0,08%	0,35%
Застрахователни и здравноосигурителни премии	5,27%	5,16%	4,22%	3,49%	3,46%
Нетни активи на пенсионните фондове	1,44%	2,15%	2,56%	2,86%	3,02%
Активи на банките	93,20%	92,61%	91,38%	90,38%	89,32%
Общо:	100%	100%	100%	100%	100%

За динамичното развитие на небанковият финансов сектор свидетелстват и стойностите на показателите, описващи дълбочината на финансовото посредничество.

Дълбочина на финансовото посредничество, процент от БВП

	2001	2002	2003	2004	2005
Пазарна капитализация на БФБ – София	3,72%	4,25%	7,91%	10,55%	20,11%
Застрахователни и здравноосигурителни премии	1,61%	1,91%	1,94%	2,51 %	3,03%
Нетни активи на пенсионните фондове	0,63%	1,03%	1,48%	2,07%	2,65%
Активи на банките	41,13%	45,04%	50,34%	65,51%	78,31%

За разширяване на посредничеството през небанковия сегмент на финансовата система допринасят, както повишаването на инвестиционната култура на ползвателите на небанкови финансови услуги, така и нарастването на атрактивността на предлаганите инвестиционни продукти, свързано с осигуряването на по-висока доходност и фискални стимули.

Либерализирането на инвестициите на пенсионните фондове, либерализирането на продуктовата политика на застрахователите и разширяването на предмета на дейност на инвестиционните посредници се очаква да доведе до още по-голям растеж на сектора. Насочването на все по-голяма част от спестяванията към небанковия сектор играе ключова роля за икономическия растеж, доколкото добре работещият капиталов пазар осигурява по-бърза и ефективна трансформацията на спестяванията в инвестиции.

11. Инвестиционна дейност

11.1. Развитие на капиталовия пазар през 2005 г.

Изминалата 2005 г. е изключително успешна за българския капиталов пазар, пряко доказателство за което са повишените обороти, по-големият брой сделки и удвоената пазарна капитализация. Въпреки това динамиката на търговията и капитализацията на пазара бележат противоречиво развитие.

Оживлението на борсата от последните месеци на 2004 г. се засилва значително през първите два месеца на 2005 г. Компенсаторните инструменти продължават да поскъпват, а продажбата на остатъчния държавен дял от „Българската телекомуникационна компания“ (БТК) допълнително привлича вниманието на инвеститорите към пазара. Цените на голяма част от търгуваните акции се удвояват в рамките на по-малко от месец, а поскъпването на някои от тях е с двуцифрени проценти само за ден. В края на февруари показателите, характеризиращи състоянието на капиталовия пазар, достигат рекордни стойности.

През следващите четири месеца се наблюдава корекция на пазара надолу, в резултат на което цените на акциите на много от публичните компании се връщат на нива от края на 2004 г. В края на юни очерталият се низходящ тренд прекъсва, следва стабилизиране на цените на акциите и активизиране на търговията.

Въпреки периода на парламентарните избори в България, последвалата неяснота около съставянето на правителство и традиционното за летните месеци затишие на борсовата активност, през периода юли – септември, акциите на активно търгуваните публични дружества достигат и дори превишават отчетените през февруари най-високи исторически стойности на пазарна капитализация. Към края на септември капитализацията на БФБ – София надминава 9 млрд. лв.

През последното тримесечие на годината следва нова корекция на пазара надолу, която макар и по-слаба от предходната, обхваща целия посочен период. Към 31 декември 2005 г. пазарната капитализация на БФБ - София достига 8,43 млрд. лв., с което отбелязва ръст от 109,11% на годишна база. Освен повишаването на цените на повечето търгувани емисии, фактор за растежа постигнат през годината е и регистрирането на пода на борсата на нови и качествени емисии.

Пазарна капитализация	към 31.12.2004 г. (в хил. лв.)	към 31.12.2005 г. (в хил. лв.)	Годишен ръст (в %)
Официален пазар А	53 425	122 095	128,54%
Официален пазар В	423 329	688 456	62,63%
Официален пазар С	898 124	1 337 701	48,94%
Официални пазари - ОБЩО	1 374 877	2 148 252	56,25%
Неофициален пазар	2 658 328	6 285 702	136,45%
ОБЩО	4 033 205	8 433 953	109,11%

Основна причина за отчетения над двукратен ръст на годишна база в пазарната капитализация на Официален пазар сегмент „А“ е регистрирането за търговия на този сегмент на „Индустириален Холдинг България“ АД. Пазарната капитализация на дружеството към 31.12.2005 г. е 75 822 хил. лв.

Най - съществено нарастване е отчетено на неофициалния пазар. За високия растеж в най-голяма степен допринася регистрирането за търговия през месец януари на този пазар на „Българската телекомуникационна компания“ /БТК/. Пазарната капитализация на БТК достига 2 867 434 хил. лв. в края на 2005 г.

Резултати от търговията на БФБ – София през 2005г.

Пазар	Обем (хил. лотове)		Оборот (хил. лв.)		Сделки (бр.)	
	31.12. 2005 г.	Ръст на годишна база	31.12. 2005 г.	Ръст на годишна база	31.12. 2005 г.	Ръст на годишна база
Официален пазар, сегмент А	11 090	1104,75%	52 014	694,06%	10 523	20 136,54%
Официален пазар, сегмент В	9 348	-26,48%	56 063	37,38%	7 252	90,29%
Официален пазар, сегмент С	46 495	-65,07%	262 195	-38,82%	84 083	162,53%
Официален пазар, корпоративни облигации	39	0,39%	44 269	4,58%	226	-36,34%
Неофициален пазар на акции	60 938	105,00%	929 556	402,96%	107 803	228,05%
Неофициален пазар на облигации	128	177,79%	207 794	149,39%	729	99,73%
Неофициален пазар на КИ	305 720	-52,07%	267 874	14,86%	44 179	-11,40%
Неофициален пазар на др. ЦК	7 726	-60,70%	6 061	134,51%	1 335	577,66%
Първичен пазар на акции	844	148,63%	5 451	192,92%	233	5,43%
Първичен пазар на други ЦК	4 500	1399,25%	1 744	1668,96%	348	427,27%
Търгово предлагане	3 250	210,64%	87 444	1988,12%	55	223,53%
Обратно изкупуване	36	100,00%	79	6,02%	2	100,00%
Приватизационни сделки в КИ	2 869	192,52%	632 643	4 123,59%	1 466	295,15%
Централизиран публичен търг	1 018	-91,10%	5 418	-90,77%	469	-86,19%
Неприсъствен публичен търг	0,026	-89,47%	2 940	-93,26%	26	-89,47%
Блокови и други договорени сделки	351 135	-37,11%	613 179	40,82%	158	-42,12%
Големи обеми от акции	52	25 9955%	8 230	2 515,13%	55	2 650,00%
Общо:	805 188	-42,85%	3 182 960	99,40%	258 943	107,48%

През 2005 г. се наблюдава съществено повишаване на показателите характеризиращи борсовата търговия. Обемът, оборотът и броят сделки, сключени на пазарен сегмент „А“ на официалния пазар на акции реализират огромен ръст на годишна база, което се дължи на високия интерес към емисията акции на „Индустриален Холдинг България“. Голямо нарастване е отчетено и в индикаторите за търговията на сегмент „В“, както и в броя сключени сделки на пазарен сегмент „С“ на официалния пазар на акции.

С най-голям принос за значителното повишаване на оборота и броя сключени сделки на БФБ – София е търговията на неофициалния пазар на акции. Отчетения оборот на този пазар нараства над пет пъти за последните 12 месеца, а броят сделки – близо три пъти. Отчетените оборот и брой сделки на неофициалния пазар на акции представляват съответно 29,21% и 41,63% от общо реализираните на борсата през годината. Най-силно влияние за тези резултати оказва вторичната търговия с акции на регистрираната на неофициален пазар БТК.

Инвестиционният интерес към облигационния пазар се запазва и през 2005 г. Активността на търговия с облигации на неофициалния пазар регистрира значително нарастване за последните 12 месеца, като обемът и оборотът отчитат ръст от близо 150% на годишна база. На официалния пазар на корпоративни облигации се наблюдава леко повишение спрямо реализираните обем и оборот през предходната година, докато броят на сделките се понижава с над 30%. Въпреки отчетените резултати индикаторите, характеризиращи търговията на регулираните облигационни пазари са все още установени на много ниски равнища.

Най-съществен дял в общия обем на борсовата търговия през 2005 г. има търговията на **неофициалния пазар на компенсаторни инструменти**. Основната причина за увеличението в изтъргуваните лотове и оборота с компенсаторните инструменти и инвестиционните бонове е силната корелация на цените на тези финансови инструменти с динамиката на процеса на приватизация срещу непарични платежни средства на пакети от атрактивни държавни предприятия. Фактът, че като платежно средство при продажбата на държавния дял от БТК са допуснати само компенсаторните инструменти води до повишаване на цената им над номинала. Два дни преди аукциона реституционните книжа достигат най-високата си историческа стойност от 112,49% от номинала. Поради по-ограниченото използване на инвестиционни бонове в приватизационния процес цената им нараства по-слабо от тази на компенсаторните инструменти. От края на юни 2005 г. инвестиционните бонове са обявени за невалидни, а търговията с тях - преустановена.

Основният източник на свеж ресурс за капиталовия пазар, особено през първото тримесечие на годината, се явява отново **приватизацията**. През последните години раздържавяването през фондовата борсата се доказва като ефективен и прозрачен метод за осъществяване на приватизационния процес. През 2005 година 84.2% от приватизационните продажби се осъществяват през БФБ – София – чрез централизиран публични търгове, неприсъствени публични търгове и публично предлагане. Съсредоточаването на приватизационния процес на борсата се явява важен фактор за увеличаване на ликвидността и обема на търговията на фондовия пазар, както и за нарастване на доверието и интереса към него.

През отчетния период Агенцията за приватизация организира и проведе чрез БФБ – София десети, единадесети, дванадесети и тринадесети **централизиран публични търгове**. В резултат от извършените продажби усвоени от държавата са компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове в размер на 1 964 хил. лева и парични плащания на обща стойност 3 454 хил. лева. Също така организирани и проведени на фондовата борса са осми, девети и десети **неприсъствени публични търгове**, при които осъществените продажби срещу компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове възлизат на 2 041 хил. лева, а паричните плащания са в размер на 899 хил. лева.

На сегмент **„Приватизационни сделки в КИ“** е отчетен ръст в оборота на годишна база от над 4000%. Основно търговията е съсредоточена през месец януари, когато е извършен аукционът за приватизацията на БТК. Срещу компенсаторни инструменти е предложен остатъчният държавен дял от 34,78% от капитала на компанията, или 2 869 573 броя акции. Аукционът приключва в рамките на четири работни дни, като още на първия ден е продаден над 99% от целия остатъчен пакет. В последния ден от приватизацията с непарични инструменти, акциите на телекома достигат безпрецедентен връх от 1 320 лева в компенсаторки, при минимална офертна цена от 100 лв. За придобиването на акциите са използвани компенсаторни инструменти с общ номинал от 632 643 хил. лв.

През 2005 г. реализираните обем и оборот на търговия на **първичния пазар на акции** нарастват с над 150% спрямо отчетените през предходната година.

За оживлението на **първичния пазар на други ценни книжа** влияние през годината оказва предлагането на емисии права за закупуване на акции от увеличението на капитала на акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), извършващи секюритизация на недвижими имоти: „И Ар Джи Капитал - 1“, „Фонд за недвижими имоти България“, „Актив Пропъртис“, „Елана Фонд за Земеделска Земя“, „Парк“, „Аванс Терафонд“, „Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт“ и „Куантум Дивелопмънтс“.

Сериозно влияние върху оборота и изтъргуваните лотове през годината оказват **блоковите и други договорени сделки**. Тези сделки обаче не са особено показателни за търговията на борсата, поради факта, че цените на които се сключват се определят и от непазарни механизми.

Динамиката на **индексите на БФБ – София** през 2005 г. характеризира развитието на капиталовия пазар и търговията на него. Борсовите индекси отбелязват поредица от рекордни стойности и значителни движения и в двете посоки.

Стойността на официалния борсов индекс **SOFIX** отбелязва висок растеж през годината. Стартирайки от ниво 625,86 пункта в началото на периода, индекса отчита ръст от близо 50% само за първите два месеца на 2005 г., достигайки на борсовата сесия от 25 февруари исторически максимум от 932,44 пункта. SOFIX завършва годината при 825,53 пункта, постигайки ръст на годишна база от 32,02%.

Движение на официалния борсов индекс SOFIX през 2005 г.

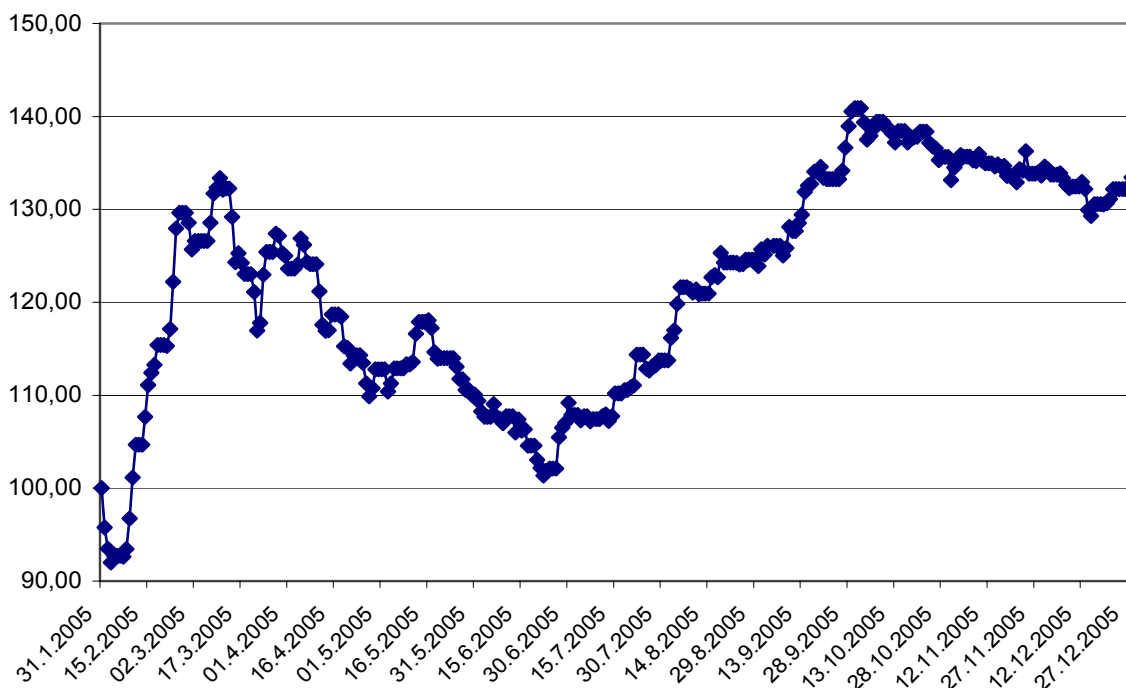

През месец юни от индекса отпада „Лукойл Нефтохим - Бургас“, тъй като с решение на общото събрание, дружеството е отписано от регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, а акциите му са свалени от търговия на БФБ – София. В резултат от това броят на компаниите, включени в изчислението на индекса става 12, като не е предвидено отпадналото дружество да бъде заменено от друго. В **Приложение 11.1А** са представени показателите, характеризиращи акциите на публичните дружества, включени в SOFIX, изчислени въз основа на текущите финансови резултати, капитала и нетната стойност на активите на публичните дружества.

През 2005 г., БФБ – София представи нов индекс **BG-40**, който включва акциите на 40-те дружества с най-голям брой сделки през последните 6 месеца. Единственият критерий едно дружество да попадне в индекса е неговата ликвидност. Броят на компаниите не се променя и ако ликвидността на някоя от тях намалее, то тя отпада от индекса и се замества от друга. BG-40 е ценови, а не базиран на пазарната капитализация на компаниите в него. Всяко от дружествата участва с тегло от 2,5 % при определянето на стойността.

BG-40 стартира на 31.01.2005 г. от ниво 100 пункта. Подобно на SOFIX, движението на индекса се характеризира със значителна променливост. В края на септември BG-40 регистрира исторически връх от 140,87 пункта, а завършва годината при ниво 133,42 пункта.

Движение на борсовия индекс BG-40 през 2005 г.

Първата корекция на индекса е направена през месец юни след промяната на публичния статут на „Лукойл Нефтохим - Бургас“. В резултат на това събитие в изчислението на BG-40 се включва „Холдинг Варна“. Следващата, вече съществена промяна, е извършена 6 месеца след старта на индекса. След проведено заседание на Съвета на директорите на БФБ - София АД, от 2 август 2005 г., дружествата „ДЗИ“ АД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, „Инвестор.БГ“ АД, „Адванс Инвест“ АД, „Блгоевград-БТ“ АД, „Булгартабак Холдинг“ АД, „Фазерлес“ АД и „София-БТ“ АД се заменят заради по-слаба ликвидност с „Българска Телекомуникационна Компания“ АД, „Кораборемонтен завод Одесос“ АД, „Индустриален Капитал Холдинг“ АД, „Холдинг Кооп-Юг“ АД, „Полимери“ АД, „Развитие Индустрия Холдинг“ АД, „Мел Инвест Холдинг“ АД и „Хидравлични елементи и Системи“ АД.

Финансовите показатели на публичните дружества, включени в изчислението на индекса BG-40 към 31.12.2005 г. са дадени в **Приложение 11.1Б**.

В края на 2005 г. на БФБ - София се търгуват общо 406 **емисии**, от които 343 емисии акции, 53 емисии облигации, 3 емисии компенсаторни инструменти и 7 емисии други ценни книжа. Обхватът на неофициалния пазар е значителен, причина за което са по-занижените изисквания за ликвидност, дял от емисията, притежание на миноритарни акционери и др. Неофициалният пазар е предпочитан и заради по-ниските такси за обслужване и регистрация. На официалния пазар регистрирани за търговия към края на 2005 г. са едва 34 емисии акции и 9 емисии облигации. Подробна информация за емисиите, регистрирани за търговия на БФБ - София към 31.12.2005 г. и за нови **11.1В**.

11.2. Анализ на участниците на пазара на ценни книжа

11.2.1. Публични дружества и други емитенти на ценни книжа

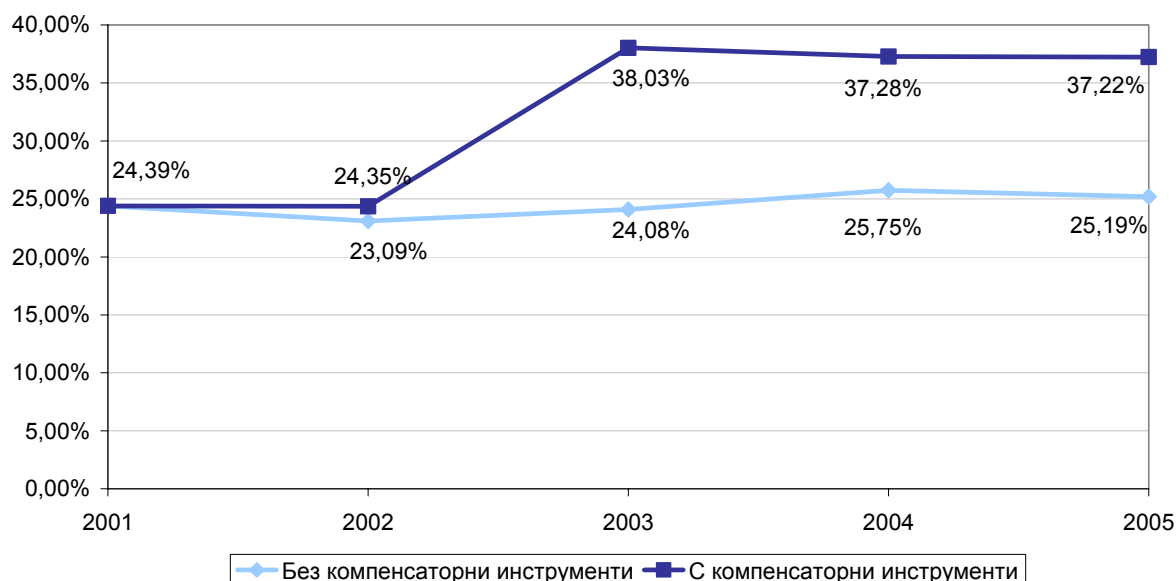
За да се осъществява ефективно и мащабно пренасочването на финансовите активи от инвеститорите към реалния сектор, от съществено значение са броят на листваните публични дружества, както и обемът на свободно търгуваните им акции. Също така за развитието на капиталовия пазар в България от особена важност е броят дружества, чиито акции се търгуват активно на борсата и привличат интереса на българските и чуждестранните инвеститори.

Общо на всички пазарни сегменти регистрирани за търговия на БФБ – София към 31 декември са 343 публични дружества. Качени на пода на борсата през годината са 8 нови дружества. За същия период от търговия са свалени 16 дружества, като се наблюдава забавяне на темпа на deregистриране на публичните компании и засилване на процесите по осъществяване на публични предлагания на акции на фондовата борса. Информация за новорегистрираните и свалените от търговия през 2005 г. публични дружества по пазарни сегменти е представена в *Приложение 11.2.1А*.

Пазарната капитализация на дружества търгувани на БФБ – София се увеличава със 109,11% на годишна база, а свободният обем (**free float**) в тази капитализация запазва относително равнището си. Най-висок е процентът на свободно търгуемите дялове на дружествата регистрирани на официален пазар сегмент „А“. Ако приемем като свободно търгуем всеки дял под 5% от капитала на дадено дружество, то дялт на свободно търгуемите акции на този пазар е 41,59%. Свободно търгуемите обеми акции на сегменти „В“ и „С“ на официалния пазар са съответно 18,82% и 28,82%, а за неофициалния пазар на акции – 23,73%.

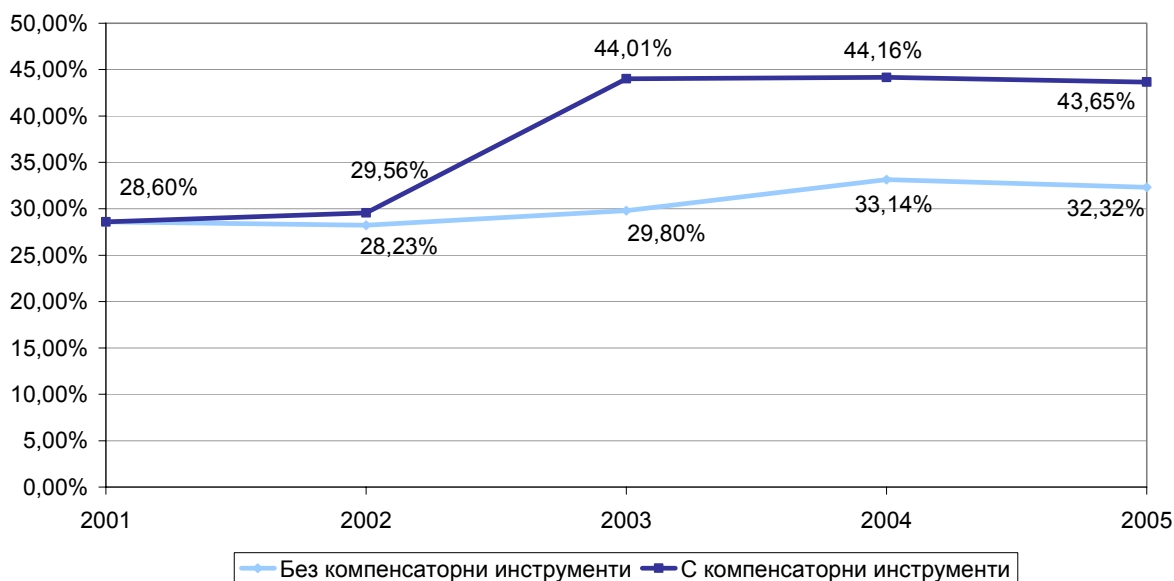
През 2005 г. свободният обем акции за пазара като цяло е 25,19% - при отчитане за свободно търгуеми акционерните дялове до 5% от капитализацията на компаниите. Вземайки предвид влиянието на компенсаторните инструменти, то този процент е значително по-висок – 37,22%. Силното влияние на компенсаторните инструменти се обяснява с факта, че по своята същност те са свободно търгувани ценни книжа.

Процент свободно търгуеми дялове (под 5%) от капитала на публичните дружества

Ако приемем като свободно търгуем всеки дял под 10% от капитала, то спрямо процента свободно търгувани ценни книжа за 2005 г. е 32,32%. При отчитане влиянието на компенсаторните инструменти, регистрираният процент е 43,65%. Стойността на показателя намалява през годината, което е показателно за нежеланието на мажоритарните акционери да се разделят с по-голяма част от контрола върху дружествата.

Процент свободно търгуеми дялове (под 10%) от капитала на публичните дружества

През 2005 г. **ликвидността** на публичните дружества се подобрява. Все още обаче търговията е съсредоточена върху малко на брой компании. Броят сделки с 40-те най-ликвидни дружества, включени в изчислението на новия борсов индекс BG-40 представлява 64,89% от общия брой сделки, сключени на фондовата борса през годината. Капитализацията на същите тези дружества е 71,68% от общо пазарната капитализация на дружествата, търгувани на БФБ – София.

Въпреки големия ръст на цените през последните години, акциите на публичните дружества са все още твърде атрактивни, измерени чрез коефициента цена/печалба на 1 акция.

Разпределението на пазарната капитализация на публичните дружества спрямо подотрасъла на икономиката към който принадлежат, както и показатели за чуждестранното участие и търговията по подсектори са представени в **Приложение 11.2.1Б**. С най-голям дял в пазарната капитализация на БФБ – София са компаниите от подотрасъл „Транспорт, складиране и съобщения“, следвани от дружествата в подотраслите „Финансово посредничество“ и „Производство на химични вещества, продукти и влакна“. На тези три подсектори на икономиката се пада над 61,83% от пазарната капитализация на всички публично търгувани компании на българския фондов пазар.

С особено голям дял (над 90%) на чуждестранни инвестиции в акционерен капитал са подотрасли „Производство на продукти от други неметални минерални суровини“ и „Транспорт, складиране и съобщения“. За това в голяма степен допринасят две дружества със значителна пазарна капитализация, принадлежащи към съответните подсектори на икономиката, а именно „Дружба стъкларски заводи“ АД с капитализация

139 910 хил. лв., с 99,59% чуждестранно участие и „БТК“ АД с капитализация 2 867 435 хил. лв., от която 93,18% собственост на чуждестранни акционери. Значителен чуждестранен интерес е отчетен и към инвестиции в подсектори „Строителство“, „Производство на изделия от каучук и пластмаси“, както и в подотрасли „Производство на химични вещества, продукти и влакна“ и „Финансово посредничество“.

През 2005 г. са осъществени три първични публични предлагания – тези на емисиите акции на „Интерлоджик лизинг“ АД, „Уеб Медия Груп“ АД и „Стърджан Акуафармс България“ АД. Очакванията на инвестиционната общност са за засилено провеждане на публични предлагания на акции на нови компании на БФБ – София, благоприятствано от усилията, както от страна на институцията, така и от страна на пазарните участници и на регулатора в тази насока.

През годината се регистрира засилен интерес към публично емитиране на емисии корпоративни и ипотечни облигации. Във връзка с по-високия риск от неуспешно пласиране при директно публично предлагане, частното пласиране и последващото вторично търгуване на облигации остава предпочитан начин за набиране на облигационни заеми. Размерът на публично пласиране чрез емисии корпоративни и ипотечни облигации дълг през 2005 г. достига 316 033 хил. лв., което е с 50,57% повече отколкото стойността му през 2004 г. Информация за емисиите корпоративни и ипотечни облигации с потвърден проспект през 2005 г. е дадена в **Приложение 11.2.1В**.

От публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, предали своевременно годишните си отчети в КФН, 193 са реализирали **положителен текущ финансов резултат** от дейността си, 115 дружества са приключили годината на загуба, а с нулев финансов резултат завършват отчетния период 6 от дружествата. Годишен отчет в КФН не са представили 38 дружества, като 30 от тях са в производство по ликвидация / несъстоятелност към 31.12.2005 г.

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, съвместно с правителствата на държавите членки, съответните международни организации и представителите на частния сектор, е разработила принципи, уреждащи основните насоки на доброто корпоративно управление.

Принципите се отнасят главно за публично търгуваните дружества и нямат задължителен характер. Тяхната цел е да служат за модел на корпоративно управление и да се използват от лицата, определящи политиката, в процеса на разглеждане и разработване на правна и регулативна рамка на корпоративното управление, която отразява икономическите, социални, правни и културни особености, както и от пазарните участници при разработването на собствени практики.

Изминалата 2005 г. е третата поредна година, през която публичните дружества изпълняват изготвените от тях Програми за добро корпоративно управление и втората поредна година, през която е необходимо да отчетат изпълнението на своите програми, да направят преценка на изпълнението и въз основа на тази преценка и настъпилите промени в дружеството и нормативните изисквания във връзка с дейността на публичните дружества, да изготвят нова програма за прилагане на стандартите за добро корпоративно управление. Наблюдава се увеличение на емисиите ценни книжа, които се предлагат публично и съответно стремеж от страна на компаниите за подобряване на корпоративното управление, което от своя страна оказва влияние върху резултата от публичното предлагане.

През изминалата година се констатира също, че при част от публичните дружества, основно тези при които се наблюдава регулярна търговия на фондовата борса, е осъзната необходимостта от спазването на принципите за добро корпоративно управление и активно се работи в тази насока чрез предоставяне на своевременна и пълна информация за дейността на дружеството на инвестиционната общност. В тази

насока активно се работи и с професионалните организации на директорите за връзки с инвеститорите, като се участва в съвместни мероприятия, вече имащи за цел не просто запознаване с принципите на добро корпоративно управление, а усъвършенстването и прилагането им съобразно спецификата на съответната компания, запознаване с добрите международни практики и конкретното им прилагане.

Друга тенденция, която се наблюдава, е формирането на активна позиция от страна на акционерите. При дребните акционери се наблюдава засилена активност при търсене и получаване на информация относно дейността и финансовите резултати на компанията, при акционерите, притежаващи дял над 5%, но по - малък от този, даващ им право да упражняват непосредствен контрол, се наблюдава активна позиция по отношение на осъществяването на контрол върху взимането на бизнес решения от мениджмънта респективно управителните органи, както и ефективността по изпълнение на тези решения.

В процеса на подобряване на корпоративното уна публичните дружества, се засилва ролята на директора за връзки с инвеститорите, която от формална се превръща в ефективно звено при осъществяване на комуникациите – акционери, дружество, управителни органи.

В подкрепа на тезата, че на българския капиталов пазар се наблюдава осъзната необходимост от прилагане на международно признатите принципи за добро корпоративно управление, е необходимо да се отбележи, че емитенти на дългови ценни книжа, които нямат задължение за изготвяне на програми, работят спазвайки тези принципи.

11.2.2. Колективни инвестиционни схеми, управляващи дружества и акционерни дружества със специална инвестиционна цел

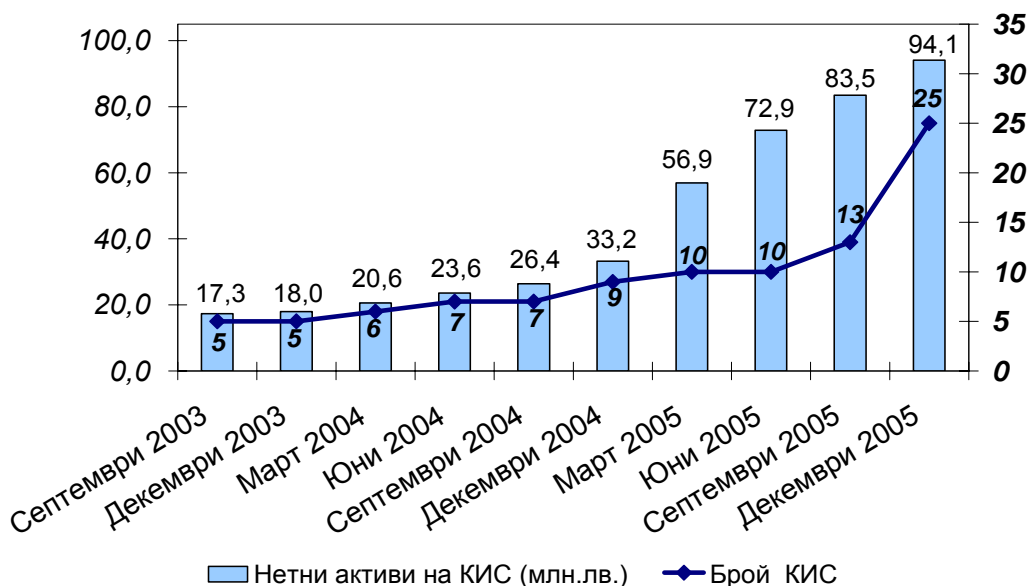
Последните две години са изключително успешни за сегмента на колективните инвестиционни схеми. Засилен интерес бе отчетен, както от страна на търсенето, така и от страна на предлагането на този тип форми на инвестиране, в резултат на което съществено нараснаха броят на институционалните инвеститори и акумулираните от тях активи. Допълнителен тласък за развитието на тази индустрия дава значителният интерес, регистриран към учредяване на нововъведените с измененията и допълненията на ЗППЦК от 10.05.2005 г. договорни фондове.

През 2005 г., средствата вложени в **колективни инвестиционни схеми** нарастват със 182,94% на годишна база, като дялът им в БВП достига 0,22%. Нетните активи акумулирани от инвестиционните дружества се увеличават до 83 764 хил. лв., а набраните средства от договорните фондове достигат 10 306 хил. лв. Очакванията са в близките няколко години търсенето на тези финансови инструменти да продължава да нараства, най-вече заради засилване на интереса и повишаване на доверието на публиката към подобен вид алтернативни спестовни схеми, осигуряващи по-високи доходност и ликвидност на вложението.

Към 31.12.2005 г. дейност като инвестиционно дружество осъществяват 10 дружества. Осем от тях са от отворен тип, а останалите две – от затворен тип. Общият размер на нетните активи, концентрирани в **инвестиционните дружества** от отворен тип отчита ръст от 174,49% за последните 12 месеца, а стойността им достига 78 319 хил. лв. За същия период нетната стойност на активите на инвестиционните дружества от затворен тип нараства с 15,48%, съответно до 5 444 хил. лв. Нарастването на стойността на активите на инвестиционните дружества през 2005 г. се дължи основно на привлечението от тях нов акционерен капитал, както и на повишаването на цените на

ценните книжа, включени в портфейлите им. През периода броят на новолицензираните дружества оказва в по-малка степен влияние върху увеличението на активите.

Графика . Нарастване на общия размер на активите и броя на колективните инвестиционни схеми

През отчетния период се наблюдава засилване на интереса на инвестиционната общност към въведените с промените в ЗППЦК **договорни фондове**. Предимствата, които този нов тип колективна инвестиционна схема предлага са по-ниските размери на разходите по дейността и същевременно по-олекотената лицензионна процедура, спрямо тази на инвестиционните дружества. Тези характеристики ги правят особено привлекателни не само за масовия инвеститор, но и за фирмите и институционалните инвеститори, като за по-малко от година вписани в публичния регистър, воден от КФН, са вече 15 такива фонда. В **Приложение 11.2.2А** е поместена информация за собствения капитал, активите и концентрация на пазара по предоставяне на услуги от колективните инвестиционни схеми.

Инвестиционните дружества от отворен тип притежават силно преобладаващ **пазарен дял** от общия размер на нетните активи на всички КИС, който към 31.12.2005 г. възлиза на 83,26%. Инвестиционните дружества от затворен тип и договорните фондове притежават дялове съответно от 5,79% и 10,96%. Причина за това е както по-големият брой на този тип инвестиционни дружества, така и по-високата ликвидност на акциите им, спрямо тази на дружествата от затворен тип. Също така, въпреки бързия темп на нарастване на активите в договорните фондове, по-краткият им период на съществуване е недостатъчен за акумулиране на значителен ресурс и конкуриране на инвестиционните дружества от отворен тип.

През 2005 г. се запазва високата **концентрация** на пазара на услуги, предлагани от КИС. Три инвестиционни дружества, а именно ИД „Ти Би Ай Евробонд“, ИД „Аванс Инвест“ и ИД „Елана Еврофонд“ държат 67,06% от нетната стойност на активите на дружествата от отворен тип и 55,84% от стойността на нетните активи общо за КИС. От затворения тип инвестиционни дружества с най-голям пазарен дял според нетната стойност на активите е ИД „Надежда“, а от договорните фондове – ДФ „Елана Балансиран Еврофонд“.

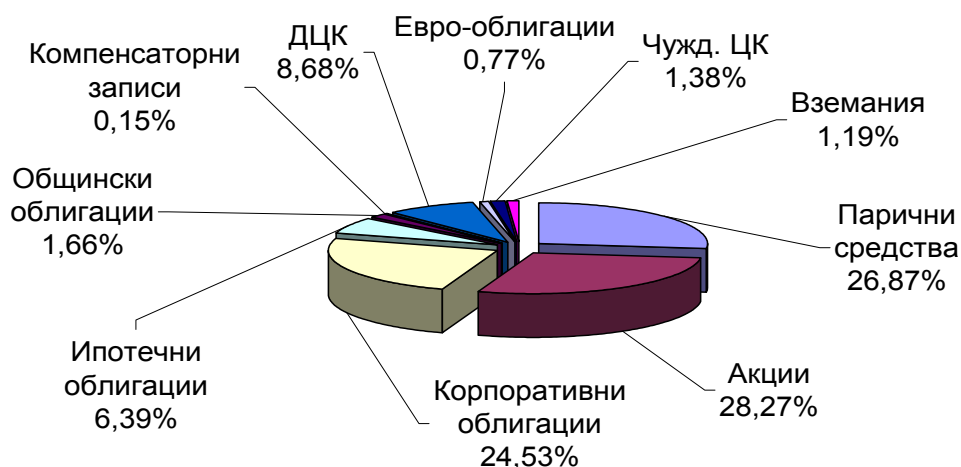
Колективните инвестиционни схеми могат най-общо да бъдат класифицирани в три основни групи от гледна точка на риска и доходността – агресивни (високодоходни),

балансиран и консервативни (нискорискови). Към 31.12.2005 г. с агресивен инвестиционен профил са 7 КИС, с балансиран – 10, а с консервативен - 6. Посоченото разпределение е осъществено на база обявената от дружествата/фондовете **инвестиционна стратегия**, поради което принадлежността им към определена група е условна - зависи от придържането на портфолио мениджърите към обявения инвестиционен профил. Двете дружества от затворен тип са конструирали портфейла си балансирано, като инвестиционните им ограничения позволяват и по-агресивна стратегия, в зависимост от преценката на мениджмънта.

Най-голяма част от нетните активи насочени към сегмента са концентрирани в дружествата и фондовете с консервативен инвестиционен профил – 36,65%, следвани от балансираните схеми с дял от 29,68%. Във високодоходните (агресивните) колективни инвестиционни схеми са насочени 27,87% от средствата на инвеститорите. В **Приложение 11.2.2Б** е публикувана информация за инвестиционния профил на лицензираните към края на 2005 г. дружества и фондове на българския пазар, нетна стойност на активите на една акция (дял), реализираната от тях възвращаемост, както и датата на началото на публичното предлагане на акциите (дяловете) им.

В резултат на различната инвестиционна структура **възвръщаемостта на активите**⁵³ на колективните инвестиционни схеми, реализирана към края на 2005 г. се движи в широк диапазон. За отделните дружества показателят заема стойности между - 0,39% и 32,62%. Трябва да се има предвид, че доходността е пряко свързана с нивото на риск – колкото по-висок е рискът, толкова по-голяма е възможната загуба и съответно по-висока очакваната възвращаемост. Поради кратката история на голяма част от колективните схеми, постигнатите от тях резултати не са публикувани.

Структура на активите на колективните инвестиционни схеми към 31.12.2005 г.

Структурата на активите на колективните инвестиционни схеми се характеризира със сравнително висок относителен дял на **паричните средства**, който значително надхвърля нормативно изискуемите 10%. За последните 12 месеца този дял нараства с 2,57 процентни пункта, като почти изцяло се формира от инвестиции в банкови депозити, а именно 22,99% от общата стойност на активите на колективните инвестиционни схеми (**Приложение 11.2.2В**).

⁵³ Определя се като отношение на (настоящата стойност на една акция към 31.12.2005 г. – настоящата стойност на една акция към 31.12.2004 г.) и настоящата стойност на една акция към 31.12.2004 г.

През разглеждания период се отчита засилващ се интерес към инвестиции на средствата на КИС в **акции и корпоративни облигации**. Спрямо края на 2004 г., дялът на акциите се увеличава с 5,39 процентни пункта, с което заема преобладаващ дял в структурата на агрегирания портфейл на колективните инвестиционни схеми. В по-голяма степен нарастват инвестициите в корпоративни облигации, които достигат дял от 24,53% при 14,95% година по-рано.

Въпреки абсолютния ръст на инвестициите в **ДЦК и ипотечни облигации**, относителните им дялове в агрегирания портфейл на КИС намаляват съответно с 9,44 и 2,75 процентни пункта. Понижение се отчита и в дела на инвестираните от КИС средства в **компенсаторни инструменти**, което се обяснява с липсата на яснота около съдбата на тези непарични платежни средства и бъдещото им приложение в приватизационния процес.

Средствата на КИС се инвестират почти изцяло в страната, като дялът на **инвестициите в чужбина** е под 2%, което се дължи на по - високата доходност, реализирана от дружествата/фондовете на местния пазар, респективно по-ниските лихвени равнища на международните финансови пазари. През 2006 г. се предвижда допълване на списъка с чуждестранни пазари, съответно борсови индекси, в които българските КИС имат право да инвестират. По този начин се постига по-широка свобода на действия от страна на портфолио мениджмънта и същевременно се дава възможност за създаване на фондове с регионален инвестиционен хоризонт.

В края на 2005 г. публично предлагане на дялове в страната осъществяват 3 чуждестранни КИС, дистрибутиращи 29 взаимни фондове и подфондове. Привлеченият капитал в чуждестранните фондове и подфондове от български физически и юридически лица възлиза на 51 472 хил. лв. В **Приложение 11.2.2Г** е представена информация за чуждестранните КИС, привлеченият от тях капитал и инвестиционният им посредник (дистрибутор) за България.

Към 31 декември 2005 г. дейност извършват 13 **управляващи дружества**, като едно от тях – УД „Райфайзен Асет Мениджмънт“ все още няма сключен договор за управление. Активите, управлявани от тях, възлизат на 125 844 хил. лв. На първо място по управлявани активи е УД „Ти Би Ай Асет мениджмънт“, следвано от УД „Елана фонд мениджмънт“ и УД „Карол Капитал мениджмънт“. Трите дружества държат 74,64% от общо управляваните активи. УД „Ти Би Ай Асет мениджмънт“ е и с най-много сключени договори за управление на активи на институционални инвеститори – 10, следвано от УД „Елана фонд мениджмънт“ и УД „ДСК Управление на активи“, съответно с по 6 и 5 договора за управление. Собственият капитал, управляваните активи и сключените договори за управление на УД към 31.12.2005 са представени в **Приложение 11.2.2Д**.

Към 31.12.2005 г. дейност като акционерно дружество със специална инвестиционна цел осъществяват 13 дружества - 12 специализирани в секюритизация на недвижими имоти и едно извършващо секюритизация на вземания. В дванадесетте дружества, осъществяващи секюритизация на недвижими имоти, са концентрирани 96,01% от активите на всички АДСИЦ, а единственото дружество, което секюритизира вземания обхваща останалите 3,99% от активите. В края на годината активите, акумулирани от АДСИЦ, възлизат на 134 490 хил. лв., или 0,32% от БВП, като стойността им нараства над 8 пъти за последните 12 месеца. Причина за отчетения значителен ръст е ниската база за сравнение от края на 2004 г., както и увеличението на броя на този тип дружества. Собственият капитал, натрупаните активи и пазарният дял на дружествата със специална инвестиционна цел към 31.12.2005 г. са дадени в **Приложение 11.2.2Е**.

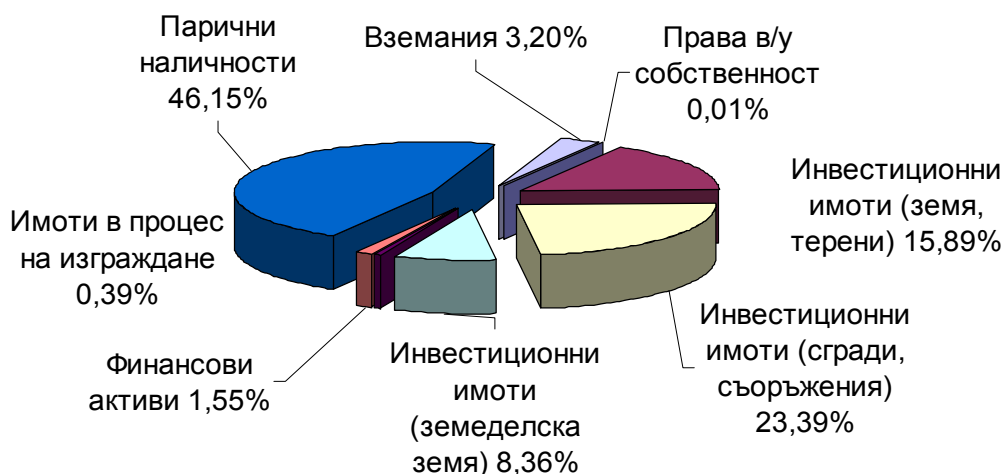
АДСИЦ са длъжни, в предвиден от закона срок, да регистрират акциите си на фондовата борса, с цел вторична търговия. Общата пазарна капитализация на

регистрираните към 31.12.2005 г. дружества е 87 796 хил. лв. АДСИЦ предизвикват интереса на инвестиционната общност като сделки с този тип дружества са осъществявани на 232 от 252 борсови сесии за цялата 2005 г.

Ръстът в броя на дружествата извършващи секюритизация на недвижими имоти, води до **деконцентрация** на пазара. Към края на разглеждания период никое от дружествата, не притежава преобладаващ пазарен дял. Въпреки това, понеже повечето дружества са лицензирани сравнително скоро, към края на 2005 г. концентрацията на този пазар е все още висока - три от дружествата притежават 52,25% дял от общо активите на дружествата, секюритизиращи недвижими имоти и съответно 50,17% от активите на всички АДСИЦ.

Към 31 декември 2005 г. с преобладаващ дял в **структурата на активите** на дружествата, извършващи секюритизация на недвижими имоти са паричните наличности. Делът им от близо 50% е доста висок, имайки предвид предназначението на набраните средства. При анализа на структурата на активите обаче, трябва да се отчете фактът, че новоучредени през 2005 г. са 8 от 12 дружества. Структурата на активите и доходността на АДСИЦ към 31.12.2005 г. са представени в **Приложение 11.2.2Ж**.

Структура на активите на АДСИЦ, извършващи секюритизация на недвижими имоти, към 31.12.2005 г.

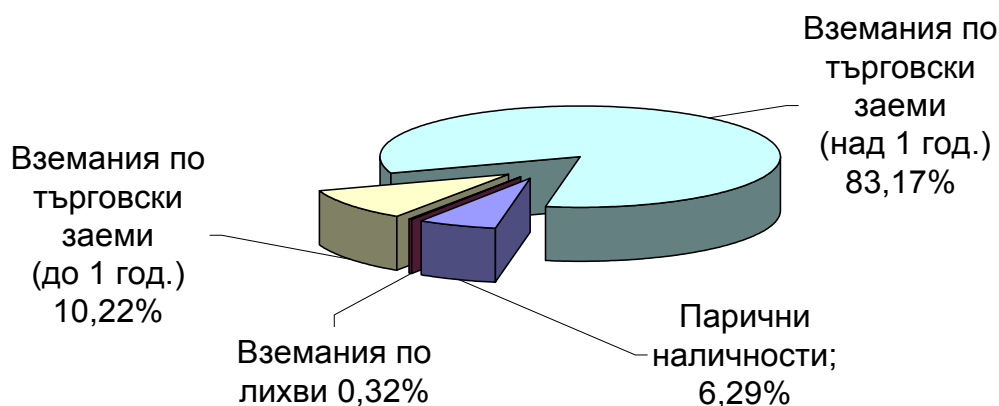
С най-голям размер на вложените средства в инвестиционни имоти (земя, терени, сгради и съоръжения) е дружеството „И АР ДЖИ Капитал-2“, следвано от „И АР ДЖИ Капитал-1“ и „Прайм Пропърти БГ“. Към края на разглеждания период инвестиционни имоти в процес на изграждане притежават само две дружества – „БенчМарк Фонд Имоти“ и „Колос-1“. Единственото дружество инвестирало средства във финансови активи през периода е „Елана фонд за земеделска земя“.

В края на 2005 г. три от дружествата – „Елана фонд за земеделска земя“, „Аванс-Терафонд“ и „Фонд за недвижими имоти България“ са инвестирали публично набрани средства в земеделска земя. Преследваната от дружествата стратегия, включва масирано закупуване, окрупняване и дългосрочно управление на земеделска земя. Терените, в които фондовете инвестират, се считат за подценени, поради което очакванията на инвестиционната общност са свързани с повишаване цените на акциите на дружествата, резултат от увеличение в дългосрочен план на стойността на притежаваните от тях земеделски земи.

Дружествата, фокусирали дейността си върху секюритизация на недвижими имоти приключват 2005 г. с обща печалба от 3 001 хил. лв., като с отрицателен финансов резултат завършват периода само три от тях. **Доходът на една акция** на дружества варира значително, като към 31.12.2005 г. тя заема стойности между -132,76 лв. и 0,17 лв.

Към края на отчетния период все още само едно дружество, осъществява секюритизация на вземания, а именно „Капитал Директ -1“.

Структура на активите на АДСИЦ, извършващи секюритизация на вземания, към 31.12.2005 г.

„Капитал Директ -1“ завършва отчетния период с печалба от 275 000 лв., а доходността на една акция достига 39,54 лв.

На пазара на услуги, предлагани от акционерните дружества със специална инвестиционна цел, се забелязва съществен **чуждестранен интерес**. В капитала на 8 от дружествата, осъществяващи секюритизация на недвижими имоти има чуждестранно участие, като в 4 от тях то е над 50%. Дружеството, извършващо секюритизация на вземания, е учредено изцяло с чуждестранен капитал. В **Приложение 11.2.23** са представени АДСИЦ, датата на учредяване на дружествата, предвиденият срок на съществуване и основните учредители и акционери.

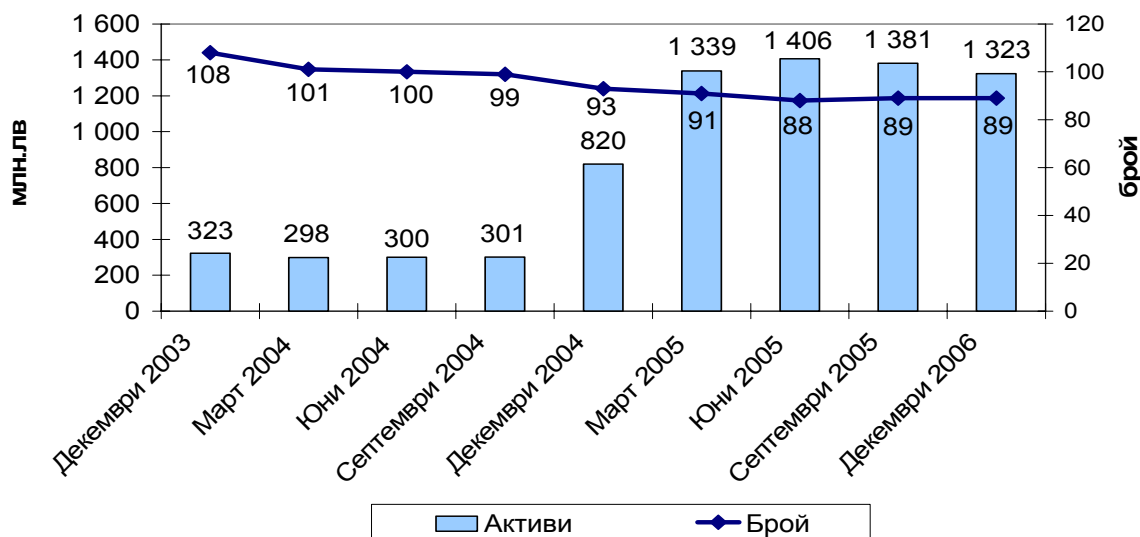
11.2.3. Инвестиционни посредници

Към 31 декември 2005 г. в регистъра на инвестиционните посредници, воден от Комисията, са вписани 88 дружества, като 29 от тях са банки. От 59 дружества, получили лиценз от КФН за извършване на дейност като инвестиционен посредник, 31 имат издадено разрешение за извършване на сделки в чужбина.

В резултат от протичащият етап на поэтапното увеличение на минималния изискуемия капитал, предвиден в Наредба № 6 за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници, се наблюдава намаляване в броя на инвестиционните посредници и същевременно нарастване на активите им. Процесът по увеличение на минималния изискуем капитал приключва в края на 2005 г. и последното изменение засяга само групата на инвестиционните посредници, чийто предмет на дейност включва и сделки с ценни книжа за собствена сметка и/или поемане на емисии

на ценни книжа. По тази причина изменението на броя и активите на посредниците става все по умерено и плавно.

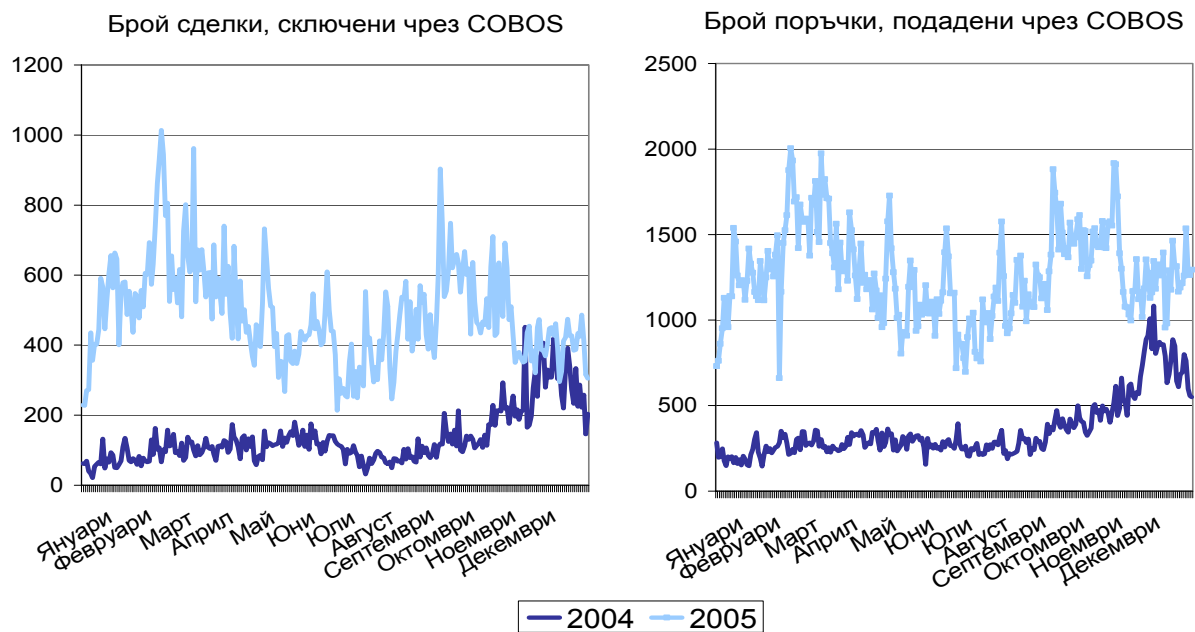
Изменение на общия размер на активите и броя на инвестиционните посредници

Пазарът по предоставяне на услуги от инвестиционните посредници, все още се характеризира с висока концентрация. Десет инвестиционни посредника осъществяват 50,93% от общия брой сделки, сключени на БФБ - София през 2005 г., като първите три от тях ИП „ФК Карол“, ИП „ЮГ Маркет“ и ИП „Елана Трейдинг“ държат общ дял от 28,02%. Същевременно други три инвестиционни посредника: ТБ „Стопанска и Инвестиционна Банка“, ТБ „Обединена Българска Банка“ и ТБ „Райфайзенбанк - България“ държат 50,53% пазарен дял според реализирания през годината оборот на борсата. Делът само на „Стопанска и Инвестиционна Банка“ обаче е 35,35%, при положение че същият инвестиционен посредник има едва 1,49% дял в броя на сключените сделки на фондовата борса, с което се нарежда на осемнадесето място по този показател. Това се обяснява с активното участие на посредника в процеса по приватизация на остатъчния държавен дял от капитала на БТК.

През разглеждания период се наблюдава все по-широко прилагане и засилен интерес към интернет базираното приложение COBOS (Client Order Book On-line System). Чрез него се следи търговията на БФБ - София он-лайн и се подават поръчки за сключване на сделки, които след потвърждение от борсов посредник се въвеждат в системата за търговия на фондовата борса. Чрез системата за директна търговия предпочитат да търгуват, както големите институционални инвеститори, така и по-малките индивидуални. През 2005 г. чрез COBOS се осъществяват 47,18% от общия брой сделки на БФБ - София. Непрекъснато нарастващият брой на потребителите на системата засилва конкуренцията между инвестиционните посредници и води до подобряване на условията и намаляване на таксите и комисионите при обслужване на клиентите, ползващи платформата.

Динамиката в подадените поръчки и сключените сделки чрез системата за търговия COBOS през 2004 и 2005 г.

12. Застрахователен пазар и пазар на услуги по доброволно здравно осигуряване

12.1. Развитие на застрахователния пазар и на пазара на услуги по доброволно здравно осигуряване

12.1.1. Премиен приход, проникване и плътност

Застрахователният пазар демонстрира устойчиво развитие през последните години, следвайки динамиката на макроикономическата обстановка в страната. Забелязва се стабилен ръст в стойностите на показателите, характеризиращи състоянието на пазара на застрахователни и пазара на доброволно здравноосигурителни услуги.

Показатели за мястото на застраховането и доброволното здравно осигуряване в българската икономика

Показатели	2002	2003	2004	2005
Брутен вътрешен продукт (хил. лв.)	32 335 083	34 410 200	38 008 406	41 948 109*
Брутен премиен приход от застраховане (хил. лв.)	618 156	666 346	834 291	1 069 204
Брутен премиен приход от ДЗО (хил. лв.)	3 315	6 405	11 612	17 787
Застрахователно проникване (%)	1,91	1,94	2,22	2,54
Проникване на ДЗО (%)	0,01	0,02	0,03	0,04
Население в края на годината (души)	7 845 841	7 801 300	7 761 049	7 718 75**
Застрахователна плътност (лв.)	78,79	85,41	108,84	138,52
Здравноосигурителна плътност (лв.)	0,42	0,82	1,49	2,30

* НСИ – „БВП – четвърто тримесечие на 2005 г. и годишни данни за 2005 г.“ (31.03.2006 г.)

** НСИ – „Население и демографски процеси през 2005“ (30.03.2006 г.)

През 2005 г. застрахователите реализират 1 069 204 хил. лв. **брутен премиен приход**, при който е постигнат 28,16% темп на прираст спрямо 2004 г. През периода 2001-2005 г. темпът на прираст на brutния премиен приход се движи на нива над 23% с изключение на 2003 г., когато е отчетен по-нисък прираст.

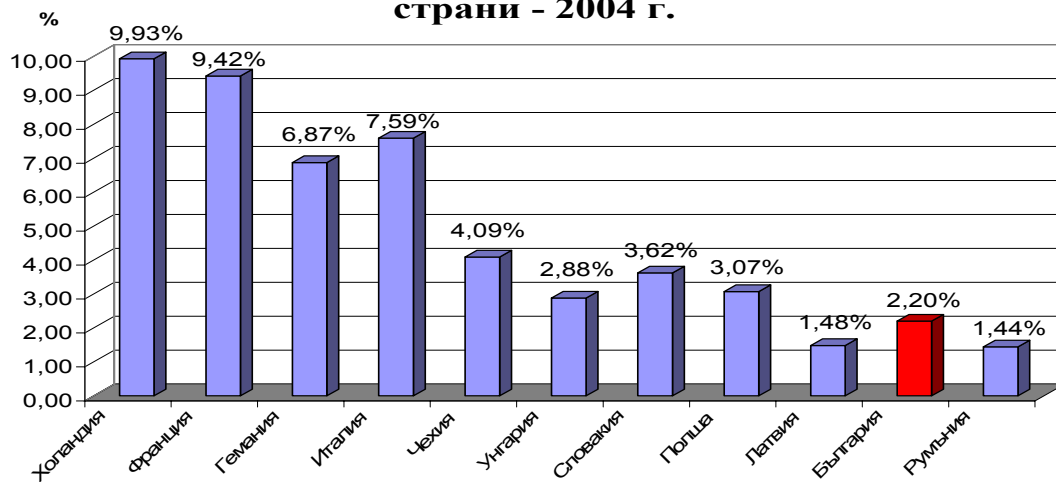
Годишен прираст на премиения приход от застраховане

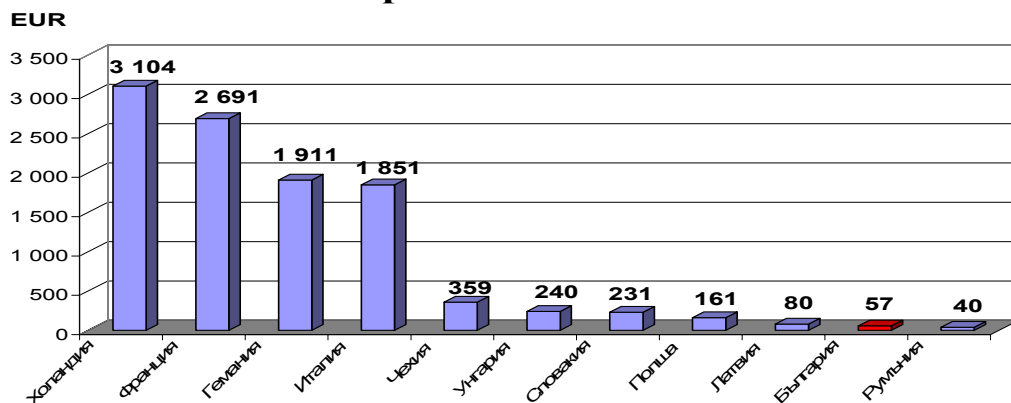
Стабилен ръст се забелязва и при показателите застрахователно проникване и застрахователна плътност, които през 2005 г. достигат стойности от съответно 2,54% и 138,72 лв.

Независимо от високите темпове на развитие, застрахователният сектор в България все още не достига нивата на развитие, характерни за повечето европейски икономики. По двата основни показателя - **застрахователно проникване** (брутен премиен приход, отнесен към brutния вътрешен продукт в %) и **застрахователна плътност** (брутен премиен приход на глава от населението), характеризиращи мястото на застраховането в икономиката на страната и неговата социална значимост, България все още заема едно от последните места в Европа.

Застрахователно проникване в някои европейски страни - 2004 г.

Застрахователна плътност в някои европейски страни за 2004 г.

Тенденции към динамично пазарно развитие отбелязват както общото застраховане, така и животозастраховането.

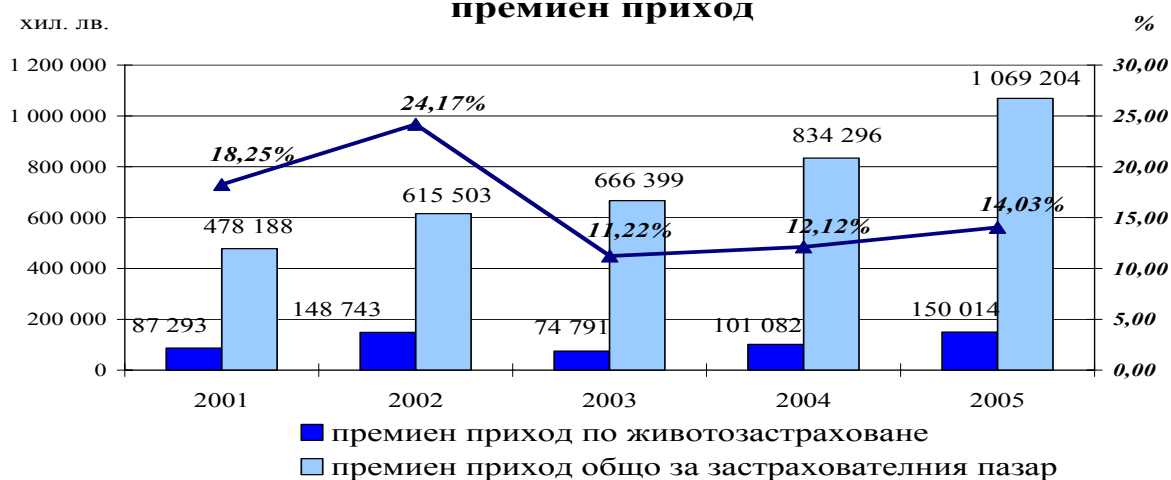
През 2005 г. в **общото застраховане** е реализиран премиен приход в размер на 919 190 хил. лв. Така застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане са концентрирали 85,96% от brutния премиен приход от застраховане. Показателят за застрахователно проникване е 2,19% при 1,75% за предходната година.

След значителния спад на премиения приход в **животозастраховането** през 2003 г., настъпил в резултат на промяна в данъчната политика, през 2004 г. и особено през 2005 г. в отрасъла е регистриран значителен темп на развитие. Brutният премиен приход,

възлизаш през 2005 г. на 150 014 хил. лв., е нараснал с 48,41% спрямо 2004 г., въпреки че все още не е достигнал равнището на премиения приход от 2002 г. Основна роля за преодоляване на рязко забавеното развитие на животозастраховането през 2003 г. има съвременната преориентация на дружествата към засилено предлагане на по-дългосрочни продукти със спестовен елемент. Животозастраховането има значителни резерви, които не са развити. През 2005 г. застрахователното проникване в сектора е 0,35%. Застрахователната плътност е 19,43 лв. на глава от населението, докато в общото застраховане е 119,08 лв.

Относителният дял на животозастраховането в общия брутен премиен приход от застраховане се повиши от 12,12% през 2004 г. на 14,03% през 2005 г. Независимо от това се запазва преобладаващият дял на общото застраховане спрямо животозастраховането.

Относителен дял на животозастраховането в общия премиен приход

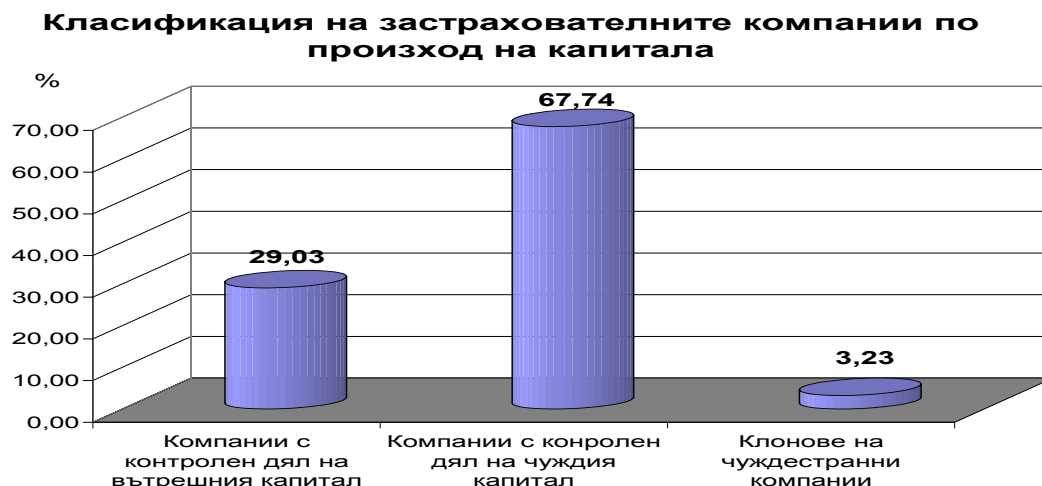

В сравнение със световното и европейското ниво в България равнището на показателя е ниско. През 2004 г. делът на животозастраховането представлява 57,1% от общия застрахователен бизнес в света. За европейските държави този дял е 58,2%. Съпоставката показва същественото изоставане в развитието на животозастраховането, но същевременно е индикатор за неговите благоприятни перспективи за развитие.

От **доброволно здравно осигуряване** през 2005 г. е реализиран 17 787 хил. лв. премиен приход и е отчетен темп на прираст 53,18% спрямо 2004 г. Пазарът все още е в началния стадий на формиране. Поради това темповете на прираст по основните му показатели са много високи. Въпреки динамичното развитие обаче и през 2005 г. дейността по доброволно здравно осигуряване остава с незначително присъствие в българската икономика. Здравноосигурителната плътност е 2,30 лв. на човек от населението, а проникването на доброволно здравно осигуряване е 0,04%. Задържащи фактори за развитието на пазара са известното дублиране на услугите, предлагани от здравноосигурителните дружества, с тези по линия на НЗОК, липсата на ясна граница между здравно застраховане, здравно осигуряване и абонаментните договори на лечебните заведения.

Чуждестранните инвеститори проявяват значителен интерес към застраховането в България. Като причини за това могат да бъдат посочени стабилната икономическата среда, ясната и прозрачна регламентация на застрахователната дейност и надзора върху нея, както и съществуващия висок потенциал за растеж на българския застрахователен пазар. От 29-те акционерни дружества, извършващи застрахователна дейност у нас, 19 са с акционерно участие на чуждестранни инвеститори. Към доброволното здравно

осигуряване интересът е слаб – само в две здравноосигурителни дружества има незначително косвено чуждестранно участие.

През 2005 г. застрахователите с чуждестранно акционерно участие реализират 68,21% от премийния приход в застраховането (68,15% в общото застраховане и 68,56% в животозастраховането). В *Приложение 12.1.1* е дадена подробна информация за премийния приход на застрахователите през 2004 и 2005 г.

12.1.2. Структура на техническите резерви

Структурата на техническите резерви не се различава спрямо тази от предходната година. Основен дял в общия им размер заема математическият резерв в животозастраховането и пренос-премийния резерв в общото застраховане и доброволното здравно осигуряване, следван от резерва за предстоящи плащания.

Брутни технически резерви в застраховането и доброволното здравно осигуряване през 2005 г.

Вид технически резерви	Живото-застраховане		Общо застраховане		Доброволно здравно осигуряване	
	Размер (хил. лева)	Отн. дял (%)	Размер (хил. лева)	Отн. дял (%)	Размер (хил. лева)	Отн. дял (%)
Пренос-премиен резерв	15 690	7,78	260 518	48,83	3 318	78,24
Резерв за предстоящи плащания	13 318	6,69	268 236	50,27	527	12,43
Математически резерв	123 932	62,27		0,00		0,00
Капитализирана стойност на пенсиите	16 678	8,38		0,00		0,00
Запасен фонд	2 573	1,29	1 286	0,24	396	9,34
Други резерви, одобрени от КФН	3 610	1,81	3 509	0,66	0	0,00
Застрахователни резерви по застраховки „Живот”, свързани с инвестиционен фонд	23 226	11,67		0,00		0,00
ОБЩО	199 027	100,00	553 549	100,00	4 241	0,00

През последните три години в резервите в сферата на доброволното здравно осигуряване се наблюдава нарастване на относителният дял на пренос-премийния резерв в общия размер на здравноосигурителните резерви за сметка на резерва за предстоящи плащания. Измененията в относителните дялове на резервите в животозастраховането и общото застраховане са незначително малки и поддържат структурата на техническите резерви в тези две сфери относително непроменена за последните три години.

12.1.3. Технически и финансов резултат

През 2005 г. продължава тенденцията към утвърждаване на застрахователния бизнес като печеливш. Показателите технически резултат и финансов резултат от застрахователна дейност демонстрират значителен ръст на годишна база. Доброволното здравно осигуряване показва рязко покачване в стойностите на показателите, което е типично за сравнително младите сектори.

Технически и финансов резултат на застрахователите и здравноосигурителните дружества

Показатели	Животозастраховане			Общо застраховане			Доброволно здравно осигуряване		
	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)
Технически резултат	5 070	8 776	73,09	51 817	63 084	21,74	-688	44	1563,64
Финансов резултат	11 553	13 017	12,67	58 753	69 540	18,35	53	563	962,26

Вследствие на значителния премиен прираст в сферата на **общото застраховане**, положителният резултат от застрахователната дейност (технически резултат) нараства спрямо 2004 г. с 21,74%. Ръстът на печалбата, след облагането с данък, за същия период е 18,35%.

През периода се наблюдава и подобряване на финансовите показатели в **животозастраховането**. Съществено нараства положителният резултат от застрахователната дейност спрямо предходния период – техническият резултат достига 73,09% ръст на годишна база. Ръстът на печалбата, реализирана от животозастрахователите, е по-умерен (12,67%).

Доброволното здравно осигуряване преодолява загубата от здравноосигурителната дейност, отчитана в предходните години и значително увеличава печалбата като краен финансов резултат. През 2005 г. за пръв път е отчетен положителен технически резултат в размер на 44 хил. лв., при 688 хил. лв. загуба за 2004 г. Тези резултати следва да се оценят положително предвид на това, че около 50% от здравноосигурителните дружества започват дейността си през 2004 г.

12.1.4. Агрегиран баланс

Редица събития през изминалата 2005 г. оказват влияние върху балансните показатели на застрахователите. От една страна, новолицензираните през годината дружества водят до увеличаване в стойността на индикаторите, а от друга – застрахователите с отнет лиценз причиняват корекция надолу. За изменението в

стойността на активите допринасят и извършените преоценки в края на годината. Нарастването на активите в доброволното здравно осигуряване се дължи на увеличения брой на здравноосигурителните дружества и на извършените преоценки.

Основни балансови показатели на застрахователите и здравноосигурителните дружества

Показатели	Животозастраховане			Общо застраховане			Доброволно здравно осигуряване		
	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)	2004 (хил.лв.)	2005 (хил.лв.)	Прираст (%)
Собствен капитал	126 523	140 222	10,83	261 080	309 422	18,52%	11 099	12 840	15,69
Технически резерви	99 603	174 598	75,29	239 568	407 439	70,07%	2 695	4 241	57,37
Сума на актива	272 000	352 685	29,66	674 905	876 458	29,86%	14 191	18 406	29,70

Общият размер на *активите*, акумулирани от застрахователния сектор, отбелязва ръст на годишна база от 29,81% към декември 2005 г. Техният размер в края на годината възлиза на 1 229 143 хил. лв., от които 876 458 хил. лв., съответно 71,30%, са концентрирани в общото застраховане и 352 685 хил. лв., т.е. 28,16% - в животозастраховането. Активите на здравноосигурителните дружества през периода са в размер на 18 406 хил. лв. и нарастват с 29,70% спрямо 2004 г.

Пряк резултат от нарастването на премийния приход е отчетеният през 2005 г. висок ръст на *техническите резерви*. В сравнение с предходния период размерът им нараства съответно със 75,29% в животозастраховането, 70,07% в общото застраховане и 57,37% в доброволното здравно осигуряване.

Капиталът и резервите (собственият капитал) нарастват умерено и в трите сектора. Най-съществено е нарастването в доброволното здравно осигуряване, което се дължи главно на реализираните печалби.

В резултат на изпреварващото нарастване на застрахователните резерви обаче, относителният дял на собствения капитал в сумата на пасива намалява и в трите сектора. Въпреки това в доброволното здравно осигуряване собственият капитал запазва високия си относителен дял в сумата на пасива (69,76%), което произтича от все още неразвитата здравноосигурителна дейност. В общото застраховане и животозастраховането дялът на собствения капитал в структурата на пасива е съответно 35,30% и 39,76%.

12.1.4. Структура на инвестициите

В структурата на инвестициите, както в общото застраховане, така и в животозастраховането и в доброволното здравно осигуряване, преобладават бързоликвидните инструменти – държавни ценни книжа и банкови депозити, съставляващи основната част от балансовата група „Други финансови инвестиции“. Предпочитанията на застрахователите към тези активи са свързани със законовите изисквания към инвестициите на техническите резерви.

Инвестиции на застрахователите и здравноосигурителните дружества през 2005 г.

Вид инвестиции	Живото-застраховане		Общо застраховане		Доброволно здравно осигуряване	
	Размер (хил. лв.)	Отн. дял (%)	Размер (хил. лв.)	Отн. дял (%)	Размер (хил. лева)	Отн. дял (%)
I. Земя и сгради	26 814	10,89	46 419	9,18	1 236	13,33
II. Инвестиции в дъщерни, смесени и асоциирани предприятия, в които дружеството има дялово участие, в т.ч.:	57 819	23,48	45 101	8,92	599	6,46
Акции и дялове в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	57 034	23,16	24 816	4,91	530	5,72
Дългови ценни книжа, издадени от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, както предоставени им заеми	0	0,00	6 431	1,27	0	0,00
Други дялови участия	785	0,32	12 220	2,42	69	0,74
Дългови ценни книжа, издадени от други предприятия, в които застрахователят има дялово участие, както и предоставени им заеми	0	0,00	1 634	0,32	0	0,00
III. Други финансови инвестиции, в т.ч.:	161 588	65,63	413 943	81,89	7 438	80,21
Акции и други ценни книжа с променлив доход и дялове в инвестиционни фондове	2 449	0,99	20 734	4,10	380	4,10
Дългови ценни книжа и други ценни книжа с фиксиран доход, в т.ч.	110 002	44,68	253 176	50,09	3 121	33,66
<i>ценни книжа, издадени и гарантирани от държавата</i>	<i>90 042</i>	<i>36,57</i>	<i>217 316</i>	<i>42,99</i>	<i>2 460</i>	<i>26,53</i>
Участие в инвестиционните пулове	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Заеми, гарантирани с ипотеки	0	0,00	35	0,01	0	0,00
Други заеми	7 312	2,97	0	0,00	526	5,67
Депозити в банки	36 874	14,98	131 831	26,08	3 123	33,68
Други	4 951	2,01	8 166	1,62	288	3,11
IV. Депозити в седанти	0	0,00	0	0,00		0,00
ОБЩО	246 221	100,00	505 463	100,00	9 273	100,00

12.2. Структура на пазарите и анализ на участниците

12.2.1. Структура на пазара по общо застраховане и анализ на участниците

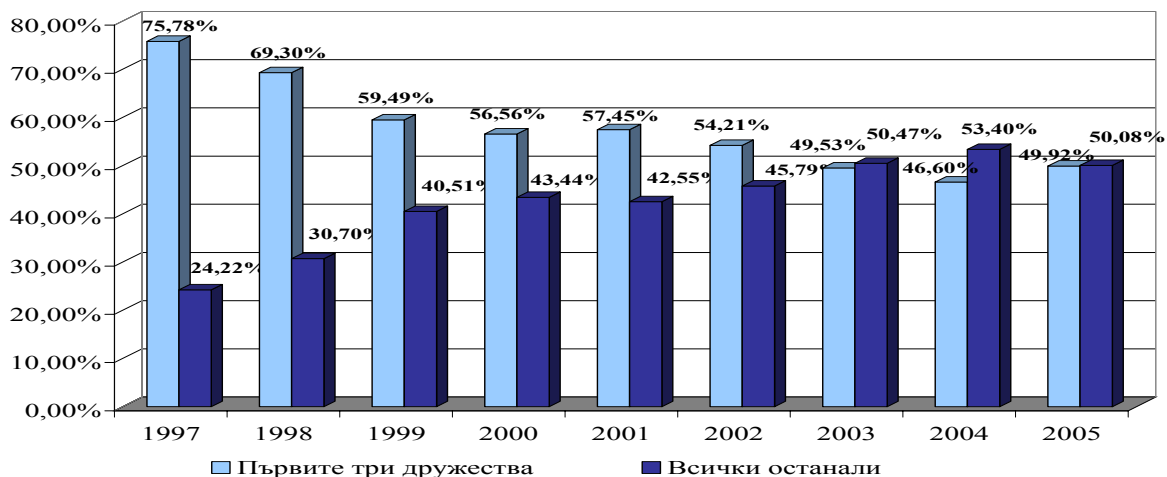
През 2005 г. настъпват съществени изменения по отношение на участниците на общозастрахователния пазар. Един застраховател е лицензиран (ЗК „ДСК Гаранция“ АД) през периода, а на двама от действащите застрахователи (ЗК „Хилдън“ АД и МЗК „Европа“ АД) е отнето разрешението за извършване на застрахователна дейност. В резултат на тези изменения общозастрахователните дружества към края на годината са 19 на брой.

В рамките на отчетния период дружествата, извършващи дейност по общо застраховане, реализират общ **премиен приход** от 919 190 хил. лв., който регистрира

25,36% ръст на годишна база. Реализираният от всяко дружество премиен приход, както и съответния пазарен дял са представени в **Приложение 12.2.1**.

През 2005г. продължи реструктурирането на общозастрахователния пазар. Прекъсва се наблюдаваната през последните 8 години тенденция към деконцентрация на пазара. През изминалата година трите дружества с най-голям дял в премиения приход, „ДЗИ - Общо застраховане“ АД, ЗПАД „Алианс България“ АД и ЗПАД „Булстрад“ АД, увеличават своя съвкупен дял спрямо предходната година, като той достига 49,92% при 46,60% през 2004 г. Така тези три дружества формират почти половината от премиения приход от общозастрахователни услуги.

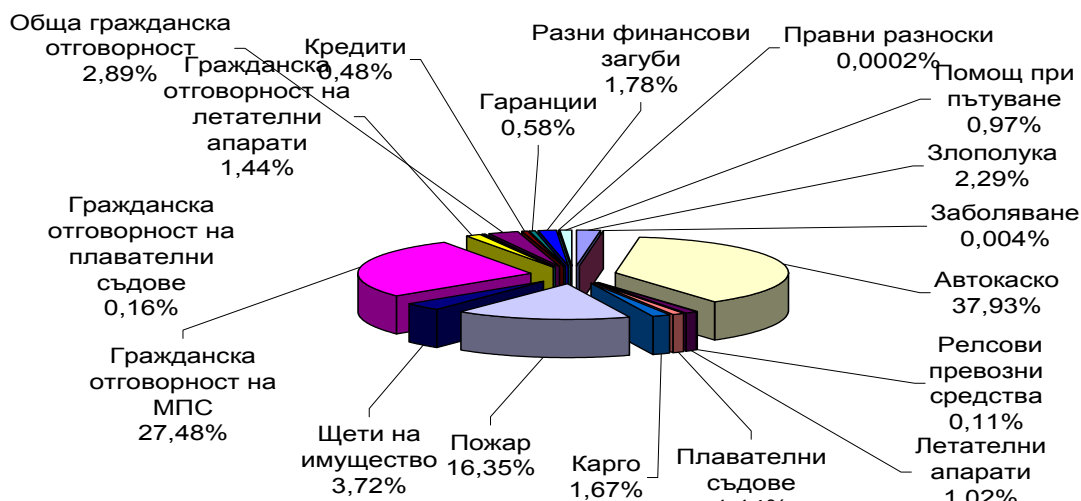
Пазарна концентрация в общото застраховане

Наблюдава се ръст в премиеният приход на основната част от застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане, като само две дружества показват отрицателен прираст спрямо предходната година, МЗК „Европа“ АД и ЗК „Орел“ АД.

Структурата на портфейла на дружествата, извършващи дейност по общо застраховане, за 2005 г. остава относително непроменена спрямо предходната година. Основен дял в премиения приход на застрахователите имат застраховки „Автокаска“ и „Гражданска отговорност на МПС“.

Структура на портфейла на дружествата, извършващи дейност по общозастраховане, през 2005 г.

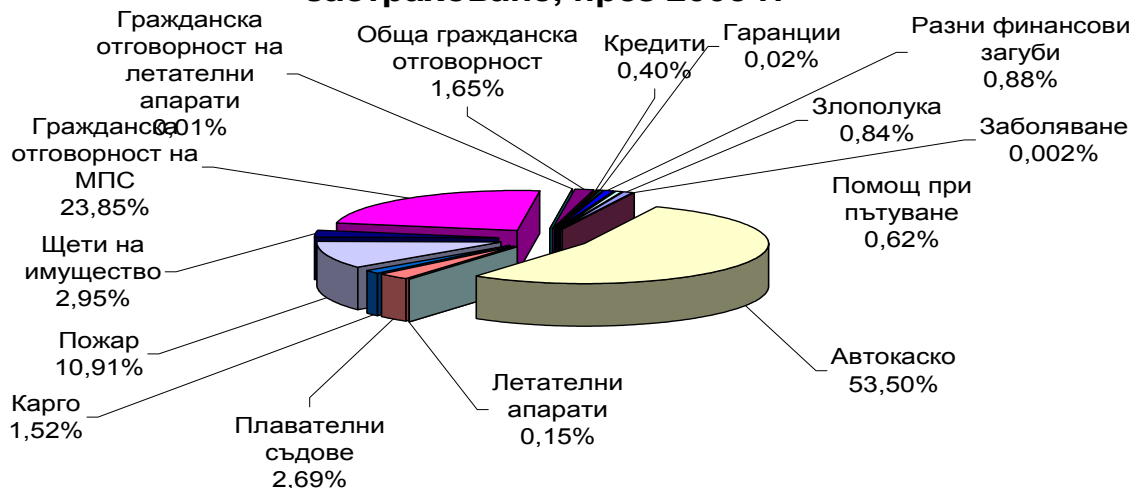
С направените изменения и допълнения на Наредба № 18 от 10.11.2004 г. за задължителното застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането се освобождава от регулация премията по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и се уреждат мерките за обезпечаване на нейната достатъчност. Това оказва влияние върху пазара на тази застраховка, като в резултат от либерализацията се понижи цената на застраховката. Въпреки направените нормативни промени и понижаването на цените относителния дял на застрахованите автомобили към края на 2005 г. е 70 %. По застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, за 2005 г. е реализиран премиен приход в размер на 251 334 хил. лв. и е отчетен темп на прираст от 38,45% спрямо предходната година.

Изплатените обезщетения през 2005 г от застрахователи, извършващи дейност по общо застраховане, възлизат на 315 398 хил. лв. Тази сума реализира 33,03% ръст на годишна база. Структурата на изплатените претенции през 2005 г. съответства на тази по премиения приход. Същите три дружества, „ДЗИ - Общо застраховане“ АД, ЗПАД „Алианс България“ АД и ЗПАД „Булстрад“ АД, имат най-големи относителни дялове в изплатените обезщетения в общозастрахователния сектор. Съвкупният им дял нараства незначително в сравнение с предходния период и достига 54,02% от общия обем на изплатените претенции в сектора при 53,61% през 2004 г.

Подробна информация за изплатените от всеки застраховател, предлагаш общозастрахователни услуги, може да намерите в **Приложение 12.2.1.**

Структурата на изплатените обезщетения по видове застраховки не търпи значителни промени през годината. С най-голям относителен дял в структурата на изплатените обезщетения отново са „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“ – 53,51% и застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ – 23,85%.

Структура на изплатените обезщетения от дружествата, извършващи дейност по общо застраховане, през 2005 г.

Финансовите резултати на застрахователите по общо застраховане варират в широк диапазон. Със загуба приключват три от 19-те дружества. Основният дял от печалбата в сектора (50,50%) реализират двама от застрахователите - ЗАД „Енергия“ и ЗПАД „Алианс България“ АД, притежаващи 30,72% от собствения капитал на общозастрахователните дружества. Сумарно за общозастрахователния сектор финансовият резултат възлиза на 69 540 хил. лв., с което отбелязва ръст на годишна база от 18,36%.

При някои от дружествата **собственият капитал** към края на 2005 г. е по-нисък от записания акционерен капитал, което се дължи на непокрити загуби от минали години и недостатъчни капиталови резерви. Като цяло капиталът на всички застрахователи, предлагащи общозастрахователни услуги, достига 309 422 хил. лв., нараствайки с 18,52% в рамките на отчетния период.

През 2005 г. общата стойност на **техническите резерви** на застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане, нараства с 70,07%, въпреки че при половината застрахователи техническите резерви намаляват. В края на декември сумарната стойност на техническите резерви е 407 439 хил. лв.

Техническият резултат на общо-застрахователните дружества в края на отчетния период възлиза на 63 084 хил. лв., като ръстът на годишна база на този показател е 21,74%. 13 от общо 19 застрахователи приключват годината с положителен технически резултат, а загубите на останалите шест застрахователя са незначително малки.

Данни за основните балансови показатели на застрахователите, извършващи дейност в сферата на общото застраховане, се съдържат в **Приложение 12.2.1.**

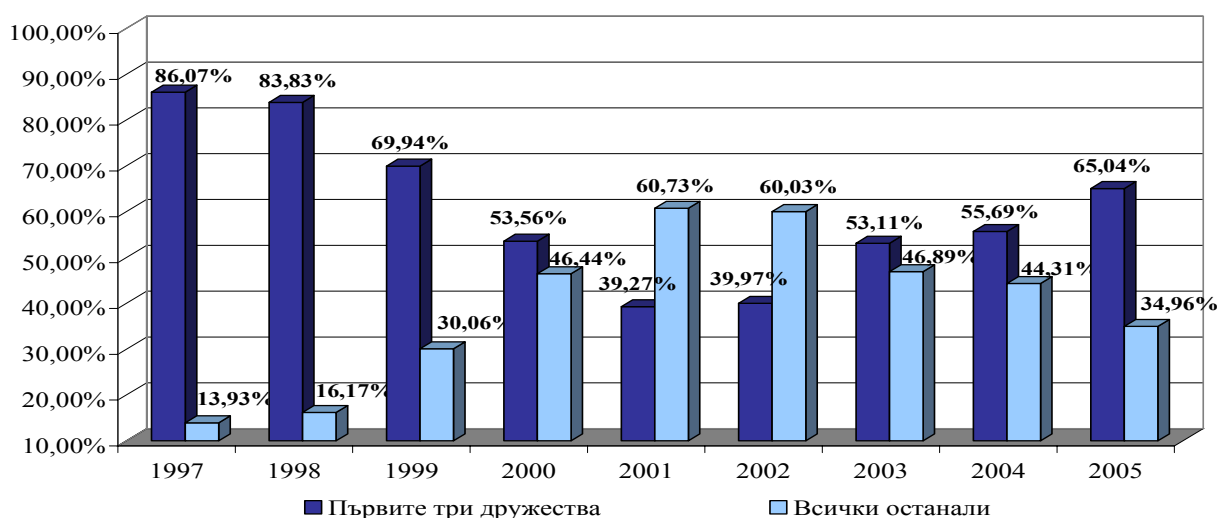
12.2.2. Структура на пазара по животозастраховане и анализ на участниците

В края на 2005 г. на животозастрахователния пазар услуги предлагат 12 застрахователи. През отчетния период броят им нараства с един след лицензирането на „Животозастрахователен институт“ АД.

В рамките на изминалата година в сферата на животозастраховането е реализиран брутен премиен приход в размер на 150 014, с което регистрира 48,41% ръст на годишна база. Информацията за премиения приход на всеки застраховател за 2005 г., както и пазарните им дялове, е представена в **Приложение 12.2.2.**

За разлика от общото застраховане в животозастраховането очертаващата се тенденция през последните години е към **пазарна концентрация**. Сумарният пазарен дял на трите най-големи животозастрахователни дружества в структурата на премиения приход през 2005 г. („ДЗИ“ АД, ЗАД „Алианс България Живот“ и ЗК „Орел живот“ АД) е 65,04%, при 55,69% през 2004 г., 53,11% през 2003 г., 39,97% през 2002 г.

Пазарна концентрация в животозастраховането

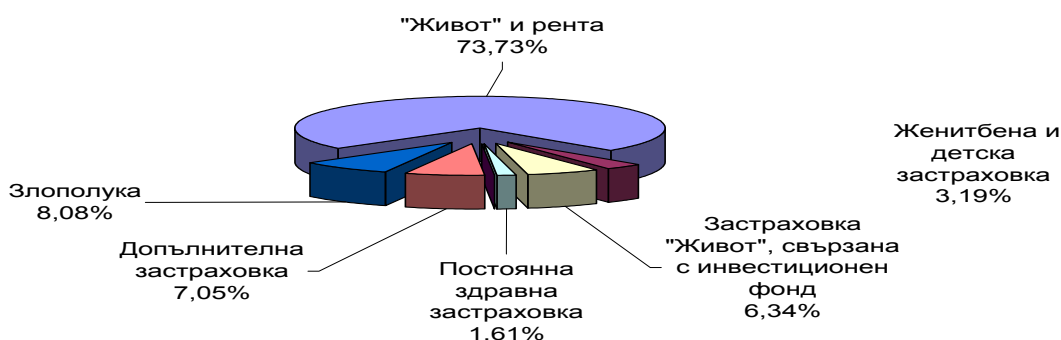

ЖЗК „ДСК Гаранция“, която започна да извършва дейност в края на 2004 г., само за една година успя да заеме 4,61% пазарен дял, а темпът на прираст на приходите ѝ спрямо 2004 г. е 341%. Много добре се представят ЗК „Български имоти“ АД и ЗК

„Витоша живот“ АД. Приходите при първата компания нарастват с над 45%, а при втората - с около 91%. Като цяло всички животозастрахователи, с изключение на ВЗК „Добруджа-М-Живот“, отчитат ръст на премийния приход.

В структурата на застраховките по живот най-голям относителен дял на премийния приход (73,73%) има застраховка „Живот“ и рента с двете разновидности застраховка „Живот“ и застраховка за пенсия или рента съответно с 82,68% и 17,32%. В сравнение с 2004 г. относителният дял на застраховката се увеличи с 5,22 през отчетната година намаля. процентни пункта. В това число делът на застраховка „Живот“ продължи да намалява (с 4,32 процентни пункта), докато делът на застраховка за пенсия или рента нарасна със 4,33 процентни пункта.

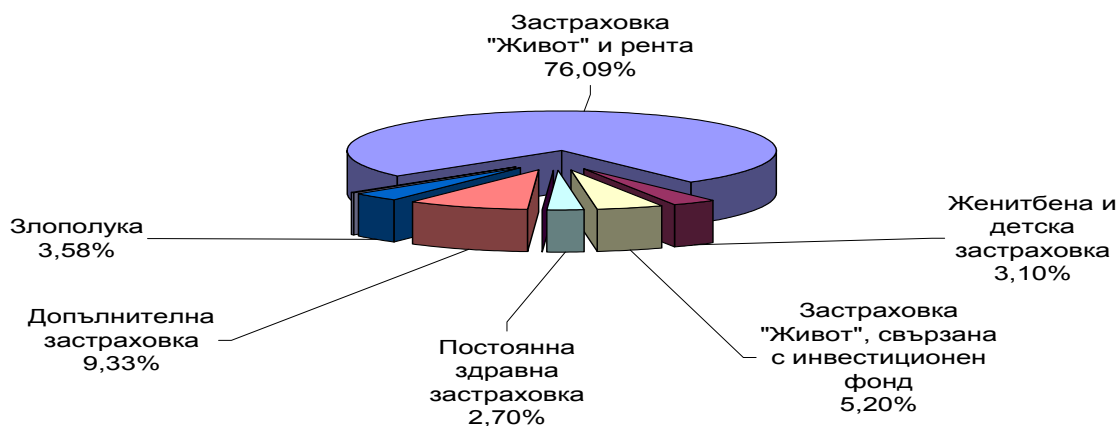
Структура на портфейла на дружествата, извършващи дейност по животозастраховане през 2005 г.

Изплатените претенции от застрахователите, извършващи дейност по животозастраховане, през 2005 г. възлизат на 49 261 хил. лв., като ръстът на годишна база при тях е едва 17,03%. Застрахователите демонстрират много различен темп на прираст при изплатените претенции, подробна информация за която е представена в *Приложение 12.2.2*.

Структурата на изплатените претенции през 2005 г. е сходна със структурата на премийния приход. Най-много изплатени претенции има отново по застраховка „Живот“ и рента – 37 485 хил. лв. като 93% от тях са изплатени по застраховка „Живот“.

Структура на изплатените претенции от дружествата, извършващи дейност по животозастраховане, през 2005 г.

Застрахователите, извършващи дейност по животозастраховане, постигат общ **финансов резултат** за 2005 г., възлизащ на 13 017 хил. лв., което е с едва 12,67% повече от предходната година. Въпреки това само едно дружество „ДСК Гаранция“ АД приключва финансовата година на загуба и то незначително малка. Три дружества формират 94,51% от печалбата в сектора и това са ЗАД „Алианс България живот“, „ДЗИ“ АД и „Ей Аи Джи Лайф (България) ЖЗД“ ЕАД. Те държат и 76,30% от собствения капитал в сферата на животозастраховането.

Сумарно за сектора **собственият капитал** възлиза на 140 222 хил. лв. и отбелязва 10,83% ръст на годишна база. Забелязва се голяма концентрация на собствения капитал - едно дружество, „ДЗИ“ АД, държи 59,89% от собствения капитал на всички животозастрахователи.

Техническите резерви на застрахователите, предлагащи животозастрахователни услуги, възлизат на 174 598 хил. лв. в края на 2005 г. и са концентрирани главно в две дружества – ЗАД „Алианс България живот“ и „ДЗИ“ АД.

Техническият резултат от дейността по животозастраховане достига 8 776 хил. лв., като само две дружества ЗАД „Булстрад живот“ АД и „ДСК Гаранция“ приключват годината с отрицателен технически резултат. Ръстът на годишна база за целия сектор достига 65,21%.

Подробна информация за основните балансови показатели на застрахователите, извършващи дейност по животозастраховане, е представена в **Приложение 12.2.2**.

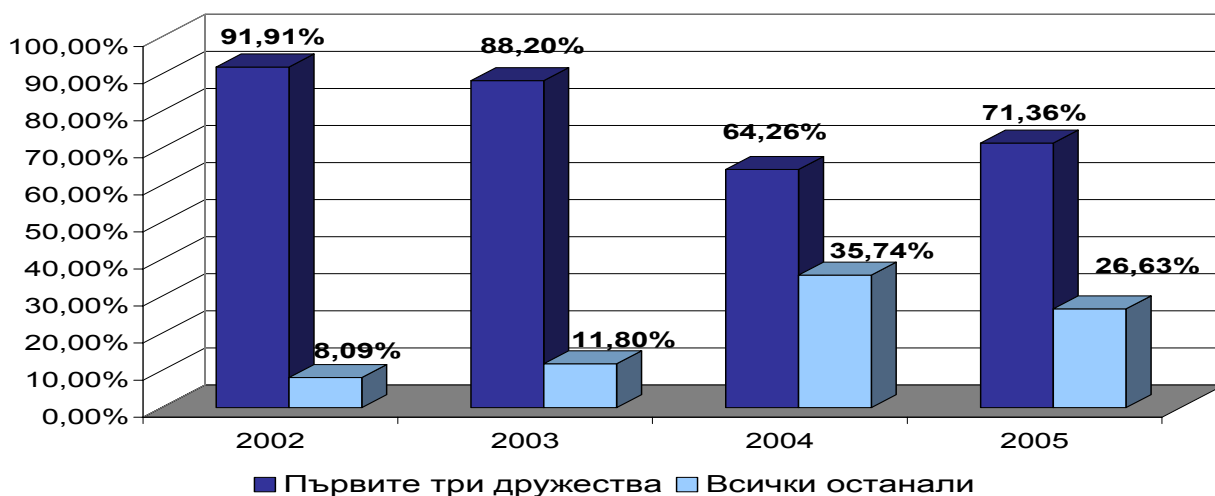
12.2.3. Структура на пазара по доброволно здравно осигуряване и анализ на участниците

През 2005 г. е лицензиран „Здравноосигурителен институт АД, с който участниците на пазара по доброволно здравно осигуряване се увеличават на 12.

Реализираният през периода премиен приход възлиза на 17 787 хил. лв., с което демонстрира 52,84% ръст на годишна база. Този ръст се достига въпреки че едва половина дружества реализират положителен прираст на премийния си приход в сравнение с предходната година. Подробни данни за прихода и относителните дялове на здравноосигурителните дружества може да намерите в Приложение 12.2.3.

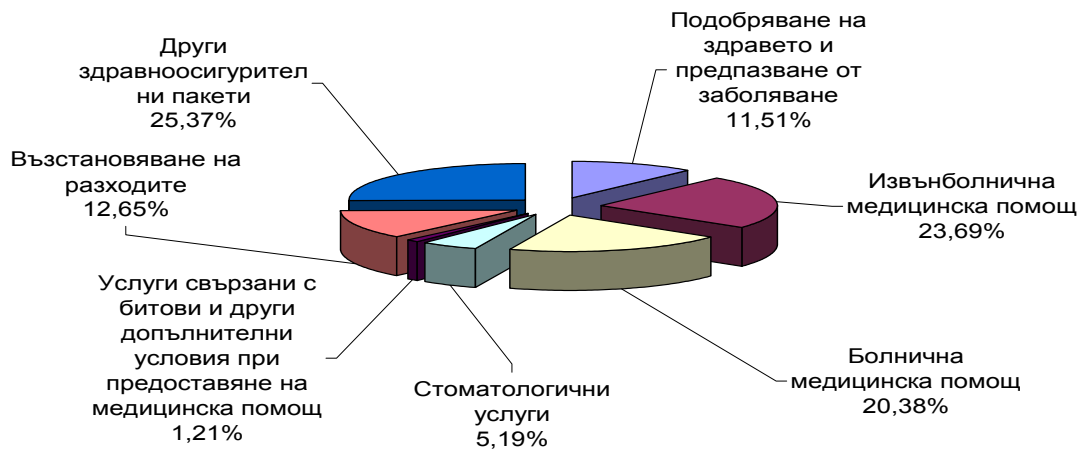
На пазара по доброволно здравно осигуряване се наблюдава тенденция към деконцентрация през предходните 3 години, която обаче е нарушена през 2005 г. Първите три дружества (БЗОК „Закрила“, ЗОФ „Медико 21“ АД и „ДОМ – Здраве“ АД) реализират 71,36% от премийния приход в сектора, което е с 7,10 процентни пункта повече от предходния период. Същевременно относителният дял на първото дружество – БЗОК „Закрила“ АД намалява през 2005 г. с 3,92%, достигайки 60,21%. Деконцентрацията на пазара през 2004 г. беше регистрирана вследствие появата на значителен брой нови участници, някои от които през 2005 г. завоюваха сериозни пазарни позиции (ЗОФ „Медико 21“ АД и „ДОМ – Здраве“ АД) и изместиха утвърдени участници като ОЗОФ „Доверие“ АД.

Пазарна концентрация в доброволното здравно осигуряване

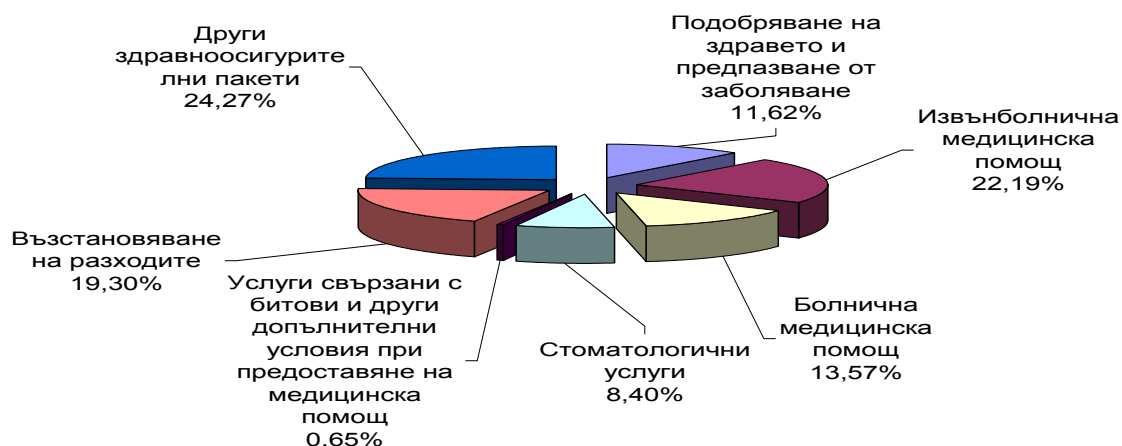
Структурата на портфейла на здравноосигурителните дружества е относително симетрична, без значително преобладаващи относителни дялове на здравноосигурителни пакети. С най-голям относителен дял продължават да бъдат пакетите – „Извънболнична медицинска помощ“ (23,69%) и „Болнична медицинска помощ“ (20,38%).

Структура на портфейла на здравноосигурителните дружества през 2005 г.

Изплатените претенции през отчетния период от здравноосигурителните дружества възлизат на 9 555 хил. лв. и регистрират 69,06% ръст на годишна база. Структурата на изплатените претенции е сходна със структурата на реализирания премиен приход. Основен дял (93,26%) от общия размер на изплатените претенции заемат първите три дружества, като БЗОК „Закрила“ има 76,37% относителен дял в извършените плащания. В сравнение с предходния период равнището му остава непроменено.

Структура на изплатените претенции от здравноосигурителните дружества в през 2005 г.

Най-голям относителен дял от сумата на изплатените претенции по доброволно здравно осигуряване има пакета „Извънболнична медицинска помощ“ – 24%, следван от „Възстановяване на разходите“ – 21% .

Финансовият резултат, реализиран от здравноосигурителните дружества през 2005 г., възлиза на 563 хил. лв. От 12 дружества четири приключват на загуба, а печалбата в сектора се дължи основно в три дружества – БЗОК „Закрила“ АД, ЗОФ „Медико 21“ АД и „Доброволна здравноосигурителна мрежа - Здраве“ АД.

Собственият капитал на здравноосигурителните дружества през 2005 г. достига 12 840 хил. лв., като той е концентриран основно в четири дружества - БЗОК „Закрила“ АД, ОЗОФ „Доверие“ АД, „ЗООД ДЗИ“ АД и „Доброволна здравноосигурителна мрежа - Здраве“ АД. Тези дружества държат 62,16% от общия собствен капитал.

През 2005 г. здравноосигурителните дружества постигат сумарен **технически резултат** от едва 44 хил. лв., но трябва да се има предвид, че стойността му за предходната година е отрицателна, -688 хил. лв. През този отчетен период отново осем от дружествата приключват годината с отрицателен технически резултат. **Техническите резерви** на здравноосигурителните дружества възлизат на 4 241 хил. лв., отбелязвайки 57,36% ръст на годишна база.

12.2.4. Презастраховане

Пасивно презастраховане

През 2005 г. пасивното презастраховане на рисковете, предмет на общото застраховане, записани на българския застрахователен пазар, се осъществява чрез пропорционални и непропорционални договори. Основни партньори при презастраховането на българските компании са международни презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

Отстъпените премии по общо застраховане през периода възлизат на 235 948 хил. лв., което представлява 25,67% от brutния премиен приход, реализиран в сектора. Коефициентът на самозадържане при застрахователите, извършващи дейност по общо застраховане е 0,74.

**Коефициент на самозадържане при
общозастрахователните дружества за 2005 г.**

Застрахователи	Брутен премиен приход (хил. лв.)	Отстъпени премии (хил. лв.)	Коефициент на самозадържане
„ДЗИ - Общо застраховане“ АД	186 265	18 127	0,90
ЗПАД „Булстрад“ АД	139 848	32 466	0,77
ЗПАД „Алианс България“ АД	132 737	81 600	0,39
ЗД „Бул инс“ АД	114 326	986	0,99
„Застрахователно и презастрахователно дружество Витоша“ АД	54 758	27 889	0,49
Застрахователно акционерно дружество „Армеец“ АД	44 745	4 276	0,90
ЗАД „ЗК Левски Спартак“ АД	55 109	14 099	0,74
ЗАД „Енергия“	47 018	5 164	0,89
„Застрахователно дружество Евро инс“ АД	40 327	14 077	0,65
ЗК „Орел“ АД	30 356	9 216	0,70
ЗАД „Виктория“	14 504	7 971	0,45
„Застрахователна компания Български имоти“ АД	17 467	1 118	0,94
„Ей Ай Джи България застрахователно и презастрахователно дружество“ ЕАД	12 471	10 111	0,19
„ХДИ“ ЗАД	8 234	439	0,95
„Интерамерикан България ЗАД“	6 069	4 865	0,20
„Кю Би И Интернешънъл Иншурънс Лимитид – клон София“	5 659	760	0,87
„Общинска застрахователна компания“ АД	4 598	1 862	0,60
„Българска агенция за експортно застраховане“ АД	2 824	706	0,75
МЗК „Европа“ АД	1 195	33	0,97
ЗК „ДСК Гаранция“ АД	680	249	0,63
ОБЩО	919 190	235 948	0,74

В структурата на отстъпените премии на презастрахователи по видове застраховки с най-висок дял (между 50% и 100% от brutния премиен приход по съответния застрахователен вид) са застраховките „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на летателни апарати“, „Застраховка на летателни апарати“, „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове“, „Застраховка на гаранции“ и „Застраховка на плавателни съдове“.

През отчетната година, в сравнение с предходната, значително е намалял дялът на отстъпените премии по „Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“. За 2005 г. той е 16,50%, при 33% за 2004 г. Отстъпените премии на презастрахователи по застраховка „Зелена карта“ са 22,18% от премиения приход по тази застраховка, по а по „Гражданска отговорност на автомобилистите“ – 21,84%.

Възстановените обезщетения в резултат на презастрахователни договори възлизат на 84 918 хил.лв., което е 26,92% от изплатените през 2005 г. обезщетения по общо застраховане.

През 2005 г. пасивното презастраховане на рисковете, свързани с животозастраховане, записани на българския застрахователен пазар се осъществява основно чрез пропорционални договори. Чрез непропорционални договори се осигурява

презастрахователно покритие срещу катастрофични рискове. Животозастрахователните компании са отстъпили на презастрахователи премии на стойност 3 969 хил. лв. или 2,65% от brutния премиен приход в сектора. За разлика от общото застраховане при животозастраховането делът на презастраховането е относително нисък и коефициентът на самозадържане е 0,97.

Коефициент на самозадържане при животозастрахователите за 2005 г.

Застрахователи	Брутен премиен приход (хил. лв.)	Отстъпени премии (хил. лв.)	Коефициент на самозадържане
1. „ДЗИ“ АД	45 468	240	0,99
2. ЗАД „Алианс България Живот“ АД	36 867	431	0,99
3. „Ей Ай Джи Лайф България ЖЗД“ ЕАД	15 235	1 735	0,89
4. ЗК „Орел Живот“ АД	14 523	272	0,98
5. ЗАД „Булстрад Живот“ АД	9 546	582	0,94
6. ЗК „Витоша-живот“ АД	9 184	301	0,97
7. „Граве България“ АД	7 731	378	0,95
8. „ДСК Гаранция“ АД	6 913	0	1,00
9. ЖЗК „Български имоти“ АД	2 859	30	0,99
10. ВЗК „Добруджа-М-Живот“	987	0	1,00
11. ВЗК „Медик-Център“	701	0	1,00
12. „Животозастрахователен институт“ АД	-	-	-
ОБЩО	150 014	3 969	0,97

Активно презастраховане

През 2005 г. застрахователните предприятия, които извършват дейност по активно презастраховане, са общо пет – четири в областта на общото застраховане и едно – в животозастраховането. Общият размер на получените премии от цеденти възлиза на 15 862 хил. лв., от които 3 598 хил. лв. от цеденти – животозастрахователи. Изплатените комисионни на цеденти по общо застраховане са в размер на 3 166 хил. лв. Изплатените обезщетения на цеденти по общо застраховане са в размер на 4 384 хил. лв., от които 14 хил. лв. са свързани с рискове, приети извън България.

Основен дял в дейността по активно презастраховане на българския пазар през трето тримесечие на 2005 г. имат рисковете, свързани със застраховка „Пожар“ и „Природни бедствия“. Получените премии от цеденти по тази застраховка представляват 66,94% от общия размер на получените премии по активно презастраховане. Следват „Застраховка на плавателни съдове“ - 5,74%, „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС“ – 4,92%, застраховка „Щети на имущество“ - 3,28%.

По отношение на изплатените обезщетения на цеденти най-голям е делът на застраховка „Пожар“ и „Природни бедствия“ – 31,42% от общата сума на изплатените обезщетения по договори, предмет на активно презастраховане. След нея се нареждат „Застраховка на плавателни съдове“ - 17,86% и „Обща гражданска отговорност“ – 15,75%.

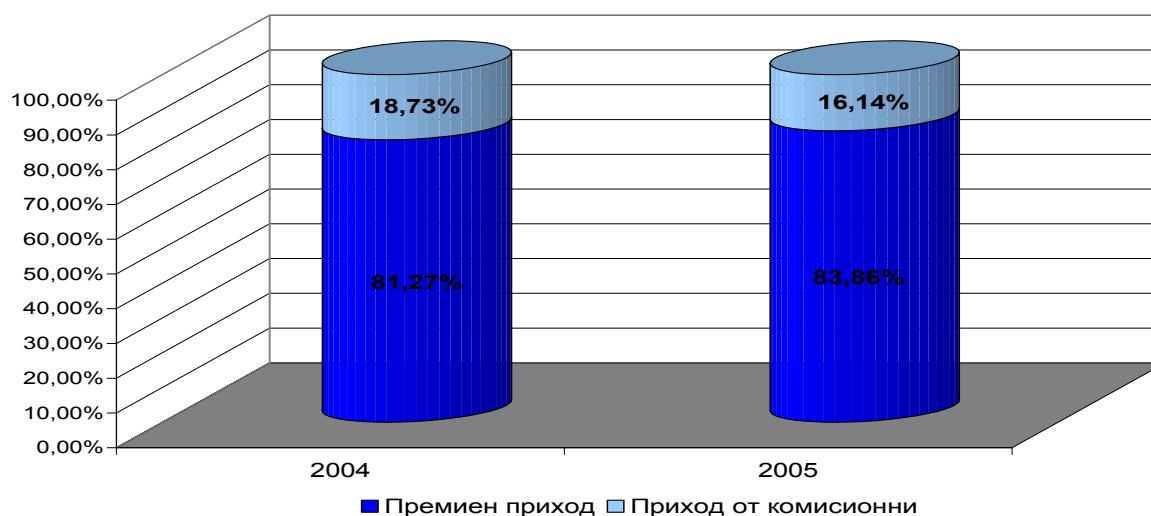
В областта на животозастраховането дейността по активно презастраховане се ограничава до приемане на рискове, свързани със застраховка „Злополука“.

12.2.5. Застрахователни брокери

Към края на 2005 г. лицензираните брокери на застрахователния пазар са 182 лица. През годината те реализират премиен приход от 189 973 хил. лв., а приходите им от комисионни достигат 36 567 хил. лв. Така в рамките на отчетния период сумарният премиен приход на брокерите постига 50% ръст на годишна база, а приходите от комисионни – 25,28% прираст.

Съотношението на двата вида приходи на застрахователните брокери се запазва относително непроменено, като силно преобладаващият дял на премиения приход нараства незначително.

Структура на приходите на застрахователните брокери

Структурата на премиения приход на застрахователните брокери по видове застраховки се запазва спрямо предходната година. Най-голям дял в премиения приход, получен при посредничеството на застрахователните брокери в общото застраховане, е отчетен по застраховките „Автокаско“ и „Гражданска отговорност“ на МПС (67,69%). При застрахователното посредничество по животозастраховане премиеният приход е основно по застраховка „Живот“ и рента (96,29%).

През 2005 г. с най-голям пазарен дял при застрахователните брокери е „Евролайф България“ ООД с 13,17%, за разлика от 2004 г., когато лидер е „Марш“ ЕООД.

12.2.6. Финансово състояние на Гаранционния фонд

През 2005 г. Гаранционният фонд осъществява дейността си в съответствие със Закона за застраховането, Наредба № 18 от 10.11.2004 г. за задължителното застраховане и новия Правилник за устройството и дейността на гаранционния фонд. Пред комисията се отчита като представя тримесечни справки. Въз основа на справките за 2005 г. се констатира следните тенденции във финансовото състояние на фонда:

Приходите от вноски на застрахователи в размер на 2 787 хил. лв. нарастват спрямо предходния период с 46%, а разходите, свързани с дейността по изплащане на обезщетения в размер на 1 124 хил. лв., нарастват незначително (0,2%). Вследствие на това и на отчетената съществена промяна в brutния размер на резерва за предстоящи плащания, нетният резултат от дейността на фонда се увеличава над 36 пъти и в края на 2005 г. възлиза на 1 891 хил. лв.

Приходи и разходи за дейността на ГФ по отчета за доходите за 2005 г.

	Съдържание	Размер (хил. лева)		Темп на прираст (%)
		2004	2005	
1.	Постъпления от застрахователи	1 902	2 787	46
2.	Постъпления от регресни искове	143	159	11
3.	Други приходи	211	401	90
4.	Разходи за обезщетения	(1 122)	(1 124)	0,2
5.	Разходи за ликвидация / в т.ч. съд. разх./	(119)	(119)	
6.	Разходи за персонала	(363)	(492)	36
7.	Административни разходи	(150)	(226)	51
8.	Промяна в brutната сума на резерва за предстоящи плащания	(754)	125	603
9.	Резултат от дейността на фонда	(252)	1 511	600
10.	Финансови приходи / разходи	303	380	25
11.	Извънредни приходи / разходи			
12.	Финансов резултат на фонда	51	1 891	3 608

През периода средствата на фонда, формирани от вноски на застрахователите, извършващи задължително застраховане, от глоби и имуществени санкции, приходи от инвестиции и др., са в размер на 5 338 хил. лв. Намалени с резерва за предстоящи плащания в размер на 1 967 хил. лв., те възлизат на 3 371 хил. лв. Размерът им е в рамките на нормата, определена с чл. 87, ал. 2 от Закона за застраховането според която средствата на фонда, намалени с резерва за предстоящи плащания, не могат да бъдат по-малко от 3 000 хил. лв.

През 2005 г. средствата на фонда в размер на 5 338 хил. лв. са инвестирани в ДЦК и облигации (4 666 хил. лв.), банкови депозити (588 хил. лв.) и парични средства на каса (84 хил. лв.). В сравнение с предходния период инвестициите намаляват с 3%. Независимо от това реализираните през 2005 г. приходи от инвестиции (293 хил. лв.) нарастват с 22,6% спрямо 2004 г.

13. Допълнително пенсионно осигуряване

13.1. Развитие на пазара по допълнително пенсионно осигуряване през 2005 г.

Системата на допълнителното пенсионно осигуряване се налага като най-стабилно разрастващия се подсектор на небанковото финансово посредничество. Продължителният темп на нарастване на концентрираните в пенсионните фондове активи доведе до разширяване на делът им в БВП до 2,70% при 2,07% в края на 2004 г. Към 31 декември 2005 г. акумулираните в пенсионните фондове активи достига 1,112 млрд лв., а отчетеният ръст, спрямо края на 2004 г. е 41,24%. Същевременно перспективите пред развитие на сектора се запазват на задоволително ниво, предвид либерализирането на инвестиционния режим на пенсионните фондове, нарастващата вноска за универсалните фондове, както и намалената осигурителна тежест, в комбинация с все по-агресивната стратегия към популяризиране атрактивността на доброволните фондове.

Редица социално-икономически показатели оказват благоприятно влияние върху развитието на допълнителното пенсионно осигуряване. През разглеждания период безработицата се движи на по-ниски нива от отчетените през 2004 г., като средногодишната норма на безработица за 2005 г. се установява на 10.1 %, регистрирайки рекордно ниско равнище. За сравнение през предходната година този процент е бил 12.00% (данни на НСИ). През 2005 г. се наблюдава също така увеличение на общия доход средно на лице, като по данни на НСИ паричният доход падащ се на едно лице през 2005 г. е бил 2 031 лв. при , като 1 833 лв. за 2004 г. Прави впечатление че делът на работната заплата в паричните постъпления се увеличава от 50.4 % през 2004 на 51.8 % през 2005 г.

Към края на 2005 г. дейност по допълнително пенсионно осигуряване осъществяват осем лицензирани пенсионноосигурителни дружества. Всяко едно от тях управлява по три пенсионни фонда: два фонда за допълнително задължително пенсионно осигуряване и един фонд за доброволно пенсионно осигуряване. В *Приложение 13.1А* са представени собствения капитал, балансовите активи на ПОД, балансовите активи и броя осигурени лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Характерната за пазара на допълнителни пенсионноосигурителни услуги висока **концентрация** се наблюдава и през 2005 г. Забелязва се, че две пенсионноосигурителни дружества – ПОД „Алианц България“ и ПОК „Доверие“ държат над 50% от нетните активи (67,44%) и са привлекли над 50% от осигурените лица (63,33%) в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване. Сравнявайки техният общ пазарен дял с този към края на предходната година е отчетен лек спад от 1,25 процентни пункта на база нетни активи 1,37 процентни пункта според броя осигурени лица.

Запазва се значителното чуждестранното участие на пазара по допълнително пенсионно осигуряване. В *Приложение 13.1Б* са представени основните акционери в капитала на пенсионноосигурителните дружества, голяма част от които са пряко или непряко собственост на чуждестранни инвеститори.

Процесът по промяна на участие и прехвърляне на средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване през разглеждания период се характеризира с по-слаба интензивност отколкото през 2004 г. Активността през предходната година се дължи до голяма степен на факта, че Наредба № 3 за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на средства от един фонд за допълнително пенсионно

осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионно дружество влезе в сила непосредствено в началото на периода – на 01.01.2004 г.

Определящ фактор за постигане на по-равномерно съотношение в пазарните дялове е и приетата през месец юни 2004 г. Инструкция за реда и начина на служебно разпределение на лицата, избрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Чрез нея се замени първоначално възприетия начин за служебно разпределение пропорционално на приетите от НОИ заявления за участие с подход, основаващ се на три критерия – постигната годишна доходност от пенсионния фонд, размер на начислените от пенсионноосигурителните дружества такси и брой приети индивидуални заявления за участие в универсален или професионален пенсионен фонд за тримесечието, предхождащо служебното разпределение. Очаква се новите критерии да доведат до повишаване на конкуренцията между пенсионноосигурителните дружества и предоставяне на по-добри условия за осигурените в тях лица.

За периода януари – декември 2005 г. подадените заявления за промяна на участие и за прехвърляне на суми от индивидуалните партии във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване са общо 95 502. От осигурени в универсален пенсионен фонд лица са подадени 83 275 заявления, а от лица осигурени в професионален пенсионен фонд – 9 296 заявления за промяна на участие. Пенсионноосигурителните дружества са се произнесли с отказ за 21,76% от общия брой подадени заявления за смяна на фонд. За прехвърляне на суми от доброволните пенсионни фондове са подадени 2 931 заявления, като получените откази са 854, което представлява 29,14 % от подадените заявления.

Брой лица, променили участието си във фондове за допълнително пенсионно осигуряване, и размер на прехвърлените средства

	УПФ		ППФ		ДФФ		Всичко	
	31.12. 2004 г.	31.12. 2005 г.	31.12. 2004 г.	31.12. 2005 г.	31.12. 2004 г.	31.12. 2005 г.	31.12. 2004 г.	31.12. 2005 г.
Среден брой осигурени лица	1 809 326	2 122 144	170 559	179 326	525 782	542 634	2 505 667	2 844 104
Общ брой лица, променили участието си	75 190	59 987	14 217	6 810	7 668	2 128	97 075	68 925
Относителен дял на лицата, променили участието си (%)	4,16	2,83	8,34	3,80	1,46	0,39	3,87	2,42
Среден размер на нетните активи за периода (хил. лв.)	187 592	350 985	172 325	227 072	289 063	371 712	648 980	949 769
Общ размер на прехвърлените средства за периода (хил. лв.)	10 366	10 925	21 987	12 100	7 085	2 643	39 438	25 668
Относителен дял на прехвърлените средства (%)	5,53	3,11	12,76	5,33	2,45	0,71	6,08	2,70

Броят на осигурените лица, променили участие или прехвърлили суми, през периода, намалява с 28 150 лица или с 29,00%, в сравнение със същия период на 2004 г.

В съответствие с по-малкия брой осигурени лица, променили участието си или прехвърлили средства, се наблюдава намаление и в отчетените трансфери на средства между фондовете. Спрямо предходната година се наблюдава спад в **общия размер на прехвърлените средства** от 13 769 хил. лв. или намаление от 34,91%. Най-голямо намаление в относителния дял на лицата, променили участието си, както и в относителния дял на прехвърлените средства се наблюдава при професионалните пенсионни фондове. Въпреки това тези фондове имат все още най-съществени относителни дялове и по двата от горепосочените показатели от всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

По специална поръчка на КФН през месец юли 2005 г. е проведено социологическо проучване на тема „Запознатост и нагласи спрямо частните пенсионни фондове“ с представителна извадка от 1000 лица, родени след 1959 г. и осигуряващи се във фонд за допълнително пенсионно осигуряване. Оказва се, че преобладаващата част от лицата, обект на изследването не познават условията за промяна на пенсионния си фонд. Склонни към смяна на фонда, в който се осигуряват са под 5% от лицата в изследваната съвкупност, а по-малко от 6% са подавали заявление с тази цел. Според проучването 55% от осигурените одобряват измененията и допълненията на Наредба №3 на КФН, в сила от 01.07.2005 г, въвеждащи изискване за нотариална заверка на заявленията за промяна на участие в задължителен пенсионен фонд или прехвърляне на средства по индивидуални партии в доброволните фондове, инициирани във връзка със злоупотреби с правата на осигурените.

13.2. Анализ на участниците на пазара по предоставяне на услуги по допълнително пенсионно осигуряване

13.2.1. Пенсионноосигурителни дружества

Към 31 декември 2005 г. средният размер на капиталовата адекватност на пенсионноосигурителните дружества е 94,91%, при нормативно определен размер от не по-малко от 50 на сто от минималния капитал, като по дружества варира между 56,78% и 105,86% с изключение на едно ПОД чиято капиталова адекватност е 218,12%. Спрямо предходната година се наблюдава нарастване на средната стойност на показателя, от 86,07 % към 31.12.2004 г. на 94,91 % към 31.12.2005 г.

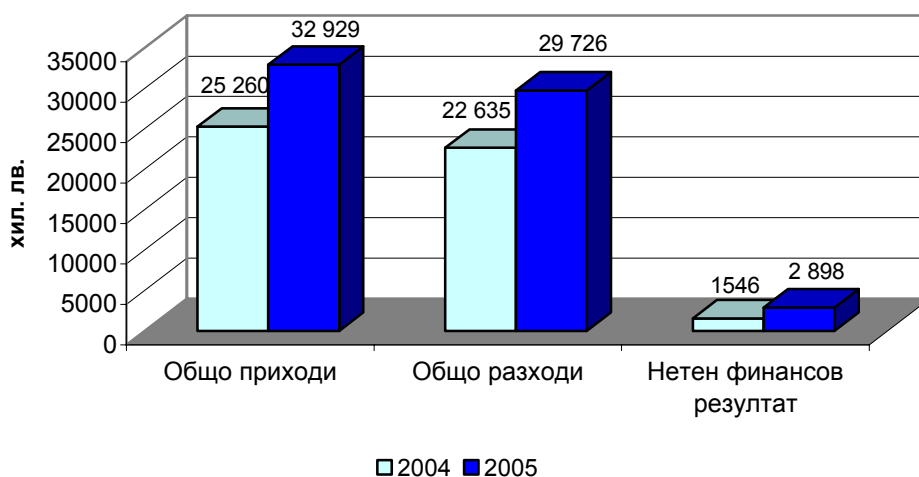
През 2005 г. увеличение в размера на регистрирания основен капитал се наблюдава при едно пенсионноосигурително дружество с 1 000 хил. лв. Същевременно **степената на покритие на регистрирания капитал** за повечето дружества е в границите между 28,78% - 99,05%, с изключение на едно ПОД, чийто собствен капитал покрива 219,82% от регистрирания. Средната стойност на показателя за 2005 г. е 86,13% спрямо 79,14% за 2004 г., т. е. отчита се нарастване степента на покритие на регистрирания капитал.

Стойностите на финансово-икономическите показатели за оценка на резултатите от дейността на ПОД към 31.12.2005 г. в сравнение с тези към 31.12.2004 г. са представени в *Приложение 13.2.1.*

За 2005 г. шест пенсионноосигурителни дружества имат положителна стойност на показателя **ръст на активите** на ПОД, а две – отрицателна. Средната стойност на показателя е 9,51% спрямо 30,39% за 2004 г. Стойността на показателя намалява, в резултат на по-бавните темпове на нарастване на активите на ПОД през 2005 г. в сравнение с 2004 г. За отделните дружества показателят ръст на активите е в границите между -3,92% и 35,40%.

Степента на покритие на активите на управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване за повечето дружества е в границите между 1,95% - 6,48%, с изключение на две ПОД, чиито активи покриват съответно 56,01% и 23,10% от активите на управляваните фондове. Средната стойност на показателя към 31.12.2005 г. е 13,34% спрямо 29,30% към 31.12.2004 г. Намалението в степента на покритие на активите в управляваните фондове за допълнително пенсионно се дължи на по-високия темп на нарастване на активите на фондовете, спрямо активите на ПОД.

Финансови показатели на пенсионноосигурителните дружества за 2004 и 2005 г.

През 2005 г. **общите приходи** на пенсионните дружества нарастват с 30,36%, спрямо отчетените през предходната година. *Приходите от такси и удържки* запазват преобладаващия си дял (78,02%) в общите приходи на пенсионноосигурителните дружества. Размерът им бележи ръст от 25,82% на годишна база, достигайки 25 690 хил. лв. За това допринасят както по-високите постъпления от осигурителни вноски в резултат на нарасналия брой осигурени лица, така и повишените постъпления от инвестиционна такса, в резултат на високата доходност, реализирана при управлението на активите на пенсионните фондове.

Стойностите на показателя **приходи от такси и удържки на едно осигурено лице** се увеличават в абсолютна стойност при всички дружества. Средната стойност за 2005 г. възлиза на 8,11 лв. спрямо 6,74 лв. за предходната година. Приходите на всички дружества от такси и удържки през 2005 г. се увеличават с по-бърз темп от нарастването на броя на участниците в управляваните фондове за допълнително пенсионно, поради което показателят също се повишава. Стойността на показателя за отделните дружества е в границите между 4,89 лв. и 11,05 лв.

Приходите от такси и удържки на 100 лева активи на фондовете към 31.12.2005 г. са между 2,11 лв. и 2,98 лв. Средната стойност на показателя възлиза на 2,44 лв. спрямо 2,68 лв. през 2004 г. Стойността на показателя за всички дружества с изключение на едно ПОД намалява поради увеличение на активите с темп, който изпреварва темпа на нарастване на приходите от такси и удържки.

По-значително е увеличението на другият компонент на общите приходи на ПОД, а именно *приходите от управление на собствените средства*. Стойността им към 31.12.2005 г. възлиза на 7 239 хил. лв., с което отбелязва 49,50% ръст за последните 12 месеца. Делът на приходите от управление на собствените средства в общите приходи на ПОД нараства от 19,17% за 2004 г. на 21,98% за 2005 г.

Общите разходи на пенсионноосигурителните дружества нарастват с темп приблизителен на ръста на приходите – 31,33% на годишна база. Все още приходите от такси и удръжки не могат да покрият направените от пенсионноосигурителните дружества разходи за осъществяване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване. За това свидетелства средната стойност на показателя приходи от такси и удръжки на 100 лв. разходи за дейността, която към края на декември 2005 г. възлиза на 86,42 лв. Наблюдава се обаче повишение на стойността на показателя, сравнено с тази за 2004 г. - 81,70 лв.

Разходите за дейността на ПОД на 1 участник в управляваните пенсионни фондове към 31.12.2005 г. са между 6,68 лв. и 15,12 лв. Средната стойност на показателя възлиза на 9,98 лв. спрямо 10,39 лв. през 2004 г. По отношение на отделните дружества стойността на показателя намалява за три ПОД, а за останалите пет дружества нараства.

Разходите за дейността на 100 лева активи на фондовете към 31.12.2005 г. са между 1,29 лв. и 6,50 лв. Средната стойност на показателя възлиза на 3,25 лв. спрямо 5,51 лв. през 2004 г. Стойността на показателя за всички дружества с изключение на едно ПОД намалява поради увеличение на активите с темп, който изпреварва темпа на нарастване на разходите.

Общият нетен финансов резултат на осемте лицензирани дружества, извършващи дейност по допълнително пенсионно осигуряване за периода януари - декември 2005 г. нараства с 87,45% в сравнение с предходната година, достигайки стойност от 2 898 хил. лв. С положителен нетен финансов резултат приключват периода пет от пенсионноосигурителните дружества, в сравнение с 2004 г., когато на печалба приключват четири от дружествата. Факторите, допринесли за подобряването на финансовия резултат, са увеличените приходи от такси и удръжки, от управление на собствени средства на дружествата, както и доброто администриране на разходите, свързани с управлението на пенсионните фондове

Средната стойност на показателя за **ефективност на дейността** на ПОД е 107,37%, като спрямо предходната година се наблюдава известно нарастване, което се дължи на по-високия темп на нарастване на приходите в сравнение с разходите. Стойността на показателя за отделните дружества е в границите между 65,91% и 159,40%.

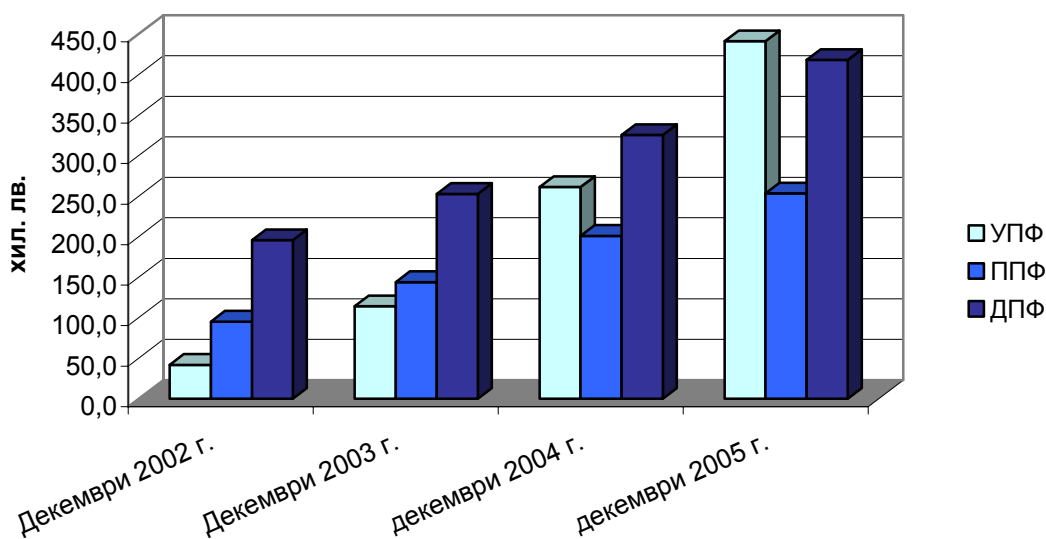
За трите дружества отчетли загуба през 2005 г. **рентабилността на капитала** запазва отрицателните стойности от предходната година. Най-високата рентабилност на капитала е 31%, а най-ниската рентабилност е -35,58%. Средната стойност на показателя за рентабилност на собствения капитал през 2005 г. е 1,52% спрямо 1,90% за 2004 г, т.е. наблюдава се намаление на рентабилността.

Поради отрицателния текущ финансов резултат от дейността през 2005 г. същите три ПОД имат и отрицателна **рентабилност на активите**. Средната стойност на показателя към 31.12.2005 г. е 1,48% спрямо 0,72% за 2004 г., наблюдава се нарастване на рентабилността. Най-ниската рентабилност е (-31,07%), а най-високата е 26,99%. Рентабилността на активите на четири ПОД се повишава, а на останалите дружества – понижава.

13.2.2. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване

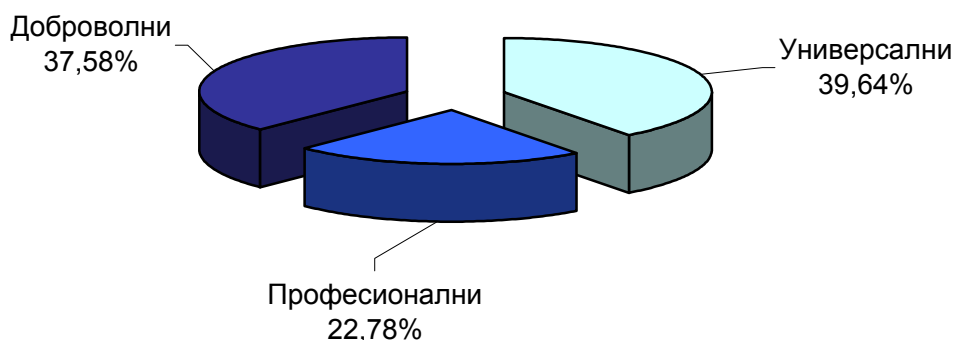
През отчетната година размерът на нетните активи на фондове за допълнително пенсионно осигуряване нараства в следствие на постъпленията от осигурителни вноски и реализираната положителна доходност от инвестиране на акумулираните средства. Към 31 декември 2005 г. нетната стойност на активите, концентрирани в пенсионните фондове достига 1 112 122 хил. лв. като ръста на годишна база е 41,24%% спрямо 54,00% за 2004 г.

Динамика на разпределението на нетните активи по фондове

Най-динамично е изменението на активите на универсалните фондове, като ръстът им е значително по висок от този на професионалните и доброволните фондове. В края на 2005 г. **нетните активи**, акумулирани в универсалните пенсионни фондове са в размер на 440 844 хил. лв., като стойността им нараства със 68,82% за последните 12 месеца. Като основни причини за високия темп на нарастване могат да се посочат увеличаването на броя осигурени лица в този вид фондове, постигнатата висока доходност от управлението на активите, както и увеличението на постъпленията от осигурителни вноски, свързано с големия брой осигурени лица в тези фондове и нарастването на задължителната вноска до 4% през 2005 г. Спрямо предходната година обаче се наблюдава спад в стойността на показателя ръст на активите съответно от 128,00% към 31.12.2004 г. на 68,82% към 31.12.2005 г.

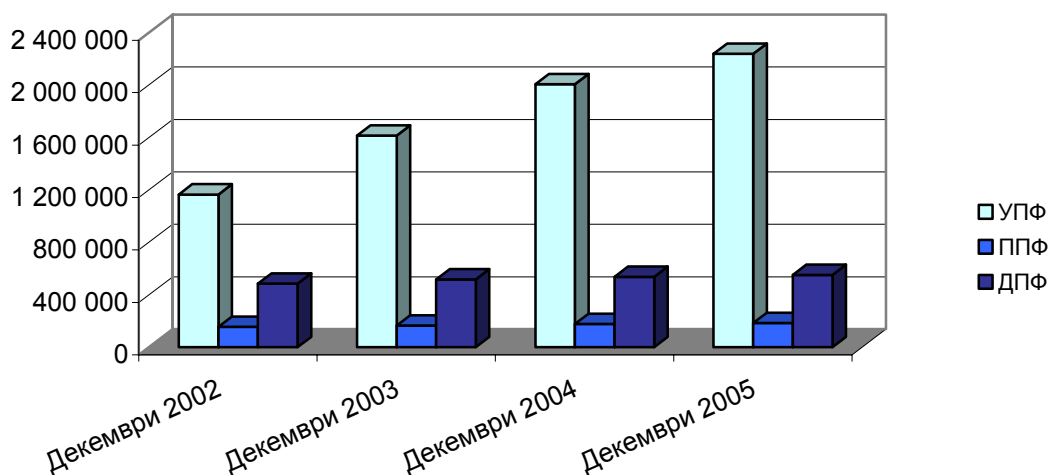
Разпределение на нетните активи между фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31 декември 2005 г.

През 2005 г. нетната стойност на активите, акумулирани в универсалните фондове, превиши тази на активите в доброволните пенсионни фондове. Поради дългия период от време, през който функционират доброволните фондове, в тях бе концентрирана най-голяма част от общите активи на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Към края на отчетния период стойността на нетните им активи възлиза на 417 968 хил. лв., отбелязвайки ръст на годишна база в размер на 28,42% спрямо 29% за 2004 г. При доброволните пенсионни фондове се наблюдава леко покачване от 28,19% към 31.12.2004 г. на 28,87% към 31.12.2005 г. Нетната стойност на активите, акумулирани от професионалните пенсионни фондове, достига 253 311 хил. лв., като нараства с 26,13% за последните 12 месеца.

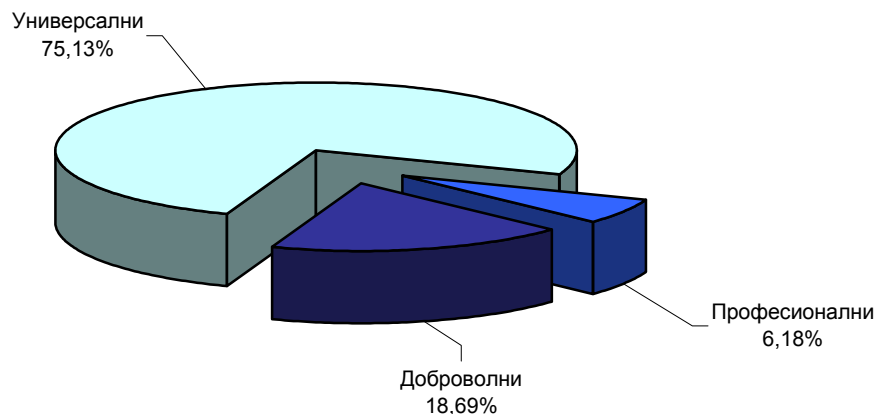
Броят на лицата, осигурени във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към края на 2005 г. отбелязва ръст от 9,40% спрямо края на 2004 г., достигайки 2 971 839 души. При трите вида фонда прирастът на броя осигурени лица през отчетната година бележи спад в сравнение с 2004 г. – при универсалните от 24,22% към 31.12.2004 г. на 11,71% към 31.12.2005 г., при професионалните от 6,72% към 31.12.2004 г. на 3,58% към 31.12.2005 г. и при доброволните от 3,67% към 31.12.2004 г. на 2,70% към 31.12.2005 г.

Динамика в разпределението на осигурените лица по фондове

Най-голяма част от тях са концентрирани в универсалните пенсионни фондове, където се осигуряват 2 239 512 лица. Осигуряващи се към 31 декември 2005 г. в професионалните пенсионни фондове са 182 476 лица, а в доброволните фондове - 549 851 лица.

Разпределение на осигурените лица между фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31 декември 2005 г.

През 2005 г. и при трите вида фондове за допълнително пенсионно осигуряване се отчита ръст на акумулираните средства, значително изпреварващ прираста на броя на осигурените лица. Това е причина за поредното нарастване на стойността на показателя **среден размер на натрупаните средства на едно осигурено лице**. Най-съществено е увеличението на стойността на този показател за универсалните фондове. Към края на периода тя достига 196,85 лв., като ръстът спрямо края на 2004 г. е 51,13%. Поради по-високия размер на вноската в професионалните пенсионни фондове (12% от brutното възнаграждение за първа категория труд и 7% за втора категория труд) средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице в тези фондове е значително по-висок. Към 31 декември 2005 г. той възлиза на 1388,19 лв., като нарастването за последните 12 месеца е 21,78%. Средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице в доброволните пенсионни фондове към края на отчетния период е 760,14 лв. Тази стойност бележи 25,05% ръст за анализирания период.

През разглеждания период значително се увеличават и **постъпленията от осигурителни вноски**. За 2005 г. те достигат обща стойност от 308 215 хил. лв., като за предходната година тази сума е била с 22,56% по-малка. Основен принос за нарастването имат универсалните пенсионни фондове. Общият размер на постъпленията от осигурителни вноски в тези фондове реализира ръст на годишна база от 23,98%, достигайки 165 844 хил. лв. Постъпленията в професионалните пенсионни фондове за периода възлизат на 46 943 хил. лв. Те обаче намаляват с 1,36% в сравнение с отчетените през 2004 г.

Постъпилите в доброволните пенсионни фондове осигурителни вноски през годината са на обща стойност 95 427 хил. лв. Наблюдава се 36,09% ръст на годишна база. Най-съществени са постъпленията в тези фондове през месец декември 2005 г., което до голяма степен се отдава на изплащането в края на годината на премии и допълнителни трудови възнаграждения на осигурените лица. В рамките на периода се

променя структурата на тези постъпления – докато към края на 2004 г. преобладаващ дял заемат вноските от работодател, то към 31.12.2005 г. личните вноски вече формират 56,67% от общият размер на постъпленията. През разглеждания период вноските от работодател обхващат 41,46% от постъпленията, а тези от друг осигурител - 1,87%.

Всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване реализират **доходност** на годишна база за последния 24-месечен период, по-висока от основния лихвен процент и инфлационните равнища за същия период, с което е постигнато реално нарастване на пенсионните спестявания на осигурените. Фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване отчитат за периода, доходност, надвишаваща определеното равнище на минимална доходност от 5,63% за универсалните и 5,80% за професионалните пенсионни фондове. Нито един от задължителните фондове не е прехвърлил горната граница от 13,13% за УПФ и 13,54% за ППФ, респективно заделил резерв за гарантиране на минималната доходност.

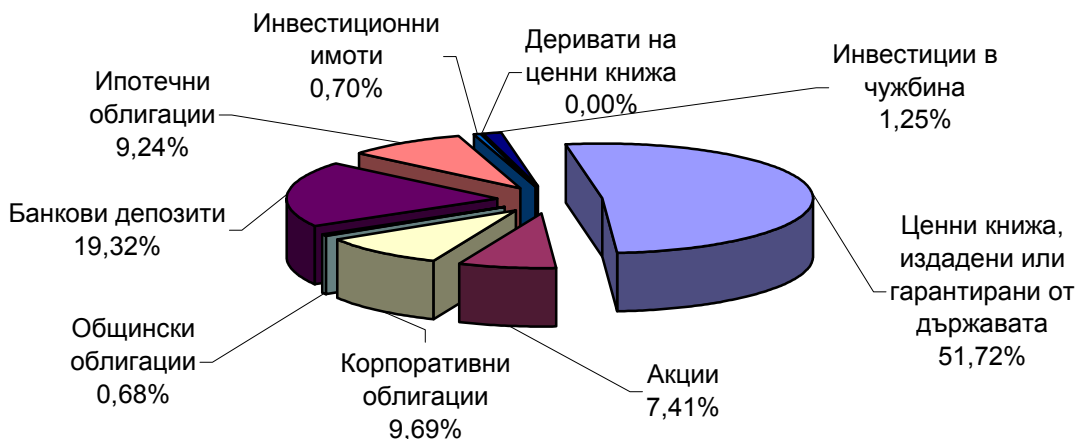
Постигнатата от универсалните пенсионни фондове **среднопретеглена доходност** на годишна база за периода 01.01.2003 - 31.12.2005 г. е 9,38%, като между осемте универсални фонда тя варира от 8,27% до 10,92%. Два от универсалните фондове УПФ „Доверие“ и УПФ „Лукойл Гарант България“ са постигнали доходност по-висока от среднопретеглената, съответно 10,37% и 10,92%. Среднопретеглената доходност на професионалните фондове за последния 24-месечен период е 9,67% на годишна база. По-висока от среднопретеглената доходност са реализирали ППФ „Доверие“ и ППФ „Лукойл Гарант България“ – съответно 11,41% и 10,77%, като доходността постигната от ППФ „Доверие“ е най-високата, постигната от фонд за допълнително пенсионно осигуряване през периода. Най-ниската реализирана доходност от професионален пенсионен фонд е 8,38%. От 8,23% до 11,08% варира доходността при доброволните пенсионни фондове, като среднопретеглената доходност при тези фондове е 9,64% на годишна база. Три от доброволните фондове са превишили среднопретеглената доходност, а именно – ДПФ „Доверие“ (11,08%), „ДЗИ – ДПФ“ (10,25%) и ДПФ „Алианс България“ (10,04%).

Общата стойност на **инвестициите** на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.12.2005 г. е 1 082 462 хил. лв. Размерът им нараства с 37,71% за последните 12 месеца, което се дължи на значителното увеличение на акумулираните от пенсионните фондове активи. Инвестираните средства на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване формират 96,87% от общата стойност на балансовите активи.

През 2005 г., за разлика от предходните години, най-голям дял в общите инвестиции на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване имат универсалните пенсионни фондове – 40,10%. Инвестираните от доброволните фондове средства представляват 36,79% от общата стойност на инвестициите на трите вида фонда, а тези на професионалните фондове – 23,11%. Структура на инвестициите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.12.2005 г. е представена в **Приложение 13.2.2.**

Средствата на пенсионните фондове се инвестират почти изцяло в страната, като дялът на **инвестициите в чужбина** е малко над 1%. Това се дължи на по - високата доходност, която реализират пенсионните фондове на местния пазар, респективно по-ниските лихвени равнища на международните финансови пазари.

Структура на агрегирания инвестиционен портфейл на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31 декември 2005 г.

Към края на 2005 г. в структурата на агрегирания инвестиционен портфейл на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване продължават да преобладават **ценните книжа, издадени или гарантирани от държавата**. Техният относителен дял намалява с 4,02 процентни пункта, спрямо делът им година по-рано. Най-голям продължава да е делът на държавните ценни книжа (ДЦК) в структурата на портфейла на професионалните фондове – 56,00%. Спрямо края на предходната година той се свива с 1,35 процентни пункта. При универсалните пенсионни фондове инвестициите в ДЦК намаляват до 54,86% при 57,11 в края на 2004 г. Най-малък е делът на ДЦК в инвестиционния портфейл на доброволните фондове (45,62%), като при тях се наблюдава и най-голямо намаление за последните 12 месеца на инвестираните в този финансов инструмент средства – 7,98 процентни пункта. Независимо от известният спад, относителният дял на ДЦК в портфейла на доброволните пенсионни фондове все още значително надвишава определения по Кодекса за социално осигуряване минимум от 30%.

Предвижда се от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, да бъдат премахнати законово установените минимални прагове за инвестиции в ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата. При наличие на достатъчно привлекателни алтернативни финансови инструменти по-голяма част от инвестиционния портфейл на пенсионните фондове би могла да бъде насочена към инвестиции на фондовата борсата.

Банковите депозити запазват второто място в структурата на общия инвестиционен портфейл на допълнителните пенсионни фондове, като относителният им дял се променя незначително спрямо края на 2004 г. Увеличение на дела им е отчетено единствено в структурата на портфейла на доброволните фондове – 2,94 процентни пункта ръст за последните 12 месеца. Стабилната банкова система и високите лихвени равнища в страната спрямо тези в ЕС са предпоставки за предпочитанията към този тип инвестиционен инструмент.

Интересът към инвестиции в **ипотечни облигации** се запазва и през 2005 г. Най-силно застъпен е този финансов инструмент в инвестиционния портфейл на доброволните пенсионни фондове (11,34%). Факторите, определящи относително големия им дял в портфейла на пенсионните фондове, са по-високата доходност, която

предлагат в сравнение с тази от държавните ценни книжа и банковите депозити и същевременно сравнително niskият риск. Развитието на ипотечното кредитиране също оказва благоприятен ефект в тази насока.

През разглеждания период се отчита засилващ се интерес към инвестиции на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване в **акции и корпоративни облигации**. В края на 2005 г. относителният им дял в агрегирания портфейл на пенсионните фондове достига 17,09% при 10,49% в края на 2004 г. В абсолютно изражение, размерът на средствата инвестирани в акции и корпоративни облигации достига 185 016 хил. лв. Тези инвестиции според законите изисквания задължително се осъществяват на регулиран пазар на ценни книжа. Имайки предвид това, по-високият дял на инвестираните средства в тези финансови инструменти неминуемо ще допринесе за развитието на капиталовия пазар и в частност за разрастване на борсовата търговия в България.

Въпреки абсолютния ръст на средствата, инвестирани в **общински облигации и инвестиционни имоти**, относителният им дял до голяма степен се запазва непроменен през отчетния период.

Към края на разглеждания период активи на нито един от допълнителните пенсионни фондове не са инвестирани в **деривативни инструменти** (пут опции на индекси и облигации), търгувани на регулирани пазари на ценни книжа с цел намаляване на инвестиционните рискове. Определящи за това са отсъствието на тази инвестиционна алтернатива на местен регулиран пазар на ценни книжа и слабия интерес от страна на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към инвестиране в деривати на ценни книжа, търгувани на чуждестранни регулирани пазари на ценни книжа.

Либерализиране на нормативните изисквания към инвестиционния режим на пенсионните фондове е предвидено в проект на Закон за изменение и допълнение на КСО⁵⁴. В него се предвижда премахване на законово установените минимални прагове за инвестиции в ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, а също така се дава възможност активите на пенсионните фондове да бъдат инвестирани в сравнително нови за българския пазар финансови инструменти, като акции от акционерни дружества със специална инвестиционна цел, акции и/или дялове от колективни инвестиционни схеми и др. Някои от горните прагове за инвестиции по видове инструменти биват завишени или отпадват, като същевременно се предвиждат определени допълнителни ограничения, целящи повишаване на качеството и сигурността на инвестициите. Либерализирането на инвестиционния режим на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване се очаква да доведе до по-балансирано и гъвкаво управление на акумулираните средства.

Разширяването на ограниченията за сега съществуващите инвестиционни възможности и включването на нови такива ще позволи на пенсионните дружества да формират портфейли с различен инвестиционен риск, които да бъдат избирани от осигурените в зависимост от техните предпочитания за доходност и от времето, което им остава до пенсиониране. Като цяло, идеята за наличието на фондове с различна доходност и риск се одобрява от осигуряващите се, според социологическото проучване „Запознатост и нагласи спрямо частните пенсионни фондове“. Около 56% от лицата биха предпочели фонд с по-ниско рисково управление на средствата, а 33% такъв с по-високо рисково управление и съответно по-висока очаквана доходност (11% не могат да преценят).

⁵⁴ Законът за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване е приет с решение на Народното събрание (обн., „ДВ“, бр. 17 от 24.02.2006 г.)

Приложения⁵⁵

Приложение 1.1.1. Директиви, транспонирани в българското законодателство, регулиращо инвестиционната дейност, в края на 2005

Директива 93/22/ЕЕС за инвестиционните услуги в областта на ценните книжа.

Директива 93/6/ЕЕС за капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции.

Директива 97/9/ЕО относно схемите за компенсиране на инвеститорите.

Директива 98/31/ЕО за изменение и допълнение на Директива 93/6/ЕИО относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции.

Директива 98/33/ЕО за изменение на член 12 от Директива 77/780/ЕИО на Съвета относно започването и упражняването на дейността на кредитните институции, на член 2, 5, 6, 7 и 8 и на приложения II и III към Директива 89/647/ЕИО на Съвета относно коефициента на платежоспособност на кредитните институции, както и на член 2 и на приложение II към Директива на Съвета 93/6/ЕИО относно капиталовата адекватност на инвестиционните дружества и кредитните институции.

Директива 85/611/ЕЕС относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа.

Директива 2001/107/ЕО за изменение на Директива 85/611/ЕИО на Съвета за координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, (ПКИПЦК) с оглед регулиране на управляващите дружества и опростяване на проспектите.

Директива 2001/108/ЕО за изменение на Директива 85/611/ЕИО на Съвета за координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (ПКИПЦК) относно инвестициите на ПКИПЦК.

Директива 2003/6/ЕО относно злоупотребата с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба).

Директива 2003/124/ЕО за прилагане на Директива 2003/6/ЕО относно определението и публичното оповестяване на вътрешна информация и относно определението за манипулиране на пазара.

Директива 2003/125/ЕО за прилагане на Директива 2003/6/ЕО за справедливото представяне на инвестиционни препоръки и оповестяването на конфликт на интереси.

Директива 2004/72/ЕО за прилагане на Директива 2003/6/ЕО относно приетите пазарни практики, определянето на вътрешна информация по отношение на деривати на продукти, изготвянето на списъци на вътрешни лица, уведомяването за извършването на сделки от управляващия орган и уведомяването относно съмнителни сделки.

Директива 2003/71/ЕО относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и относно изменение на Директива 2001/34/ЕО.

Директива 2002/47/ЕО относно финансови обезпечения.

Директива 2002/87/ЕО относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните предприятия, принадлежащи към един финансов конгломерат, и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО, 79/267/ЕИО, 92/49/ЕИО, 92/96/ЕИО, 93/6/ЕИО и 93/22/ЕИО на Съвета и Директиви 98/78/ЕО и 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

⁵⁵ Номерацията на приложенията посочва главата от текста на Отчета за дейността на КФН, към която се отнася конкретното приложение

Приложение 1.1.2.

Европейски директиви, транспонирани в Кодекса за застраховането

С кодекса изцяло се въвеждат целите и разпоредбите на действащите Европейски директиви в сферата на застраховането – общо 23 на брой, в т.ч. 17 директиви, касаещи общото застраховане и животозастраховането, застрахователното посредничество и застрахователния надзор и 6 директиви, отнасящи се до задължителното застраховане, получили названието „автомобилни директиви“.

Транспонирани са разпоредбите на:

Директива 73/239/ЕИО от 24.07.1973 г. относно съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с осъществяване на дейност по общо застраховане (I-ва Директива по общо застраховане);

Директива 88/357/ЕИО от 22.06.1988 г. за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби относно общото застраховане, създаване на благоприятни условия за свободно предоставяне на услуги и изменение на директива 73/239/ЕИО (II-ра Директива по общо застраховане).

Директива 92/49/ЕИО от 18.06.1992 г. за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, засягащи имущественото застраховане и изменяща директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (III-та Директива по общо застраховане).

Директива 2002/83/ЕИО на Европейския парламент и на Съвета от 05.11.2002 г. относно животозастраховането (включваща следните директиви: Директива 79/267/ЕИО за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с осъществяване на дейност по пряко животозастраховане (I-ва Директива по живот); Директива 90/619/ЕИО за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с осъществяване на дейност по пряко животозастраховане, които предвиждат разпоредби, улесняващи ефективното упражняване на свободата на предлагане на услуги и изменяща Директива 79/267/ЕИО (II-ра Директива по живот); Директива на Съвета 92/96/ЕИО за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, отнасящи се до прякото животозастраховане и изменяща Директиви 79/267/ЕИО и 90/619/ЕИО (III-та Директива по живот) и Директива 2002/12/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5.03.2002 г., изменяща Директива 79/267/ЕИО по отношение на изискванията за границата на платежоспособност на компаниите, извършващи животозастраховане.

Директива на Съвета 64/225/ЕИО от 25.02.1964 г. за премахване на ограниченията на свободата на учредяване и свободата на предлагане на услуги по отношение на презастраховане и ретроцесия.

Директива 73/240/ЕИО от 24.07.1973 г. за премахване на ограниченията за свободата на учредяване в областта на прякото имуществено застраховане.

Директива 76/580/ЕИО от 29.06.1976 г. за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с осъществяване на дейност по имуществено застраховане.

Директива 78/473/ЕИО от 30.05.1978 г. за съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани със съзастраховане.

Директива 84/641/ЕИО от 10.12.1984 г. изменяща, в частност по отношение на Помощ при пътуване, Първа директива -73/239/ЕИО.

Директива 87/343/ЕИО от 22.06.1987 г., изменяща по отношение на кредитно застраховане и застраховка на гаранции Първа директива 73/239/ЕИО относно съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с осъществяване на дейност по общо застраховане.

Директива 87/344/ЕИО от 22.06.1987 г. относно съгласуване на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби по застраховане на правни разноски.

Директива 91/371/ЕИО от 20.06.1991 г. за прилагането на Споразумението между Европейската икономическа общност и Конфедерация Швейцария относно пряко застраховане, различно от животозастраховането.

Директива 95/26/ЕИО на Съвета и Европейския парламент за изменение на Директиви 77/780/ЕИО и 89/646/ЕИО в областта на кредитните институции, 73/239 и 92/49 в областта на имущественото застраховане, 79/267/ЕИО и 92/96/ЕИО в областта на животозастраховането, 93/22/ЕИО за инвестиционните фондове и 85/611/ЕИО в областта на предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, с оглед засилване на умерения контрол.

Директива 98/78/ЕС на Съвета и Европейския парламент от 27.10.1998 г. за допълнителния надзор над застрахователите в застрахователните групи.

Директива 2001/17/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 19.03.2001 г. за реорганизацията и ликвидацията на застрахователни предприятия.

Директива 2002/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5.03.2002 г., изменяща Директива 73/239/ЕИО по отношение на изискванията за границата на платежоспособност на компаниите, извършващи общо застраховане.

Директива 2002/92/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 09.12.2002 г. за застрахователното посредничество.

В частта „Задължително застраховане“ на кодекса са въведени разпоредбите на следните Европейски директиви:

Директива 72/166 ЕИО от 24.04.1964 г. относно застраховка „Зелената карта“.

Директива 84/5/ЕИО от 30.12.1983 г. за сближаване на законите на държавит членки по отношение на застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването на моторни превозни средства (МПС).

Директива 90/232/ЕИО от 14.05.1990 г. за сближаване на законите по отношение застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването на МПС.

Директива 90/618/ЕИО от 8.11.1990 г., изменяща директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО по отношение на застраховка „Гражданска отговорност на МПС“.

Директива 2000/26/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 16.05.2000 г. за сближаването на законите на държавите-членки, свързани със застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването на МПС и изменяща Директива 73/239/ЕИО и Директива 88/357/ЕИО.

Директива 2005/14/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 11.05.2005 г. изменяща Директиви 72/166/ЕИО, 84/5/ЕИО, 88/357/ЕИО и 90/232/ЕИО и Директива 2000/26/ЕС на Европейския парламент и Съвета относно застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването на МПС.

Приложение 2.1.1.

Брокери и инвестиционни консултанти, получили или загубили право да упражняват дейност, през 2005 г.

Брокери	Инвестиционни консултанти
Лица, успешно положили изпита за придобиване на право за извършване на дейност	
1. Атанас Тодоров Ангелов 2. Борислав Божидаров Симеонов 3. Васил Венциславов Стефанов 4. Владимир Евгениев Нечев 5. Георги Георгиев Койнов 6. Гергана Атанасова Янева 7. Детелина Георгиева Георгиева 8. Драган Ангелов Драганов 9. Елисавета Арсениева Арсениева 10. Любомир Павлов Бояджиев 11. Нели Манолова Петрова 12. Нина Рангелова Николова 13. Паско Колев Пасев 14. Петко Илиев Вълков 15. Пламен Йорданов Ганчев 16. Радосвета Йорданова Йорданова 17. Татьяна Ивова Георгиева 18. Теодора Николова Даскалова 19. Христо Димитров Терзиев 20. Христо Панайотов Дженов	1. Борислава Трайчева Димитрова-Великова 2. Драган Ангелов Драганов 3. Драгомир Христов Великов 4. Искра Димитрова Димитрова 5. Любомир Павлов Бояджиев 6. Мая Красенова Станчева 7. Мирослав Методиев Георгиев 8. Нигохос Крикоров Канарян 9. Николай Божидаров Добружански 10. Петко Илиев Вълков 11. Пламен Йорданов Ганчев 12. Ралица Симеонова Стоянова 13. Росица Пенева Пенева 14. Стефан Дамянов Петров 15. Татьяна Ивова Георгиева
	Лица с призната квалификация
	1. Калин Красимиров Методиев 2. Десислава Иванова Йорданова 3. Георги Георгиев Койнов 4. Боян Цанков Петков 5. Вера Георгиева Сотирова 6. Георги Иванов Милев
Лица, чието право за извършване на дейност бе отнето от КФН	
1. Огнян Йорданов Смилянков 2. Емил Николов Шарков 3. Мариан Иванов Предов	1. Ваня Ангелова Механджийска 2. Иван Василев Гергинов

Приложение 2.1.А.

Проспекти за публично предлагане на ценни книжа

Име на дружеството	Публично предлагане	Тип ценни книжа
Решения за потвърждаване на внесени проспекти		
„Стопанска и инвестиционна банка“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Евролизинг“ ЕАД	вторично	корпоративни облигации
ТБ „Юнионбанк“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Ти Би Ай Кредит“ ЕАД	вторично	корпоративни облигации
„АутоБохемия“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Доверие – Обединен Холдинг“ АД	вторично	корпоративни облигации
„ХипоКредит“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Технологичен център-институт по микроелектроника“ ЕАД	вторично	корпоративни облигации
„Българо-Американска Кредитна банка“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Енемона“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Ти Би Ай Кредит“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Финанс Консултинг 2002ж ЕАД	вторично	корпоративни облигации
„ХипоКредит“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Българска Пощенска Банка“ АД	вторично	корпоративни облигации
„ОББ“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Аутобохемия“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Интерлийз Ауто“ ЕАД	вторично	корпоративни облигации
„Софарма“ АД	вторично	корпоративни облигации
ТБ „Алианц България“ АД	вторично	ипотечни облигации
„Стопанска и инвестиционна банка“ АД	вторично	ипотечни облигации
Община Шумен	вторично	общински облигации
Община Стара Загора	вторично	общински облигации
„А. В. Билдингс“ АД	вторично	акции
„Транскарт“ АД	вторично	акции
„Еуротера България“ АД	вторично	акции
ЗД „Евро Инс“ АД	вторично	акции
„Уеб Медия Груп“ АД	първично	акции
„Стърджан Акуафармс България“ АД	първично	акции
Откази от потвърждаване на проспекти		
„Хигия“ АД	вторично	акции
„София Комерс - Заложни къщи“ АД	първично	акции
„СТС Финанс“ АД	първично	акции
Освобождаване от задължение за публикуване на проспект		
Сосиете Женерал СА, Франция	първично	акции
Прекратено административно производство по заявление за потвърждаване на проспект		
„Евробанк“ АД	вторично	корпоративни облигации
Производства в процес на разглеждане към 31.12.2005 г.		
„Златен лев Холдинг“ АД	вторично	акции
„Търговска лига – Национален Аптечен Център“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Доверие – Обединен Холдинг“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Феър Плей Интернешънъл“ АД	вторично	корпоративни облигации
„БМ Лизинг“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Св. Св. Константин и Елена Холдинг“ АД	вторично	корпоративни облигации
„Алианц България Финансиер“ ЕАД	вторично	корпоративни облигации

Приложение 2.1.3Б

Емисии ценни книжа, вписани в и отписани от регистъра, воден от КФН, през 2005 г.

Име на дружество	Тип ценни книжа
Регистрирани емисии едновременно с потвърждаването на проспекта за публично предлагане	
„Стопанска и инвестиционна банка“ АД	корпоративни облигации
„Евролизинг“ ЕАД	корпоративни облигации
ТБ „Юнионбанк“ АД	корпоративни облигации
„Ти Би Ай Кредит“ ЕАД	корпоративни облигации
„АутоБохемия“ АД	корпоративни облигации
„Доверие – Обединен Холдинг“ АД	корпоративни облигации
„ХипоКредит“ АД(3 емисии)	корпоративни облигации
„Технологичен център – институт по микроелектроника“ ЕАД	корпоративни облигации
„Българо-Американска Кредитна банка“ АД	корпоративни облигации
„Енемона“ АД	корпоративни облигации
„Ти Би Ай Кредит“ АД	корпоративни облигации
„Финанс Консултинг 2002“ ЕАД	корпоративни облигации
„Българска Пощенска Банка“ АД	корпоративни облигации
„ОББ“ АД	корпоративни облигации
„Аутобохемия“ АД	корпоративни облигации
„Интерлийз Ауто“ ЕАД	корпоративни облигации
„Софарма“ АД	корпоративни облигации
ТБ „Алианц България“ АД	ипотечни облигации
„Стопанска и инвестиционна банка“ АД	ипотечни облигации
Община Шумен	общински облигации
Община Стара Загора	общински облигации
„А. В. Билдингс“ АД	акции
„Транскарт“ АД	акции
„Еуротера България“ АД	акции
ЗД „Евро Инс“ АД	акции
Регистрирани емисии с цел търговия на регулиран пазар	
<i>в резултат на увеличение на капитала</i>	
„Инвестор БГ“ АД	акции
„ДЗИ банк“ АД	акции
„Стопанска и инвестиционна банка“ АД	акции
„Интерлоджик - имоти“ АД	акции
„Българска роза Севтополис“ АД	акции
<i>в процес на разглеждане към 31.12.2005 г.</i>	
„Интерлоджик лизинг“ АД	акции
„Елма“ АД	акции
<i>след успешно приключване на първично публично предлагане</i>	
„Стърджан Акуафармс България“ АД	акции
„Уеб Медия Груп“ АД	акции
Отписани емисии ценни книжа	
„Алфа Ууд България“ АД	акции
„Прософт“ АД	корпоративни облигации
„Ти Би Ай Кредит“ АД	корпоративни облигации
„ОББ“ АД	корпоративни облигации
„БАКБ“ АД	ипотечни облигации
„Българска пощенска банка“ АД	ипотечни облигации

Приложение 2.1.3В

Публични дружества и емитенти, вписани и отписани от регистъра, воден от КФН, през 2005 г.

Име на дружество	Тип
Дружества, вписани едновременно с потвърждаването на проспекта за публично предлагане	
„А.В.Билдингс“ АД	публично дружество
„Транскарт“ АД	публично дружество
„Еуротера България“ АД	публично дружество
„Евро Инс“ АД	публично дружество
„Евролизинг“ ЕАД	емитент
„Хипокредит“ АД	емитент
Община Шумен	емитент
„Технологичен център - институт по микроелектроника“ ЕАД	емитент
„Енемона“ АД	емитент
Община Стара Загора	емитент
„Финанс Консултинг 2002“ ЕАД	емитент
„Интерлийз Ауто“ ЕАД	емитент
Дружества, вписани при вписване в търговския регистър на увеличение на капитала	
„Интерлоджик - лизинг“ АД	публично дружество
„Стърджан Акуафармс България АД	публично дружество
„Уеб Медия груп“ АД	публично дружество
Дружества, отписани от регистъра след осъществено търгово предлагане	
„Дунав турс“ АД	публично дружество
„Механотроника“ АД	публично дружество
„Капрони“ АД	публично дружество
„Калиакра“ АД	публично дружество
„Лукойл Нефтохим Бургас“ АД	публично дружество
„Бетонит“ АД	публично дружество
„Първомай БТ“ АД	публично дружество
„България - К“ АД	публично дружество
„Езтур“ АД	публично дружество
„Интертревълсервиз“ АД	публично дружество
„Яйца и птици - Зора“ АД	публично дружество
Дружества, отписани след подадено от дружеството заявление	
„Антикороза“ АД	публично дружество
„Итем-инженеринг“ АД	публично дружество
„Детски свят“ АД	публично дружество
„Комекс“ АД	публично дружество
„Невен“ АД	публично дружество
Дружества, отписани след решение на ВАС	
„Новотел Пловдив“ АД	публично дружество
Дружества, отписани заедно с решение за отписване на емисия	
„Прософт“ АД	емитент

Приложение 2.1.3Г

Публикуване на търгови предложения към акционерите през 2005 г.

Издадени окончателни забрани за публикуване на търгово предложение към акционерите след разглеждане на коригирано предложение на:

- „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД
- „Езтур“ АД
- „Монолит – Стил“ АД
- „Интертревълсервиз“ АД
- „Браво“ АД.

Допуснати за публикуване търговите предложения към останалите акционери на:

- „Калиакра“ АД - коригирано търгово предложение
- „Първомай БТ“ АД - коригирано търгово предложение
- „България – К“ АД - коригирано търгово предложение
- „Машстрой“ АД - коригирано търгово предложение
- „Проучване и добив на нефт и газ“ АД - коригирано търгово предложение
- „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД - коригирано търгово предложение
- „Бентонит“ АД - коригирано търгово предложение
- „Първомай БТ“ АД
- „Монолит – Стил“ АД - коригирано търгово предложение
- „Крамекс“ АД – коригирано търгово предложение
- „Яйца и птици – Зора“ АД – коригирано търгово предложение
- „Интертревълсервиз“ АД – ново търгово предложение след издадена окончателна забрана по предходно регистрирано;
- „Езтур“ АД – коригирано търгово предложение
- „Крамекс“ АД – коригирано търгово предложение
- „Енергоремонт - Русе“ АД – коригирано търгово предложение
- „Славяна“ АД – коригирано търгово предложение

Търгови предложения в процес на разглеждане към 31.12.2005 г.:

- „Енергоремонт - Варна“ АД;
- „Напредък Холдинг“ АД;

Приложение 2.1.3Д

Увеличение на капитала на публично дружество

Публични дружества, чиито покани за публично предлагане за увеличаване на капитала са допуснати за обнародване:

- „Българска роза Севтополис“ АД
- „Стопанска и инвестиционна банка“ АД
- „АутоБохемия“ АД
- „Елма“ АД
- „Алкомет“ АД
- „Централна кооперативна банка“ АД
- „Български информационни технологии“ АД
- ЗПАД «Булстрад» АД

Проекти на съобщение за публично предлагане на акции от увеличение на капитала на публично дружество в процес на разглеждане към 31.12.2005 г.

- „Интерлоджик – имоти“ АД
- „Синергон Холдинг“ АД;

Приложение 2.1.3Е

Регистриране на физически лица като професионален инвеститор

Физически лица, вписани през 2005 г. в регистъра на професионалните инвеститори, воден от КФН⁵⁶:

- Александър Мирославов Стоянов
- Огнян Иванов Донев
- Адриан Ангелов Иванов
- Максим Александров Аврамов
- Георги Митков Василев
- Бисера Николаева Лазарова
- Константин Димитров Шаламанов
- Румен Петков Пеловски
- Пламен Сребрев Вълчев
- Лилия Александрова Цветкова

Заявления за вписване на физически лица в регистъра на професионалните инвеститори, които са в процес на разглеждане към 31.12.2005 г.

- Васил Георгиев Чулов
- Александър Димитров Тодоров
- Григор Вихров Здравков
- Димитър Илиев Димитров
- Петър Илиев Горанов

⁵⁶ Основание за вписване – чл. 12, ал. 3, б.б. "б" и "в" от Наредба № 2

Приложение 3.1.3А

Брой открити, приложени и прекратени ПАМ на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа през отчетния период

Процедура	Открита ПАМ	Приложена ПАМ	Прекратена ПАМ
<i>Отчети</i>	<i>469</i>	<i>61</i>	<i>349</i>
Отстраняване на непълноти и несъответствия в год. отчет за 2003 г.		1	
Непредставяне на отчет за I-во тримесечие на 2005 г.	4		4
Непредставяне на отчет за II-ро тримесечие на 2004 г.			1
Отстраняване на непълноти и несъответствия в отчетите за I-во и II-ро тримесечие на 2004		3	5
Непредставяне на отчет за III-то тримесечие на 2004 г.		6	5
Отстраняване на непълноти и несъответствия в отчета за III-то тримесечие на 2004 г.	112	13	99
Непредставяне на отчет за IV-то тримесечие на 2004 г.	13		13
Непредставяне на годишен отчет за 2004 г.	11	6	5
Отстраняване на непълноти и несъответствия в год. отчет за 2004 г.	127	28	99
Отстраняване на непълноти и несъответствия в отчета за I-во тримесечие на 2005 г.	129	4	116
Отстраняване на непълноти и несъответствия в отчета за II-ро тримесечие на 2005 г.	71		
Непредставяне на отчет за II-ро тримесечие на 2005 г.	2		2
<i>ОСА</i>	<i>76</i>	<i>49</i>	<i>25</i>
Свикване на ОСА	26	16	10
Негласуване по точка от дневния ред на ОСА	50	33	15
<i>Други</i>	<i>23</i>	<i>13</i>	<i>10</i>
Общо	568	123	384

Приложение 3.1.3Б

Съставени актове за установяване на административно нарушение (АУАН) на публични дружества и други емитенти на ценни книжа - брой актове по видове нарушения

Нарушена нормативна разпоредба	Брой АУАН
Чл. 3, ал. 3 от Наредба № 1	2
Чл. 3, ал. 4 от Наредба № 1	2
Чл. 12 от Наредба № 1	25
Чл. 8, ал. 1, във връзка с § 2 от ДР на Наредба № 1 от Наредба № 1	8
Чл. 12 от Наредба № 6	2
Чл. 13а, ал. 1 от Наредба № 1	2
Чл. 17, ал. 1 от Наредба № 1	25
Чл. 17, ал. 4 от Наредба № 1	1
Чл. 22, ал. 1 Наредба № 6	9
Чл. 22, ал. 2 Наредба № 6	7
Чл. 22, ал. 3 Наредба № 6	2
Чл. 30, ал. 2 Наредба № 6	2
Чл. 24, ал. 1 Наредба № 6	1
Чл. 40, ал. 2 от Наредба № 1	2
Чл. 40, ал. 4 от Наредба № 1	20
чл. 52 от Наредба 1	2
чл. 32 ЗППЦК	2
Чл. 54а, ал. 3 от Наредба 1	3
чл. 72 от ЗППЦК	4
чл. 161, ал. 1 от ЗППЦК	2
чл. 161, ал. 2 от ЗППЦК	1

Приложение 3.3

Стойности на нормативни показатели за оценка на резултатите от дейността на ПОД към 31.12.2005 г. в сравнение с тези към 31.12.2004 г.

Нормативно определени показатели	мярка	31.12.2005 г.	31.12.2004г
Капиталова адекватност на ПОД	%	94,91	86,07
Ликвидност на ПОД	коэф.	13,50	17,28
Ликвидност на УПФ	коэф.	245,11	180,85
Ликвидност на ППФ	коэф.	208,29	190,70
Ликвидност на ДПФ	коэф.	77,01	139,20
Отчислена инвестиционна такса на ДПФ	%	10,01	10,03
Среден размер на встъпителна такса за ДПФ	лв.	9,25	8,71
Среден размер на такса от осигурителни вноски на ДПФ	%	3,92	3,98

Приложение 5

Инициативи за обучение и повишаване на квалификацията

- **Програма „Специализирано обучение“:**
 - обучение „Измами чрез финансови отчети“;
 - семинар „Пазарно поведение на застрахователните фирми“;
 - семинар „Одитинг за вътрешни и външни измами в предприятието“;
 - семинар „Проблемите на интегрирания надзор и системите за риск-базиран надзор“;
 - обучение „Планиране на проверки на място“;
 - семинар „Международни стандарти за финансова отчетност“;
 - семинар на тема „Проблемите на финансовите услуги“;
 - курс Подготовка за изпълнение на Туининг-проекти, финансирани по програма ФАР
 - обучение „Дериватни инструменти“.

- **Програма „Развитие на управленските умения и междуличностните отношения“:**
 - семинар на тема „Изграждане и развитие на ефективни управленски екипи“;
 - семинар на тема „Принципите на доброто управление“.
 - Програма „Правни регулации“ включваше следните инициативи:
 - семинар на тема „Търговско право и граждански процес“;
 - семинар на тема „Управление на риска при договаряне“.

- **Програма „Правни регулации“**

- **Програма „Финансово управление“:**
 - „Изисквания към текущото счетоводно отчитане на бюджетните предприятия за 2005 г.“;
 - „Актуални въпроси на счетоводството, данъците и одита в предприятията от бюджетната сфера“.

- **Програма „Е-Администрация“:**
 - Конференция на тема „Информационна сигурност и системи за управление на данни“.
 - редовно обучение CISCO локална академия

- **Програма „Чуждоезиково обучение“:**
 - Редица курсове по английски език, в това число специализирани за юристи и икономисти.

Приложение 11.1А

Финансови показатели на публичните дружества, включени в изчислението на индекса SOFIX, за 2005 г.

Наименование на дружеството	Пазарна капитализация към 31.12.05 г.	Сума на актива	Общо приходи от дейността	Текущ финансов резултат	Цена/ печалба на една акция	Чуждестранно участие в капитала
Албена АД (ALB)	334 201 184	333 170	86 444	17 174 000	19,46	6,66%
Биовет АД (BIOV)	95 035 126	147 028	65 424	1 073 000	88,57	2,01%
Благоевград-БТ АД (BLAVT)	248 128 093	269 096	223 620	31 033 000	8,00	11,21%
Булгартабак Холдинг АД (BTH)	206 282 216	70 515	45 428	12 360 000	16,69	15,91%
ДЗИ АД (DZI)	283 671 400	153 112	5 046	5 249 000	54,04	28,81%
Златни пясъци АД (ZLP)	107 144 021	145 842	21 296	619 000	173,09	2,54%
Неохим АД (NEOH)	87 062 942	117 327	174 959	13 460 000	6,47	28,07%
Оргахим АД (ORGH)	34 191 420	28 943	75 581	-5 207 000	-6,57	74,79%
Петрол АД (PET)	412 963 533	325 796	559 475	1 453 000	284,21	20,56%
Слънчев бряг АД (SLB)	39 058 270	110 877	18 125	-2 064 000	-18,92	0,91%
Софарма АД (SFARM)	495 000 000	301 439	155 161	30 429 000	16,27	13,83%
ТБ Централна кооперативна банка АД (CCB)	267 274 595	809 023	68 323	6 387 000	41,85	9,08%

Приложение 11.1Б

**Финансови показатели на публичните дружества, включени в
индекса ВГ40 към 31.12.2005 г.**

Наименование на дружеството	Пазарна капитализация към 31.12.05 г.	Сума на актива	Общо приходи от дейността	Текущ финансов резултат	Цена/печалба на една акция	Чуждестранно участие в капитала
Албена АД (ALB)	334 201 184	333 170	86 444	17 174 000	19,46	6,66%
Албена Инвест Холдинг АД (ALBHL)	76 395 000	96 858	8 022	7 085 000	10,78	7,38%
Алкомет АД-Шумен (ALUM)	84 378 907	147 486	126 218	-5 783 000	-14,59	17,96%
Балкан Турист Елит Холдинг АД (MGENL)	19 950 227	18 006	668	104 000	191,83	78,87%
Биовет АД (BIOV)	95 035 126	147 028	65 424	1 073 000	88,57	2,01%
Българска телекомуникационна компания АД (BTC)	2 867 434 861	1 755 491	258 413	138 848 000	20,65	93,18%
Българска Холдингова Компания АД (BHC)	26 006 022	43 186	5 918	1 527 000	17,03	2,32%
Доверие Обединен Холдинг АД (DOVUHL)	51 415 906	37 368	3 765	2 136 000	24,07	24,31%
Златни пясъци АД-Варна (ZLP)	107 144 021	145 842	21 296	619 000	173,09	2,54%
ИД Златен лев АД-София (LEV)	34 030 285	8 016	1 788	574 000	59,29	1,10%
Индустриален Капитал Холдинг АД (НИКА)	6 317 984	5 138	493	208 000	30,37	5,78%
Индустриален Холдинг България АД (IHLBL)	75 821 678	39 384	8 683	7 170 000	10,57	46,73%
Катекс АД-Казанлък (KTEX)	15 272 744	76 711	23 163	465 000	32,84	0,11%
Кораборемонтен завод Одесос АД (ODES)	55 467 001	50 098	41 937	7 146 000	7,76	18,74%
Кремиковци АД (KREM)	314 613 090	Няма отчет				1,37%
М+С хидравлик АД (MCH)	34 368 576	44 299	53 861	3 298 000	10,42	3,98%
Мел Инвест Холдинг АД (MELHL)	2 912 800	21 821	1 521	10 000	291,28	0,08%
Неохим АД (NEOH)	87 062 942	117 327	174 959	13 460 000	6,47	28,07%

Оргхим АД (ORGH)	34 191 420	28 943	75 581	-5 207 000	-6,57	74,79%
Петрол АД (PET)	412 963 533	325 796	559 475	1 453 000	284,21	20,56%
Полимери АД (POLIM)	29 018 596	100 602	39 014	1 168 000	24,84	9,42%
Развитие Индустрия Холдинг АД (RAZHL)	2 893 729	3 457	370	3 000	964,58	4,60%
Ривиера АД (RIVR)	74 954 468	40 970	10 069	40 000	1 873,86	0,00%
Св Св. Константин и Елена Холдинг АД- Варна (SKELN)	44 690 005	46 744	3 339	1 044 000	42,81	0,12%
Северкооп Гъмза Холдинг АД (GAMZA)	8 182 131	12 559	1 106	823000	9,94	1,31%
Синергон Холдинг АД (PETHL)	77 292 238	96 404	5 483	3 110 000	24,85	6,07%
Слънчев бряг АД (SLB)	39 058 270	110 877	18 125	-2 064 000	-18,92	0,91%
Софарма АД (SFARM)	495 000 000	301 439	155 161	30 429 000	16,27	13,83%
Спарки Елтос АД (ELTOS)	14 000 000	67 640	44 358	97 000	144,33	4,06%
Стара планина Холд АД (CENHL)	24 482 500	55 132	68 001	2 717 000	9,01	23,64%
ТБ ДЗИ банк АД (RXB)	165 000 000	1 017 519	23 543	6 045 000	27,30	24,98%
ТБ Централна кооперативна банка АД (CCB)	267 274 595	809 023	68 323	6 387 000	41,85	9,08%
ТК-ХОЛД АД (TCH)	7 386 567	11 022	500	-98 000	-75,37	0,53%
Фаворит Холд АД	16 357 046	10 293	1 734	785000	20,84	0,69%
Хидравлични елементи и системи АД (HES)	17 028 895	15 558	43 061	1 378 000	12,36	0,07%
Химко АД (НИМКО)	4 497 331	164 303	3 192	-119 246 000	-0,04	19,06%
Холдинг Варна АД(HVAR)	10 660 000	5 275	2 820	2 369 000	4,50	0,05%
Холдинг Кооп-Юг АД (HUG)	6 524 014	5 714	486	54 000	120,82	4,98%
Холдинг Света София АД (HSOF)	4 199 470	5 459	307	-2 555 000	-1,64	0,54%
Черноморски Холдинг-Бургас (NEFTHL)	2 312 038	13 119	850	103 000	22,45	0,25%

Приложение 11.1В

**Емисиите, регистрирани за търговия на БФБ-София към 31 декември 2005 г.
Нови регистрирани и свалени от търговия емисии през годината.**

Емисии	Нови регистрирани емисии през 2005 г.	Свалени от търговия емисии през 2005 г.	Брой емисии към 31.12.2005 г.
Акции	19	16	343
Официален пазар	1	1	34
Официален Пазар Акции сегмент „С“	1	1	29
Официален Пазар Акции сегмент „В“	-	-	3
Официален Пазар Акции сегмент „А“	-	-	2
Неофициален пазар	17	15	309
Облигации	24	5	50
Официален пазар	1	2	9
Официален Пазар корпоративни облигации	1	1	5
Официален Пазар общински облигации	-	-	2
Официален Пазар облигации сегмент ДЦК	-	1	2
Неофициален пазар	23	3	41
Други	28	24	10
Пазар на компенсаторни инструменти	-	1	3
Неофициален Пазар на други ЦК	28	23	7

Приложение 11.2.1А

Брой публични дружества, регистрирани за търговия и свалени от пода на БФБ – София по пазарни сегменти за 2005 г.

Пазар на акции	Регистрирани дружества	Свалени от търговия към 31.12.2005 г.	Брой дружества към 31.12.2005 г.
Официален пазар	1	1	31
Официален Пазар Акции сегмент „С“	1	1	26
Официален Пазар Акции сегмент „В“	-	-	3
Официален Пазар Акции сегмент „А“	-	-	2
Неофициален пазар	7	15	290
Общо:	8	16	321

Приложение 11.2.1Б

Разпределението на пазарната капитализация на публичните дружества по подсектори на икономиката. Показатели за търговията и чуждестранно участие по подсектори

	Сектор/Подсектор на икономиката	Пазарна капитализация	Пазарна капитализация по сектори (%)	Чуждестранно участие по подсектори	Обем	Оборот	Брой сделки
A	Селско, ловно и горско стопанство	8 413 887	0,10%	0,53%	264 092	815 829	115
CA	Добив на енергийни суровини	41 924 784	0,49%	0,38%	315 777	13 633 804	1 061
CB	Добив, без добива на енергийни суровини	93 700	0,00%	0,00%	3 062	3 325 664	30
DA	Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	416 759 689	4,92%	11,03%	816 386	17 926 580	2 526
DB	Производство на текстил и изделия от текстил; производство на облекло	60 161 828	0,71%	16,64%	718 294	4 838 306	3 177
DC	Производство на обработени кожи без косъм и изделия от тях	2 832 046	0,03%	0,02%	19 716	354 112	23
DD	Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	22 737 357	0,27%	14,65%	99 825	1 946 230	885
DE	Производство на дървесна маса, хартия, картон и изделия от хартия и картон; издателска и полиграфическа дейност	128 772 711	1,52%	0,00%	3 731 932	87 620 442	1 769
DF	Производство на кокс, рафинирани нефтопродукти и ядрено гориво		0,00%		605 005	16 828 089	765
DG	Производство на химични вещества, продукти и влакна	863 707 788	10,19%	23,63%	12 778 941	73 164 501	20 737
DH	Производство на изделия от каучук и пластмаси	46 604 042	0,55%	44,86%	189 484	3 065 527	1 680
DI	Производство на продукти от други неметални минерални суровини	143 020 376	1,69%	97,83%	317 836	576 713	474
DJ	Металургия и производство на метални изделия, без производство на машини и оборудване	414 246 386	4,89%	7,86%	7 916 101	55 257 474	12 535
DK	Производство на машини и оборудване, без класифицираните в подсектор DL	112 837 183	1,33%	9,26%	1 376 290	12 697 657	6 990
DL	Производство на електро-, оптично и друго оборудване	41 143 393	0,49%	16,52%	357 749	2 413 649	1 758
DM	Производство на превозни средства	60 368 165	0,71%	17,46%	582 395	28 517 407	2 856
DN	Преработваща промишленост, неклассифицирана другаде	10 643 827	0,13%	0,28%	138 926	539 867	101
F	Строителство	88 424 884	1,04%	56,02%	202 203	63 496 741	2 946
G	Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	691 578 010	8,16%	17,96%	30 737 150	165 299 271	5 144
H	Хотели и ресторанти	717 917 887	8,47%	7,30%	2 030 447	42 692 736	10 412
I	Транспорт, складиране и съобщения	2 910 348 737	34,32%	91,83%	20 601 531	529 973 741	7 092
J	Финансово посредничество	1 473 915 239	17,38%	19,81%	36 529 693	174 623 899	97 112
K	Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесуслуги	222 217 776	2,62%	10,89%	7 209 499	44 273 239	29 683
O	Други дейности, обслужващи обществото и личността	450 000	0,01%	0,00%	367 151	215 660	16

Приложение 11.2.1В

Емисии корпоративни и ипотечни облигации с потвърден проспект през 2005 г.

№	Име на емитента	Вид на емисията	Дата на издаване	Код на валута	Размер на емисията	Падеж
ИЗДАДЕНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2005 г. /Потвърден проспект - 2005 г.						
1	ТБ Юнионбанк АД	корпоративни	11.08.2004 г.	EUR	10 000 000	11.08.2009 г.
2	Стопанска и Инвестиционна Банка АД	ипотечни	06.10.2004 г.	EUR	2 000 000	06.10.2009 г.
3	Евролизинг ЕАД	корпоративни	12.10.2004 г.	BGN	1 000 000	12.10.2007 г.
4	Стопанска и Инвестиционна Банка АД	корпоративни	25.10.2004 г.	EUR	3 500 000	25.10.2007 г.
5	ТБ Алианц България АД	ипотечни	27.10.2004 г.	EUR	15 000 000	27.10.2009 г.
6	Аутобохемия АД	корпоративни	17.11.2004 г.	BGN	4 000 000	17.11.2007 г.
7	Ти Би Ай Кредит ЕАД	корпоративни	09.12.2004 г.	BGN	10 000 000	09.12.2007 г.
8	Българо - Американска Кредитна Банка АД	корпоративни	22.12.2004 г.	EUR	8 000 000	22.12.2007 г.
ИЗДАДЕНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2004 г./Потвърден проспект - 2005 г.						
1	Хипокредит АД	корпоративни	17.01.2005 г.	EUR	1 000 000	17.01.2008 г.
2	Община Шумен	общински	10.02.2005 г.	BGN	4 000 000	10.02.2010 г.
3	Хипокредит АД	корпоративни	22.04.2005 г.	EUR	3 000 000	22.04.2008 г.
4	ТЦ Име ЕАД	корпоративни	26.04.2005 г.	EUR	12 000 000	26.04.2008 г.
5	Енемона АД	корпоративни	20.05.2005 г.	BGN	2 500 000	20.05.2010 г.
6	Община Стара Загора	общински	31.05.2005 г.	BGN	5 000 000	31.05.2015 г.
7	Софарма АД	корпоративни	29.06.2005 г.	EUR	5 000 000	29.06.2008 г.
8	Българска Пощенска Банка АД	корпоративни	04.07.2005 г.	BGN	30 000 000	04.07.2008 г.
9	Ти Би Ай Кредит ЕАД	корпоративни	06.07.2005 г.	BGN	20 000 000	06.07.2008 г.
10	Аутобохемия АД	корпоративни	14.07.2005 г.	BGN	6 000 000	14.07.2010 г.
11	Обединена Българска Банка АД	корпоративни	15.07.2005 г.	BGN	80 000 000	15.07.2008 г.
12	Хипокредит АД	корпоративни	05.08.2005 г.	EUR	4 000 000	05.08.2008 г.
13	Финанс Консултинг 2002 ЕАД	корпоративни	26.08.2005 г.	EUR	7 000 000	26.08.2010 г.
14	Интерлийз Ауто ЕАД	корпоративни	01.09.2005 г.	EUR	3 000 000	01.09.2008 г.
15	Св. Св. Константин и Елена АД	корпоративни	18.11.2005 г.	EUR	5 000 000	18.11.2010 г.
Размер на публично емитиран чрез корпоративни и ипотечни облигации дълг /в лв./					161 584 931	

Приложение 11.2.2А

Собствения капитал, активи и концентрация на пазара по предоставяне на услуги от КИС

Дружества	Собствен капитал (лв.)		Общо активи (лв.)		Нетни активи (лв.)		Пазарен дял по размер на нетни активи за типа КИС		Пазарен дял по размер на нетни активи за КИС общо	
	31.12.2004 г	31.12.2005 г	31.12.2004 г	31.12.2005 г	31.12.2004 г	31.12.2005 г	31.12.2004 г	31.12.2005 г	31.12.2004 г	31.12.2005 г
ИД „Златен лев“ АД	7 464 174	7 737 895	7 968 242	8 016 917	7 464 174	7 737 895	26,16%	9,88%	22,45%	8,23%
ИД „Елана Еврофонд“ АД	5 746 578	10 449 046	5 774 627	10 488 284	5 746 578	10 449 046	20,14%	13,34%	17,28%	11,11%
ИД „Ти Би Ай Евробонд“ АД	4 979 796	22 339 259	4 994 153	22 430 080	4 979 796	22 339 259	17,45%	28,52%	14,98%	23,75%
ИД „Аванс Инвест“ АД	6 974 771	19 738 092	7 164 235	19 793 758	6 974 771	19 738 092	24,44%	25,20%	20,98%	20,98%
ИД „Капман Капитал“ АД	1 603 692	3 881 182	1 610 246	3 934 845	1 603 692	3 896 264	5,62%	4,97%	4,82%	4,14%
ИД „КД Пеликан“ АД	662 056	5 262 411	665 229	5 274 165	662 056	5 262 411	2,32%	6,72%	1,99%	5,59%
ИД „ОББ Балансиран фонд“ АД	1 102 000	4 138 000	1 121 000	4 164 000	1 102 000	4 152 657	3,86%	5,30%	3,31%	4,41%
ИД „Елана Високодоходен фонд“ АД		4 743 273		4 944 631		4 743 279		6,06%		5,04%
Общо за ИД от отворен тип	28 533 067	78 289 158	29 297 732	79 046 680	28 533 067	78 319 243	100%	100%	85,82%	83,26%
ИД „Надежда“ АД	3 574 009	4 210 794	3 661 739	4 233 167	3 573 920	4 211 000	75,81%	77,35%	10,75%	4,48%
ИД „Индустириален фонд“ АД	1 141 000	1 365 492	1 153 731	1 369 716	1 140 532	1 233 404	24,19%	22,65%	3,43%	1,31%
Общо за ИД от затворен тип	4 715 009	5 576 286	4 815 470	5 602 882	4 714 452	5 444 404	100%	100%	14,18%	5,79%
„Ти Би Ай Динамик“		1 741 143		1 744 773		1 741 143		16,89%		1,85%
„Сентинел-Принсипал“		1 116 789		1 121 270		1 116 789		10,84%		1,19%
„Сентинел – Рапид“		1 006 576		1 007 488		1 006 576		9,77%		1,07%
„ДСК Стандарт“		667 397		668 346		667 397		6,48%		0,71%
„ДСК Баланс“		708 531		712 372		708 531		6,87%		0,75%
“Елана Балансиран Еврофонд“		4 706 315		4 919 343		4 706 315		45,67%		5,00%
“БенчМарк Фонд-1“		261 301		263 134		261 301		2,54%		0,28%
„Ти Би Ай Комфорт“		11 276		11 830		11 276		0,11%		0,01%
„Ти Би Ай Хармония“		86 763		88 498		86 763		0,84%		0,09%
„Капман макс“										
„ОББ Премиум Акции“										
„ОББ Платинум Облигации“										
„ДСК Растеж“										
„Стандарт Инвестмънт Високодоходен Фонд“										
„Стандарт Инвестмънт Балансиран Фонд“										
Общо за ДФ		10 306 091		10 537 054		10 306 091		100%		10,96%
Общо за КИС	33 248 076	94 171 535	34 113 202	95 186 616	33 247 519	94 069 738			100%	100%

Приложение 11.2.2Б

Инвестиционен профил, нетна стойност на активите на една акция/дял, възвращаемост

Дружества	Профил	НСА на 1 акция (дял)	Възвращаемост*	Дата на началото на публичното предлагане
ИД „Златен лев“ АД	балансиран	5,51	17,26%	1999 г.
ИД „Елана Еврофонд“ АД	консервативен	130,85	6,25%	04.12.2002 г.
ИД „Ти Би Ай Евробонд“ АД	консервативен	250,54	7,15%	17.11.2003 г.
ИД „Адванс Инвест“ АД	агресивен	1,83	32,62%	25.05.2004 г.
ИД „Капман Капитал“ АД	балансиран	14,69	22,07%	01.10.2004 г.
ИД „КД Пеликан“ АД	балансиран	14,94	19,71%	17.12.2004 г.
ИД „ОББ Балансиран фонд“ АД	балансиран	119,13	16,81%	31.01.2005 г.
ИД „Елана Високодоходен фонд“ АД	агресивен	95,78	6,24%	20.06.2005 г.
ИД „Надежда“ АД	-	2,54	-0,39%**	затворен тип
ИД „Индустриален фонд“ АД	-	1,53	8,14%	затворен тип
ДФ „Ти Би Ай Динамик“	агресивен	10,20	1%	07.09.2005 г.
ДФ „Сентинел-Принсипал“	балансиран	0,9911	-0,9%	12.09.2005 г.
ДФ „Сентинел – Рапид“	консервативен	1,0018		15.11.2005 г.
ДФ „ДСК Стандарт“	консервативен	1,00277		01.12.2005 г.
ДФ „ДСК Баланс“	балансиран	0,9987		01.12.2005 г.
ДФ „Елана Балансиран Еврофонд“	балансиран	99,61		07.12.2005 г.
ДФ „БенчМарк Фонд-1“	балансиран	99,85		14.12.2005 г.
ДФ „Ти Би Ай Комфорт“	консервативен			27.12.2005 г.
ДФ „Ти Би Ай Хармония“	балансиран			27.12.2005 г.
ДФ „Капман макс“	агресивен			05.01.2006 г.
ДФ „ОББ Премиум Акции“	агресивен			30.01.2006 г.
ДФ „ОББ Платинум Облигации“	консервативен			30.01.2006 г.
ДФ „ДСК Растеж“	агресивен			01.03.2006 г.
ДФ „Стандарт Инвестмънт Високодоходен Фонд“	агресивен			01.03.2006 г.
ДФ „Стандарт Инвестмънт Балансиран Фонд“	балансиран			01.03.2006 г.

* Определена е като отношение – (НС на акция към 31.12.05 г. - НС на акция към 31.12.04 г.) / НС на акция към 31.12.04 г.

** Отчита се решението на Годишното общо събрание на акционерите от 26.05.2005 г., с което се намали номиналната стойност на акциите на ИД „Надежда“ АД от 3 лева на 1 лев, с което акциите в обръщение от 551 836, станаха 1 655 508.

Приложение 11.2.2В. Структура на активите и доходност на КИС:

Структура на активите на Инвестиционните дружества от отворен тип:

Активи	„Златен лев“ АД		„Елана Еврофонд“ АД		„Ти Би Ай Евробонд“ АД		„Аванс Инвест“ АД		„Капман Капитал“ АД		„КД Пеликан“ АД		„ОББ Балансиран фонд“ АД		„Елана Високодоходен фонд“ АД	
	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Сума(лв)	Дял
<i>Парични средства в т.ч.</i>	783 680	9,78%	3 802 055	36,25%	8 453 677	37,69%	3 939 735	19,90%	527 947	13,42%	2 171 949	41,18%	806 000	19,36%	558 318	11,29%
<i>Банков депозит</i>	780 000	9,73%	3 707 065	35,34%	8 364 447	37,29%	3 380 000	17,08%			1 015 880	19,26%	660 000	15,85%	500 000	10,11%
<i>Капиталов и ЦК</i>	3 551 120	44,30%					9 769 245	49,36%	1 504 058	38,22%	1 452 270	27,54%	1 121 000	26,92%	3 231 629	65,36%
<i>Корпоративни облигации</i>	987 633	12,32%	3 101 908	29,57%	9 132 407	40,71%	4 245 827	21,45%	788 871	20,05%	331 741	6,29%	1 721 000	41,33%	546 878	11,06%
<i>Ипотечни облигации</i>	906 940	11,31%	1 695 642	16,17%	849 396	3,79%	750 223	3,79%					360 000	8,65%	378 660	7,66%
<i>Общински облигации</i>			912 905	8,70%	407 342	1,82%							139 000	3,34%		
<i>Компенса торни записи</i>																
<i>ДЦК</i>	669 379	8,35%	838 997	8,00%	3 585 224	15,98%			1 060 963	26,96%	1 314 000	24,91%				
<i>Евро-облигации</i>	609 456	7,60%														
<i>Чужд. ЦК</i>	375 445	4,68%					925 160	4,67%								
<i>Вземания</i>	133 264	1,66%	136 485	1,30%	2134	0,01%	154 783	0,78%	53 006	1,35%	80		7 000	0,17%	225 583	4,56%
<i>Нефинансови активи</i>	133 264	1,66%	136 485	1,30%	2134	0,01%	158 099	0,80%	53 006	1,35%	80		7 000	0,17%	225 583	4,56%
Общо активи по баланс	8 016 917	100%	10 488 284	100%	22 430 080	100%	19 793 758	100%	3 934 845	100%	5 274 165	100%	4 164 000	100%	4 944 631	100%
<i>Печалба</i>	574 957	7,17%	466 054	4,44%	1 392 309	6,21%	1 302 393	6,58%	394 029	10,01%	13 220	0,25%	180 000	4,32%	-54 533	1,10%

Структура на активите на Инвестиционните дружества от затворен тип:

Активи	„Надежда“ АД		„Индустриал еп фонд“ АД	
	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял
Парични средства, в т.ч.	724 089	17,11%	521 252	38,06%
<i>Банков депозит</i>	345 384	8,16%	502 926	36,72%
Капиталови ЦК	2 497 375	59,00%	779 527	56,91%
Корпоративни облигации	519 603	12,27%		
Ипотечни облигации				
Общински облигации				
Компенсаторни записи	140 620	3,32%		
ДЦК	290 983	6,87%		
Евро-облигации				
Чужд. ЦК				
Вземания	22 087	0,52%	26 582	1,94%
Нефинансови активи	22 087	0,52%	26 582	1,94%
Общо активи по баланс	4 233 167	100%	1 369 716	100%
Печалба	433 482	10,24%	240 590	17,56%

Структура на активите и на Договорните фондове

Активи	„ДСК Стандарт“		„Сентинел-Принсипал“		„Ти Би Ай Динамик“		“БенчМарк Фонд-1“		„ДСК Баланс“		„Сентинел – Репид“		“Елана Балансиран Еврофонд“	
	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял	Стойност (лв)	Дял
Парични средства, в т.ч.	513 824	76,88%	127 198	11,34%	252 419	14,47%	175 830	66,82%	348 884	48,97%	200 796	19,93%	1 565 099	31,82%
Банков депозит	401 633	60,09%	110 731	9,88%	247 069	14,16%			200 000	28,08%	190 141	18,87%	1 400 000	28,46%
Капиталови ЦК			192 562	17,17%	1 092 574	62,62%	85 666	32,56%	156 633	21,99%			1 476 568	30,02%
Корпоративни облигации	103 040	15,42%	484 566	43,22%	278 206	15,95%			152 633	21,43%	143 897	14,28%	808 300	16,43%
Ипотечни облигации	49 848	7,46%	117 658	10,49%					48 921	6,87%	291 190	28,90%	632 257	12,85%
Общински облигации											27 649	2,74%	95 721	1,95%
Компенсатори и записи														0,00%
ДЦК			53 496	4,77%							343 774	34,12%	107 274	2,18%
Евро-облигации			128 020	11,42%										
Чужд. ЦК			16 533	1,47%										
Вземания	4 215	0,63%	1 238	0,11%	121 574	6,97%	1 638	0,62%	5 301	0,74%	182	0,02%	234 123	4,76%
Нефинансови активи	4 215	0,63%	1 238	0,11%	121 574	6,97%	1 638	0,62%	5 301	0,74%	182	0,02%	234 123	4,76%
Общо активи по баланс	668 346	100%	1 121 270	100%	1 744 773	100%	263 134	100%	712 372	100%	1 007 488	100%	4 919 343	100%
Печалба	1 508	0,23%	4 734	0,42%	-830	-0,05%	-857	-0,33%	-873	-0,12%	1 673	0,17%	100	

Структура на активите и доходност на Договорните фондове

Активи	ОББ Премиум Акции		ОББ Платинум Облигации		Капман макс		Ти Би Ай Комфорт		Ти Би Ай Хармония		ДСК Растеж		Стандарт Инвестмънт Високо доходен Фонд		Стандарт Инвестмънт Балансиран Фонд	
	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял	Сума(лв)	Дял
Парични средства, в т.ч.							11 830	100%	88 493	99,99%						
Банков депозит									81 000	91,53%						
Капиталови ЦК																
Корпоративни облигации																
Ипотечни облигации																
Общински облигации																
Компенсаторн и записи																
ДЦК																
Евро-облигации																
Чужд. ЦК																
Вземания																
Нефинансови активи																
Общо активи по баланс							11 830	100%	88 498	100%						
Печалба																

Структура на активите общо за КИС

Активи (лв.)	Общо за ИД	Дял от активите	Общо за ДФ	Дял от активите	Общо за КИС	Дял от активите
Парични средства, в т.ч.	22 288 702	26,33%	3 284 373	31,17%	25 573 075	26,87%
Банков депозит	19 255 702	22,75%	2 630 574	24,96%	21 886 276	22,99%
Капиталови ЦК	23 906 224	28,24%	3 004 003	28,51%	26 910 227	28,27%
Корпоративни облигации	21 375 868	25,25%	1 970 642	18,70%	23 346 510	24,53%
Ипотечни облигации	4 940 861	5,84%	1 139 874	10,82%	6 080 735	6,39%
Общински облигации	1 459 247	1,72%	123 370	1,17%	1 582 617	1,66%
Компенсаторни записи	140 620	0,17%			140 620	0,15%
ДЦК	7 759 546	9,17%	504 544	4,79%	8 264 090	8,68%
Евро-облигации	609 456	0,72%	128 020	1,21%	737 476	0,77%
Чужд. ЦК	1 300 605	1,54%	16 533	0,16%	1 317 138	1,38%
Вземания	761 004	0,90%	368 271	3,50%	1 129 275	1,19%
Нефинансови активи	764 320	0,90%	368 271	3,50%	1 132 591	1,19%
Общо активи по баланс	84 649 563	100%	10 537 054	100%	95 186 617	100%
Печалба	4 942 501	5,84%	5 455	0,05%	4 947 956	5,20%

Приложение 11.2.2Г

Взаимни фондове – чуждестранни колективни инвестиционни схеми

Взаимни фондове – чуждестранни колективни схеми	Фондове/подфондове	Привлечен капитал във фондовете от България (лв)	Управляващо дружество	Инвестиционен посредник (дистрибутор) в България	Дял в общо привлечен капитал за чуждестранни КИС
Пайъниър фондове (Люксембург)	48 подфонда	51 323 424	„Пайъниър Асет Мениджмънт“ С.А.	„Булбанк“ АД	99,7%
Капитал инвест фондове (Австрия)	1. Капитал Инвест Избрани Европейски Акции; 2. Капитал Инвест Инструменти на Паричен Пазар в Евро“; 3. Капитал Инвест Корпоративни Еврооблигации 4. Капитал Инвест Доларови Облигации; 5. Капитал Инвест Американски Акции; 6. Капитал Инвест Държавни Еврооблигации; 7. Взаимен фонд Капитал Инвест Мастер Фонд I 8. Взаимен фонд Капитал Инвест Мастер Фонд II 9. Капитал Инвест Гарантирана Кошница 2010 г.	147 806	„Капитал Инвест“	„Ейч Ви Би Банк Биохим“ АД	0,287%
СГАМ ФОНД (Люксембург)	1. СГАМ Фонд /Акции от Европа; 2. СГАМ Фонд /Международни акции; 3. СГАМ Фонд /Акции на водещи американски компании; 4. СГАМ Фонд /Европейски облигации; 5. СГАМ Фонд /Световни облигации; 6. СГАМ Фонд /Паричен пазар (евро); 7. СГАМ Фонд /Паричен пазар (щатски долари)	980	„Сосиете Женерал Асет Мениджмънт“ С.А.	СЖ „Експресбанк“ АД	0,002%
	ОБЩО	51 472 210			100%

Приложение 11.2.2Д. Собствен капитал, управлявани активи и сключени договори за управление на УД

Управляващо дружество	Регистриран капитал (лв.)	Собствен капитал (лв.)	Управлявани активи към 31.12.2005 г. (лв.)	Сключени договори за управление към 31.12.2005 г.
УД „Златен лев капитал“ АД	250 000	327 277	7 758 620	1. ИД „Златен лев“ АД
УД „Елана фонд мениджмънт“ АД	260 000	344 038	20 589 557	1. ИД „Елана Еврофонд“ АД 2. ИД „Елана Високодоходен фонд“ АД 3. ДФ „Елана Балансиран Еврофонд“ 4. ВЗК Добруджа - М – Живот 5. Здравноосигурително дружество - Планета АД 6. „Елана фонд за земеделска земя“ АДСИЦ
УД „Ти Би Ай Асет мениджмънт“ ЕАД	1 400 000	1 057 893	53 546 681	1. ИД „Ти Би Ай Евробонд“ АД 2. ДФ „Ти Би Ай Динамик“ 3. ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ 4. ДФ „Ти Би Ай Хармония“ 5. ЗАД Булстрад ДСК - Живот АД 6. ЗПАД Булстрад 7. „Доброволна осигурителна мрежа - Здраве“ АД 8. Гаранционен фонд 9. Национално бюро на българските автомобилни застрахователи 10. „Булстрад – здравно осигуряване“ АД
УД „Капман Асет мениджмънт“ АД	250 000	263 283	3 934 845	1. ИД „Капман Капитал“ АД 2. ДФ „Капман макс“
УД „Карол Капитал мениджмънт“ ЕАД	250 000	583 036	19 793 758	1. ИД „Аванс Инвест“ АД
УД „КД Инвестмънтс“ ЕАД	1 000 000	177 000	5 274 165	1. ИД „КД Пеликан“ АД
УД „ПФБК Асет мениджмънт“ АД	250 000	280 573	4 233 167	1. ИД „Надежда“ АД
УД „ОББ Асет мениджмънт“ ЕАД	300 000	293 000	4 139 396	1. ИД „ОББ Балансиран фонд“ АД 2. ДФ „ОББ Премиум Акции“ 3. ДФ „ОББ Платинум Облигации“
УД „ДСК Управление на активи“ ЕАД	350 000	333 858	3 890 820	1. ДФ „ДСК Стандарт“ 2. ДФ „ДСК Балансиран Фонд“ 3. ДФ „ДСК Растеж“ 4. ЗК ДСК Гаранция АД 5. ЖЗК ДСК Гаранция АД
УД „Сентинел Асет мениджмънт“ АД	250 000	231 872	2 128 758	1. ДФ „Сентинел-Принсипал“ 2. ДФ „Сентинел – Рапид“
УД „БенчМарк Асет мениджмънт“ АД	260 000	252 422	263 134	1. ДФ „БенчМарк Фонд-1“ 2. ИД „БенчМарк фонд – 2“ АД
УД „Стандарт Асет Мениджмънт“ АД	250 000	258 200	291 290	1. ДФ „Стандарт Инвестмънт Високодоходен Фонд“ 2. ДФ „Стандарт Инвестмънт Балансиран Фонд“
УД „Райфайзен Асет Мениджмънт“ АД	250 000	250 000		
Общо		4 652 452	125 844 191	

Приложение 11.2.2Е

**Собствен капитал, натрупани активи и пазарен дял на дружествата
със специална инвестиционна цел към 31.12.2005 г.**

Дружество	Регистриран капитал (лв.)	Собствен капитал (лв.)	Общо активи (лв.)	Пазарен дял	Специфика на дейността
„Капитал Директ -1“ АДСИЦ	650 000	683 000	5 361 000	100%	секюритизация на вземания
„Прайм Пропърти БГ“ АДСИЦ	15 225 383	22 576 532	22 876 486	17,72%	секюритизация на недвижими имоти
„БенчМарк Фонд Имоти“ АДСИЦ	7 800 000	8 284 000	8 825 000	6,83%	секюритизация на недвижими имоти
„Колос-1“ АДСИЦ	603 000	443 000	485 000	0,38%	секюритизация на недвижими имоти
„И АР ДЖИ Капитал-1“ АДСИЦ	3 000 000	4 429 000	12 882 000	9,98%	секюритизация на недвижими имоти
„Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ	20 150 000	20 569 000	20 665 000	16%	секюритизация на недвижими имоти
„Актив Пропъртис“ АДСИЦ	650 000	680 000	1 282 000	0,99%	секюритизация на недвижими имоти
„Елана фонд за земеделска земя“ АДСИЦ	19 931 843	23 824 000	23 931 000	18,53%	секюритизация на недвижими имоти
„Парк“ АДСИЦ	650 000	718 000	814 000	0,63%	секюритизация на недвижими имоти
„Адванс-Террафонд“ АДСИЦ	11 050 000	11 481 000	11 851 415	9,18%	секюритизация на недвижими имоти
„Интеркапитал пропърти дивелопмънт“ АДСИЦ	3 250 000	6 332 000	6 733 000	5,21%	секюритизация на недвижими имоти
„Куантум Дивелопмънтс“ АДСИЦ	500 000	491 074	772 874	0,60%	секюритизация на недвижими имоти
„И АР ДЖИ Капитал-2“ АДСИЦ	2 300 000	2 243 000	18 011 000	13,95%	секюритизация на недвижими имоти
Общо	84 360 226	101 719 350	128 590 596	100%	

Приложение 11.2.2Ж. АДСИЦ. Структура на активите и доходност към 31.12.2005 г.

Активи (лв.)	„Прайм Пропър ти БГ“ АДСИЦ	“БенчМ арк Фонд Имоти“ АДСИЦ	“Колос- 1“ АДСИЦ	“И АР ДЖИ Капитал -1“ АДСИЦ	“Фонд за недвижи ми имоти България “ АДСИЦ	“Актив Пропърт ис“ АДСИЦ	„Елана фонд за земелс ка земя“ АДСИЦ	„Парк“ АДСИЦ	„Аванс - Террафо нд“ АДСИЦ	“Интерка питал пропърти дивелопм ънт“ АДСИЦ	„Куантум Дивелоп мънтс“ АДСИЦ	“И АР ДЖИ Капитал -2“ АДСИЦ	Общо
Права в/у собственност			3 000									0	3 000
Инвестиционни имоти (земя, терени)	7 281 928	1 893 000		797 000		166 445		608 000		6 224 000	130 000	3 419 000	20 519 373
Инвестиционни имоти (сгради, съоръжения)		5 108 000		10 737 000		1 071 554						13 285 000	30 201 554
Инвестиционни имоти (земелска земя)					2 928 000		4 149 000		3 719 401				10 796 401
Имоти в процес на изграждане(придо биване)		50 000	448 000										498 000
Финансови активи							2 001 000						2 001 000
Парични наличности	14 305 216	169 000	34 000	1 329 000	17 256 000	6 000	17 470 000	198 000	7 779 733		642 798	406 000	59 595 747
Вземания	281 533	1 605 000			481 000	20 000	299 000	4 000	331 390	92 000		1 012 000	4 125 923
Общо активи по баланс	22 876 486	8 825 000	485 000	12 882 000	20 665 000	1 282 000	23 931 000	814 000	11 851 415	6 733 000	772 874	18 011 000	129 128 775
Печалба	1 258 823	484 000	-80 000	519 000	419 000	30 000	384 000	66 000	-363 813		-8 926	293 000	3 001 084
Доход на акция (лв/1акц.)	0.08	0.06	-132.67	0.17	0.02	0.05	0.02	0.10	-0.03		-0.02	0.13	

Активи (лв.)	„Капитал Директ -1“ АДСИЦ
Парични наличности	337 000
Вземания по лихви	17 000
Вземания по търговски заеми (до 1 год.)	548 000
Вземания по търговски заеми (над 1 год.)	4 459 000
Общо активи по баланс	5 361 000
Печалба	257 000
Доход на акция (лв/1акц.)	39.54

Приложение 11.2.23

АДСИЦ. Дата на учредяване, предвиден срок на съществуване и основни акционери

Дружество	Дата на учредяване (вписване в съда)	Предвиден срок на съществуване	Основни учредители	Основни акционери
„Капитал Директ -1“ АДСИЦ	06.08.2003 г. (11.09.2003 г. СГС)	неопределен	1. „Българо-американски инвестиционен фонд“ (БАИФ) – 70% 2. „БАКБ“ – 30%	1. БАИФ – 76.92% 2. „Българиян – Американ пропърти мениджмънт“ ЕООД – 23.08%
„Прайм Пропърти БГ“ АДСИЦ	08.09.2003 г. (06.10.2003 г. СГС)	8 години	1. „Балканска Консултанска Компания“ – 50% 2. ЗПАД „Булстрад“ – 48.8% 3. „Ти Би Ай Инвест“ ЕАД – 0.2%	1. Immoeast Beteiligung Gmbh (Виена) – 42.23% 2. Hansapank Clients (Талин) – 13.12% 3. ДПФ „Доверие“ – 6% 4. ППФ „Доверие“ – 7% 5. УПФ „Доверие“ – 7% 6. ЗПАД „Булстрад“ – 9.4%
„БенчМарк Фонд Имоти“ АДСИЦ	29.06.2004 г. (11.07.2004 г. СГС)	7 години	1. „Развитие Индустрия Холдинг“ АД – 30%	1. Hansapank Clients (Талин) – 8.97%
„Колос-1“ АДСИЦ	29.10.2003 г. (31.10.2003 г. СГС)	неопределен	1. „Ви-Веста холдинг“ ЕАД – 74.4% 2. „Перла“ АД – 25.6%	1. „Ви-веста холдинг ЕАД“ – 63.35% 2. „Перла“ АД – 32.84%
„И АР ДЖИ Капитал-1“ АДСИЦ	05.08.2004 г. (18.08.2004 г. СГС)	7 години	1. „БАИФ“ – 99.9%	1. „БАИФ“ – 70% 2. Чуждестранни физически лица
„Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ	04.10.2004 г. (11.12.2004 г. СГС)	7 години	1. ИД „Надежда“ АД – 40%	1. AS Hansapank (Талин) – 39.1%
„Актив Пропъртис“ АДСИЦ	23.12.2004 г. (20.01.2005 г. ПОС)	неопределен	1. „ПТ Холдинг“ АД – 65.5% 2. ИД „Аванс Инвест“ АД – 30%	1. „ПТ Холдинг“ АД – 59.42% 2. ИД „Аванс Инвест“ АД – 10% 3. „Анди – Л“ ЕООД – 5% 4. Дилиян Пейчев Панев – 18.08% - Изп. Директор
„Елана фонд за земеделска земя“ АДСИЦ	14.03.2005 г. (07.04.2005 г. СГС)	7 години	1. „Елана холдинг“ АД – 70% 2. „ВЗК Добруджа“ - М-Живот – 20% 3. ЗОД – „Планета“ АД – 10%	1. QVT FUND LP (Кайманови о-ви) – 26.21%
„Парк“ АДСИЦ	23.03.2005 г. (05.04.2005 г. СГС)	5 години	1. „Загора инвест“ ООД – 20% 2. „РХЛ“ АД – 30% 3. „Бета Корп“ АД – 12%	1. „Загора инвест“ ООД – 20.77% 2. „Витазон“ ООД – 12.54% 3. „Феърплей Интернешънъл“ АД – 20.77% 4. „Бета Корп“ АД – 8.23% 5. „Контракт Ко“ – 6.54% 6. Михаил Заимов – 6.31% - Прокурист 7. Мартин Заимов – 6.31% - Председател на СД
„Аванс-Террафонд“ АДСИЦ	12.04.2005 г. (26.04.2005 г. СГС)	неопределен	1. „Карол Стандарт“ ЕООД – 70% 2. ИД „Аванс Инвест“ АД – 30%	1. ИД „Аванс Инвест“ АД – 17.81%
„Интеркапитал пропърти дивелопмънт“ АДСИЦ	18.02.2005 г. (29.03.2005 г. СГС)	неопределен	1. ХД „Пътища“ АД – 31.7% 2. „Навер Инвестмънт Инк“ – 43.2% 3. „Интеркапитал“ ЕООД – 18.9%	1. „Навер Инвестмънт Инк“ – 12.13% 2. Чуждестранни физически лица – 7.50%
„Куантум Дивелопмънтс“ АДСИЦ	18.10.2005 г. (04.11.2005 г. СГС)	неопределен	1. „Ей Си Капет“ ЕООД – 70% 2. „Корпоративна“ ТБ – 30%	1. „Ей Си Капет“ ЕООД – 52.5% 2. „Куантум инвестмънтс“ АД – 47.5%
„И АР ДЖИ Капитал-2“ АДСИЦ	25.05.2005 г. (08.06.2005 г. СГС)	31.12.2012 г.	1. „БАИФ“ – 70%	1. „БАИФ“ – 70% 2. Чуждестранни физически лица

Приложение 12.1.1.

Премиен приход на застрахователите по произход на капитала

	ПОКАЗАТЕЛИ	Премиен приход (хил.лв.)		темп на прираст (%)
		2004	2005	
1	Брутен премиен приход от застраховане	834 296	1 069 204	28,16
	Брутен премиен приход на вътрешните компании	829 484	1 063 545	28,22
	Брутен премиен приход на застрахователите с контролен дял на вътрешния капитал	381 251	340 419	-10,71
	Брутен премиен приход на застрахователите с контролен дял на чуждия капитал	448 232	721 931	61,06
	Брутен премиен приход на клонове на чуждестранни застрахователи	4 812	5 659	17,60
2	Брутен премиен приход от общо застраховане	733 214	919 190	25,36
	Брутен премиен приход на вътрешните компании	728 402	913 531	25,42
	Брутен премиен приход на общозастрахователните компании с контролен дял на вътрешния капитал	335 041	293 263	-12,47
	Брутен премиен приход на общозастрахователните компании с контролен дял на чуждия капитал	393 361	619 073	57,38
	Брутен премиен приход на общозастрахователните компании, клонове на чуждестранни застрахователи	4 812	5 659	17,60
3	Брутен премиен приход от животозастраховане	101 082	150 014	48,41
	Брутен премиен приход на вътрешните компании	101 082	150 014	48,41
	Брутен премиен приход на животозастрахователите с контролен дял на вътрешния капитал	46 210	47 156	2,05
	Брутен премиен приход на животозастрахователите с контролен дял на чуждия капитал	54 871	102 858	87,45

Приложение 12.2.1.

**Премиен приход, изплатени претенции и пазарен дял на застрахователите,
извършващи дейност по общо застраховане през 2005 г.**

Застрахователи	Премиен приход			Изплатени претенции			Основни балансови показатели (в хил.лв.)			
	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	Собствен капитал	Технически резерви	Технически резултат	Финансов резултат
„ДЗИ - Общо застраховане“ АД	186 265	20,26	49,62%	50 675	20,26	49,62%	36 720	96 030	11 783	8 950
ЗПАД „Алианс България“ АД	132 737	14,44	18,74%	53 430	14,44	18,74%	42 359	75 952	9 361	14 967
ЗПАД „Булстрад“ АД	139 848	15,21	32,74%	67 295	15,21	32,74%	31 957	79 088	4 520	2 477
ЗД „Бул инс“ АД	114 326	12,44	13,51%	45 265	12,44	13,51%	23 151	60 248	6 479	4 480
ЗК „Орел“ АД	30 356	3,30	-38,56%	15 248	3,30	-38,56%	13 440	5 639	122	883
„Застрахователно и презастрахователно дружество Витоша“ АД	54 758	5,96	35,12%	25 098	5,96	35,12%	9 864	10 900	971	1 184
ЗАД „ЗК Лев инс“ АД	55 109	6,00	36,34%	11 769	6,00	36,34%	17 416	13 560	7 642	7 522
ЗАД „Енергия“	47 018	5,12	17,75%	2 753	5,12	17,75%	52 752	9 468	18 249	20 559
„Застрахователно дружество Евро инс“ АД	40 327	4,39	36,83%	15 028	4,39	36,83%	7 295	7 388	1 818	1 393
„Застрахователно акционерно дружество „Армеец“ АД	44 745	4,87	62,44%	9 682	4,87	62,44%	15 981	22 769	3 005	6 697
„Ей Ай Джи България застрахователно и презастрахователно дружество“ ЕАД	12 471	1,36	2,89%	2 678	1,36	2,89%	6 722	1 626	1 115	1 433
„Застрахователна компания Български имоти“ АД	17 467	1,90	48,44%	5 333	1,90	48,44%	9 697	7 106	-90	-505
ЗАД „Виктория“	14 504	1,58	83,62%	3 299	1,58	83,62%	10 298	5 611	-112	159
„ХДИ“ ЗАД	8 234	0,90	24,81%	2 674	0,90	24,81%	6 900	3 519	-273	7
„Кю Би И Интернешънъл Иншурънс Лимитид – клон София“	5 659	0,62	17,60%	1 272	0,62	17,60%	3 265	3 731	164	169
„Интерамерикан България ЗАД“	6 069	0,66	32,19%	1 039	0,66	32,19%	3 041	529	-119	37
„Общинска застрахователна компания“ АД	4 598	0,50	12,45%	2 017	0,50	12,45%	4 392	1 600	-281	-157
„Българска агенция за експортно застраховане“ АД	2 824	0,31	157,90%	206	0,31	157,90%	11 993	1 270	489	955
ЗК „ДСК Гаранция“ АД	680	0,07	-	0	0,07	-	2 143	221	-874	-857
„Европа“	1 195	0,13	-46,63%	637	0,13	-46,63%	1 985	1 184	-874	-813
ОБЩО:	919 190	100,00	25,36%	315 398	100,00	25,36%	309 422	407 439	63 084	69 540

Приложение 12.2.2.

**Премиен приход, изплатени претенции и пазарен дял на застрахователите,
извършващи дейност по животозастраховане през 2005 г.**

Застрахователи	Премиен приход			Изплатени претенции			Основни балансови показатели (в хил.лв.)			
	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	Собствен капитал	Технически резерви	Технически резултат	Финансов резултат
„ДЗИ“ АД	45 468	30,31	59,69%	23 240	47,18	6,66%	83 978	45 292	1 233	5 249
ЗАД „Алианц България Живот“ АД	36 867	24,58	32,54%	4 056	8,23	30,54%	17 154	73 610	4 162	4 586
„Ей Ай Джи Лайф България ЖЗД“ ЕАД	15 235	10,16	39,62%	1 115	2,26	299,64%	5 863	16 699	2 467	2467
ЗК „Орел Живот“ АД	14 523	9,68	28,88%	9 270	18,82	31,36%	6 675	6 076	447	310
ЗАД „Булстрад Живот“ АД	9 546	6,36	38,77%	3 419	6,94	110,40%	6 047	6 752	661	678
ЗК „Витоша-живот“ АД	9 184	6,12	91,01%	4 391	8,91	186,62%	2 620	4 383	76	194
„Граве България“ АД	7 731	5,15	35,02%	173	0,35	105,95%	5 855	12 761		222
„ДСК Гаранция“ АД	6 913	4,61	340,88%	1 894	3,84	-	3 422	3 146	-930	-914
ЖЗК „Български имоти“ АД	2 859	1,91	45,05%	1 149	2,33	-80,98%	7 251	2 942	-12	69
ВЗК „Добруджа-М-Живот“	987	0,66	-20,47%	109	0,22	-80,47%	896	2 820	523	32
ВЗК „Медик-Център“	701	0,47	66,90%	445	0,90	2125,00%	461	117	149	124
„Животозастрахователен институт“ АД		0,00	-		0,00	-				
ОБЩО	150 014	100,00	48,41%	49 261	100,00	17,03%	140 222	174 598	8 776	13 017

Приложение 12.2.3.

Премиен приход, изплатени претенции и пазарен дял на здравноосигурителните дружества през 2005 г.

Застрахователи	Премиен приход			Изплатени претенции			Основни балансови показатели (в хил. лв.)			
	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	хил.лв.	пазарен дял (%)	темп на прираст	Собствен капитал	Технически резерви	Технически резултат	Финансов резултат
БЗОК „Закрила“ АД	10 710	60,21	43,51%	7 297	76,37	64,27%	2 395	1 451	-180	105
ОЗОФ „Доверие“ АД	863	4,85	-34,62%	303	3,17	13,06%	2 144	586	-3	53
„Ти Би Ай – здравно осигуряване“ АД	463	2,60	-64,19%	161	1,68	747,37%	662	249	-180	-179
„ЗООД ДЗИ“ АД	428	2,41	-43,46%	84	0,88	133,33%	2 014	100	-59	4
ЗОФ „Медико 21“ АД	2 430	13,66	883,81%	925	9,68	15,63%	759	761	222	203
БЗОФ АД	200	1,12	-8,26%	36	0,38	111,76%	796	55	-16	-13
ЗОК „България Здраве“ АД	168	0,94	20,86%	23	0,24	475,00%	558	32	54	54
„Доброволна осигурителна мрежа –Здраве“ АД	1 741	9,79	1260,16%	689	7,21	943,94%	1 429	498	366	377
ЗОК „Наdejxa“ АД	326	1,83	715,00%	30	0,31	-	512	82	10	11
ЗОД „Планета“ АД	404	2,27	1124,24%	1	0,01	-	534	405	-79	3
ЗОК „Св. Николай Чудотворец“ АД	53	0,30	-	6	0,06	-	538	21	-90	-54
„Здравноосигурителен институт“ АД	1	0,01	-	0	0,00	-	499	1	-1	-1
ОБЩО	17 787	100,00	52,84%	9 555	100,00	69,06%	12 840	4 241	44	563

Приложение 12.2.5.

**Приходи на застрахователните брокери
по видове застраховки през 2005 г.**

Видове застраховки	Премиен приход	Отн. дял	Приход от комисиони	Отн. дял
Общо застраховане				
Застраховка „злополука“	3 404 145	2,17%	825 157	2,66%
Застраховка „заболяване“	630 860	0,40%	101 370	0,33%
Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	65 617 021	41,84%	17 054 089	55,07%
Застраховка на релсови превозни средства	832 958	0,53%	135 208	0,44%
Застраховка на летателни апарати	241 238	0,15%	7 475	0,02%
Застраховка на плавателни съдове	1 127 503	0,72%	124 250	0,40%
Застраховка на товари по време на превоз	3 700 700	2,36%	690 195	2,23%
Застраховка „пожар“ и „природни бедствия“	11 529 750	7,35%	2 101 654	6,79%
Застраховка на „щети на имущество“	14 382 950	9,17%	2 240 247	7,23%
Застраховка „гражданска отговорност“ на автомобилистите	40 526 317	25,84%	5 323 614	17,19%
Застраховка го, свързана с притежаването и използването на летателни апарати	1 335 569	0,85%	92 622	0,30%
Застраховка го, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове	1 357 251	0,87%	148 146	0,48%
Застраховка „обща гражданска отговорност“	4 978 258	3,17%	935 161	3,02%
Застраховка на кредити	1 667 635	1,06%	262 425	0,85%
Застраховка на гаранции	134 792	0,09%	20 973	0,07%
Застраховка на разни финансови загуби	3 532 605	2,25%	464 038	1,50%
Застраховка на правни разноски	29085,39	0,02%	269,83	0,00%
Помощ при пътуване	1 785 168	1,14%	441 971	1,43%
Общо за общо застраховане:	156 813 805	82,55%	30 968 863	85,03%
Животозастраховане				
Застраховка „живот“ и рента	31 929 473	96,29%	5 268 771	96,61%
Женитбена и детска застраховка	7 804	0,02%	520	0,01%
Застраховка „живот“, свързана с инвестиционен фонд	243 755	0,74%	14 435	0,26%
Постоянна здравна застраховка	305 838	0,92%	60 061	1,10%
Изкупуване на капитал	0	0,00%	12817	0,24%
Допълнителна застраховка	672 216	2,03%	96 829	1,78%
Общо за животозастраховане:	33 159 087	17,45%	5 453 432	14,97%
Общо:	189 972 891	100,00%	36 422 295	100,00%

Приложение 13.1А

Собствен капитал и балансови активи на ПОД. Балансови активи и брой осигурени лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Пенсионноосигурително дружество	Собствен капитал на ПОД	Балансови активи на ПОД	Балансови активи на управляваните ФДПО				Брой осигурени лица			
			УПФ	ППФ	ДПФ	Общо	УПФ	ППФ	ДПФ	Общо
„Доверие“ АД	4 318	7 134	181 100	107 078	77 617	365 795	903 847	72 426	153 422	1 129 695
„Съгласие“ АД	6 076	6 844	51 093	44 579	13 805	109 477	270 395	31 780	32 686	334 861
„ДСК-Родина“ АД	2 891	3 221	30 694	8 952	24 006	63 652	173 841	9 136	23 945	206 922
„Алианц България“ АД	10 991	12 622	101 227	60 499	226 878	388 604	454 054	37 263	261 092	752 409
„Ай ен джи“ ЕАД	3 634	4 161	42 582	11 183	37 137	90 902	210 131	10 599	26 631	247 361
„ЦКБ Сила“ АД	5 448	5 688	14 327	4 654	5 646	24 627	100 029	7 738	17 456	125 223
„Лукойл Гарант България“ АД	3 848	4 237	16 166	16 960	32 223	65 349	85 997	10 923	30 763	127 683
„ДЗИ-ПО“ АД	4 905	5 062	4 583	1 211	3 243	9 037	41 218	2 611	3 856	47 685
ОБЩО	42 111	48 969	441 772	255 116	420 555	1 117 443	2 239 512	182 476	549 851	2 971 839

Приложение 13.1Б Основни акционери в капитала на ПОД

ПОД	Наименование	БУЛСТАТ	Процент на акции/дялове	Процент на акции/дялове, притежавани непряко
ПОК "Доверие" АД	"БЗП Груп" АД	130131469	73,52	
	ЗПАД "Булстрад" АД	000694286	11,45	
ПОК "Съгласие" АД	ЗПД Витоша АД	0404518650208	15,00	
	Българска стопанска камара	831391124	20,60	
	Химимпорт АД	000627519	49,28	
ПОК "ДСК - Родина" АД	Банка ДСК ЕАД	121830616	97,00	
ПОД "Алианц България" АД	Алианц България Холдинг АД	0040812785	65,40	
	Национална електрическа компания ЕАД	0000649348	34,00	
"Ай Ен Джи ПОД" ЕАД	"ИНГ Континентал Юрп Холдинг		100,00	
ПОАД "ЦКБ - Сила" АД	ЦКБ Груп Асетс Мениджмънт ЕАД	121749139	89,26	99,20
	Централна кооперативна банка АД	831447150	9,95	99,20
ПОД "Лукойл Гарант - България" АД	"Лукойл Нефтохим - Бургас" АД	812114069	30,00	
	"Лукойл България" ЕООД	121699202	30,00	
	НО "Частен пенсионен фонд Лукойл Гарант" Русия	042450562	30,60	
"ДЗИ - Пенсионно осигуряване" АД	"Интерхотел Сандански - България" АД	101511550	25,00	
	"Юнивърс къмпани" ООД	130948859	15,00	
	"Голдън Юниън" ООД	130948827	15,00	
	"Керамик - Стил" ООД	121551239	11,04	
	"Бета трейдинг корпорейшън" ООД	130948866	10,00	
	"Източна търговска корпорация" ООД	130948811	10,00	

Приложение 13.2.1.

Финансово - икономически показатели на ПОД и ФДПО

<i>Пенсионноосигурително дружество</i>				
<i>1. Анализ на собствения капитал на ПОД</i>				
1.1.	Степен на покритие на регистрирания капитал	%	86,13	79,14
1.2.	Рентабилност на собствения капитал	%	1,52	1,90
<i>2. Анализ на активите на ПОД</i>				
2.1.	Степен на покритие на активите на ФДПО	%	13,34	29,30
2.2.	Рентабилност на активите на ПОД	%	1,48	0,72
2.3.	Ръст на активите на ПОД	%	9,51	30,39
<i>3. Анализ на приходите и разходите на ПОД</i>				
3.1.	Ефективност на дейността на ПОД	%	107,37	103,57
3.2.	Такси и удръжки на един участник във ФДПО	лв.	8,11	6,74
3.3.	Разходи за дейността на един участник във ФДПО	лв.	9,98	10,39
3.4.	Такси и удръжки на 100 лв. активи на ФДПО	лв.	2,44	2,68
3.5.	Разходи за дейността на 100 лв. активи на ФДПО	лв.	3,25	5,51
<i>Фондове за допълнително пенсионно осигуряване</i>				
<i>1. Активи</i>				
1.1.	Възвращаемост на управляваните активи на УПФ	коэф.	0,08	0,11
1.2.	Възвращаемост на управляваните активи на ППФ	коэф.	0,08	0,11
1.3.	Възвращаемост на управляваните активи на ДПФ	коэф.	0,08	0,11
1.4.	Управлявани активи на един участник в УПФ	лв.	179,23	116,16
1.5.	Управлявани активи на един участник в ППФ	лв.	1144,64	924,08
1.6.	Управлявани активи на един участник в ДПФ	лв.	798,61	595,79
1.7.	Ръст на активите на УПФ	%	68,07	130,13
1.8.	Ръст на активите на ППФ	%	24,40	42,45
1.9.	Ръст на активите на ДПФ	%	28,87	28,19
<i>2. Участници в ПФ</i>				
2.1.	Прираст на броя участници в УПФ	%	11,71	24,22
2.2.	Прираст на броя участници в ППФ	%	3,58	6,72
2.3.	Прираст на броя участници в ДПФ	%	2,64	3,67

Забележка: Средната стойност на всички показатели е изчислена като средноаритметично от стойността на показателите на отделните ПОД / ФДПО, с изключение на показателите ръст на активите на ФДПО и прираст на броя на участниците във ФДПО, които са изчислени като отношение на изменението за годината към състоянието им в началото на годината

Приложение 13.2.2. Структура на инвестициите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване

Пенсионни фондове	Универсални пенсионни фондове /УПФ/				Професионални пенсионни фондове /ППФ/			
	2004		2005		2004		2005	
	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)
Общо инвестиции	260 813	100,00%	434 045	100,00%	203,679	100,00%	250 195	100,00%
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	148 956	57,11%	238 117	54,86%	116 819	57,35%	140 099	56,00%
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари на ценни книжа	29 005	11,12%	75 389	17,37%	19 966	9,80%	43 116	17,23%
<i>Акции</i>	10 708	4,11%	31 160	7,18%	5 103	2,51%	20 324	8,12%
<i>Корпоративни облигации</i>	18 297	7,02%	44 229	10,19%	14 863	7,30%	22 792	9,11%
Общински облигации	2 315	0,89%	3 045	0,70%	2 114	1,04%	2 451	0,98%
Банкови депозити	49 003	18,79%	75 049	17,29%	38 314	18,81%	41 242	16,48%
Ипотечни облигации	28 864	11,07%	35 049	8,08%	22 894	11,24%	19 794	7,91%
Инвестиционни имоти	1 141	0,44%	0 989	0,23%	3 083	1,51%	389	0,16%
Деривати на ценни книжа	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Инвестиции в чужбина	1 530	0,59%	6 407	1,48%	489	0,24%	3 104	1,24%
Пенсионни фондове	Доброволни пенсионни фондове /ДПФ/				Фондове за допълнително пенсионно осигуряване			
	2004		2005		2004		2005	
	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)	Стойност (хил. лв.)	Дял (%)
Общо инвестиции	321 564	100,00%	398 222	100,00%	786 056	100,00%	1 082 462	100,00%
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	172 374	53,60%	181 654	45,62%	438 149	55,74%	559 870	51,72%
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари на ценни книжа	33 522	10,42%	66 511	16,70%	82 493	10,49%	185 016	17,09%
<i>Акции</i>	10 016	3,11%	28 694	7,21%	25 826	3,29%	80 179	7,41%
<i>Корпоративни облигации</i>	23 507	7,31%	37 817	9,50%	56 666	7,21%	104 837	9,69%
Общински облигации	1 217	0,38%	1 882	0,47%	5 646	0,72%	7 379	0,68%
Банкови депозити	65 489	20,37%	92 808	23,31%	152 806	19,44%	209 099	19,32%
Ипотечни облигации	38 319	11,92%	45 149	11,34%	90 078	11,46%	99 993	9,24%
Инвестиционни имоти	9 017	2,80%	6 149	1,54%	13 240	1,68%	7 526	0,70%
Деривати на ценни книжа	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Инвестиции в чужбина	1 624	0,51%	4 069	1,02%	3 643	0,46%	13 580	1,25%

